

Ανάπτυξη περιφερειακών δεικτών κοινωνικού αποκλεισμού και μεθόδων μέτρησης της κοινωνικής ανισότητας για τη Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησο και τα Ιόνια Νησιά

Πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από το
Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 – 2013,
Επιχειρησιακά Προγράμματα
«Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα»
και Περιφερειών σε Μετάβαση
Δράση Εθνικής Εμβέλειας «Συνεργασία»
Πράξη Ι: «Συνεργατικά έργα μικρής και μεσαίας κλίμακας»

Συντονιστής: Αθανάσιος Μπέλλας, Ομ. Καθηγητής Παν/μίου Πατρών
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Βασίλης Παππάς, Καθηγητής Παν/μίου Πατρών

ΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Τεύχος 3: Η ταυτότητα της περιοχής μελέτης

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2013

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Προοίμιο

Το τεύχος αυτό αποτελεί μέρος των παραδοτέων της τελικής έκθεσης παράδοσης του ερευνητικού έργου με τίτλο «Ανάπτυξη περιφερειακών δεικτών κοινωνικού αποκλεισμού και μεθόδων μέτρησης της κοινωνικής ανισότητας για τη Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησο και τα Ιόνια Νησιά». Το ερευνητικό έργο εντάσσεται σε Πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 – 2013, Επιχειρησιακά Προγράμματα «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» και Περιφερειών σε Μετάβαση Δράση Εθνικής Εμβέλειας «Συνεργασία». Πράξη Ι: «Συνεργατικά έργα μικρής και μεσαίας κλίμακας».

Στόχος του έργου είναι η μελέτη και καταγραφή του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού. Τα τελευταία χρόνια, το ζήτημα του κοινωνικού αποκλεισμού βρίσκεται στο επίκεντρο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, τόσο από πλευράς έρευνας, όσο και από τους φορείς άσκησης πολιτικής. Σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία, ως κοινωνικός αποκλεισμός ορίζεται «η παρεμπόδιση απορρόφησης κοινωνικών και δημόσιων αγαθών», όπως είναι π.χ. αυτά της εκπαίδευσης, του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης κλπ., η έλλειψη των οποίων οδηγεί συνήθως στην οικονομική ανέχεια και περιθωριοποίηση. Επειδή το φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού αποτελεί μια σημαντική απειλή για τις κοινωνίες, κρίνεται αναγκαία η διερεύνηση του αποκλεισμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και σ' αυτό εστιάζει η παρούσα έρευνα.

Ως κύρια μεθοδολογική προσέγγιση για την καταγραφή του κοινωνικού αποκλεισμού στην εξεταζόμενη περιοχή, υιοθετήθηκε η δημιουργία ενός συστήματος δεικτών κοινωνικού αποκλεισμού και κοινωνικής ανισότητας, που περιλαμβάνει σειρά από κοινωνικοοικονομικούς, συγκοινωνιακούς και αμιγώς οικονομικούς δείκτες με στόχο την ανάδειξη των επιμέρους χωρικών διαφοροποιήσεων.

Για την κατασκευή των δεικτών, χρησιμοποιούνται δευτερογενή δεδομένα που προέρχονται από διάφορους φορείς. Ωστόσο, προκείμενου να καλυφθούν πιθανά κενά αναφορικά με τη συγκέντρωση των απαραίτητων στοιχείων, έχει σχεδιαστεί και βρίσκεται σε εξέλιξη έρευνα πεδίου με ερωτηματολόγια στις κατά τόπους περιοχές, με στόχο τη συλλογή πρωτογενών δεδομένων.

Παράλληλα, η έρευνα εστιάζει στις δυναμικές μεταβολές των χωρικών επιπτώσεων που θα προκαλέσουν στην περιοχή τα υπό κατασκευή μεγάλα συγκοινωνιακά και αναπτυξιακά έργα. Δεδομένου ότι οι νέοι οδικοί άξονες θα προσδώσουν νέα ώθηση στην κοινωνική σύγκλιση των περιφερειών και την οικονομική ανάπτυξη, θα είναι ιδιαίτερα ευνοϊκό αν, μέσα από τα αποτελέσματα της έρευνας, προκύψει ένας μηχανισμός μόνιμης και διαρκούς παρακολούθησης της κοινωνικής ανισότητας και του αποκλεισμού της περιοχής, είτε μέσα από κάποιο πανεπιστημιακό εργαστήριο ή και με τη δημιουργία κάποιου ειδικού Παρατηρητήριου. παρακολούθησης της κοινωνικής ανισότητας και του αποκλεισμού της περιοχής, είτε μέσα από κάποιο πανεπιστημιακό εργαστήριο ή και με τη δημιουργία κάποιου ειδικού Παρατηρητήριου. Ήδη, σημαντικές αναπτυξιακές επιδράσεις έχουν καταγραφεί από σχετικές μελέτες αναφορικά με παρόμοια συγκοινωνιακά έργα που λειτουργούν στην περιοχή (Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου, οδικός άξονας Κορίνθου-Τριπόλεως κλπ).

Την περιοχή μελέτης απαρτίζουν οι επόμενες δέκα εννέα (19) Περιφερειακές Ενότητες (Νομοί):

1.	Κορινθίας	11.	Κεφαλληνίας
2.	Αχαΐας	12.	Ζακύνθου
3.	Ηλείας	13.	Αρτας
4.	Αρκαδίας	14.	Πρέβεζας
5.	Αργολίδος	15.	Ευρυτανίας
6.	Μεσσηνίας	16.	Φωκίδας
7.	Λακωνίας	17.	Φθιώτιδας
8.	Αιτωλοακαρνανίας	18.	Καρδίτσας
9.	Κερκύρας	19.	Τρικάλων
10.	Λευκάδος		

Το ερευνητικό έργο ξεκίνησε την 1/12/2010 και ολοκληρώθηκε την 30/11/2013. Για την ολοκλήρωσή του συνέβαλαν οι επόμενοι ερευνητές, με διακριτούς ρόλους ο καθένας, όπως περιγράφονται αναλυτικά στα επιμέρους τεύχη.

Συντονιστής

Αθανάσιος Μπέλλας, Ομ. Καθηγητής, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων Πανεπιστημίου Πατρών

Επιστημονικός Υπεύθυνος

Βασίλης Παππάς, Καθηγητής, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πανεπιστημίου Πατρών

Συμμετέχοντες Φορείς

Πανεπιστήμιο Πατρών,
Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Μπέλλας Αθανάσιος, Ομότιμος Καθηγητής
Χλέτσος Μιχάλης – Θεολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής (Παν/μιο Ιωαννίνων)
Πανοπούλου Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια
Διακομιχάλης Μιχαήλ, Επίκουρος Καθηγητής (ΑΤΕΙ Ηπείρου)
Οικονομάκης Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής
Γιωτόπουλος Ιωάννης, Δρ. Οικονομολόγος
Παπαδάτος Κωνσταντίνος, Διδάκτωρ, MSc
Θανάσας Γεώργιος, Υποψήφιος Διδάκτωρ
Κοντολαίμου Αλεξάνδρα, Διδάκτωρ, MSc
Μακρή Βασιλική, MBA, Υποψηφία Διδάκτωρ

Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών,
Εργαστήριο Πολιτικής Οικονομίας και Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης

Ζωγραφάκης Σταύρος, Αναπληρωτής Καθηγητής
Καρανικόλας Παύλος, Επίκουρος Καθηγητής
Μητράκος Θεόδωρος, Δρ. Οικονομολόγος

Πανεπιστήμιο Πατρών
Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών,
Εργαστήριο Πολεοδομικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού

Πολυδωρίδης Νίκος, Καθηγητής
Παππάς Βασίλης, Αναπληρωτής Καθηγητής
Αλεβίζος Φίλιππος, Αναπληρωτής Καθηγητής
Καρύδη Αγγελική, Περιβαλλοντολόγος. ΜΔΕ
Ρουμπάνη Φλώρα, Αρχιτέκτων Μηχανικός, Υπ. Διδάκτωρ

Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης
Εθνικό Σημείο Επαφής ESPON2013

Κυβέλου – Χιωτίνη Στέλλα – Σοφία, Επίκουρη Καθηγήτρια
Λουκάκης Παύλος, Ομότιμος Καθηγητής
Ποθητάκη Ιωάννα, Υποψηφία Διδάκτωρ

Επίσης συμμετέχει η εταιρεία DATA RC, καθώς και το Παρατηρητήριο Οδικών Αξόνων Δυτικής Ελλάδος και Πελοποννήσου.

Τεύχος 3

Η ταυτότητα της περιοχής μελέτης

Το παρόν τεύχος αναφέρεται στη γεωγραφική και δημογραφική ταυτότητα της κάθε μίας Περιφερειακής Ενότητας της περιοχής έρευνας και περιλαμβάνει οικονομικά και άλλα δευτερογενή στοιχεία (δείκτες ευημερίας, κλπ) περιγραφικά της αναπτυξιακής ταυτότητας του κάθε Νομού.

Όλα τα μέλη της ερευνητικής ομάδας συμμετέχουν και συμβάλλουν στο ερευνητικό πρόγραμμα σύμφωνα με τον εγκεκριμένο καταμερισμό εργασιών, όμως την τελική ευθύνη σύνθεσης του παρόντος τεύχους έχουν:

Διακομιχάλης Μιχαήλ, Επίκουρος Καθηγητής, ΑΤΕΙ Ηπείρου

Παππάς Βασίλης, Καθηγητής, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Παν/μιου Πατρών

Λουκάκης Παύλος, Ομότιμος Καθηγητής, Πάντειου Πανεπιστημίου

Περιεχόμενα

1.	Η Περιοχή Μελέτης.....	3
2.	Οι Νομοί αναλυτικά	29
2.1.	Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	29
2.2.	Περιφέρεια Πελοποννήσου	37
2.3.	Περιφέρεια Ηπείρου	49
2.4.	Περιφέρεια Θεσσαλίας	53
2.5.	Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.....	57
2.6.	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος	63
2.7.	Οι δείκτες ευημερίας συγκεντρωτικά	69
3.	Χωροταξική διάρθρωση της περιοχής	71
3.1.	Εισαγωγή.....	71
3.2.	Ο φυσικός χώρος.....	71
3.3.	Οικιστικό δίκτυο – Πληθυσμός	73
3.4.	Οικονομικά χαρακτηριστικά.....	73
3.5.	Δίκτυο Μεταφορών	73
3.6.	Εξυπηρετήσεις από Υπηρεσίες.....	77
4.	Χωροταξική πολιτική & αναπτυξιακός προγραμματισμός	84
4.1.	Οι αναπτυξιακές πολιτικές της Ε.Ε.....	84
4.2.	Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών	87
4.3.	Το χωροταξικό πλαίσιο στη χώρα μας	90
4.4.	Οι στρατηγικοί οδικοί άξονες.....	98
5.	Γενική επισκόπηση των επιπτώσεων Οδικών Αξόνων	106
5.1.	Γενική κατηγοριοποίηση	106
5.2.	Άμεσες και μεσο-μακροχρόνιες επιπτώσεις	108
5.3.	Προσπελασιμότητα - Χρονοαποστάσεις	111
6.	Ο ρόλος της Γέφυρας μέσα από τα ερωτηματολόγια	115
	Παράρτημα	119

1. Η Περιοχή Μελέτης

Η περιοχή μελέτης όπως προτάθηκε περιλαμβάνει τις περιφέρειες της Πελοποννήσου, της Δυτικής Ελλάδας και των Ιονίων Νήσων. Ειδικότερα, περιλαμβάνονται οι επόμενοι Νομοί:

- Κορινθίας
- Αχαΐας
- Ηλείας
- Αρκαδίας
- Αργολίδος
- Μεσσηνίας
- Λακωνίας
- Αιτωλοακαρνανίας
- Κερκύρας
- Λευκάδος
- Κεφαλληνίας
- Ζακύνθου

Λαμβάνοντας υπόψη τα σχόλια της Θεματικής Επιτροπής Αξιολόγησης του επιστημονικού τομέα προτεραιότητας στον οποίο υποβλήθηκε η πρόταση (για περιορισμένη γεωγραφική εφαρμογή της έρευνας), κρίθηκε σκόπιμη η διεύρυνση της υπό εξέταση γεωγραφικής περιοχής. Στο πλαίσιο αυτό, αποφασίστηκε να γίνει μια σημαντική προσθήκη Νομών ώστε η μελέτη να αφορά τελικά ένα πολύ μεγάλο τμήμα της χώρας το οποίο υστερεί οικονομικοκοινωνικά και ενδέχεται στις περιοχές αυτές να διαμορφώνονται συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού.

Πλέον αναλυτικά, εκτός από τους Νομούς των Περιφερειών Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων νήσων, η έρευνα επεκτάθηκε και σε όμορες Περιφέρειες και συγκεκριμένα σε Νομούς της Ηπείρου, της Στερεάς Ελλάδας και της Θεσσαλίας. Από τις Περιφέρειες αυτές επιλέχτηκαν οι Νομοί με τον χαμηλότερο δείκτη ΑΕΠ, ως πρώτο κριτήριο ένδειξης κοινωνικού αποκλεισμού. Ειδικότερα, οι Νομοί που επιλέχτηκαν για να επεκταθεί η μελέτη είναι οι εξής:

- Άρτας (Ήπειρος)
- Πρέβεζας (Ήπειρος)
- Ευρυτανίας (Στερεά Ελλάδα)
- Φωκίδας (Στερεά Ελλάδα)
- Φθιώτιδας (Στερεά Ελλάδα)
- Καρδίτσας (Θεσσαλία)
- Τρικάλων (Θεσσαλία)

Στους προηγούμενους 19 Νομούς αντιστοιχούν ογδόντα (80) νέοι Δήμοι (σύμφωνα με το πρόγραμμα «Καλλικράτης») ή 340 παλαιοί Ο.Τ.Α. (σύμφωνα με το πρόγραμμα «Καποδίστριας»), 2.702 Τοπικά Διαμερίσματα και 5.529 οικισμοί (2001). Παράλληλα πλήρης καταλογράφηση των διοικητικών διαιρέσεων, μαζί με πληθυσμιακά δεδομένα, παρουσιάζεται στο παράρτημα του παρόντος.

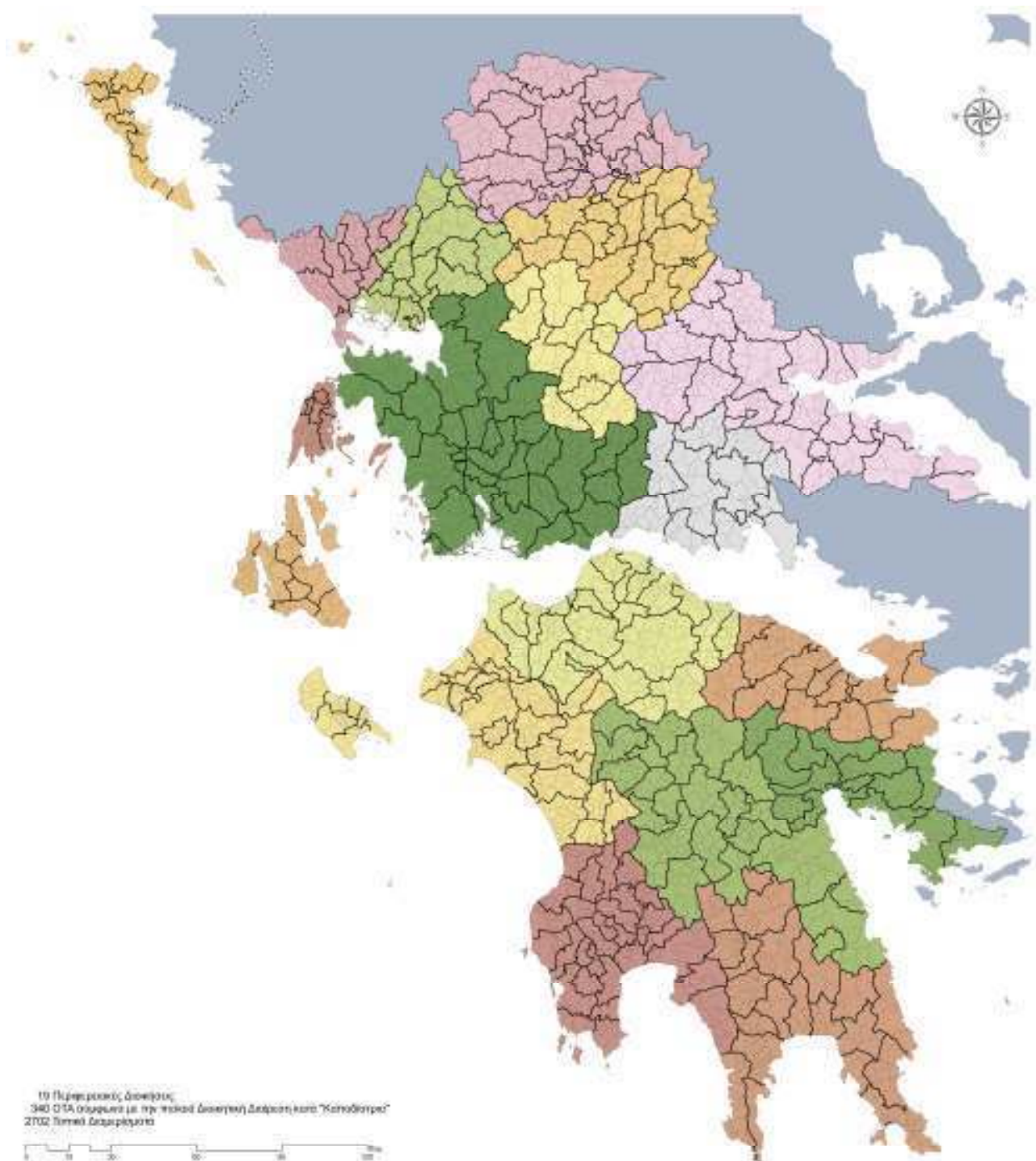
Συνολικά στην περιοχή μελέτης αντιστοιχεί το 20,6% το συνολικού πραγματικού πληθυσμού¹ της χώρας (2.256.618 άτομα) και το 35,1 % της συνολικής της έκτασης (46.295 τ.χλμ.).

¹ «Πραγματικός πληθυσμός» όπως ορίζεται από την ΕΛ.ΣΤΑΤ. Παράλληλα πρέπει να αναφερθεί ότι λόγω της χρονικής στιγμής που γίνεται η έρευνα, τα στοιχεία της απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του 2011 δεν είναι ακόμα διαθέσιμα, και τα προσωρινά που δημοσιεύτηκαν πρόσφατα δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της έρευνας και δεν είναι συγκρίσιμα διαχρονικά με την πρόπущα αξιοπιστία. Βεβαίως στην έρευνα, και όπως φαίνεται και στη συνέχεια του παρόντος, χρησιμοποιήθηκαν πληθυσμιακά δεδομένα και άλλων χρονικών στιγμών, όμως η ερευνητική ομάδα θεωρεί τα πλέον αξιόπιστα και ως σημείο αναφοράς τα στοιχεία της απογραφής πληθυσμού της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του 2001.

Παράλληλα αποφασίστηκε να δοθεί βάρος στην αναγωγή των στοιχείων κυρίως σε επίπεδο νέων Δήμων, πράγμα που τελικά έγινε κατορθωτό και η σχετική μεθοδολογία αναγωγής παρουσιάζεται στη συνέχεια του παρόντος αλλά και σε άλλα τεύχη, όπως στο τεύχος 7.

13 Περιφερειακές διαμερίσεις
340 ΟΤΑ σύμφωνα με την τοπική διαίρεση κατά "Καποδίστρια"
2702 Τοπικά Διαμερίσματα

**Ανάλυση περιφερειακών δορών κοινωνικού αποκλεισμού
και μέθοδος μέτρησης της κοινωνικής συνύληψης
για τη Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησο και το όλο Νότιο**

Παράδοση του προγράμματος από το
Εθνικό Στρατηγικό Πλάνο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2007 – 2013.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
«Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα»

και Περιφέρειες σε Μεγάλο
Δράση (Πρόγραμμα «Συνέργεια»)

Πρόγραμμα «Συνέργεια» (Πρόγραμμα «Συνέργεια»)

Συντονιστής: Αθανάσιος Μηλίκας, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πατρών
Επιστημονικός Υποστηρικτής: Βασίλειος Παπαδόπουλος, Αν. Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πατρών

ΤΑ ΤΟΠΙΚΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Όροι Τοπικών Διαμερισμάτων

Όροι ΟΤΑ κατά "Καποδίστρια"

Π.Ε. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Π.Ε. ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Π.Ε. ΑΡΚΑΔΙΑΣ

Π.Ε. ΑΡΓΑΣ

Π.Ε. ΑΧΑΪΑΣ

Π.Ε. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Π.Ε. ΖΑΚΥΝΘΟΥ

Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ

Π.Ε. ΚΑΡΦΥΤΣΑΣ

Π.Ε. ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Π.Ε. ΚΟΡΥΝΘΙΑΣ

Π.Ε. ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Π.Ε. ΛΑΚΩΝΙΑΣ

Π.Ε. ΛΕΥΚΑΔΑΣ

Π.Ε. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Π.Ε. ΠΡΕΒΕΖΑΣ

Π.Ε. ΤΡΙΚΛΑΔΩΝ

Π.Ε. ΦΩΚΙΑΔΑΣ

Π.Ε. ΦΩΚΙΑΔΑΣ

Χαρτογράφηση: Βασίλειος Παπαδόπουλος, Αν. Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πατρών

Νοέμβριος 2011

Πανεπιστήμιο Πατρών
Τμήμα Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας

Πανεπιστήμιο Πατρών
Τμήμα Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας
Εργαστήριο Πολυμεθοδικών και Χωροταξικών Ερευνών

Εθνικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Εργαστήριο Πολυμεθοδικών Ερευνών και
Εφαρμογών Οικονομικών

Παιδαγωγικό Πανεπιστήμιο Κορινθίων και Παιδαγωγικό Στρατηγικό
Τμήμα Οικονομικών και Περιφερειακών Αναπτυξιακών
Εθνικό Στρατηγικό Πλάνο ΕΣΠΑ 2007-2013

Εθνικό Στρατηγικό Πλάνο
ΕΣΠΑ 2007-2013

Εθνικό Στρατηγικό Πλάνο
ΕΣΠΑ 2007-2013

Εθνικό Στρατηγικό Πλάνο
ΕΣΠΑ 2007-2013

Εθνικό Στρατηγικό Πλάνο
ΕΣΠΑ 2007-2013

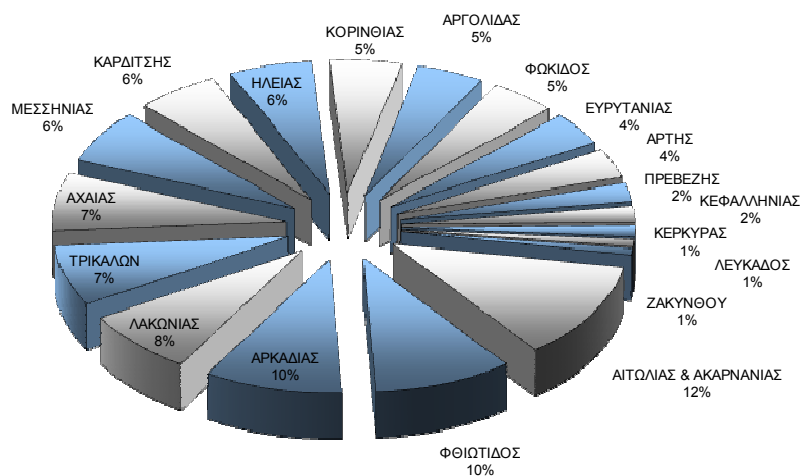

Εθνικό Στρατηγικό Πλάνο
ΕΣΠΑ 2007-2013

Ο μεγαλύτερος σε έκταση Νομός είναι ο Νομός Αιτωλίας και Ακαρνανίας ενώ ο μικρότερος ο της Λευκάδος, σύμφωνα με τον πίνακα που ακολουθεί.

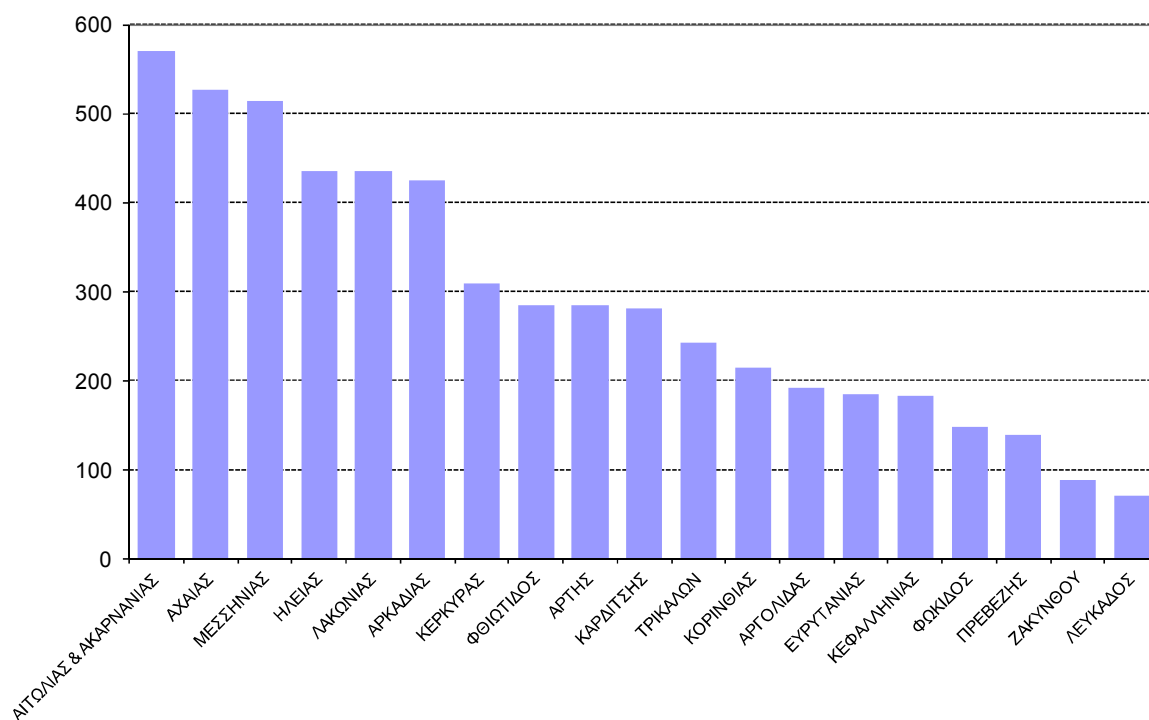
ΕΚΤΑΣΗ	Μ.Ε.Υ.	Χ.Ε.Υ.	(%) ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	131.960	130.694	100,00%
ΑΙΤΩΛΙΑΣ & ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	5.461	5.193	4,14%
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	4.441	4.438	3,37%
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	4.419	4.414	3,35%
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	3.636	3.636	2,76%
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	3.384	3.381	2,56%
ΑΧΑΪΑΣ	3.271	3.265	2,48%
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	2.991	2.988	2,27%
ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ	2.636	2.618	2,00%
ΗΛΕΙΑΣ	2.618	2.582	1,98%
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	2.290	2.284	1,74%
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	2.154	2.152	1,63%
ΦΩΚΙΔΟΣ	2.120	2.099	1,61%
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	1.869	1.816	1,42%
ΑΡΤΗΣ	1.662	1.570	1,26%
ΠΡΕΒΕΖΗΣ	1.036	1.031	0,79%
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	904	903	0,69%
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	641	634	0,49%
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	406	405	0,31%
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	356	355	0,27%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	46.295	45.764	35,08%

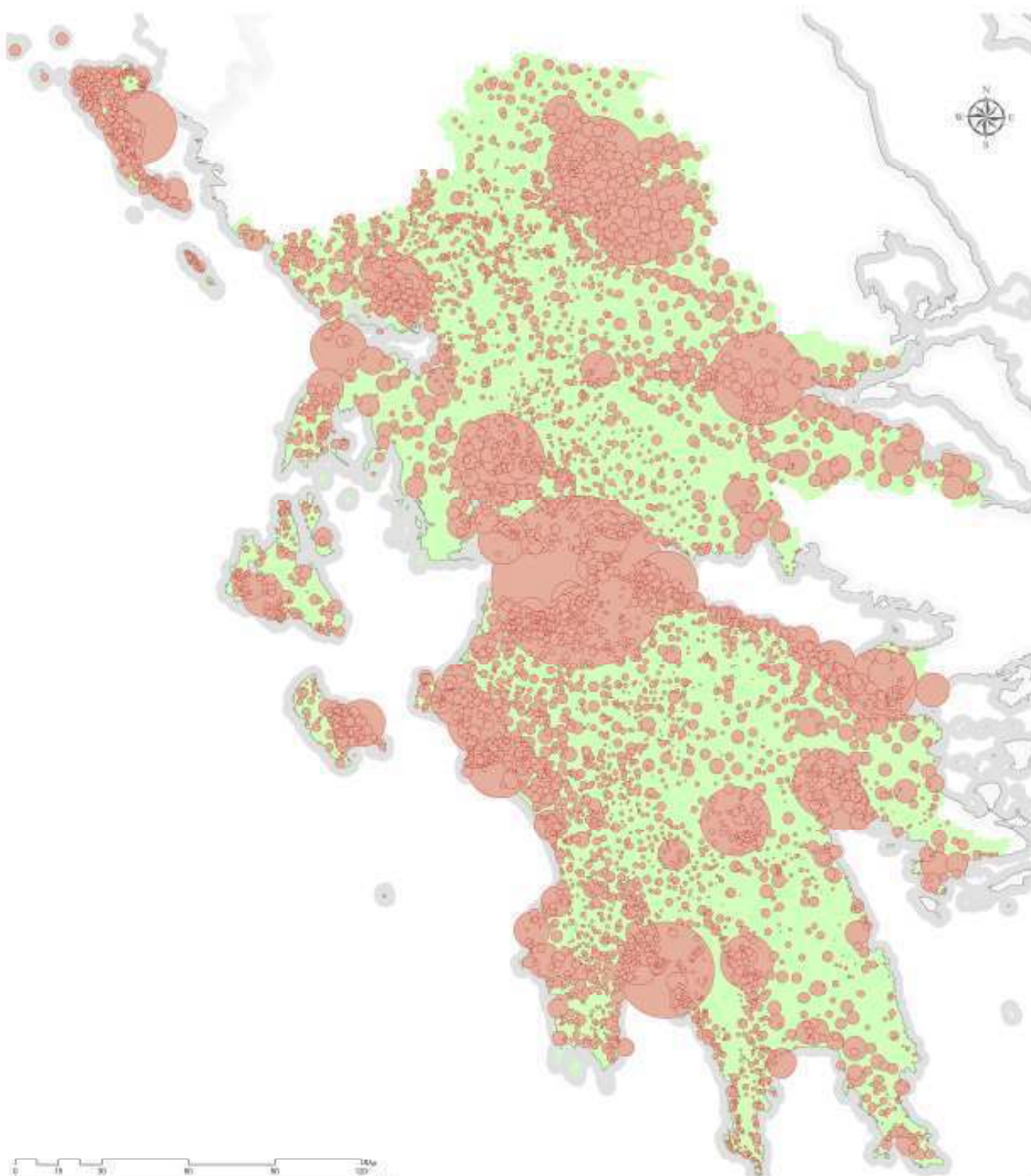
Κατανομή των εκτάσεων των Νομών στην περιοχή μελέτης

Αντίστοιχα οι περισσότεροι οικισμοί προσμετρούνται στο Νομό Αιτωλίας και Ακαρνανίας ενώ επίσης οι λιγότεροι στο Νομό Λευκάδος (2001).

	# ΟΙΚΙΣΜΟΙ		
	1981	1991	2001
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	12.315	12.849	13.274
ΑΙΤΩΛΙΑΣ & ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	526	556	571
ΑΧΑΪΑΣ	503	526	526
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	495	504	514
ΗΛΕΙΑΣ	365	404	436
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	406	414	436
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	414	421	425
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	297	300	309
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	268	274	284
ΑΡΤΗΣ	279	285	284
ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ	263	274	282
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	240	248	242
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	202	208	214
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	188	204	192
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	166	170	184
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	170	172	183
ΦΩΚΙΔΟΣ	135	142	148
ΠΡΕΒΕΖΗΣ	139	139	140
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	70	80	88
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	71	70	71
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	5.197	5.391	5.529

Ανάπτυξη περιφερειακών δίκτυων κοινωνικού αποκλεισμού και μεθόδων μέτρησης της κοινωνικής ανισότητας για τη Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησο και τα Ιόνια Νησιά

Πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 – 2013, Επένδυση Προγράμματος «Αυτοκινητικότητα και Επαγγελματική και Περιφερειακή Μετατόπιση Δράση Εθνικής Εμβέλειας «Συμμετοχή» Πράξη Ι: «Συνεργατικά έργα μικρής και μεσαίας κλίμακας»

Συντονιστής: Αθανάσιος Μπέλλιος, Καθηγητής, Παιδαγωγική Παιδαγωγική Επιστημολογική Υποδομή: Βασίλης Παππάς, Αν. Καθηγητής Παιδαγωγικής Παιδαγωγικής

ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

50.000 κάτοικοι (πραγματικός πληθυσμός του οικισμού, 2001, ΕΛΣΤΑΤ)

Χαρτογραφική Σύνταξη: Βασίλης Παππάς, Αν. Καθηγητής Παιδαγωγικής Παιδαγωγικής

Νοέμβριος 2011

Πανεπιστήμιο Πατρών
Τμήμα Ανάπτυξης Επιχειρήσεων

Πανεπιστήμιο Πατρών
Τμήμα Αρχιτεκτονικών Μεταβολών
Εργαστήριο Πολεοδομίας και Χωροταξικού Σχεδιασμού

Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Εργαστήριο Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης

Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
Τμήμα Οικονομικών και Περιφερειακής Ανάπτυξης
Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς ΕΣΠΑ 2007-2013

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
ΠΡΑΞΗ 2.1.1

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
ΠΡΑΞΗ 2.1.1

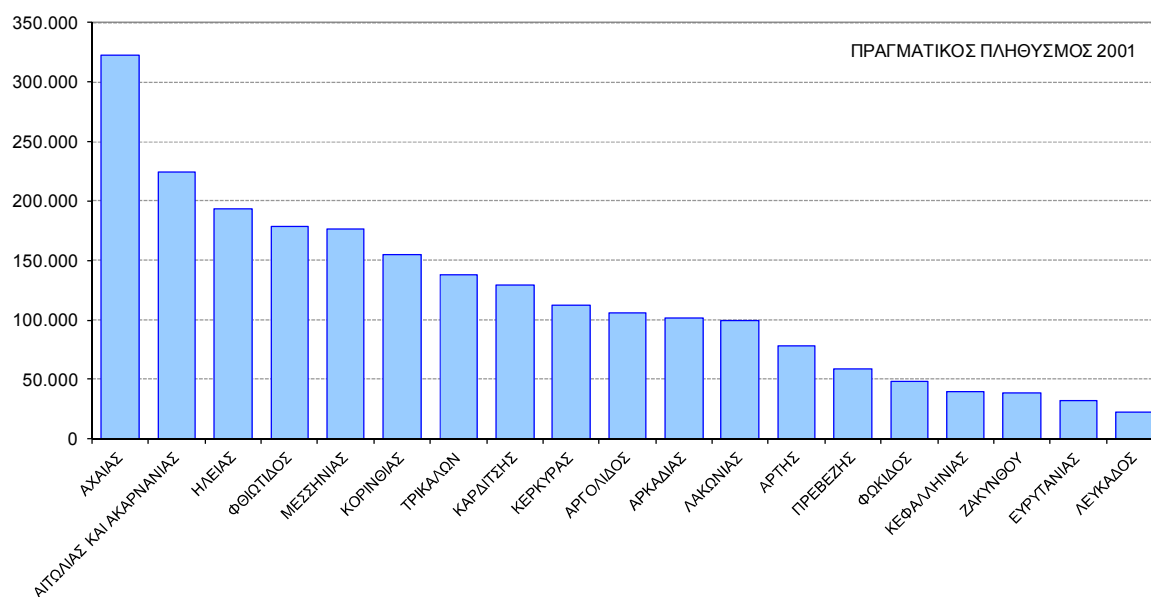
ΕΣΠΑ
2007-2013
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

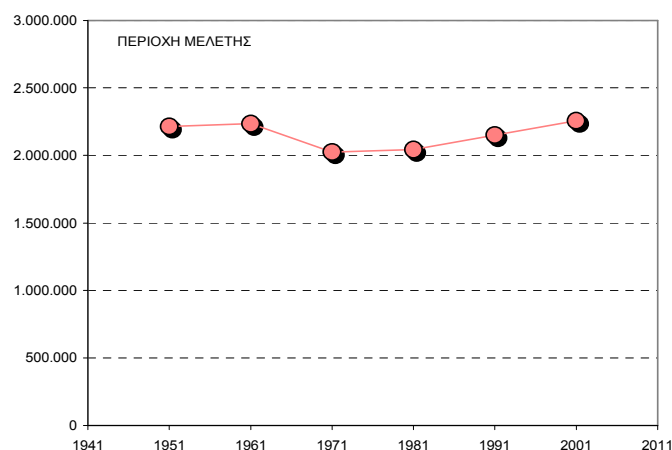
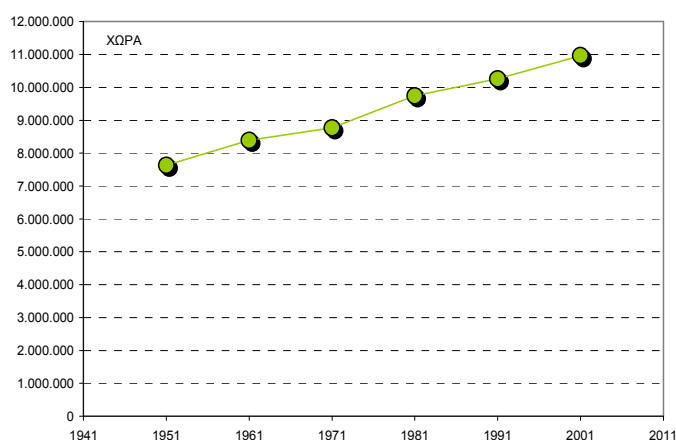
Ο μεγαλύτερος, αναφορικά με τον πραγματικό πληθυσμό, Νομός είναι της Αχαΐας ενώ ο μικρότερος η Λευκάδα.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 2001	ΣΥΝΟΛΟ	Ε,Π,Β,
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.964.020	100,000%
ΑΧΑΪΑΣ	322.789	2,944%
ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	224.429	2,047%
ΗΛΕΙΑΣ	193.288	1,763%
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	178.771	1,631%
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	176.876	1,613%
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	154.624	1,410%
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	138.047	1,259%
ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ	129.541	1,182%
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	111.975	1,021%
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	105.770	0,965%
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	102.035	0,931%
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	99.637	0,909%
ΑΡΤΗΣ	78.134	0,713%
ΠΡΕΒΕΖΗΣ	59.356	0,541%
ΦΩΚΙΔΟΣ	48.284	0,440%
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	39.488	0,360%
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	39.015	0,356%
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	32.053	0,292%
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	22.506	0,205%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	2.256.618	20,582%

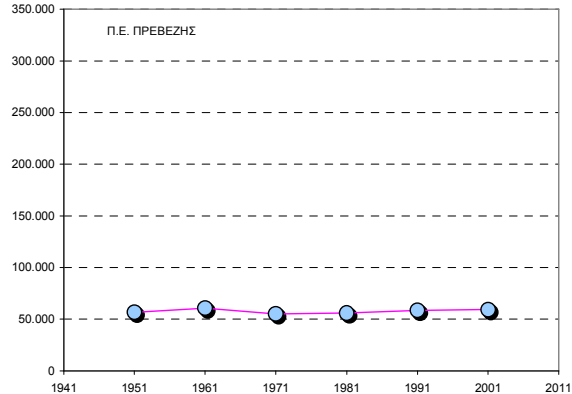
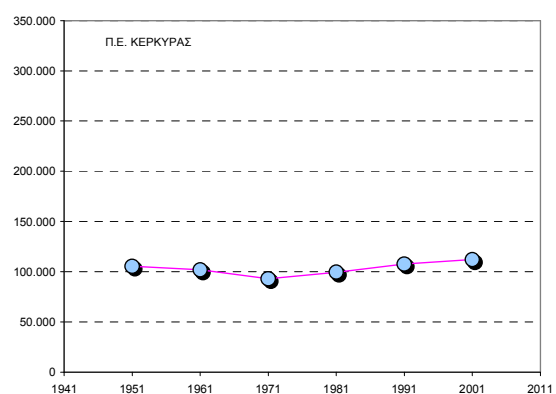
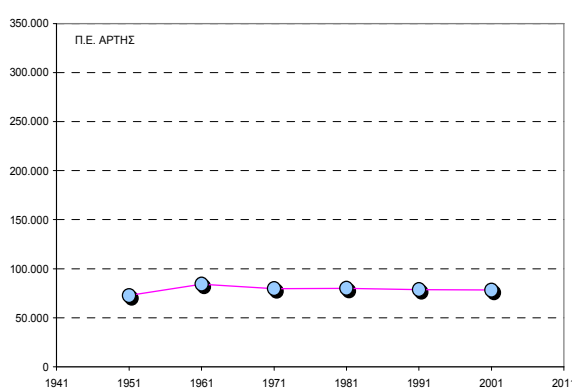
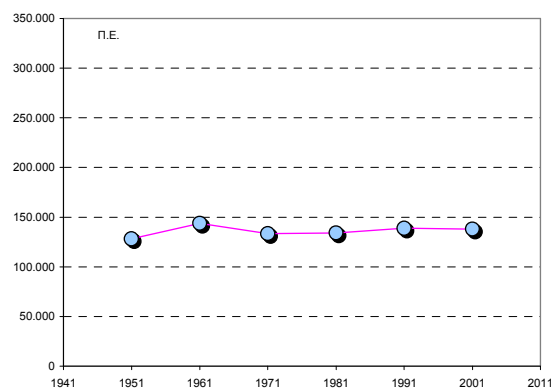
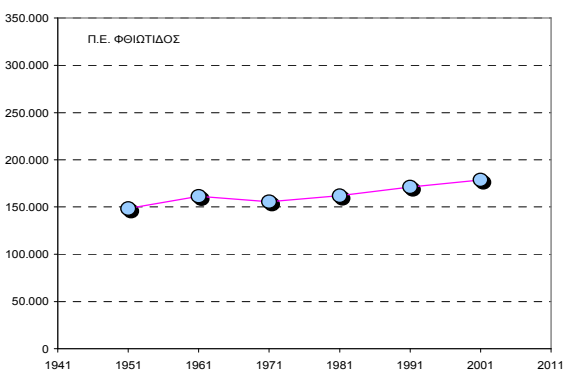
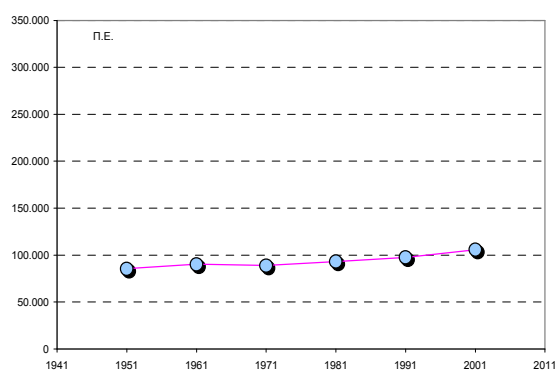
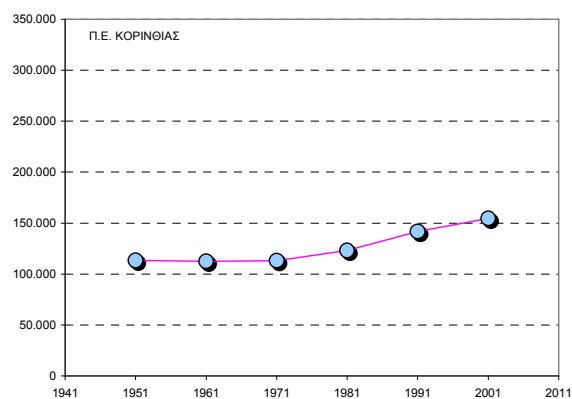
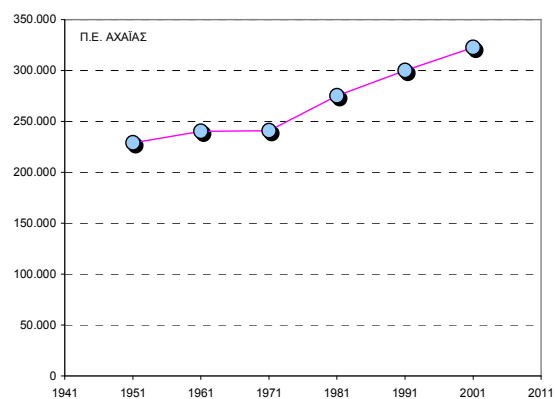
Αναφορικά με την πληθυσμιακή εξέλιξη στις πρώτες θέσεις βρίσκονται οι Νομοί της Αχαΐας, Κορινθίας, Αργολίδας και Φθιώτιδος με διψήφια θετική εξέλιξη (41.0 %, 36.4%, 23.9 % και 20.5 % αντίστοιχα) κατά την πεντηκονταετία 1951 – 2001, ενώ στον αντίποδα με διψήφια αρνητική εξέλιξη πληθυσμού, για το ίδιο χρονικό διάστημα, βρίσκονται έξι Νομοί με δυσμενέστερους την Αρκαδία (-33.9%) και την Κεφαλονιά (-27.7%).

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	1951	1961	1971	1981	1991	2001	(%) 1951 - 2001
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	7.632.801	8.390.553	8.768.641	9.740.417	10.259.900	10.964.020	43,64%
ΑΧΑΪΑΣ	228.871	240.354	240.854	275.193	300.078	322.789	41,04%
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	113.358	112.505	113.115	123.042	141.823	154.624	36,40%
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	85.389	90.145	88.698	93.020	97.636	105.770	23,87%
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	148.322	161.436	155.574	161.995	171.274	178.771	20,53%
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	128.227	143.856	133.417	134.207	138.946	138.047	7,66%
ΑΡΤΗΣ	72.717	84.285	79.700	80.044	78.719	78.134	7,45%
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	105.414	101.770	92.933	99.477	107.592	111.975	6,22%
ΠΡΕΒΕΖΗΣ	56.779	60.868	55.262	55.915	58.628	59.356	4,54%
ΗΛΕΙΑΣ	188.274	187.713	164.061	160.305	179.429	193.288	2,66%
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	38.062	35.509	30.187	30.014	32.557	39.015	2,50%
ΑΙΤΩΛΙΑΣ & ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	220.138	237.738	228.989	219.764	228.180	224.429	1,95%
ΦΩΚΙΔΟΣ	51.472	47.842	41.361	44.222	44.183	48.284	-6,19%
ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ	138.786	152.105	133.018	124.930	126.854	129.541	-6,66%
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	39.678	36.471	27.428	26.182	24.307	32.053	-19,22%
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	227.871	211.970	173.077	159.818	166.964	176.876	-22,38%
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	130.898	118.661	95.844	93.218	95.696	99.637	-23,88%
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	30.477	32.261	25.371	21.863	21.111	22.506	-26,15%
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	54.644	45.033	35.952	31.297	32.474	39.488	-27,74%
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	154.361	135.042	111.263	107.932	105.309	102.035	-33,90%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	2.213.738	2.235.564	2.026.104	2.042.438	2.151.760	2.256.618	1,94%

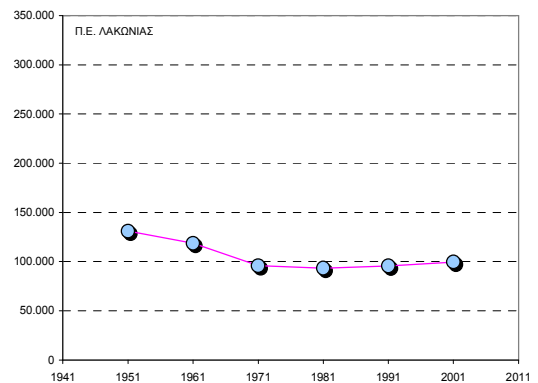
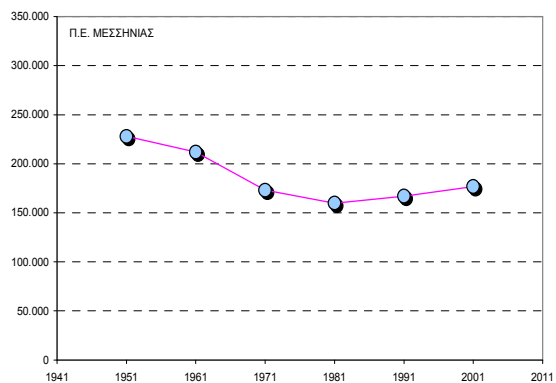
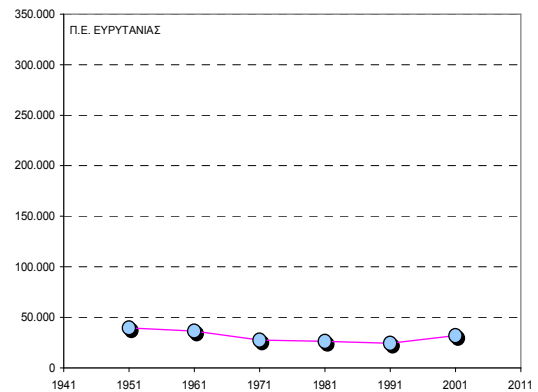
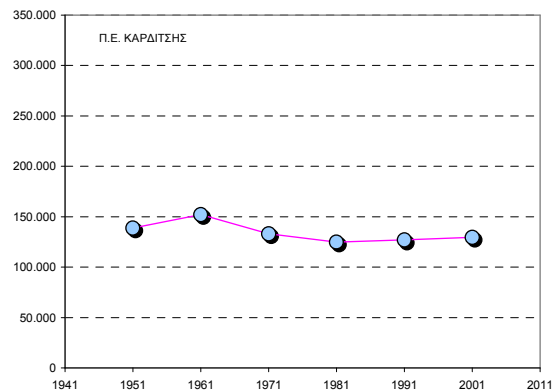
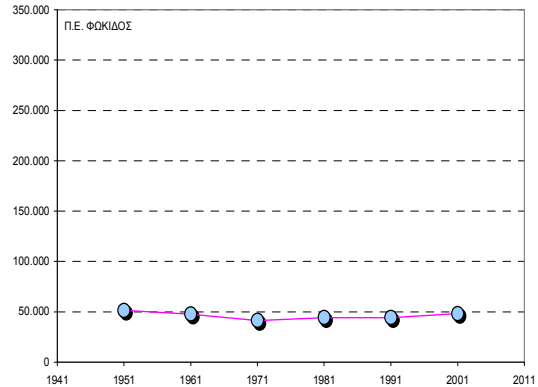
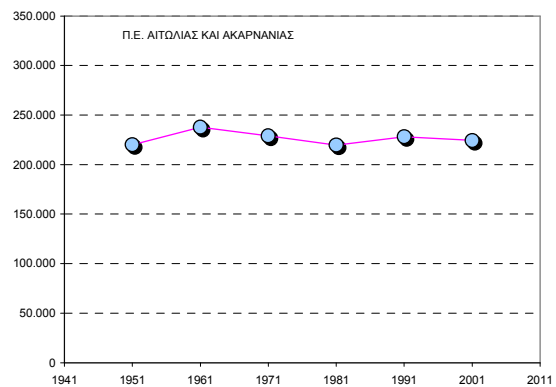
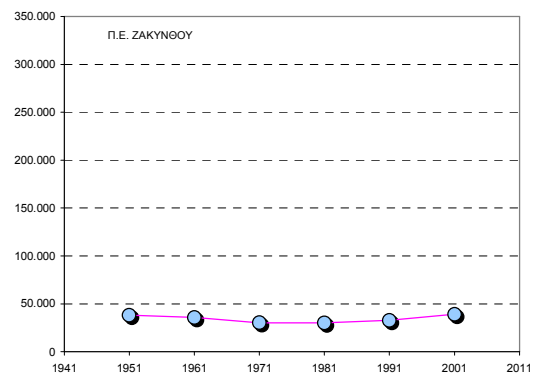
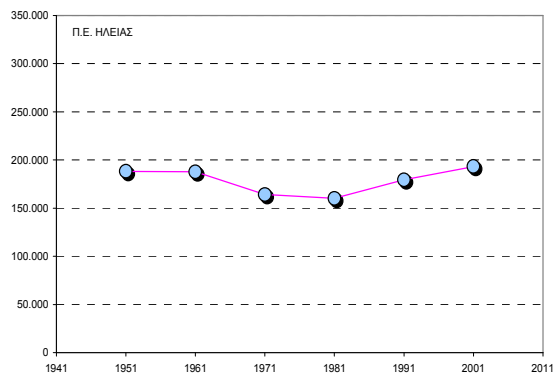

Διαγράμματα εξέλιξης πραγματικού πληθυσμού 1951 - 2001

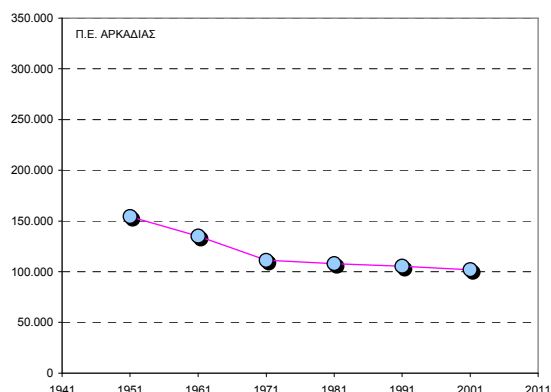
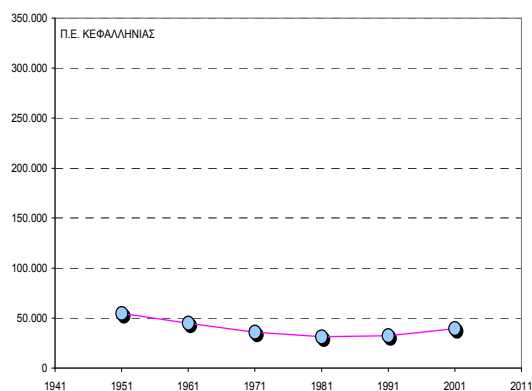
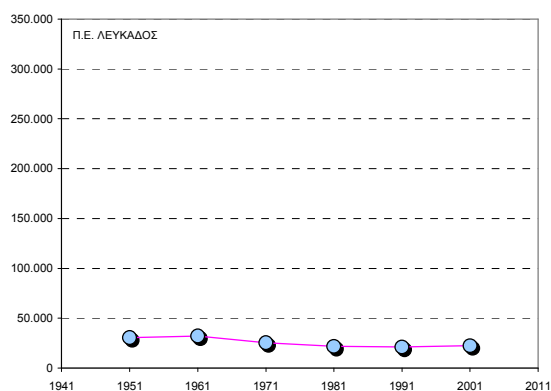
Διαγράμματα εξέλιξης πραγματικού πληθυσμού 1951 - 2001

Διαγράμματα εξέλιξης πραγματικού πληθυσμού 1951 - 2001

Διαγράμματα εξέλιξης πραγματικού πληθυσμού 1951 - 2001

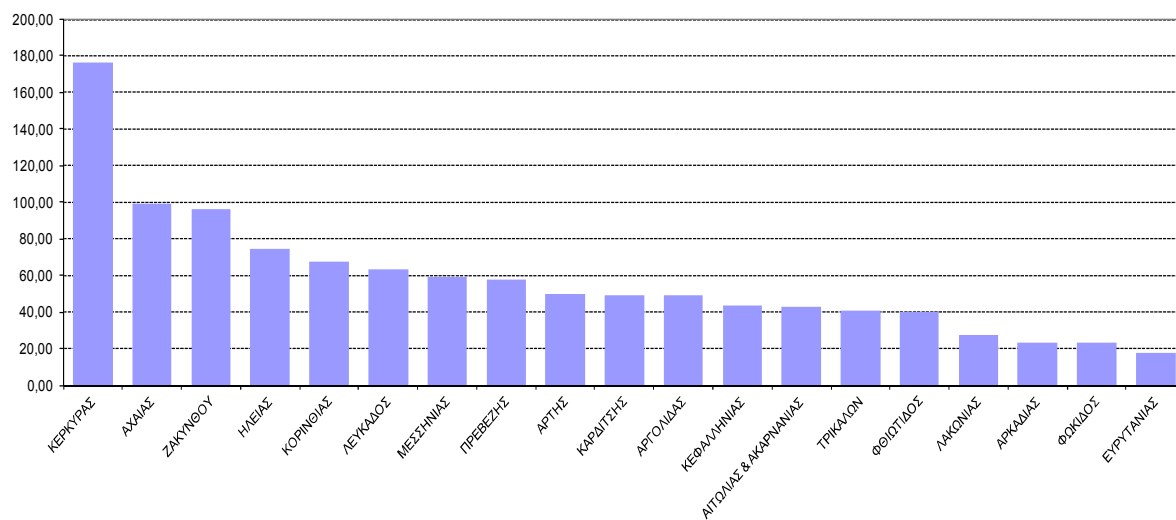
ΕΞΕΛΙΞΗ	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ			ΕΙΔΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΟ ΒΑΡΟΣ		
	1981 - 1991	1991 - 2001	1981-2001	1981 - 1991	1991 - 2001	1981-2001
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	5,33%	6,86%	12,56%			
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	8,47%	19,84%	29,99%	2,98%	12,14%	15,48%
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	3,76%	21,60%	26,17%	-1,49%	13,79%	12,09%
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	15,26%	9,03%	25,67%	9,43%	2,02%	11,64%
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	-7,16%	31,87%	22,42%	-11,86%	23,40%	8,76%
ΗΛΕΙΑΣ	11,93%	7,72%	20,58%	6,26%	0,81%	7,12%
ΑΧΑΪΑΣ	9,04%	7,57%	17,30%	3,52%	0,66%	4,21%
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	4,96%	8,33%	13,71%	-0,35%	1,37%	1,02%
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	8,16%	4,07%	12,56%	2,68%	-2,61%	0,00%
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	4,47%	5,94%	10,67%	-0,82%	-0,87%	-1,68%
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	5,73%	4,38%	10,36%	0,37%	-2,33%	-1,96%
ΦΩΚΙΔΟΣ	-0,09%	9,28%	9,19%	-5,15%	2,26%	-3,00%
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	2,66%	4,12%	6,89%	-2,54%	-2,57%	-5,04%
ΠΡΕΒΕΖΗΣ	4,85%	1,24%	6,15%	-0,46%	-5,26%	-5,69%
ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ	1,54%	2,12%	3,69%	-3,60%	-4,44%	-7,88%
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	-3,44%	6,61%	2,94%	-8,33%	-0,24%	-8,55%
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	3,53%	-0,65%	2,86%	-1,71%	-7,03%	-8,62%
ΑΙΤΩΛΙΑΣ & ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	3,83%	-1,64%	2,12%	-1,43%	-7,96%	-9,27%
ΑΡΤΗΣ	-1,66%	-0,74%	-2,39%	-6,63%	-7,12%	-13,28%
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	-2,43%	-3,11%	-5,46%	-7,37%	-9,33%	-16,01%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	5,35%	4,87%	10,49%	0,02%	-1,86%	-1,84%

Ο πλέον δυναμικός Νομός είναι της Αχαΐας γιατί εκτός του ότι έχει συνεχή θετική πληθυσμιακή εξέλιξη παράλληλα το ειδικό πληθυσμιακό βάρος του αυξήθηκε την εικοσαετία 1981 – 2001 κατά 15.5%. Αντίστοιχα στον αντίποδα αυτός που έχει αρνητική πληθυσμιακή εξέλιξη και σε απόλυτους αριθμούς αλλά και σε ποσοστά του Ε.Π.Β είναι η Αρκαδία (1981-2001: -16.0%) και ακολουθεί η Άρτα με παρόμοια χαρακτηριστικά (-13.3%). Παράλληλα χαρακτηριστικός είναι και ο επόμενος χάρτης που δείχνει την πληθυσμιακή εξέλιξη των Τοπικών διαμερισμάτων κατά την δεκαετία 1991-2001 με αντίστοιχη βεβαίως αναγωγή του πληθυσμού τους.

Η μεγαλύτερη πληθυσμιακή πυκνότητα, κατά την πεντηκονταετία 1951-2001, παρουσιάζεται στην Κέρκυρα ενώ η μικρότερη για το ίδιο χρονικό διάστημα στην Ευρυτανία.

ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ	1951	1961	1971	1981	1991	2001
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	58,40	64,20	67,09	74,53	78,50	83,89
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	166,27	160,52	146,58	156,90	169,70	176,62
ΑΧΑΪΑΣ	70,10	73,62	73,77	84,29	91,91	98,86
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	93,98	87,68	74,54	74,11	80,39	96,33
ΗΛΕΪΑΣ	72,92	72,70	63,54	62,09	69,49	74,86
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	49,63	49,26	49,52	53,87	62,09	67,70
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	85,85	90,88	71,47	61,59	59,47	63,40
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	76,26	70,94	57,92	53,49	55,88	59,20
ΠΡΕΒΕΖΗΣ	55,07	59,04	53,60	54,23	56,87	57,57
ΑΡΤΗΣ	46,32	53,68	50,76	50,98	50,14	49,77
ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ	53,01	58,10	50,81	47,72	48,45	49,48
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	39,68	41,89	41,22	43,22	45,37	49,15
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	60,51	49,87	39,81	34,66	35,96	43,73
ΑΙΤΩΛΙΑΣ & ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	42,39	45,78	44,10	42,32	43,94	43,22
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	37,93	42,55	39,46	39,69	41,10	40,83
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	33,42	36,38	35,05	36,50	38,59	40,28
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	36,00	32,64	26,36	25,64	26,32	27,40
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	34,97	30,59	25,21	24,45	23,86	23,12
ΦΩΚΙΔΟΣ	24,52	22,79	19,71	21,07	21,05	23,00
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	21,85	20,08	15,10	14,42	13,38	17,65
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	47,82	48,29	43,77	44,12	46,48	48,74

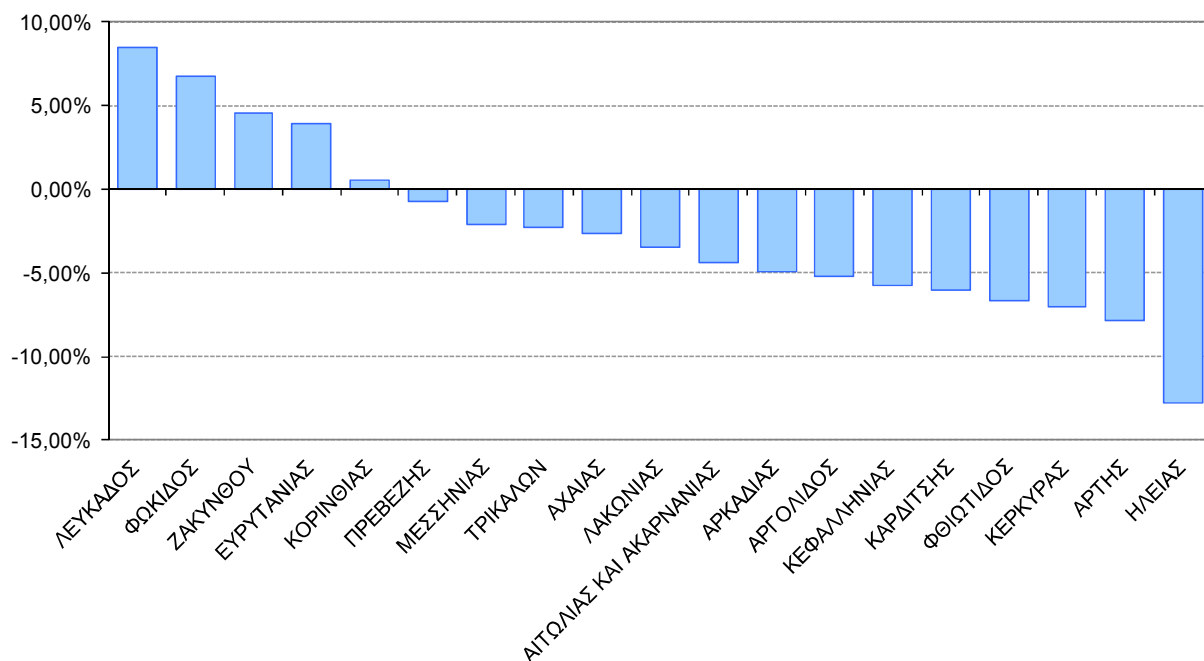

Πληθυσμιακή Πυκνότητα 2001

Πρόσφατα η ΕΛ.ΣΤΑΤ. δημοσίευσε τα προσωρινά αποτελέσματα της απογραφής πληθυσμού του 2011. Τα αποτελέσματα αυτά αφορούν τον μόνιμο πληθυσμό και παρουσιάζονται συγκριτικά με τους αντίστοιχους των ετών 1991 και 2001.

Η μεγαλύτερη θετική μεταβολή παρουσιάζεται στην Λευκάδα ενώ η μικρότερη στην Ηλεία σύμφωνα με τον επόμενο πίνακα.

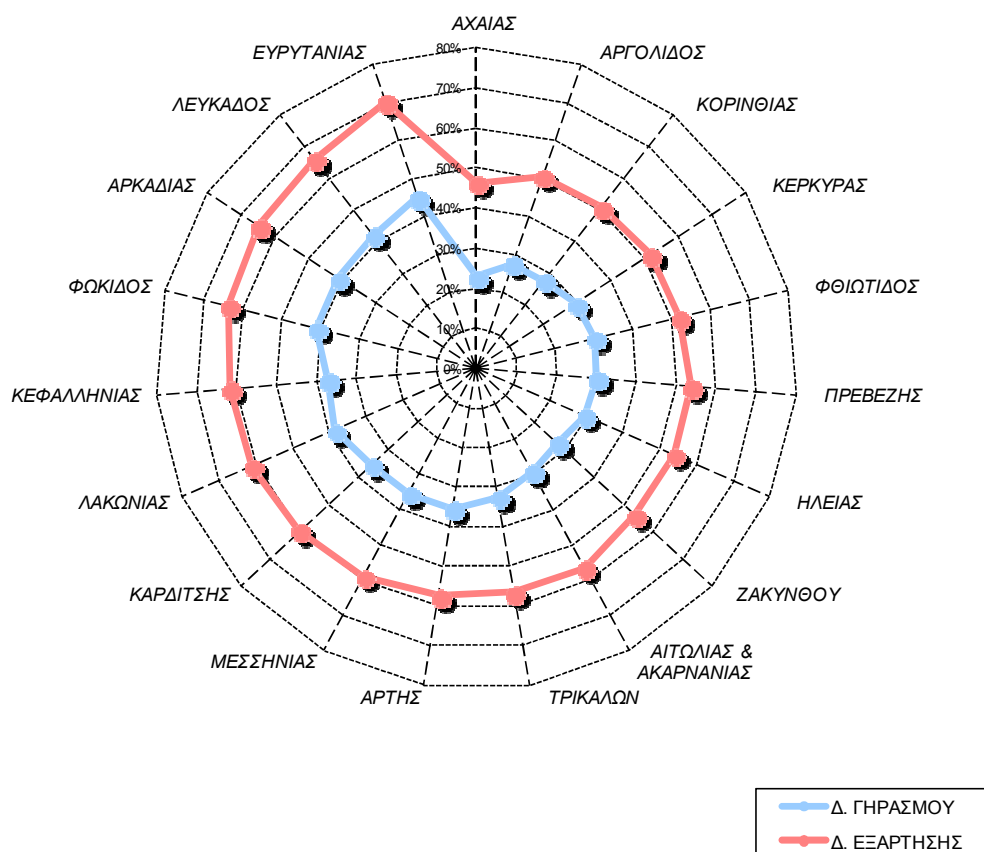
ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	1991	2001	2011 (π)	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 1991-2001	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 1991-2011	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2001-2011
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.223.392	10.934.097	10.787.690	6,95%	5,52%	-1,34%
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	20.943	21.888	23.750	4,51%	13,40%	8,51%
ΦΩΚΙΔΟΣ	36.766	37.866	40.430	2,99%	9,97%	6,77%
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	32.582	38.883	40.650	19,34%	24,76%	4,54%
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	20.390	19.518	20.280	-4,28%	-0,54%	3,90%
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	132.238	144.527	145.360	9,29%	9,92%	0,58%
ΠΡΕΒΕΖΗΣ	57.068	58.144	57.720	1,89%	1,14%	-0,73%
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	160.736	166.566	163.110	3,63%	1,48%	-2,07%
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	138.231	132.689	129.700	-4,01%	-6,17%	-2,25%
ΑΧΑΪΑΣ	296.825	318.928	310.580	7,45%	4,63%	-2,62%
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	90.600	92.811	89.600	2,44%	-1,10%	-3,46%
ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	224.279	219.092	209.500	-2,31%	-6,59%	-4,38%
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	95.987	91.326	86.820	-4,86%	-9,55%	-4,93%
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	94.873	102.392	97.090	7,93%	2,34%	-5,18%
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	32.400	37.756	35.590	16,53%	9,85%	-5,74%
ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ	123.215	120.265	113.070	-2,39%	-8,23%	-5,98%
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	163.395	169.542	158.220	3,76%	-3,17%	-6,68%
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	103.505	111.081	103.300	7,32%	-0,20%	-7,00%
ΑΡΤΗΣ	75.609	73.620	67.870	-2,63%	-10,24%	-7,81%
ΗΛΕΙΑΣ	174.287	183.521	160.110	5,30%	-8,13%	-12,76%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	2.073.929	2.140.415	2.052.750	3,21%	-1,02%	-4,10%

Μεταβολή Μόνιμου Πληθυσμού 2001 – 2011 (Προσωρινά στοιχεία)

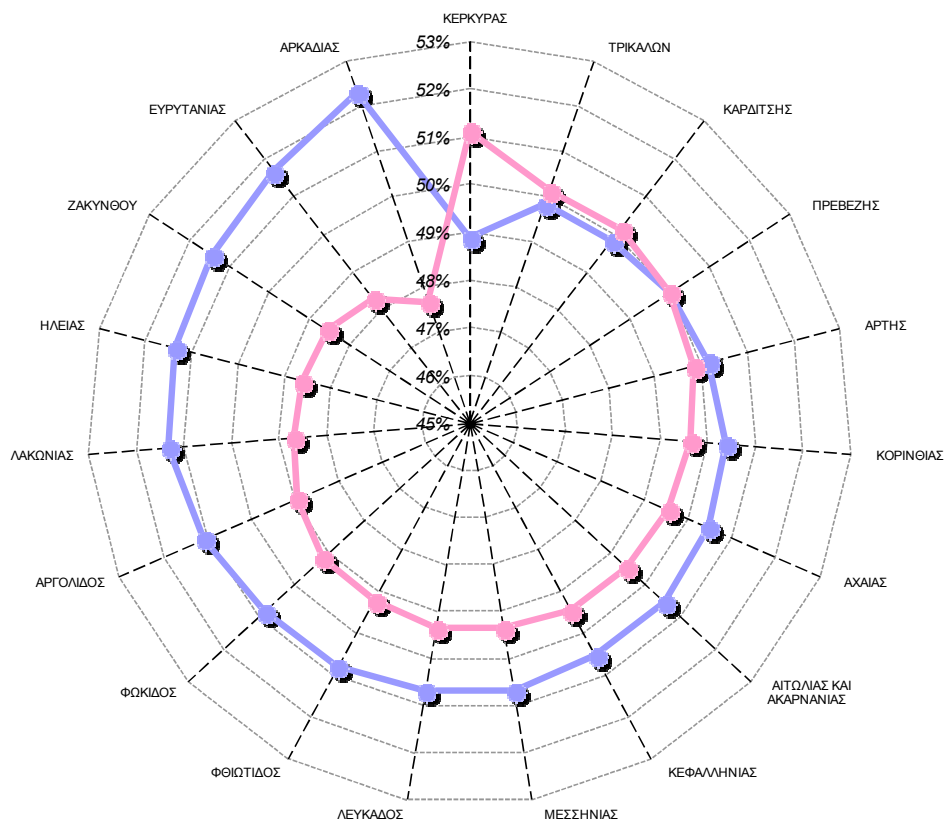
Οι μεγαλύτεροι δείκτες γηρασμού και εξάρτησης παρουσιάζονται στους πλέον ολιγάριθμους πληθυσμιακά Νομούς της Ευρυτανίας και Λευκάδος ενώ οι μικρότεροι δείκτες καταγράφονται στην Αχαΐα.

ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 2001	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ			Δ. ΓΗΡΑΣΜΟΥ	Δ. ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ
		0 - 14 χρ.	15 - 64 χρ.	65 +		
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.981.947	1.660.899	7.445.965	1.827.233	24,54%	46,85%
ΑΧΑΪΑΣ	318.928	51.112	217.945	49.871	22,88%	46,33%
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	102.392	15.793	67.971	18.628	27,41%	50,64%
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	144.527	22.280	95.781	26.466	27,63%	50,89%
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	111.081	16.260	73.185	21.636	29,56%	51,78%
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	169.542	24.307	111.520	33.715	30,23%	52,03%
ΠΡΕΒΕΖΗΣ	58.144	8.988	37.858	11.298	29,84%	53,58%
ΗΛΕΙΑΣ	183.521	28.986	119.473	35.062	29,35%	53,61%
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	38.883	6.726	25.265	6.892	27,28%	53,90%
ΑΙΤΩΛΙΑΣ & ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	219.092	37.900	140.060	41.132	29,37%	56,43%
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	132.689	20.472	84.742	27.475	32,42%	56,58%
ΑΡΤΗΣ	73.620	10.237	46.750	16.633	35,58%	57,48%
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	166.566	24.564	104.875	37.127	35,40%	58,82%
ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ	120.265	18.216	75.210	26.839	35,69%	59,91%
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	92.811	12.892	57.659	22.260	38,61%	60,97%
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	37.756	5.756	23.338	8.662	37,12%	61,78%
ΦΩΚΙΔΟΣ	37.866	5.196	23.109	9.561	41,37%	63,86%
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	91.326	13.175	55.367	22.784	41,15%	64,95%
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	21.888	3.162	13.179	5.547	42,09%	66,08%
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	19.518	2.872	11.473	5.173	45,09%	70,12%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	2.140.415	328.894	1.384.760	426.761	30,82%	54,57%

Αναφορικά με την κατανομή των δύο φύλων οι περισσότεροι άνδρες απαντώνται στον Νομό Αρκαδίας ενώ αντίστοιχα η Κέρκυρα έχει τις περισσότερες γυναίκες.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 2001	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΑΝΔΡΕΣ (%)	ΓΥΝΑΙΚΕΣ (%)
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.964.020	5.427.682	5.536.338	49,504%	50,496%
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	111.975	54.734	57.241	48,881%	51,119%
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	138.047	68.811	69.236	49,846%	50,154%
ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ	129.541	64.577	64.964	49,851%	50,149%
ΠΡΕΒΕΖΗΣ	59.356	29.688	29.668	50,017%	49,983%
ΑΡΤΗΣ	78.134	39.195	38.939	50,164%	49,836%
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	154.624	77.883	76.741	50,369%	49,631%
ΑΧΑΙΑΣ	322.789	162.894	159.895	50,465%	49,535%
ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	224.429	113.411	111.018	50,533%	49,467%
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	39.488	19.958	19.530	50,542%	49,458%
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	176.876	89.617	87.259	50,667%	49,333%
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	22.506	11.404	11.102	50,671%	49,329%
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	178.771	90.803	87.968	50,793%	49,207%
ΦΩΚΙΔΟΣ	48.284	24.542	23.742	50,828%	49,172%
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	105.770	54.010	51.760	51,064%	48,936%
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	99.637	51.133	48.504	51,319%	48,681%
ΗΛΕΙΑΣ	193.288	99.305	93.983	51,377%	48,623%
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	39.015	20.068	18.947	51,437%	48,563%
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	32.053	16.568	15.485	51,689%	48,311%
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	102.035	53.383	48.652	52,318%	47,682%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	2.256.618	1.141.984	1.114.634	50,606%	49,394%

Κατανομή των δύο φύλων

Ένα τρόπος μέτρησης της ανισοκατανομής του πληθυσμού στο εσωτερικό μίας χωρικής ενότητας είναι και ο συντελεστής Gini (βλέπε τεύχος 2). Ο συντελεστής λαμβάνει τιμές από 0 έως 1, 0 όταν πρόκειται για πλήρη ισοκατανομή και 1 στην αντίθετη περίπτωση της πλήρους ανισοκατανομής. Ανισοκατανομή με την έννοια ότι ο πληθυσμός δεν κατανέμεται αναλογικά με την έκταση των επιμέρους χωρικών οντοτήτων. Εν προκειμένω υπολογίστηκαν οι συντελεστής Gini για όλους τους Νομούς της περιοχής μελέτης για τις χρονιές 1981, 1991 και 2001 και σε επίπεδο χωρικής ανάλυσης τα Τοπικά διαμερίσματα.

Ο μεγαλύτερος συντελεστής, και για τις τρεις χρονιές παρατηρείται στην Αχαΐα, ενώ αντίστοιχα ο μικρότερος στην Ευρυτανία επίσης και για τις τρεις χρονιές. Παράλληλα ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι Νομοί Πρεβέζης και Λευκάδος όπου παρουσιάζουν την μεγαλύτερη θετική μεταβολή του συντελεστή στην εικοσαετία 1981- 2001 όπου μία ερμηνεία είναι ότι οφείλεται στην πληθυσμιακή ενίσχυση των αστικών κέντρων των περιοχών. Αντίστοιχα αρνητική μεταβολή του συντελεστή, για την ίδια εικοσαετία παρουσιάζεται μόνο σε δύο Νομούς, Κέρκυρας και Ευρυτανίας, όπου όμως η ερμηνεία για αυτό το φαινόμενο δεν είναι μονοδιάστατη.

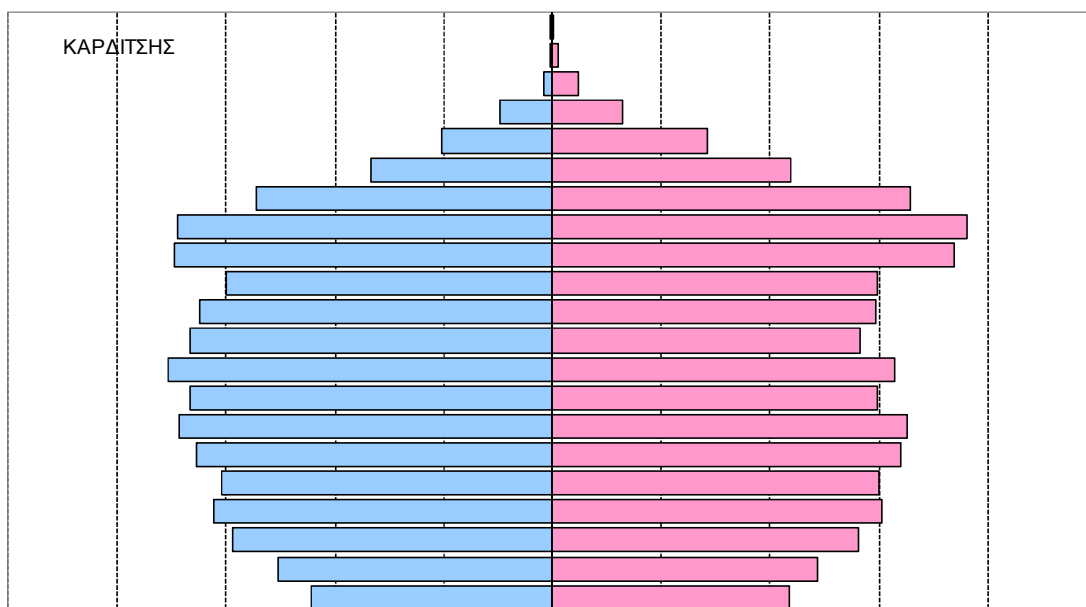
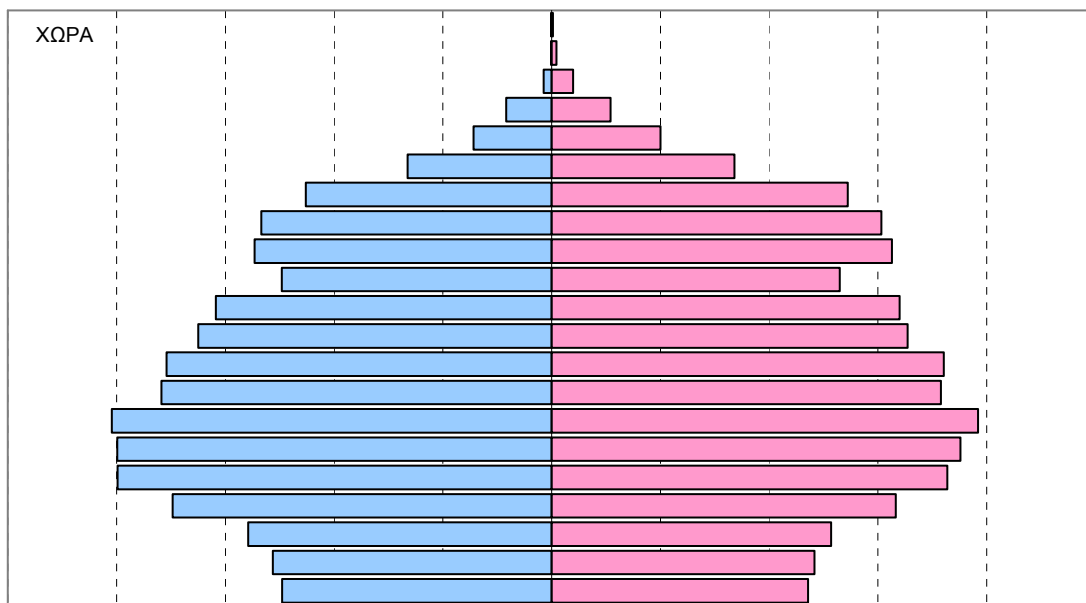
ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ GINI	1981	1991	2001	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 1981 - 2001
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	0,76	0,77	0,79	2,96%
ΑΧΑΪΑΣ	0,78	0,80	0,80	2,20%
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	0,66	0,67	0,69	3,82%
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	0,62	0,64	0,67	8,59%
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	0,63	0,65	0,66	4,81%
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	0,61	0,61	0,64	4,14%
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	0,62	0,62	0,63	2,06%
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	0,56	0,59	0,58	4,09%
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	0,51	0,54	0,58	12,72%
ΑΙΤΩΛΙΑΣ & ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	0,52	0,55	0,57	9,27%
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	0,52	0,54	0,56	9,23%
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	0,52	0,52	0,55	6,57%
ΑΡΤΗΣ	0,52	0,55	0,55	5,41%
ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ	0,54	0,56	0,55	0,43%
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	0,53	0,53	0,54	2,97%
ΠΡΕΒΕΖΗΣ	0,45	0,49	0,54	19,82%
ΦΩΚΙΔΟΣ	0,57	0,54	0,54	-5,36%
ΗΛΕΙΑΣ	0,48	0,53	0,52	7,10%
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	0,51	0,51	0,48	-5,85%
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	0,45	0,49	0,41	-9,16%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ				

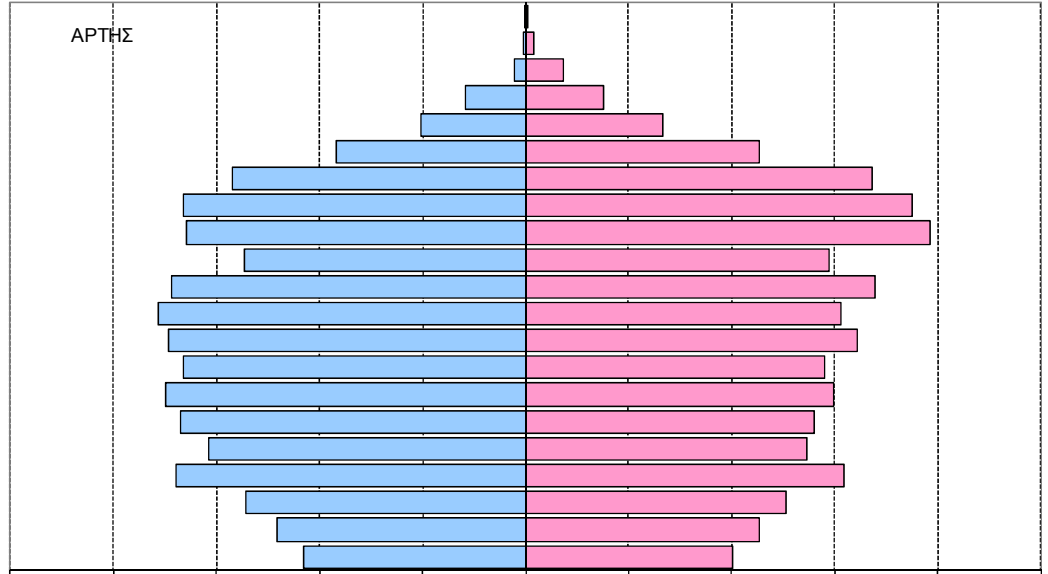
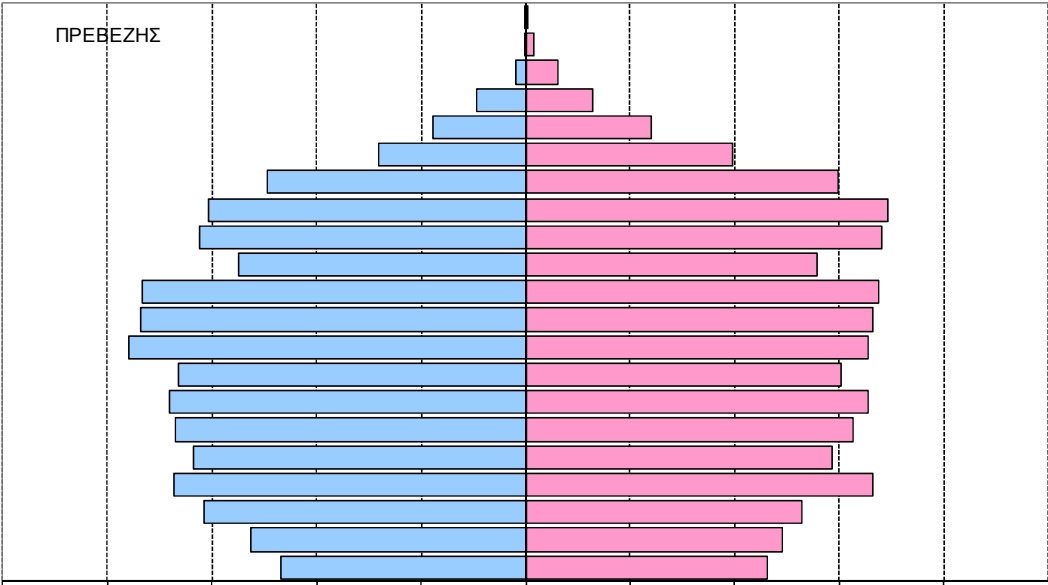
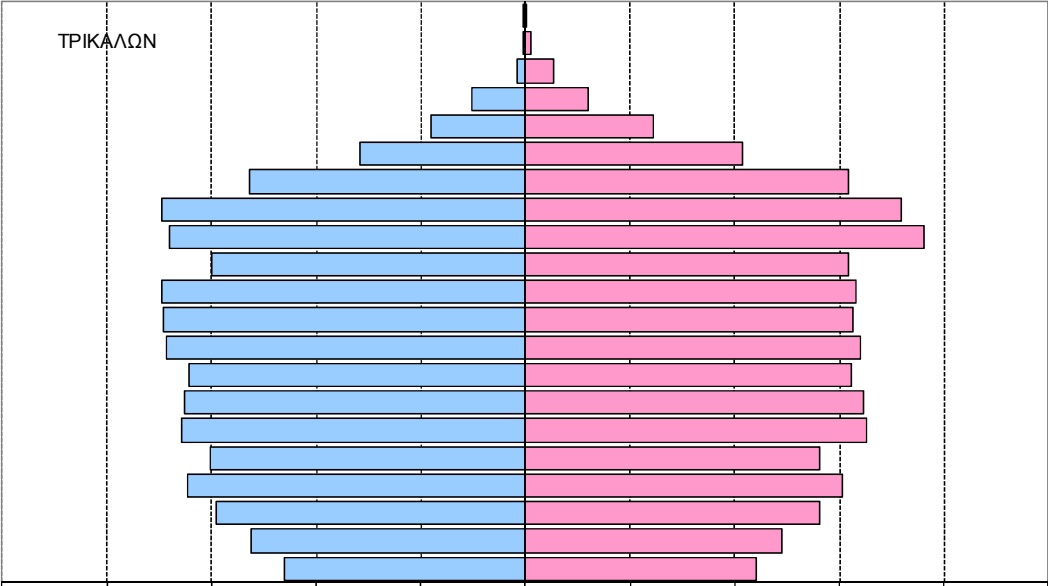
Η μεγαλύτερη ανεργία το 2009 παρουσιάζεται στην Νομό Φωκίδος και η μικρότερη στη Φθιώτιδα, ενώ οι περισσότερες επιχειρήσεις ανά 1.000 κατοίκους παρουσιάζονται στην Ζάκυνθο και οι λιγότερες στην Ευρυτανία.

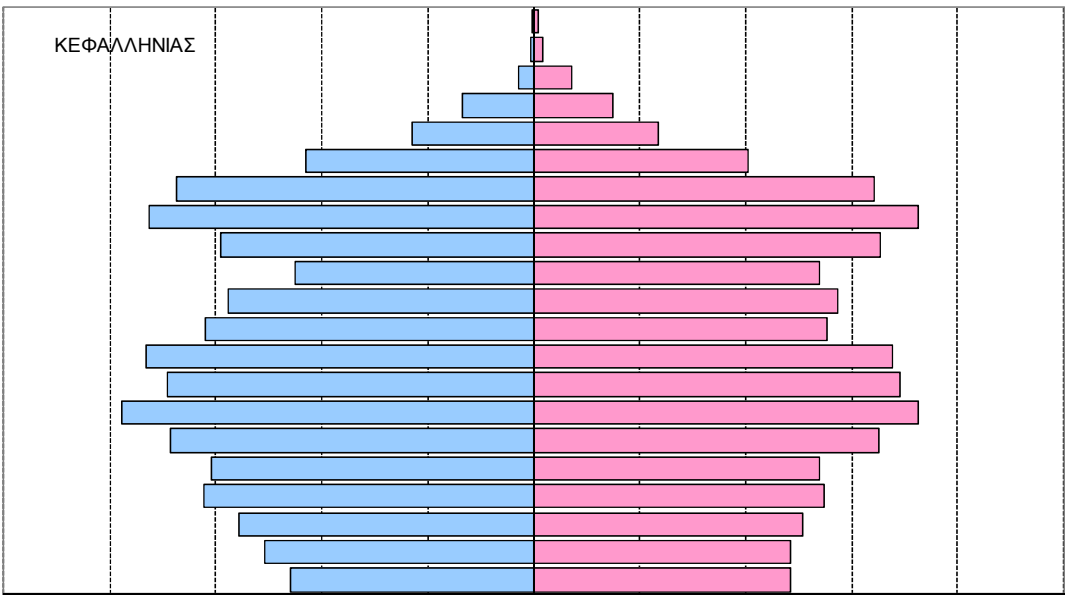
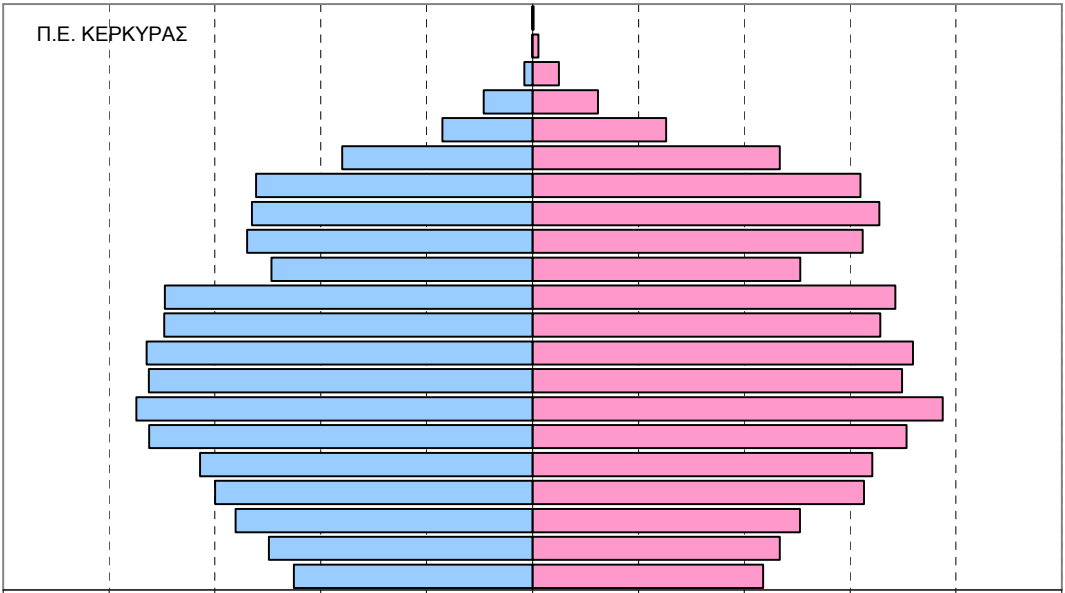
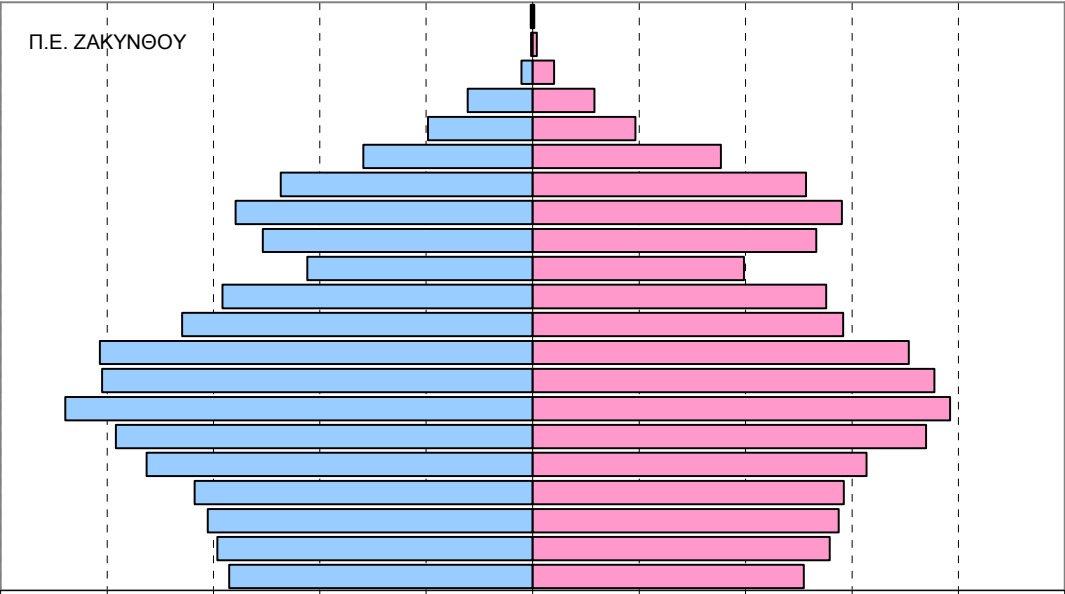
ΑΝΕΡΓΙΑ <i>Έρευνα Εργαστικού Δυναμικού</i>	2001	2009	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2001 - 2009
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	11,00	9,50	-13,64
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	10,10	4,40	-56,44
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	7,10	5,10	-28,17
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	10,50	6,80	-35,24
ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ	13,20	7,10	-46,21
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	9,90	7,80	-21,21
ΗΛΕΙΑΣ	16,80	8,60	-48,81
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	10,50	8,80	-16,19
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	15,20	9,20	-39,47
ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	12,60	9,20	-26,98
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	8,30	9,40	13,25
ΑΧΑΪΑΣ	16,00	10,20	-36,25
ΠΡΕΒΕΖΗΣ	12,70	10,60	-16,54
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	10,00	10,60	6,00
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	16,20	11,20	-30,86
ΑΡΤΗΣ	11,50	11,90	3,48
ΦΩΚΙΔΟΣ	12,80	14,00	9,37
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	12,70	*	*
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	9,20	*	*
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	12,00	*	*
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	11,96	9,06	-24,30

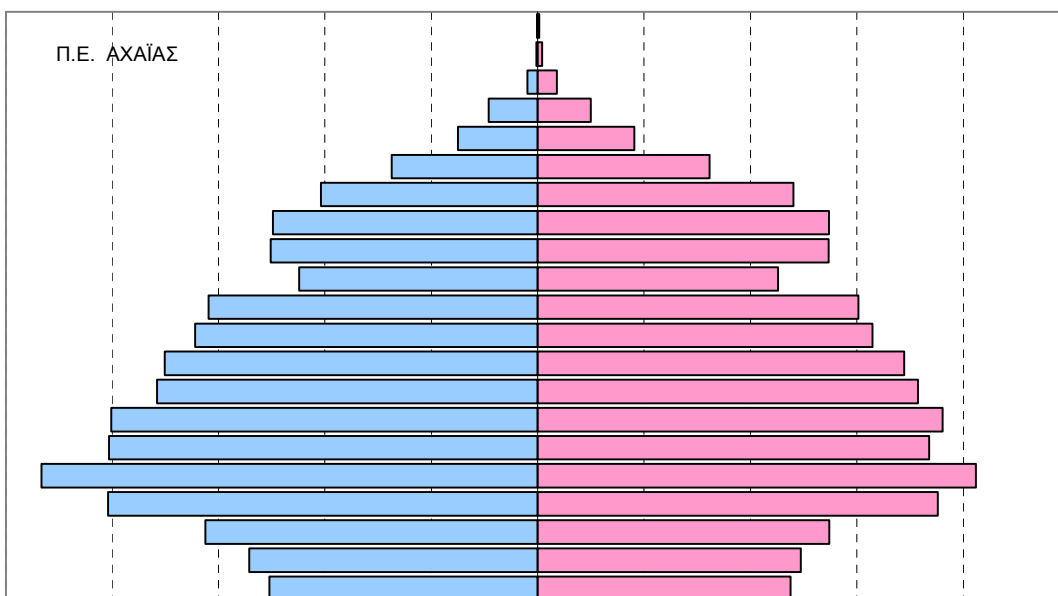
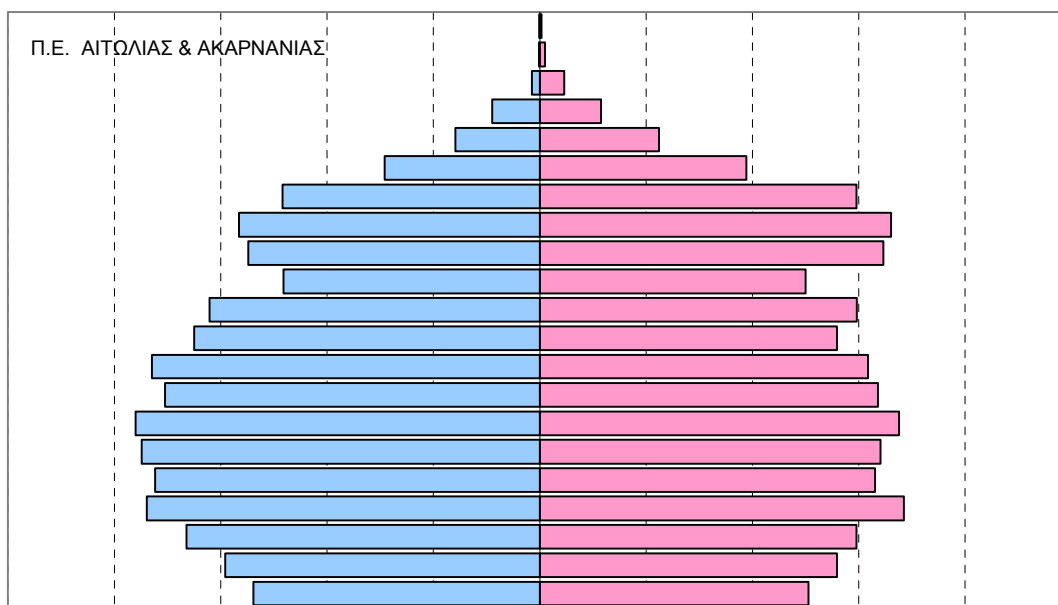
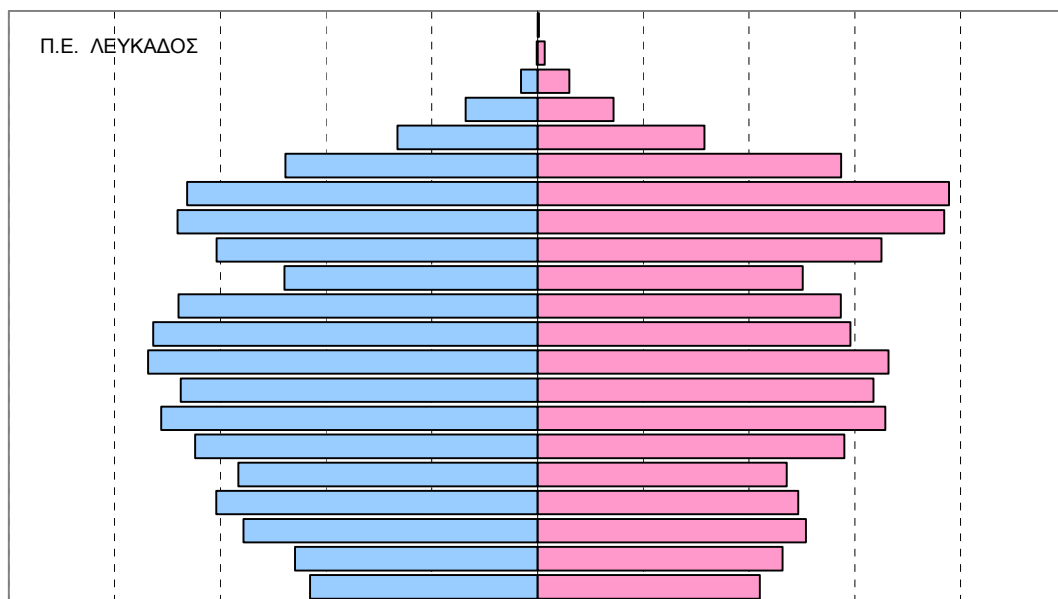
	ΑΡ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (2005)	Π. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (2001)	Επιχειρήσεις ανά 1.000 κατ.
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	898.204	10.961.758	81,9
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	5.715	39.015	146,5
ΛΕΥΚΑΔΑΣ	3.205	22.506	142,4
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	13.740	111.975	122,7
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	4.622	39.488	117,0
ΠΡΕΒΕΖΑΣ	5.319	59.356	89,6
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	8.632	105.770	81,6
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	11.322	154.624	73,2
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	10.098	138.047	73,1
ΑΧΑΪΑΣ	23.201	322.789	71,9
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	12.170	176.876	68,8
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	6.629	99.637	66,5
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	6.681	102.035	65,5
ΑΙΤΩΛΙΑΣ & ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	14.569	224.429	64,9
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	11.597	178.771	64,9
ΑΡΤΑΣ	5.024	78.134	64,3
ΦΩΚΙΔΑΣ	3.018	48.284	62,5
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	8.056	129.541	62,2
ΗΛΕΙΑΣ	10.466	193.288	54,1
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	1.329	32.053	41,5
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	165.393	2.256.618	73,3

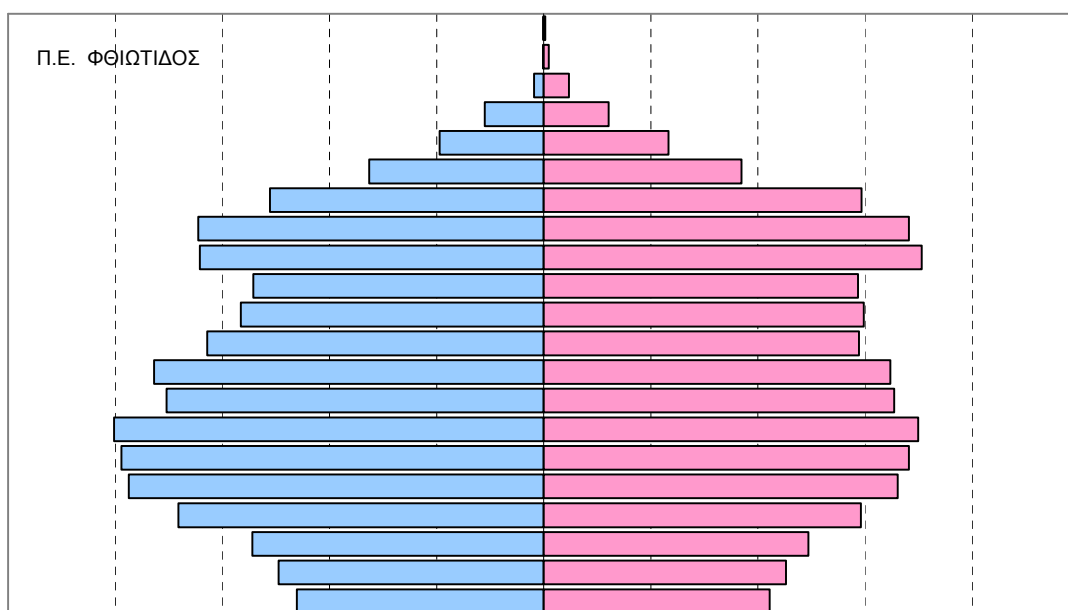
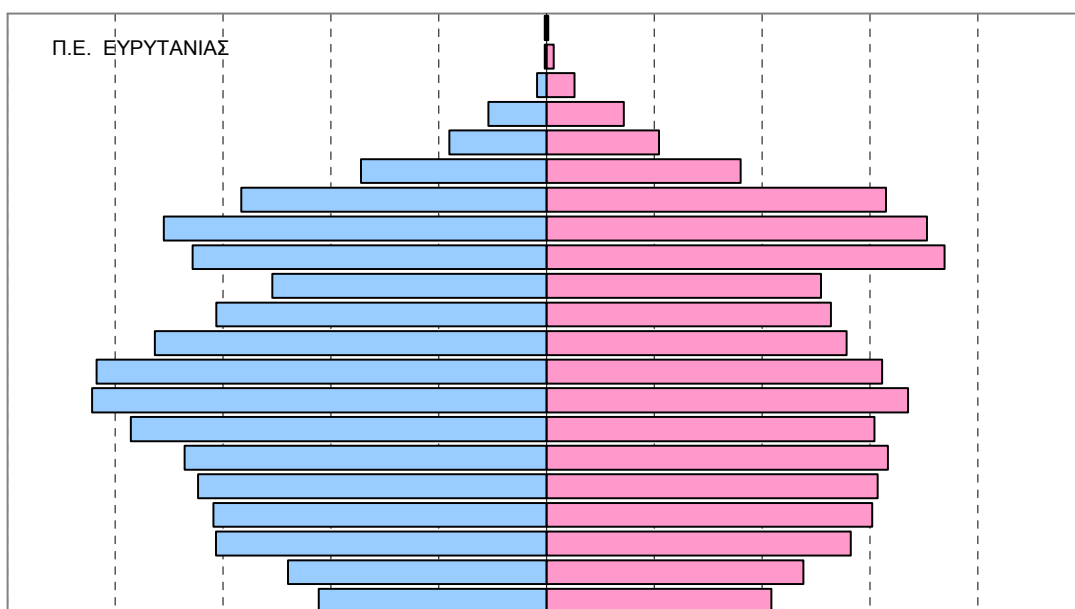
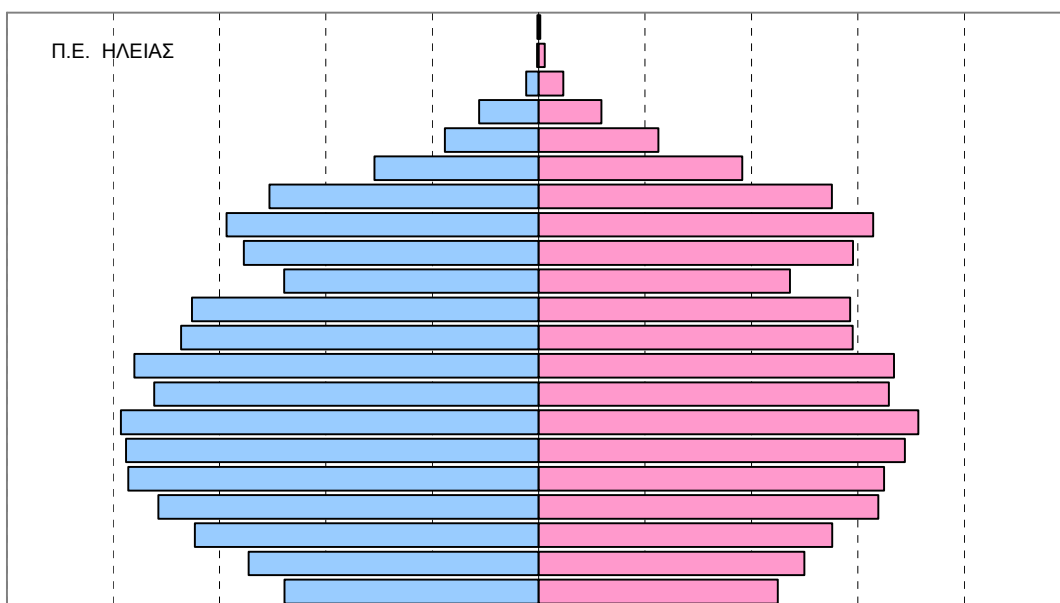
Τέλος στα διαγράμματα που ακολουθούν παρουσιάζονται αναλυτικά οι πενταετείς πυραμίδες ηλικιών (πραγματικός πληθυσμός 2001) για όλες τις Π.Ε. της περιοχής μελέτης καθώς και για το σύνολο της χώρας.

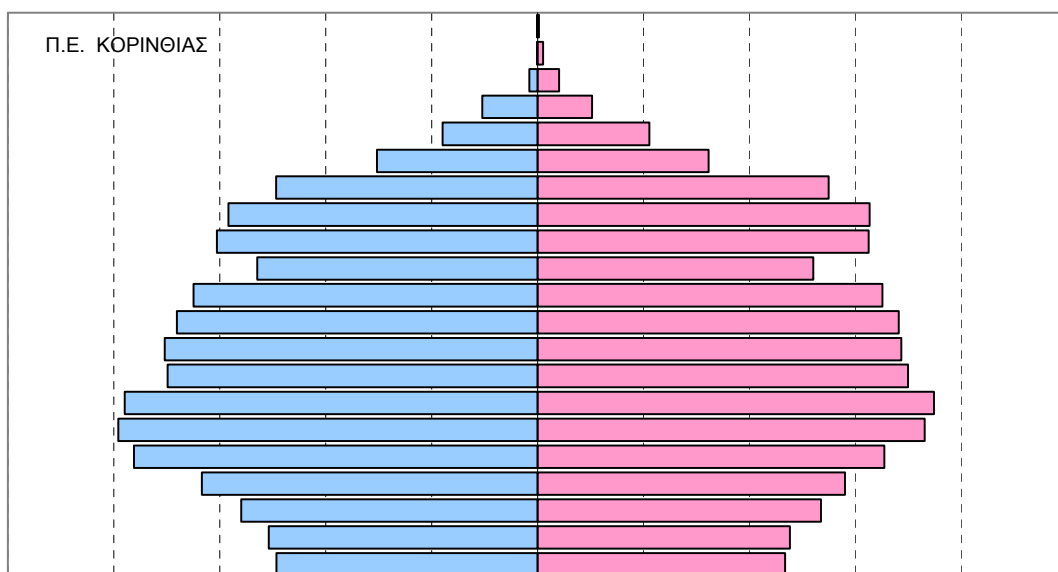
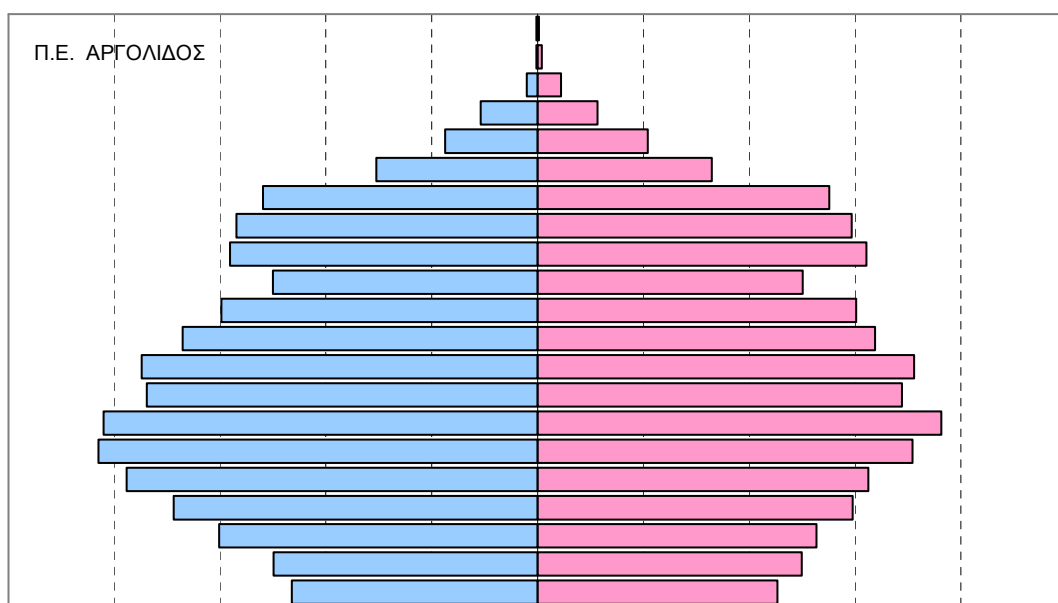
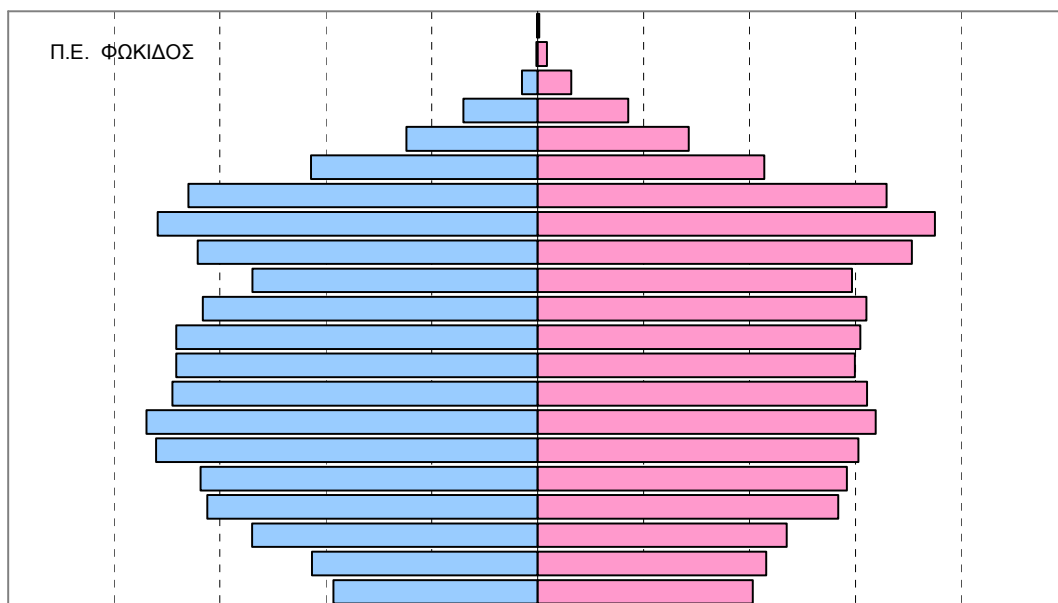

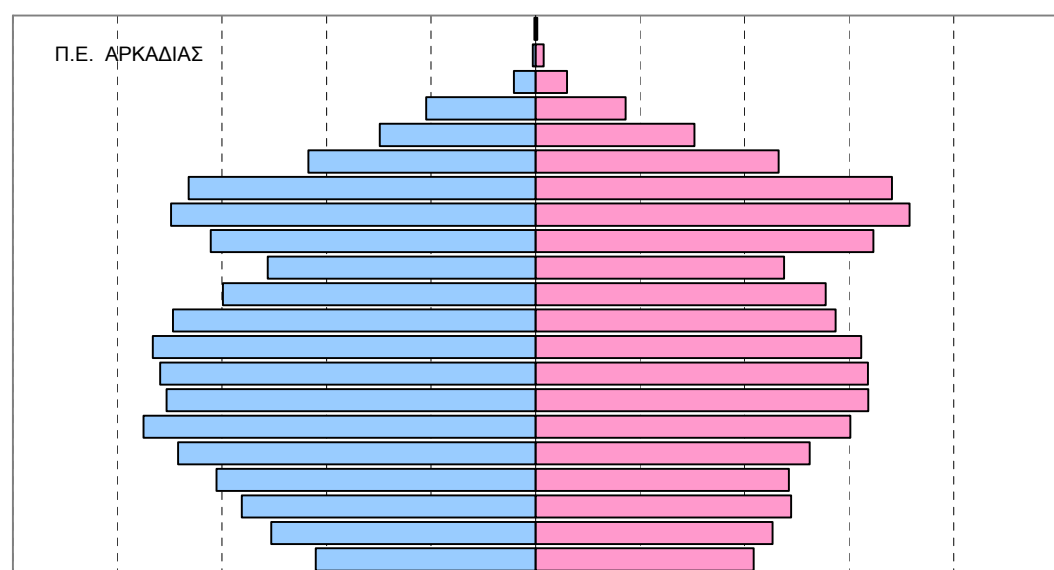
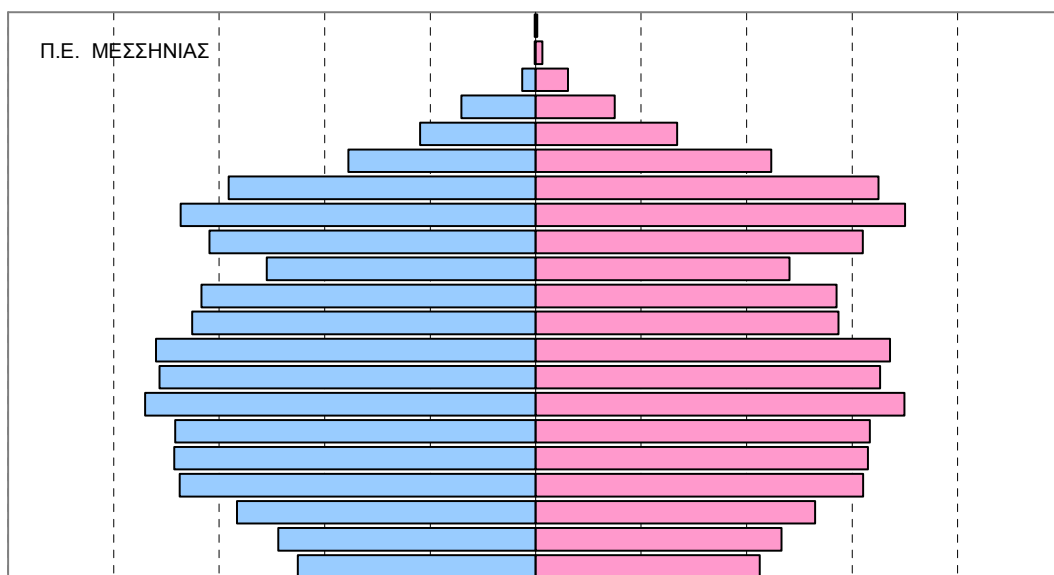
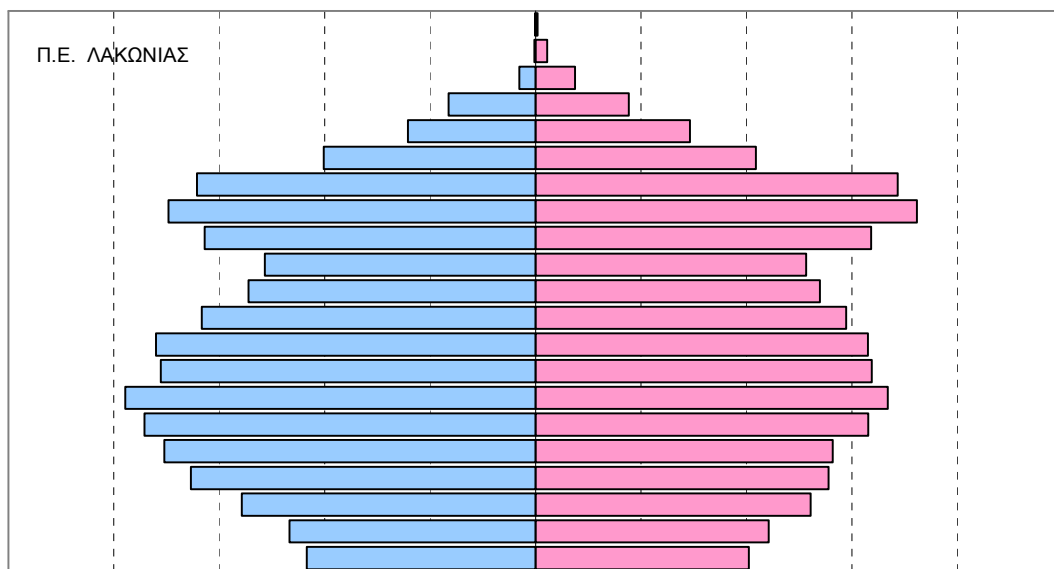

2. Οι Νομοί αναλυτικά

2.1. Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

2.1.1. Νομός Κέρκυρας

2.1.1.1. Γεωγραφικά στοιχεία:

Η Κέρκυρα είναι επιμήκης (περίπου 62 χλμ. μήκος), στενή (μέσο πλάτος περίπου 9,5 χλμ.) και εκτείνεται σχεδόν παράλληλα προς την ηπειρωτική ακτή. Το πλάτος της στο βόρειο τμήμα φτάνει περίπου τα 28 χλμ., ενώ στενεύει προς τα νότια (στενότερο σημείο 3,5 χλμ.). Η έκταση του νησιού είναι 591 τ.χλμ., ενώ ο Νομός συνολικά έχει έκταση 641 τ.χλμ.

Έχει μεγάλο τμήμα ορεινών ζωνών, το 68.32% της έκτασής της. Μεταξύ της Κέρκυρας και της ηπειρωτικής ακτής εκτείνεται η σχεδόν κλειστή Κερκυραϊκή θάλασσα. Η τελευταία είναι πολύ στενή στο βόρειο τμήμα της (όπου σχηματίζεται ο πορθμός του Βόρειου Στενού Κέρκυρας, πλάτους περίπου 2 χλμ.) και ευρύτερη στο νότιο τμήμα, όπου δημιουργείται το Νότιο Στενό Κέρκυρας, πλάτους περίπου 10 χλμ. Ο πυθμένας της Κερκυραϊκής θάλασσας είναι σχεδόν επίπεδος και έχει βάθος 50-70 μ. Μόνο πολύ κοντά στις ακτές ο πυθμένας ανυψώνεται βαθμιαία. Στη δυτική πλευρά του νησιού εκτείνεται η ανοιχτή θάλασσα του Ιονίου. Λόγω της κυματώδους μορφής της κατά το μεγαλύτερο διάστημα του έτους, πέφτει με ορμή στη στεριά και τη διαβρώνει (θαλάσσια διάβρωση), με αποτέλεσμα οι δυτικές ακτές της Κέρκυρας να είναι απότομες και αλίμενες, γεγονός που δυσκολεύει την αλιεία και τις συγκοινωνίες. Μόνο στο βόρειο τμήμα σχηματίζονται οι κόλποι του Αγίου Γεωργίου και των Λιαπάδων. Αντίθετα, οι ανατολικές ακτές στην ήρεμη Κερκυραϊκή θάλασσα είναι ομαλές, τοξοειδείς και σχηματίζουν ωραίους κόλπους, όπως αυτόν της πόλης στο κεντρικό τμήμα και της Λευκίμης στο νότιο, που απολήγει στο ομώνυμο ακρωτήριο. Στην περιοχή αυτή βρίσκεται και η γραφικότερη μικρή λιμνοθάλασσα Χαλικιόπουλου, με το Ποντικονήσι στην είσοδό της.

Το μορφολογικό ανάγλυφο του νησιού, αποτέλεσμα της γεωλογικής και τεκτονικής δομής του, είναι κάπως έντονο στα βόρεια, όπου βρίσκεται και ο Παντοκράτωρ, το μοναδικό όρος του νησιού (906 μ.). Προς τα νότια το ανάγλυφο γίνεται ομαλότερο, με μια σειρά χαμηλών βουνών (μέγιστο ύψος 576 μ., κοντά στους Αγίους Δέκα) να υψώνεται στο κεντρικό τμήμα, ενώ στα νότια υπάρχουν μόνο λοφοσειρές. Οι πεδινές περιοχές και οι διάφορες λοφοσειρές που καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος του νησιού αποτελούνται από μεταλλικά ιζήματα (κροκαλοπαγή, ψαμμίτες, μάργες κλπ.). Τα όρη του βόρειου και του κεντρικού τμήματος – όπως επίσης και μία χαμηλή ορεινή ζώνη κοντά στις δυτικές ακτές– σχηματίζονται από τα πτυχωμένα ιζηματογενή πετρώματα του αλπικού γεωσυγκλίνου. Τα πετρώματα αυτά ανήκουν στην αδριατικο-ιόνιο ζώνη και αποτελούνται κυρίως από ασβεστόλιθους, ραδιολαρίτες και από αργιλοψαμμιτικά της διάπλασης του φλύσχη.

Εξαιτίας της μικρής έκτασής της και της απουσίας σημαντικών ορεινών όγκων, η Κέρκυρα δεν διαθέτει κανέναν μόνιμο ποταμό. Υπάρχουν όμως αρκετοί χείμαρροι λόγω του μεγάλου ύψους βροχοπτώσεων, με σπουδαιότερους τον Μεγαπτόταμο, τον Τυφλοπτόταμο ή Ηγούμενο και τον Μεσογγή. Στο νοτιοδυτικό τμήμα του νησιού σχηματίζεται η λίμνη Κορισσίων, με βάθος 4 μ.: το καλοκαίρι αποξηραίνεται κατά το ήμισυ, ενώ τον χειμώνα τα νερά της διοχετεύονται στη θάλασσα μέσω ενός στομίου. Η λίμνη αυτή αποτελούσε παλαιότερα έναν όρμο, όμως τα διάφορα υλικά που μεταφέρθηκαν από τα θαλάσσια ρεύματα απαγόρευαν την επικοινωνία του τμήματος αυτού με τη θάλασσα.

2.1.1.2. Δημογραφικά στοιχεία:

Με πρωτεύουσα την Κέρκυρα ο Νομός Κέρκυρας συγκεντρώνει το 1,1% του πληθυσμού της χώρας. Μεγάλη αύξηση πληθυσμού σημειώθηκε στο Νομό, όπου κατά την απογραφή του 1991 είχε ξεπεράσει κατά πολύ τον πληθυσμό του 1961 και το 1997 ανήρχετο στους 117.700

κατοίκους, συγκεντρώνοντας το 55% του πληθυσμού της περιφέρειας. Μεταξύ των απογραφών 1991 και 2001 ο πληθυσμός της αυξήθηκε 4,1%. Με βάση τα προσωρινά στοιχεία του 2009, ο μόνιμος πληθυσμός του Νομού αριθμεί 130.941 κατοίκους.

Το χαμηλό ποσοστό φυσικής μείωσης του πληθυσμού του 1997 (υπεροχή γεννήσεων/1000 κατοίκους: -0,3%) αυξήθηκε σε -3,9% το 2002, ενώ μειώθηκε στο -1,6% το 2008.. Η Κέρκυρα έχει σχετική χαμηλή αναλογία μαθητών δημοτικού ανά 1000 κατοίκους (55 έναντι μέσου όρου Ελλάδας 62).

2.1.1.3. Οικονομικά στοιχεία:

Ο Νομός Κέρκυρας παράγει το 0,8% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Η συμμετοχή του ΑΕΠ της χώρας διατηρείται σχεδόν σταθερή τα τελευταία χρόνια. Ο κύριος όγκος του προϊόντος του Νομού προέρχεται από υπηρεσίες, 84,7%, με καθοριστική τη συμβολή του τουρισμού, 24% από υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων, που αναλογεί στο 3% της συνολικής παραγωγής των ξενοδοχείων και των εστιατορίων της χώρας (η 5^η υψηλότερη συμμετοχή).

Δείκτες ευημερίας

	Έτος	Νομός Κέρκυρας	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	14,9 χιλ ευρώ	20,2	26
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	11,4 χιλ ευρώ	18,6	38
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	13,5 χιλ.ευρώ	16,7	33
Φόρος εισοδ. Ανά φορολογούμενο	2008	0,96 χιλ ευρώ	1,6	31
Φυσική αύξηση πληθυσμού/1000 κατοίκους	2008	-1,6	0,9	31
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους	2009	55	62	45
Ποσοστό Ανεργίας	2009	11,2	9,5	13
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	0,8%		24
Φορολογούμενοι	2008	1,0%		28
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	0,8%		27
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	0,8%		23
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	0,7%		28

(πηγή: «Οι νομοί της Ελλάδας» copyright www.economics.gr)

Οι επενδύσεις των μεταποιητικών επιχειρήσεων του Νομού, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ετήσιας Βιομηχανικής Έρευνας της ΕΣΥΕ, μειώθηκαν κατά 75% το 2001, αποτελούν όμως αμελητέο μέγεθος σε σχέση με το σύνολο της χώρας. Με κατά κεφαλήν προϊόν 14,9 χιλ. ευρώ κατατάσσεται 26^{ος} με βάση το κριτήριο αυτό με 73,9% του μέσου όρου της Ελλάδας το 2007. Οι κάτοικοι του έχουν υψηλή αναλογία αυτοκινήτων ανά 100 κατοίκους (36, με μέσο όρο χώρας 45,6 το 2009), ενώ ο αριθμός νέων κατοικιών ανά 100 ταυτίζεται με το Μ.Ο. της χώρας (μέσος όρος χώρας 0,5 το 2009). Με δηλωθέν εισόδημα 13,5 χιλ ευρώ ανά φορολογούμενο το 2008, οι φορολογούμενοι πλήρωσαν το 2008 κατά μέσο όρο για φόρο

εισοδήματος 960 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.500. Στο Νομό Κέρκυρας αναλογεί το 1% των φορολογούμενων, το 0,8% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας, και το 0,8% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων.

2.1.2. Νομός Ζακύνθου

2.1.2.1. Γεωγραφικά στοιχεία:

Η Ζάκυνθος είναι ένα από τα νησιά των Επτανήσων. Είναι το νοτιότερο και το τρίτο σε έκταση και δεύτερο σε πληθυσμό νησί των Ιονίων νήσων. Η έκτασή της είναι 406 τ. χλμ. Από την Πελοπόννησο απέχει 9,5 ναυτ. μίλια (από την Κυλλήνη του Νομού Ηλείας) και 8,5 ναυτ. μίλια από το πλησιέστερο σε αυτή νησί, την Κεφαλονιά.

Μορφολογικά, η Ζάκυνθος μπορεί να διακριθεί σε δύο κύρια τμήματα: το πεδινό ανατολικό τμήμα του νησιού που είναι πολύ πυκνοκατοικημένο, και το ορεινό, αραιοκατοικημένο, στο δυτικό τμήμα με το επίμηκες βουνό Βραχιώνας (756 μ.). Σχετικά ορεινή είναι και η νοτιοανατολική χερσόνησος Σκοπός (492 μ.). Φυσικά, αυτή η γενική εικόνα αναλύεται σε πολλές άλλες και τα δύο βασικά αυτά τμήματα περικλείουν μεγάλη ποικιλία μορφών, που προσδίδουν όχι μόνο μια ενδιαφέρουσα φυσιογνωμία αλλά και μια ιδιαίτερη κλίμακα, ενιαία σε όλη την έκταση του νησιού. Έτσι, στο πεδινό τμήμα, κατάφυτοι μαλακοί λόφοι διασπούν τη μονοτονία του κάμπου, ενώ οι εναλλαγές ερημιάς και ανθρώπινης παρουσίας στο ορεινό τμήμα συνθέτουν ένα ωραιότατο τοπίο.

Τα παράλια του νησιού, χαμηλά και με μικρό διαμελισμό στην ανατολική πλευρά, είναι ψηλότερα στη δυτική και κάποτε βραχώδη και απότομα. Στο νότιο τμήμα του νησιού εκτείνεται ο μεγάλος κόλπος του Λαγανά, μέσα στον οποίο βρίσκονται τα ακατοίκητα νησάκια Μαραθονήσι και Πελούζο. Γεωτεκτονικά, η Ζάκυνθος ανήκει στη ζώνη των Παξών. Σε διάφορα σημεία του νησιού συναντώνται, μέσα στα νεογενή πετρώματα, κοιτάσματα γύψου και, στον όρμο του Κεριού στον κόλπο του Λαγανά, ορυκτοί υδρογονάνθρακες. Και η Ζάκυνθος, όπως όλη η Ιόνιος ζώνη, είναι από τις κυριότερες σεισμικές περιοχές της Ελλάδας. Ποταμοί δεν υπάρχουν στο νησί, αλλά μόνο υπόγεια ύδατα καρστικής προέλευσης.

2.1.2.2. Δημογραφικά στοιχεία:

Με πρωτεύουσα τη Ζάκυνθο, ο Νομός Ζακύνθου συγκεντρώνει ποσοστό 0,4% του πληθυσμού της χώρας. Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία του 2009, ο μόνιμος πληθυσμός του Νομού αριθμεί 40.468 κατοίκους, έναντι 38.822 κατοίκων που απογράφηκαν το 2001.

Μεταξύ των απογραφών 1991 και 2001 ο πληθυσμός του αυξήθηκε 19,8% αύξηση πολύ μεγαλύτερη από του συνόλου της χώρας (6,9%), ενώ από το 2001 μέχρι το 2009 σημείωσε μικρότερη αύξηση, περίπου 5%. Η τάση αύξησης του πληθυσμού διαμορφώνεται από το δείκτη γεννήσεων / 1000 κατοίκους, ο οποίος από 10 (γεννήσεις / 1000 κατοίκους) το 2000 έφτασε στο 13,3 το 2008.

2.1.2.3. Οικονομικά στοιχεία:

Στο Νομό Ζακύνθου αναλογεί το 0,4% του ακαθάριστου εγχωρίου προϊόντος της χώρας, αναλογία σταθερή τα τελευταία χρόνια, με το 83% του προϊόντος να προέρχεται από τις υπηρεσίες, 15% από υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων, η 6^η υψηλότερη αναλογία στη χώρα. Με κατά κεφαλή προϊόν 13,4 χιλ. ευρώ, κατατάσσεται 26^{ος} με βάση το κριτήριο του μέσου όρου της Ελλάδας το 2009. Στους κατοίκους του αναλογούν 39,8 αυτοκίνητα ανά 100 κατοίκους (μέσος Όρος χώρας 45,6 το 2009).

Με δηλωθέν εισόδημα 12,5 χιλ. ευρώ ανά φορολογούμενο το 2008, οι φορολογούμενοι πλήρωσαν το 2008 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 900 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.600. Στο Νομό Ζακύνθου αναλογεί 0,4% των φορολογούμενων, 0,3% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας, και το 0,2% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων. ο Νομός έχει σταθερά υψηλό δείκτη οικοδομικής δραστηριότητας με 0,9 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους, έναντι 0,5 του Μ.Ο. της χώρας το 2009).

Δείκτες Ευημερίας

	Έτος	Νομός Ζακύνθου	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	19,5 χιλ. €	20,2	6
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	13,4 χιλ. €	18,6	26
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	12,5 χιλ. €	16,7	46
Φόρος εισόδ. ανά φορολογούμενο	2008	0,9 χιλ. €	1,6	34
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2008	3,2	0,9	8
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους	2009	73	62	5
Ποσοστό Ανεργίας	2009	9,2	9,5	25
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	0,4%		43
Φορολογούμενοι	2008	0,4%		48
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	0,3%		48
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	0,2%		47
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	0,3%		48

2.1.3. Νομός Κεφαλονιάς

2.1.3.1. Γεωγραφικά στοιχεία:

Η Κεφαλονιά είναι το μεγαλύτερο νησί των Επτανήσων. Βρίσκεται απέναντι από την είσοδο του Πατραϊκού Κόλπου, βόρεια της Ζακύνθου, νότια της Λευκάδας και δυτικά της Ιθάκης. Η έκταση του νησιού είναι 781 τ.χλμ ενώ η συνολική έκταση του Νομού είναι 904 τ.χλμ.

Η Κεφαλονιά είναι ιδιαίτερα ορεινή και έχει μεγάλο κάθετο διαμελισμό. Σπουδαιότερο όρος του νησιού είναι ο Αίνος (κορυφή Μεγάλος Σωρός, 1.628 μ., η ψηλότερη των Επτανήσων), ο οποίος εκτείνεται στο νοτιοδυτικό τμήμα του νησιού, με βορειοδυτική - νοτιοανατολική διεύθυνση. Την ίδια γενικά διεύθυνση ακολουθούν και οι προεκτάσεις του Αίνου στα Β: Ρούδι, Σέλλα, Βρόχωνας, Ξερακιάς, Μεροβίγλι, Αγία Δυνατή, Καλόν Όρος. Ο Αίνος, στο μεγαλύτερο τμήμα του και ιδιαίτερα στην ανατολική πλευρά, είναι σκεπασμένος με έλατα του είδους ελάτη η κεφαλληνιακή, ενώ τα υπόλοιπα βουνά καλύπτονται με πλούσια βλάστηση θαμνοειδών.

Από τον κύριο κορμό της νήσου εκτείνονται δύο μεγάλες χερσόνησοι: της Ερίσσου στα βόρεια (κατεξοχήν ορεινή) και της Παλικής στα δυτικά, που είναι πεδινή στο μεγαλύτερο μέρος της και παράλληλα η πιο εύφορη του νησιού.

Το νησί παρουσιάζει γενικά περιορισμένο θαλάσσιο διαμελισμό. Στο βορειοανατολικό τμήμα σχηματίζονται οι κόλποι της Σάμης και της Αντισάμου, στο βορειοδυτικό ο κόλπος του

Μύρτου, στο δυτικό ο κόλπος του Αργοστολίου – ένας από τους ασφαλέστερους της μεσογείου και στο νότιο ο όρμος του Λουρδά.

Το νησί δεν διαθέτει επιφανειακά υδάτινα ρεύματα. Διαθέτει, όμως, άφθονες καρστικές πηγές μεγάλης παροχής (Κούταβος, Καραβόμυλος, Λιβάδι κ.ά.) και πολλούς καρστικούς σχηματισμούς, καταβόθρες, σπήλαια, υπόγειους αγωγούς, αποτελέσματα της ασβεστολιθικής σύστασης του νησιού. Στις καταβόθρες του Αργοστολίου, στην άκρη του ακρωτηρίου Άγιοι Θεόδωροι, μεγάλες ποσότητες θαλάσσιου νερού εισχωρούν ε μια καταβόθρα και βγαίνουν στην άλλη πλευρά του νησιού, κοντά στη Σάμη.

2.1.3.2. Δημογραφικά στοιχεία:

Ο Νομός Κεφαλονιάς, με πρωτεύουσα το Αργοστόλι, συγκεντρώνει το 0,4% του πληθυσμού της χώρας. Το ποσοστό φυσικής μείωσης του πληθυσμού (υπεροχή γεννήσεων/1,000 κατοίκους σημείωσε σημαντική μείωση, από -3,6 το 2000 και -3,4 το 2002, έφτασε στο -0,6 το 2008, ενώ εμφανίζει αναλογία μαθητών δημοτικού ανά 1.000 κατοίκους περίπου στο μέσο όρο της χώρας (65 προς 62).

Στο διάστημα 2001 έως 2009 ο πληθυσμός δεν σημείωσε αξιόλογη μεταβολή, αφού από 37.757 κατοίκους το 2001, ο μόνιμος πληθυσμός του Νομού το 2009 αριθμούσε 37.937 κατοίκους.

Ο Νομός έχει σημειώσει αύξηση στην αναλογία μαθητών Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ανά 1.000 κατοίκους, ξεπερνώντας το μέσο όρο της χώρας (62).

2.1.3.3. Οικονομικά στοιχεία:

Ο Νομός Κεφαλονιάς παράγει 0,3% του ΑΕΠ της χώρας. Με κατά κεφαλή προϊόν 17,6 χιλ ευρώ κατατάσσεται 13^{ος} με βάση το κριτήριο αυτό. Η συμμετοχή του Νομού στο ΑΕΠ της χώρας αυξάνεται οριακά από 0,26% το 1995 σε 0,3% το 2002 και το 2007.

Το 84% του προϊόντος προέρχεται από τις υπηρεσίες, αναλογία αυξανόμενη, με σημαντική την αυξανόμενη συμβολή του τουρισμού (17% από υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων). Στους κατοίκους του αναλογούν 32,7 αυτοκίνητα ανά 100 κατοίκους (μέσος όρος χώρας 45,6 το 2009).

Με δηλωθέν εισόδημα 14,1 χιλ ευρώ ανά φορολογούμενο το 2008 οι φορολογούμενοι πλήρωσαν το 2008 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 990 ευρώ έναντι μέσου όρου χώρας 1.600. Στο Νομό Κεφαλονιάς αναλογεί το 0,4% των φορολογούμενων και το 0,2% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων (+5%).

Η Κεφαλονιά εξακολουθεί να έχει υψηλό δείκτη οικοδομικής δραστηριότητας, 1,5 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους το 2009, καταγράφοντας όμως κάμψη σε σχέση με το υψηλότερο επίπεδο που σημείωσε το 2002 (4 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους, 2^{ος} στην χώρα). Ο αριθμός των αυτοκινήτων σε κυκλοφορία το 2009 αυξήθηκε 70% από τον αντίστοιχο του 2000.

Δείκτες Ευημερίας

	Έτος	Νομός Κεφαλονιάς	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	17,6 χιλ. €	20,2	13
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	19,6 χιλ. €	18,6	4
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	14,1 χιλ. €	16,7	28
Φόρος εισόδ. ανά φορολογούμενο	2008	0,99 χιλ. €	1,6	27
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2008	-0,6	0,9	23
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους	2009	65	62	23
Ποσοστό Ανεργίας	2009	-	9,5	-
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	0,3%		45
Φορολογούμενοι	2008	0,4%		46
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	0,3%		46
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	0,2%		46
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	0,4%		45

2.1.4. Νομός Λευκάδας

2.1.4.1. Γεωγραφικά στοιχεία:

Λευκάδα είναι νησί του Ιονίου πελάγους και ανήκει στο νησιωτικό σύμπλεγμα των Επτανήσων. Βρίσκεται ανάμεσα στην Κέρκυρα και την Κεφαλονιά. Βρίσκεται πολύ κοντά στις ακτές της δυτικής ηπειρωτικής Ελλάδας. Μια πολύ στενή λωρίδα θάλασσας τη χωρίζει από την Ακαρνανία και μια πλωτή κινητή γέφυρα, μήκους 50 μέτρων, τη συνδέει μαζί της.

Η Λευκάδα, με έκταση 302,5 τετραγωνικά χιλιόμετρα είναι το τέταρτο σε μέγεθος νησί των Επτανήσων και έχει πληθυσμό 23.000 κατοίκους. Μαζί με τα νησάκια, Μεγανήσι, Κάλαμο, Καστό, Σκορπιό, Σκορπίδι, Μαδουρή, Σπάρτη, Θηλειά, Κυθρό κι άλλα μικρότερα γύρω από αυτά, συναποτελεί διοικητικά την Π.Ε. της Λευκάδας, που έχει ως πρωτεύουσα την ομώνυμη πόλη και χωρίζεται σε 6 Δήμους (Λευκάδας, Ελλομένου, Απολλωνίων, Καρυάς, Σφακιωτών και Μεγανησίου) και 2 κοινότητες (Καλάμου και Καστού).

ο έδαφος της Λευκάδας είναι κατά το 70% ορεινό. Έχει ψηλά βουνά με ψηλότερη κορυφή στο κέντρο τα Σταυρωτά (1.182 μ.). Ακολουθούν η Ελάτη (1.126 μ.), ο Αη Λίας (1.014 μ.) και το Μέγα Όρος (1.012 μ.). Στη δυτική πλευρά της που είναι απόκρημνη, βρίσκονται πολλές εκτεταμένες παραλίες με άμμο. Διαθέτει, επίσης στενά οροπέδια, εύφορες κοιλάδες και φαράγγια με πλούσια βλάστηση.

Το νησί έχει αρκετές πηγές, όπως οι ονομαστές πηγές της Κερασιάς στο Σύβρο, χείμαρρους που κάποτε είναι ορμητικοί και σχηματίζουν μικρούς καταρράκτες, όπως ο Δημοσάρης στην

περιοχή του Νυδριού και εντυπωσιακά φαράγγια σαν αυτά της Μέλισσας στους Σφακιώτες και των Χαραδιάτικων. Οι δύο λιμνοθάλασσες, στο βόρειο τμήμα του νησιού, αποτελούν σημαντικούς υδροβιότοπους για πολλά είδη πτηνών.

Πλούσιος είναι ο θαλάσσιος διαμελισμός της Λευκάδας. Αποτελείται από εντυπωσιακές ακτές, χερσονήσους, ακρωτήρια - με ξεχωριστό το ακρωτήριο Λευκάτα - όρμους που αποτελούν εξαιρετικά φυσικά λιμάνια όπως του Βλυχού, των Συβότων, της Ρούδας στα ανατολικά της Λευκάδας και της Βασιλικής στη νότια πλευρά. Πολλοί διαδοχικοί όρμοι υπάρχουν και στο Μεγανήσι, που δημιουργούν μικρά εντυπωσιακά φιόρδ.

2.1.4.2. Δημογραφικά στοιχεία:

Με πρωτεύουσα την πόλη της Λευκάδας, ο Νομός Λευκάδας συγκεντρώνει ποσοστό 0,2% του πληθυσμού της χώρας, η μικρότερο Νομός της χώρας από άποψη πληθυσμού, είχε μάλιστα το 7^ο υψηλότερο ποσοστό φυσικής μείωσης του πληθυσμού το 2002 (υπεροχή γεννήσεων/1000 κατοίκους -5.2) το οποίο μάλιστα αυξήθηκε 6.6%, για να σημειώσει μείωση στο -3,3 το 2008.

Στο διάστημα 2000 έως 2009 ο πληθυσμός σημείωσε μικρή αύξηση, αφού από 21.895 κατοίκους το 2000, ο μόνιμος πληθυσμός του Νομού το 2009 αριθμούσε 22.166 κατοίκους. Η αναλογία μαθητών δημοτικού ανά 1000 κατοίκους ήταν χαμηλότερη από μέσο όρο της Ελλάδας (57 έναντι 59) το 2002, αλλά το 2009 ξεπέρασε το μέσο όρο της χώρας, με 69 μαθητές ανά 100 κατοίκους έναντι 62 του εθνικού μέσου όρου κατατάσσοντας την Π.Ε. στη 12^η θέση μεταξύ των 52 Π.Ε. της χώρας.

2.1.4.3. Οικονομικά στοιχεία:

Στο Νομό αναλογεί το 0,1% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, ποσοστό μειωμένο από το αντίστοιχο του 2002 που ήταν στο 2,2%. Το 1/5 του προϊόντος προέρχεται από τις κατασκευές την τελευταία εξαετία. ο Νομός μάλιστα είχε την 3^η υψηλότερη αναλογία νέων κατοικιών στον πληθυσμό (3,8/100 κατοίκους) το 2002, που αποτελεί και την υψηλότερη τιμή του δείκτη, ενώ το 2009 η αναλογία μειώθηκε σε 2,6 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους.

Με κατά κεφαλή προϊόν 14,8 χιλ . ευρώ κατατάσσεται 28^{ος} ως προς το κριτήριο αυτό. Ανά 100 κατοίκους του αναλογούν 26 αυτοκίνητα (μέσος όρος χώρας 45,6 το 2009). Με δηλωθέν εισόδημα 14,5 χιλ. ευρώ ανά φορολογούμενο το 2008, οι φορολογούμενοι του πλήρωσαν το 2008 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 1.040 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.600. Στο Νομό Λευκάδας αναλογεί 0,2% των φορολογουμένων, το 0,2% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας και το 0,1% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Δείκτες Ευημερίας

	Έτος	Νομός Λευκάδας	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	14,8 χιλ. €	20,2	28
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	18,6 χιλ. €	18,8	6
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	14,5 χιλ. €	16,7	23
Φόρος εισόδ. ανά φορολογούμενο	2008	1,04 χιλ. €	1,6	19
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2008	-3,3	0,9	44
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους	2009	69	62	12
Ποσοστό Ανεργίας	2009	-	9,5	-
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	0,1%		50
Φορολογούμενοι	2008	0,2%		51
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	0,2%		51
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	0,1%		51
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	0,2%		50

2.2. Περιφέρεια Πελοποννήσου

2.2.1. Νομός Αργολίδας²

2.2.1.1. Γεωγραφικά στοιχεία

Αργολίς, ή Αργολίδα είναι Νομός της Πελοποννήσου και βρέχεται στα νότια από τον Αργολικό Κόλπο και στα ανατολικά από τον Σαρωνικό κόλπο και έχει έκταση 2.154 km²(τ. χλμ.). Συνορεύει στα βόρεια με την Π.Ε. Κορινθίας και στα δυτικά και νότια με την Π.Ε. Αρκαδίας. Πρωτεύουσα του Νομού είναι το Ναύπλιο. Σημαντικές τοποθεσίες που περιλαμβάνει ο Νομός είναι το Άργος, οι Μυκήνες, η Επίδαυρος, το Μέρμπακα (Αγία Τριάδα Αργολίδος) και το Τολό Αργολίδας.

Το έδαφος της είναι κυρίως ορεινό με μόνη εξαίρεση την κλειστή πεδιάδα του Άργους, που έχει σχηματιστεί από προσχωματικά υλικά του τεταρτογενούς, μερικές παράκτιες πεδινές λωρίδες στην περιοχή Κρανιδίου και Ερμιόνης και την κοιλάδα του Λιγουριού. Το ανάγλυφο της περιοχής διαμορφώνουν τα λεγόμενα Αργολιδοαρκαδικά όρη, που αρχίζουν από την περιοχή της Κυλλήνης: στην Π.Ε. Αργολίδας έχουν τα ονόματα Τραχύ (το μεγαλύτερό του μέρος βρίσκεται στην Αρκαδία, η ψηλότερη όμως κορυφή του, το Κουρούμπαλο, 1.808 μ., στην Αργολίδα), Λύρκειο (1.755 μ.), Αρτεμίσιο (1.771 μ.), Κρείον ή Κτενιάς (1.634 μ.) και Παρθένιο (1.215 μ.), που κατευθύνεται στα Νότια όπου ως συνέχειά του υψώνεται ο Πάρνων, Ολίγυρτος (1.935 μ.), το βορειότερο της κορυφογραμμής στο βορειοδυτικό άκρο του Νομού, με προεκτάσεις που ακολουθούν ανατολική κατεύθυνση, τα όρη Φαρμακάς (1.616 μ.), Μεγαλοβούνι (1.273 μ.) και Κορακοβούνι, μετά το οποίο η οροσειρά χαμηλώνει προς τη διάβαση των Δερβενακίων (318 μ.). Η σειρά αυτών των βουνών αποτελεί και τον υδροκρίτη μεταξύ Κορινθιακού και Αργολικού κόλπου. Το καθαυτό όμως αργολικό βουνό είναι το Αραχναίο (1.199 μ., Προφήτης Ηλίας) με κατεύθυνση προς τα ανατολικά. Στα νοτιοανατολικά του Αραχναίου υψώνονται τα μικρότερα βουνά Δίδυμο (1.113 μ.) και Φορβάντιο ή Αδέρες (721 μ.) που κατεβαίνει έως το ακρωτήριο Σκύλαιο. Συνέχεια και αποκόμματα των ορέων του Νομού είναι και τα βουνά των νησιών Ύδρα, Πόρος και Σπέτσες.

Η Αργολίδα, όπως και ολόκληρη η ανατολική Πελοπόννησος, έχει λίγα και μικρά υδάτινα ρεύματα. Τα κυριότερα ποτάμια της αργολικής πεδιάδας είναι χείμαρροι, όπως ο Ίναχος, που πηγάζει από το Αρτεμίσιο, και ο Χάραδρος. Το καρστικό έδαφος της περιοχής ευνοεί όμως τη δημιουργία υπόγειων δεξαμενών που γεμίζουν με τη διείσδυση των υδάτων των κλειστών οροπεδίων των Αργολιδοαρκαδικών βουνών και αναβλύζουν στην επιφάνεια κατά περιόδους μεγάλες ή μικρές. Σε αυτή την κατηγορία ανήκει και ο ποταμός Ερασίνος (Κεφαλάρι) καθώς και οι πηγές της Λέρνης, που άλλοτε σχημάτιζαν την ονομαστή λίμνη. Υπάρχουν επίσης πολλές παράκτιες και υποθαλάσσιες πηγές, όπως της περιοχής Αγίου Γεωργίου Κυβερίου. Χάρη σε αυτά τα πλούσια υπόγεια αποθέματα νερού αναπτύχθηκαν, ιδιαίτερα στην πεδιάδα του Άργους, οι αρδευόμενες καλλιέργειες, κυρίως οι οπωροκηπευτικές. Η υπεράντληση όμως είχε συνέπεια να κατέβει η πιεζομετρική στάθμη επιφάνειας του υδροφόρου στρώματος και αντίστοιχα να διεισδύσει βαθύτερα στην ξηρά το θαλασσινό νερό, με επακόλουθο τα υπόγεια νερά να γίνουν υφάλμυρα σε μια μεγάλη ζώνη της αργολικής πεδιάδας.

Οι ακτές της Αργολίδας εμφανίζουν μεγάλο διαμελισμό, ιδιαίτερα μετά τη χερσόνησο των Μεθάνων και προς την πλευρά του Μυρτώου πελάγους, του οποίου βαθιά κόλπωση αποτελεί ο Αργολικός κόλπος. ο Νομός έχει ξηρό κλίμα εξαιτίας των μικρών βροχοπτώσεων (300-500 χιλιοστά) και μαζί με την Αττική είναι οι ξηρότερες περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας. Οι χειμώνες είναι ήπιοι, επειδή οι βόρειοι άνεμοι δεν είναι ορμητικοί.

² Πηγές στοιχείων: «Νομός Αργολίδας» copyright: el.wikipedia.org.
<http://diocles.civil.duth.gr/links/home/database/argolida/pr02pr.pdf>
«Οι Νομοί της Ελλάδας» copyright: www.economics.gr).

2.2.1.2. Δημογραφικά στοιχεία

Ο Νομός Αργολίδας αριθμεί 102.351 μόνιμους κατοίκους (προσωρινά στοιχεία του 2009) και παρέμεινε σταθερόστην τελευταία δεκαετία (102.392, απογραφή 2001). Η πυκνότητα του πληθυσμού της είναι ίση με 47,8 κάτοικοι/ km². Η εξέταση του ρυθμού μεταβολής του πληθυσμού (8,3%) δείχνει ότι ο Νομός Αργολίδας διατηρεί το δεύτερο υψηλότερο ρυθμό στην Περιφέρεια και από τους υψηλότερους στη χώρα.

Ο αστικός πληθυσμός του Νομού ισούται με 53.405 κατοίκους (Απογραφή 2001) και ο αγροτικός πληθυσμός ισούται με 52.365 κατοίκους (Απογραφή 2001). Ο αριθμός των νοικοκυριών είναι 32.733, όμως ο αριθμός των νοικοκυριών μονίμων κατοίκων είναι 32.236. Τα μέλη των νοικοκυριών μονίμων κατοίκων υπολογίζονται σε 96.629. Το εργατικό δυναμικό αποτελείται από 45.050 κατοίκους, από τους οποίους απασχολούμενοι είναι οι 40.276, ενώ οι άνεργοι αριθμούνται σε 4.774, επομένως το ποσοστό ανεργίας του Νομού είναι ίσο με 10,59% του εργατικού δυναμικού. Η φυσική μεταβολή του πληθυσμού ανά χίλιους (1.000) κατοίκους σημείωσε μικρές διακυμάνσεις την τελευταία δεκαετία, με τη μικρότερη αρνητική αύξηση το 2005 (-0,5) και τη μεγαλύτερη το 2008 (-1,5), στοιχείο που οφείλεται στην πληθυσμιακή αποδυνάμωση της περιφέρειας με κύριους προορισμούς την Πάτρα και την Αθήνα. Παρά ταύτα, ο αριθμός των μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εξακολουθεί να είναι πάνω από το μέσο όρο της χώρας (64 μαθητές για την Π.Ε., έναντι 62 του μ.ο.) αν και σημείωσε μείωση από το 2002 (70 μαθητές για την Π.Ε., έναντι 60 του μ.ο. της χώρας).

2.2.1.3. Οικονομικά στοιχεία

Η οικονομία της Περιφέρειας Πελοποννήσου στηρίζεται κατά κύριο λόγο στον πρωτογενή τομέα και στον τριτογενή, ενώ μειώνεται η σημασία και ο ρόλος του δευτερογενή.

Η συμμετοχή του Νομού στον πρωτογενή τομέα ανέρχεται στο 29,6% του ΑΕΠ και δεν διαφοροποιείται σημαντικά από την περιφέρεια, όσον αφορά στα βασικά γεωργικά προϊόντα. Με τη γεωργία ασχολούνται περίπου 16.100 οικογένειες. Από αυτές 12.230 οικογένειες ή ποσοστό 77% είναι καθαρά γεωργικές και 3.780 οικογένειες ή 23% έχουν τη γεωργία σαν δεύτερο επάγγελμα. Η καλλιεργούμενη έκταση του Νομού ανέρχεται σε 710.000 στρέμματα περίπου εκ των οποίων 228.000 στρέμματα ή 32,1% είναι αρδευόμενα. Η μέση έκταση γεωργικής εκμετάλλευσης κυμαίνεται από 38 στρέμματα στις πεδινές περιοχές μέχρι 57,4 στρέμματα στις ορεινές, με μέσο μέγεθος για ολόκληρο την Π.Ε. 44 στρέμματα. Οι περισσότερες γεωργικές εκτάσεις του Νομού καταλαμβάνονται από δενδρώδεις καλλιέργειες οι οποίες αυξάνονται διαχρονικά και κυριαρχούνται από ελιές και εσπεριδοειδή. Οι εξαγωγές εσπεριδοειδών του Νομού αντιπροσωπεύουν το 50% των εξαγωγών της χώρας για το είδος αυτό. Με σημαντικό μερίδιο στο ακαθάριστο προϊόν από τη γεωργία, τα τελευταία χρόνια, συμμετάσχουν οι θερμοκηπιακές μονάδες ανθοκομικών και κηπευτικών προϊόντων.

Η συμμετοχή της κτηνοτροφίας στο συνολικό ακαθάριστο γεωργοκτηνοτροφικό εισόδημα του Νομού είναι 16,37% περίπου. Όσον αφορά στην κτηνοτροφική παραγωγή ακολουθεί μια φθίνουσα πορεία σε όλα τα είδη του ζωικού κεφαλαίου, εξαιρέσεις παρατηρούνται στα πρόβατα (20%) του συνόλου της Περιφέρειας, στις αίγες (παρουσιάζονται αυξητικές τάσεις) και στη μελισσοκομία.

Ο Νομός συγκεντρώνει περίπου το 50% της συνολικής ακαθάριστης αξίας της αλιευτικής παραγωγής της Περιφέρειας. Η αλιεία συμμετέχει στο συνολικό ακαθάριστο εισόδημα κατά 13%. Η αλιευτική παραγωγή του Νομού προέρχεται από την ελεύθερη αλιεία, τις λιμνοθάλασσες, τα θυνεία και τις ιχθυοκαλλιέργειες ή τις υδατοκαλλιέργειες γενικότερα. Η παραγωγή αυτή ανέρχεται στους 8.500 τόνους περίπου ετησίως.

Η συμμετοχή του Νομού στον δευτερογενή τομέα, ανέρχεται στο 18,3%.

Οι κυριότεροι κλάδοι βιομηχανίας Στο Νομό είναι: Επεξεργασία φρούτων, χυμοποιεία, ελαιοτριβεία, μηχανουργεία, κατασκευή αντλιών, παραγωγή πλαστικών σωλήνων, εξαρτημάτων τεχνικών παροχών κλπ, επεξεργασία μαρμάρων και ειδών λαϊκής τέχνης

Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στο συνολικό προϊόν του δευτερογενή τομέα κατέχει η μεταποίηση, η οποία όμως ακολουθεί φθίνουσα πορεία (51% το 1994). Ο κλάδος των

κατασκευών συμμετέχει με ποσοστό 40% το 1994, παρουσιάζοντας μεγάλη αύξηση τα τελευταία χρόνια (έναντι 29% το 1995). Μείωση παρουσίασε η συμμετοχή του κλάδου των ορυχείων (2% το 1994 έναντι 8% το 1995), ενώ ο κλάδος του Ηλεκτρισμού μειώθηκε από 9% το 1985 σε 7% το 1994. Ο αριθμός των μεταποιητικών μονάδων Στο Νομό παρουσίασε αύξηση κατά 33%, την ίδια περίοδο, ενώ η απασχόληση μειώθηκε κατά 41%. Η Αργολίδα είναι από τις κυριότερες Π.Ε. σε αποθέματα μαρμάρων καλής ποιότητας. Υπάρχουν περίπου πενήντα (50) μισθωμένα λατομεία μαρμάρων στην περιοχή της Αργολίδας κυρίως στις τοποθεσίες Καρνεζαίικα, Δίδυμα, Λυγουριό, Επίδαυρο, Ηλιόκαστρο. Απ' αυτά στα είκοσι πέντε (25) περίπου γίνεται πλήρης εκμετάλλευση με εξαγωγική δραστηριότητα. Τα διακοσμητικά πετρώματα, σαν πρώτη ύλη Στην Νομός, βρίσκονται σε μικρή πλέον ποσότητα εξ' αιτίας της μορφολογίας του εδάφους και της μεγάλης μη ορθολογικής εκμετάλλευσης που έγινε στο παρελθόν.

Δείκτες Ευημερίας

	Έτος	Νομός Αργολίδας	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	15,7 χιλ. ευρώ	20,2	21
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	15,1 χιλ. ευρώ	18,8	14
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	13,6 χιλ. ευρώ	16,7	32
Φόρος εισόδ. ανά φορολογούμενο	2008	0,94 χιλ. ευρώ	1,6	32
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2008	-1,5	0,9	30
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους	2009	64	62	26
Ποσοστό Ανεργίας	2009	8,8	9,5	27
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	0,7%		28
Φορολογούμενοι	2008	0,9%		29
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	0,8%		30
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	0,6%		28
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	0,7%		26

Ο τριτογενής τομέας είναι αυτός με τη μεγαλύτερη συμμετοχή στη διάρθρωση του ακαθάριστου προϊόντος της Περιφέρειας, η οποία κατά το 1994 ανέρχεται στο 46%. Ο τομέας παρουσιάζει αυξητική τάση από την άποψη της συμμετοχής στο προϊόν της Περιφέρειας, αν και παραμένει σημαντικά χαμηλότερη σε σχέση με τα αντίστοιχα ποσοστά σε επίπεδο χώρας (60% το 1994).

Ο τουριστικός τομέας αποτελεί την οικονομική δραστηριότητα η οποία σχεδιάζεται να στηρίξει την αναπτυξιακή προοπτική της Περιφέρειας και του Νομού, παρέχοντας υπηρεσίες υψηλού επιπέδου.

Η συμμετοχή του Νομού στον τριτογενή τομέα, παρουσιάζει σημαντική επιτάχυνση, ειδικά μετά το 1991, με ποσοστό συμμετοχής 52,1%.

Η συμβολή του τουρισμού στην ανάπτυξη του Νομού και στην εξάλειψη των ανισοτήτων είναι σημαντική, δεδομένου ότι η πλειοψηφία της ξενοδοχειακής υποδομής της Περιφέρειας

βρίσκεται στην Αργολίδα (138 μονάδες και 11.868 κλίνες). ο Νομός Αργολίδας συγκαταλέγεται μεταξύ των Π.Ε. εκείνων που συγκεντρώνουν τουρισμό μαζικού κυρίως χαρακτήρα. Δηλαδή επισκέπτες καταφτάνουν οργανωμένοι σε ομάδες, με οργανωμένο πρόγραμμα διακίνησης, διαμονής και αναψυχής, για συγκεκριμένο χρόνο, σε προεπιλεγμένους τόπους, έχοντας συνήθως προπληρώσει τις διακοπές τους σε γραφείο τουρισμού.

Στο Νομό αναλογεί το 0,7% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Ο δείκτης νέων κατοικιών στον πληθυσμό (ανά 100 κατοίκους) κυμάνθηκε στα ίδια επίπεδα από το 2000 έως το 2009, όπου και σημείωσε τιμή 1,2 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους. Με κατά κεφαλή προϊόν 20,2 χιλ. ευρώ κατατάσσεται 21^{ος} ως προς το κριτήριο αυτό. Ανά 100 κατοίκους του αναλογούν 29,9 αυτοκίνητα (μέσος όρος χώρας 45,6 το 2009). Με δηλωθέν εισόδημα 13,6 χιλ. ευρώ ανά φορολογούμενο το 2008, οι φορολογούμενοι του πλήρωσαν το 2008 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 940 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.600. Στο Νομό Αργολίδας αναλογεί 0,9% των φορολογουμένων, το 0,8% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας και το 0,6% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων.

2.2.2. Νομός Αρκαδίας

2.2.2.1. Γεωγραφικά στοιχεία:

Η Αρκαδία είναι Νομός της Ελλάδας που βρίσκεται στο κέντρο της Πελοποννήσου. Συνορεύει στα βόρεια με την Π.Ε. Αχαΐας, στα βορειοανατολικά με την Π.Ε. Κορινθίας, στα βόρεια και ανατολικά με την Π.Ε. Αργολίδας, στα νότια με την Π.Ε. Λακωνίας, στα νοτιοδυτικά με την Π.Ε. Μεσσηνίας και στα δυτικά με την Π.Ε. Ηλείας. Το ανατολικό του τμήμα έχει έξοδο στη θάλασσα, στον Αργολικό κόλπο και το Μυρτώο Πέλαγος.

Το μεγαλύτερο μέρος του Νομού είναι ορεινό με μεγαλύτερους ορεινούς όγκους το Μαίναλο με υψόμετρο 1981 μέτρα, που στην κορυφή του λειτουργεί χιονοδρομικό κέντρο (Οστρακίνα), ο Πάρνωνας και το Αρτεμίσιο. Μεγάλες πεδινές εκτάσεις είναι το οροπέδιο της Τρίπολης και το λεκανοπέδιο της Μεγαλόπολης.

Ο Αλφειός ποταμός αλλά και ο Λάδωνας με τον Ερύμανθο ακόμα και ο Λούσιος συμβάλλουν τα μέγιστα στην οικονομία του Νομού. Η λίμνη Τάκα είναι ένας σπουδαίος υδροβιότοπος, δίνοντας τη δυνατότητα στους κατοίκους των γειτονικών περιοχών να αρδεύουν τα κτήματά τους, ενώ η λίμνη του Μουστού αποτελεί ένα σημαντικό καταφύγιο αγρίων πτηνών στην περιοχή. Η τεχνητή λίμνη του Λάδωνα είναι πολύ σημαντική γιατί με τα νερά της κινείται το υδροηλεκτρικό εργοστάσιο και αρδεύεται ολόκληρη η κοιλάδα.

Οι δαντελωτές ακτές της Κυνουρίας με τα πεντακάθαρα νερά και τις ομορφιές της φύσης, είναι πόλος έλξης τουριστών για το καλοκαίρι. Οι σύγχρονες Ιαματικές πηγές των Λουτρών του Δήμου Ηραίας φιλοξενούν κάθε χρόνο μερικές εκατοντάδες λουομένων.

Ο Νομός Αρκαδίας είναι ο μεγαλύτερος σε επιφάνεια. Η Αρκαδία και η Λακωνία είναι οι δυο περιοχές της Περιφέρειας με το μεγαλύτερο ποσοστό αγροτικού πληθυσμού (67.8% και 67.3% αντίστοιχα), και η Αργολίδα με το μεγαλύτερο ποσοστό αστικού πληθυσμού.

2.2.2.2. Δημογραφικά στοιχεία:

Μέχρι το 1999 η Αρκαδία χωριζόταν διοικητικά σε τέσσερις επαρχίες Μαντινείας, Μεγαλοπόλεως, Γορτυνίας και Κυνουρίας. Σημαντικές πόλεις του Νομού είναι η πρωτεύουσα Τρίπολη (25.520 κατ.), η Μεγαλόπολη (5.135 κατ.), το Λεωνίδιο (3.249 κατ.), το Άστρος (2.674 κατ.), ο Τυρός (2.116 κατ.), το Λεβίδι (1.219 κατ.). Σε άνθηση βρίσκονται τα τελευταία χρόνια λόγω αυξημένης τουριστικής κίνησης οι κωμοπόλεις Δημητσάνα, Λαγκάδια και Βυτίνα. Οι σημαντικότεροι λιμένες της Αρκαδίας είναι του Παραλίου Αστρού, του Τυρού και της Πλάκας Λεωνιδίου.

Η μείωση του πληθυσμού στην Π.Ε. Αρκαδίας, αλλά και η σχετικά πολύ μικρή αύξηση του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας, εξηγείται επίσης ως έναν βαθμό από την αστυφιλία (εσωτερική μετανάστευση προς τα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας, κυρίως προς την Αθήνα

και την Πάτρα), και από την μείωση της αναλογίας των γεννήσεων προς τους θανάτους (προφανώς λόγω της γήρανσης του πληθυσμού της).

2.2.2.3. Οικονομικά στοιχεία:

Ο Νομός οικονομικά βασίζεται στη γεωργία, στην κτηνοτροφία και στον τουρισμό. Στα δυο μεγάλα εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος, το υδροηλεκτρικό του λάδωνα και το θερμοηλεκτρικό της Μεγαλόπολης, εργάζονται αρκετοί Αρκάδες. Το υπέδαφος είναι πλούσιο σε λιγνίτη (λεκάνη Μεγαλόπολης), και μάρμαρο (Βυτίνα, Κάψια, Πάρνωνας). Το ελατοδάσος του Μαινάλου προσφέρει απλόχερα την πολύ καλής ποιότητα ξυλεία. Η αναπτυσσόμενη βιομηχανία του Νομού στηρίζεται στην επεξεργασία προϊόντων της πρωτογενούς παραγωγής. Σημαντικό ρόλο παίζουν ακόμα οι οικογενειακές επιχειρήσεις, όπως κατασκευής έργων λαϊκής τέχνης παραδοσιακά προϊόντα βιολογικά προϊόντα.

Δείκτες Ευημερίας

	Έτος	Νομός Αρκαδίας	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	19,1 χιλ. €	20,2	7
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	18,5 χιλ. €	18,8	7
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	15,4 χιλ. €	16,7	13
Φόρος εισοδ. ανά φορολογούμενο	2008	1,33 χιλ. €	1,6	6
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2008	-5,8	0,9	49
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους	2009	62	62	34
Ποσοστό Ανεργίας	2009	10,6	9,5	16
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	0,8%		25
Φορολογούμενοι	2008	0,8%		36
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	0,7%		32
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	0,6%		22
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	0,8%		23

Στο Νομό αναλογεί το 0,8% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, ποσοστό ελαφρώς μειωμένο από το αντίστοιχο του 2002 που ήταν στο 0,9%. Ο δείκτης νέων κατοικιών στον πληθυσμό (ανά 100 κατοίκους) το 2009, βρέθηκε στο χαμηλότερο επίπεδο της δεκαετίας, 0,6 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους. Με κατά κεφαλή προϊόν 19,1 χιλ. ευρώ κατατάσσεται 7^{ος} ως προς το κριτήριο αυτό. Ανά 100 κατοίκους του αναλογούν 19,6 αυτοκίνητα (μέσος όρος χώρας 45,6 το 2009).

Με δηλωθέν εισόδημα 15,4 χιλ. ευρώ ανά φορολογούμενο το 2008, οι φορολογούμενοι του πλήρωσαν το 2008 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 1.330 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.600. Στο Νομό Αρκαδίας αναλογεί 0,8% των φορολογουμένων, το 0,7% του

δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας και το 0,6% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων.

2.2.3. Νομός Κορινθίας

2.2.3.1. Γεωγραφικά στοιχεία:

Ο Νομός Κορινθίας με έκταση 2.289 τετρ. χλμ. καλύπτει το 14,78% της έκτασης της περιφέρειας. Η πρωτεύουσα του Νομού, η πόλη της Κορίνθου απέχει 84 χλμ. από την Αθήνα. Βόρεια βρέχεται από τον Κορινθιακό κόλπο, ανατολικά από το Σαρωνικό και συνορεύει με την Π.Ε. Αργολίδας, νότια συνορεύει με τις Π.Ε. Αργολίδας και Αρκαδίας (ΝΔ.) και δυτικά με την Π.Ε. Αχαΐας. Το βορειότερο τμήμα του, όπου περιλαμβάνεται ο δήμος Λουτρακίου – Περαχώρας, συνορεύει με την Π.Ε. Αττικής. καθώς και μερικές ακατοίκητες νησίδες στις ακτές του Σαρωνικού. Το έδαφος του Νομού χωρίζεται σε δύο διαφορετικές περιοχές: την ορεινή, που είναι και η μεγαλύτερη (2.017 τ. χλμ. ορεινά και ημιορεινά) στο εσωτερικό, και την εύφορη πεδινή ζώνη (272 τ. χλμ.) κατά μήκος του Κορινθιακού κόλπου.

Περισσότερο ορεινό είναι το δυτικό τμήμα του Νομού, όπου δεσπόζει το όρος Ζήρια ή Κυλλήνη (2.376 μ.). Πρόκειται για το δεύτερο σε ύψος, μετά τον Ταΰγετο, βουνό της Πελοποννήσου, το οποίο, σε σχήμα πετάλου, δεσπόζει στη χαμηλή παραλιακή ζώνη. Στο έδαφος του Νομού Κορινθίας φτάνουν επίσης οι ανατολικές απολήξεις του όρους Χελμού (κορυφή Ντουρντουβάνα 2.109 μ., στα όρια με την Π.Ε. Αχαΐας). Προεκτάσεις του Χελμού στα νότια αποτελούν και ο Σαΐτάς (1.814 μ.), στα όρια των Π.Ε. Αχαΐας, Αρκαδίας και Κορινθίας, και ο Ολίγυρτος (κορυφή Σκίπιζα 1.935 μ.) στα όρια των Π.Ε. Αρκαδίας, Αργολίδας και Κορινθίας. Μεταξύ Ζήριας, Αροάνιων, Σαΐτά και Ολιγύρτου σχηματίζεται η λεκάνη του Φενεού και, ανατολικότερα, η λεκάνη και η λίμνη της Στυμφαλίας σε υψόμετρο 626 μ. Ανατολικότερα, στα σύνορα με την Αργολίδα, υψώνεται το Μεγαλοβούνι (1.273 μ.) και το Τρίκορφο (801 μ.) με τα ιστορικά Δερβενάκια ανάμεσά τους. Ακολουθούν διάφορες κορυφές μέχρι τον Σαρωνικό: Χαρβάτι (809 μ.), Τραπεζώνα (1.139 μ.), Πολίτης (821 μ.), ενώ στο τμήμα της Στερεάς που ανήκει στην Π.Ε. Κορινθίας υψώνονται τα Γεράνεια, που δεσπόζουν στο Λουτράκι (κορυφή Πίντιζα 1.032 μ.). Η περιορισμένη πεδινή έκταση του Νομού εκτείνεται κυρίως γύρω από την Κόρινθο, προεκτείνεται ανατολικά μετά τη διώρυγα, έως τους Αγίους Θεοδώρους και το Λουτράκι, και δυτικά έως το Κιάτο, πέρα από το οποίο συνεχίζεται η στενή παραλιακή ζώνη.

Ο Νομός Κορινθίας δεν έχει αξιόλογους ποταμούς, αλλά μόνο μικρά υδάτινα ρεύματα, μάλλον χείμαρρους, που κατεβαίνουν από το ορεινό εσωτερικό στη χαμηλή παραλιακή ζώνη. Σημαντικότεροι από αυτούς είναι ο Τρικαλίτικος, που πηγάζει από τη Ζήρια και εκβάλλει κοντά στο Ξυλόκαστρο, ο Ασωπός, ο Ελισσών κ.ά. Η Στυμφαλία είναι η μοναδική λίμνη του Νομού, αποτελεί υδροβιότοπο και είναι συνδεδεμένη με τη μυθολογία ως η λίμνη στην οποία ο Ηρακλής πραγματοποίησε έναν από τους άθλους του. Στο τμήμα της Στερεάς, στο δυτικό άκρο της απόληξης των Γερανείων, βρίσκεται η λίμνη Βουλιαγμένης ή Ηραίου, η οποία συνδέεται μέσω ενός μικρού ανοίγματος με τη θάλασσα.

Το κλίμα του Νομού είναι ξηρό, με ήπιους χειμώνες και δροσερά καλοκαίρια. Οι βροχοπτώσεις είναι μεγαλύτερες στο ορεινό δυτικό τμήμα (600 χιλιοστά), ελαττώνονται όμως στο ανατολικό (Κόρινθος, 405 χιλιοστά).

2.2.3.2. Δημογραφικά στοιχεία:

Ο Νομός Κορινθίας βρίσκεται στην βορειοανατολική Πελοπόννησο. Πρωτεύουσα του είναι η Κόρινθος που κατοικείται από 30.000 περίπου κατοίκους. Παλιότερα ήταν επαρχία του Νομού Αργολιδοκορινθίας. Ο συνολικός πληθυσμός του Νομού είναι 141.823 κάτοικοι, ποσοστό 1,4% του πληθυσμού της χώρας. Η Κορινθία είναι η πιο πυκνοκατοικημένη περιοχή της Πελοποννήσου.

Η εξέταση του ρυθμού μεταβολής του πληθυσμού δείχνει ότι ο Νομός Κορινθίας (9%) διατηρεί ρυθμούς υψηλότερους όχι μόνο από την Περιφέρεια αλλά και από τη χώρα.

Στο Νομό παρουσιάζεται ισοκατανομή μεταξύ ανδρών και γυναικών, με ελαφρά υπεροχή των ανδρών. Το ποσοστό των ανδρών κατοίκων είναι 50,37%, ενώ των γυναικών είναι 49,63%.

Η πληθυσμιακή πυραμίδα του Νομού Κορινθίας παρουσιάζει μεγάλα ποσοστά συμμετοχής των ηλικιακών ομάδων που αποτελούν το εργατικό δυναμικό του Νομού, από 20 έως και 54 ετών, τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες. Ακόμα, παρά τις τάσεις υπογεννητικότητας που παρουσιάζει, η κατάσταση είναι εμφανώς καλύτερη σε σχέση με τις άλλες δύο Π.Ε., γεγονός που δικαιολογεί και τη μεγαλύτερη τιμή του δείκτη φυσικής αύξησης πληθυσμού ανά 1.000 κατοίκους. Συνεπώς, φαίνεται μία τάση συγκράτησης του πληθυσμού Στο Νομό Κορινθίας, γεγονός που μπορεί να δικαιολογηθεί από τη γειτνίαση του με την Αθήνα.

Η αναλογία αστικού/αγροτικού πληθυσμού διαφοροποιείται, επίσης, μεταξύ των Π.Ε. της Περιφέρειας. Στην Π.Ε. Κορινθίας υπερτερεί ο αστικός πληθυσμός.

Όσον αφορά στο μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων του Νομού, το μεγαλύτερο ποσοστό αποτελείται από αποφοίτους δημοτικού. Το ποσοστό των πτυχιούχων ανώτερων και ανώτατων σχολών Στο Νομό ανέρχεται σε 12,53% με σχετική ισοκατανομή σε άνδρες και γυναίκες. Ο αναλφαβητισμός είναι σε μικρότερο ποσοστό σε σχέση με τις άλλες Π.Ε., αποτελεί το 2,89% του συνόλου, με μεγαλύτερο ποσοστό γυναικών να συντελούν σε αυτό. Οι γυναίκες παρουσιάζουν μεγαλύτερα ποσοστά και στην κατηγορία των κατοίκων που δεν ολοκλήρωσαν τη φοίτηση τους στη στοιχειώδη εκπαίδευση.

2.2.3.3. Οικονομικά στοιχεία:

Ο Νομός Κορινθίας παράγει 1,4% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της χώρας, ενώ σύμφωνα με το κατά κεφαλή ΑΕΠ, που είναι 21,2 χιλ.€, κατατάσσεται στην τέταρτη θέση του συνόλου των Π.Ε. της Ελλάδας, και στη πρώτη θέση της περιφέρειας Πελοποννήσου. Ο δείκτης νέων κατοικιών στον πληθυσμό (ανά 100 κατοίκους) το 2009, βρέθηκε στο χαμηλότερο επίπεδο της δεκαετίας, 0,9 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους. Ανά 100 κατοίκους του αναλογούν 26,4 αυτοκίνητα (μέσος όρος χώρας 45,6 το 2009).

Με δηλωθέν εισόδημα 14,9 χιλ. ευρώ ανά φορολογούμενο το 2008, οι φορολογούμενοι του πλήρωσαν το 2008 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 1.120 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.600. Στο Νομό Κορινθίας αναλογεί το 1,3% των φορολογουμένων, το 1,2% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας και το 0,9% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Η ποσοστιαία συμμετοχή των παραγωγικών τομέων στο κατά κεφαλή ΑΕΠ είναι: 8,6% του πρωτογενή τομέα, 48,9% του δευτερογενή τομέα και 42,5% του τριτογενή τομέα. Αξιοσημείωτο είναι το ποσοστό συμμετοχής του δευτερογενή τομέα, το οποίο είναι και το μεγαλύτερο στην περιφέρεια.

Στον αγροτικό τομέα απασχολείται το 32,31% του συνόλου του εργατικού δυναμικού του Νομού. Στο Νομό Κορινθίας καλλιεργούνται 844,6 χιλιάδες στρέμματα, από το 60% των οποίων βρίσκεται σε ορεινές περιοχές. Το κυριότερο προϊόν παραγωγής είναι τα εσπεριδοειδή, στα οποία ο Νομός είναι ο έκτος παραγωγός στο σύνολο της χώρας. Άλλα προϊόντα παραγωγής είναι το σιτάρι, οι ντομάτες και η ελιά. Οι βιολογικές καλλιέργειες της Π.Ε. ανέρχονται σε 9.256,7 στρέμματα με κύρια προϊόντα παραγωγής την ελιά, το καρύδι, το σιτάρι, τα εσπεριδοειδή, ενώ υπάρχουν και αμπελοκαλλιέργειες.

Στο δευτερογενή τομέα απασχολείται το 18,85% του εργατικού δυναμικού του Νομού. Ο κυριότερος κλάδος βιομηχανίας που δραστηριοποιείται στην περιοχή είναι της μεταποίησης και τυποποίησης αγροτικών προϊόντων, ενώ σημαντική είναι και η δραστηριοποίηση των κλάδων κατασκευών, παραγωγής μεταλλικών προϊόντων (εκτός μηχανημάτων και άλλων ειδών εξοπλισμού) και παραγωγής προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά. Η περιοχή παρουσιάζει σημαντικό ορυκτό πλούτο, ιδιαίτερα σε κοιτάσματα λευκού ασβεστόλιθου και μαρμάρου. Σημαντικό πλεονέκτημα για την ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα στην περιοχή είναι η γειτνίαση με την Αθήνα και οι ανεπτυγμένες υποδομές (οδικό δίκτυο κ.ά.) που υπάρχουν στην περιοχή.

Οι υπηρεσίες συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό απασχόλησης του εργατικού δυναμικού του Νομού, το οποίο είναι 48,84%.

Δείκτες ευημερίας

	Έτος	Νομός Κορινθίας	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	21,2 χιλ. €	20,2	4
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	13 χιλ. €	18,8	29
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	14,9 χιλ. €	16,7	19
Φόρος εισόδ. ανά φορολογούμενο	2008	1,12 χιλ. €	1,6	16
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2008	0,8	0,9	16
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους	2009	63	62	27
Ποσοστό Ανεργίας	2009	9,4	9,5	22
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	1,4%		10
Φορολογούμενοι	2008	1,3%		19
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	1,2%		16
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	0,9%		14
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	0,9%		19

2.2.4. Νομός Λακωνίας

2.2.4.1. Γεωγραφικά στοιχεία:

Ο Νομός Λακωνίας με πρωτεύουσα τη Σπάρτη ανήκει στην περιφέρεια Πελοποννήσου και γεωγραφικά βρίσκεται στο νοτιότερο μέρος της στερεάς Ελλάδας. Έχει έκταση 3.636 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Στα σύνορα της έχει βόρεια την Π.Ε. Αρκαδίας, ανατολικά την Π.Ε. Αρκαδίας και βρέχεται από το Μηρτώο πέλαγος, δυτικά με την Π.Ε. Μεσσηνίας όπου βρέχεται και από τον Μεσσηνιακό κόλπο, ενώ στα νότια του ο Νομός βρέχεται από τον ομώνυμο Λακωνικό κόλπο.

Στο Νομό Λακωνίας γεωγραφικά θα μπορούσαν να ανήκουν και τα νησιά Κύθηρα και Αντικύθηρα όμως ανήκουν στο δήμο του Πειραιά. Έτσι το μόνο νησί του Νομού είναι η Ελαφώνησος ένα από τα κυριότερα θερινά τουριστικά μέρη του Νομού αφού κατέχει την πρώτη παραλία στην Ελλάδα για ελεύθερο κάμπινγκ.

2.2.4.2. Δημογραφικά στοιχεία:

Ο Νομός Λακωνίας με βάση τα προσωρινά στοιχεία του 2009 αριθμεί 92.219 μόνιμους κατοίκους. Ο πληθυσμός μετά από μια μικρή αλλά σταθερή αυξητική τάση που σημείωσε από το 2000 μέχρι το 2005, μειωνόταν σταθερά μέχρι το 2008 οπότε και έφτασε στο επίπεδο του 2000.

Ο πληθυσμός του Νομού παρατηρούμε ότι έχει μια αρνητική αύξηση ανά χίλιους κατοίκους της τάξεως του -3,6 από φυσική αιτία, φαινόμενο που παρατηρείτε γενικά σε ολόκληρη τη χώρα. ακόμα οι μετακινήσεις εντός και εκτός της χώρας είναι ένας παράγοντας μείωσης του πληθυσμού καθώς αυτό γίνεται συνήθως είτε για αναζήτηση εργασίας είτε για αναζήτηση σπουδών. Επίσης, ο δείκτης Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ανά 1000 κατοίκους είναι (53) αρκετά κάτω του εθνικού μέσου όρου (62)

2.2.4.3. Οικονομικά στοιχεία:

Τα οικονομικά στατιστικά στοιχεία του Νομού Λακωνίας σε σύγκριση με των υπόλοιπων Π.Ε. της περιφέρειας Πελοποννήσου μας φανερώνουν ότι η Λακωνία βρίσκεται στην τέταρτη θέση της περιφέρειας βάσει το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, 12,6 χιλ. ευρώ το 2007, και στην 43^η στο σύνολο των Π.Ε. της χώρας. Συγχρόνως διαπιστώνεται ότι όλοι οι οικονομικοί δείκτες του Νομού είναι χαμηλοί όχι μόνο σε σχέση με την περιφέρεια αλλά και πανελλαδικά. Το δηλούμενο εισόδημα, 11,8 χιλ. ευρώ ανά φορολογούμενο το 2008, την κατατάσσει στην 52^η θέση στο σύνολο των Π.Ε. της χώρας.

Το θετικότερο στοιχείο που παρατηρούμε είναι οι καταθέσεις κατά κεφαλήν, που με 15,8 χιλ. ευρώ το 2009, φέρνουν την Π.Ε. στη 10^η θέση. Ο δείκτης νέων κατοικιών στον πληθυσμό (ανά 100 κατοίκους) το 2009, βρέθηκε στο χαμηλότερο επίπεδο της δεκαετίας, 0,8 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους. Ανά 100 κατοίκους του αναλογούν 22,3 αυτοκίνητα (μέσος όρος χώρας 45,6 το 2009).

Ο Νομός Λακωνίας παράγει 0,5% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της χώρας και κατατάσσεται στην 38^η θέση του συνόλου των Π.Ε. της Ελλάδας. Ο δείκτης νέων κατοικιών στον πληθυσμό (ανά 100 κατοίκους) το 2009, βρέθηκε στο χαμηλότερο επίπεδο της δεκαετίας, 0,8 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους. Ανά 100 κατοίκους του αναλογούν 22,3 αυτοκίνητα (μέσος όρος χώρας 45,6 το 2009).

Οι φορολογούμενοι του Νομού πλήρωσαν το 2008 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 750 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.600. Στο Νομό Λακωνίας αναλογεί το 0,8% των φορολογουμένων, το 0,6% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας και το 0,4% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Οι κυριότεροι τομείς ανάπτυξης του Νομού είναι ο πρωτογενής και ο τριτογενής. Η κύρια πηγή εσόδων για την Π.Ε. είναι η γεωργία παράγοντας κυρίως εσπεριδοειδή, ελαιόλαδο και πατάτες. Στην γεωργία αναλογεί το 26% του προϊόντος του Νομού, ενώ παράγεται το 2,5% της συνολικής γεωργικής παραγωγής της χώρας. Στη μεταποίηση αναλογεί μόνο το 1,9% του προϊόντος του Νομού με πολύ μικρή συμμετοχή 0,1% στη συνολική μεταποιητική παραγωγή όλης της χώρας. Στον τριτογενή τομέα αναλογεί άνω του 70% του ακαθάριστου προϊόντος του Νομού.

Δείκτες ευημερίας

	Έτος	Νομός Λακωνίας	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	12,6 χιλ. €	20,2	43
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	15,8 χιλ. €	18,8	10
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	11,8 χιλ. €	16,7	52
Φόρος εισόδ. ανά φορολογούμενο	2008	0,75 χιλ. €	1,6	45
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2008	-3,6	0,9	45
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους	2009	53	62	47
Ποσοστό Ανεργίας	2009	5,1	9,5	42
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	0,5%		38
Φορολογούμενοι	2008	0,8%		35
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	0,6%		38
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	0,4%		38
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	0,7%		29

Πηγή στοιχείων: «Οι νομοί της Ελλάδος» copyright: www.economics.gr

2.2.5. Νομός Μεσσηνίας

2.2.5.1. Γεωγραφικά στοιχεία:

Η Μεσσηνία βρίσκεται στη νοτιοδυτική Πελοπόννησο. Συνορεύει στα βόρεια με την Π.Ε. Ηλείας, βορειοανατολικά με την Π.Ε. Αρκαδίας ανατολικά με την Π.Ε. Λακωνίας και νότια από τον με τον Μεσσηνιακό κόλπο. Η συνολική έκταση του Νομού φτάνει τα 2.991 τετραγωνικά χιλιόμετρα.

Το ανατολικό τμήμα της Μεσσηνίας κυριαρχείται από τον ορεινό όγκο του Ταΰγετου, ο οποίος τη χωρίζει από τη Λακωνία. Οι υψηλότερες κορυφές του (Προφήτης Ηλίας 2.407 μ., Νεραΐδοβούνα 2.025 μ., Ξεροβούνα 1.852 μ.) βρίσκονται ακριβώς στα όρια των δύο Π.Ε.. Στα βόρεια η ορεινή αλυσίδα συνεχίζεται με χαμηλότερες κορυφές, όπως το Ξεροβούνι (1.521 μ.) στα σύνορα με την Αρκαδία, τα Βρωμοβρυσαιίκα βουνά (1.120 μ.) και ο Προφήτης Ηλίας (1.389 μ.) πάλι στα σύνορα με την Αρκαδία. Στο βορειοανατολικό άκρο του ο Νομός Μεσσηνίας περικλείεται από το όρος Λύκαιο (1.421 μ.), ενώ νοτιότερα εκτείνεται, με κατεύθυνση ανατολικά προς δυτικά, το Τετράζιον ή Νόμια (1.389 μ.). Στο δυτικό τμήμα του Νομού υψώνονται τα χαμηλά όρη της Κυπαρισσίας (Αγία Βαρβάρα, 1.218 μ.), οι χαμηλότερες προεκτάσεις των οποίων προσεγγίζουν το νοτιότατο ακρωτήριο Ακρίτας. Στο κέντρο του Νομού, μεταξύ του βόρειου τμήματος της οροσειράς του Ταΰγετου, του Τετράζιου και των ορέων της Κυπαρισσίας σχηματίζεται η εύφορη πεδιάδα της Μεσσηνίας, ενώ

μικρότερες πεδιάδες σχηματίζονται στις ακτές του Ιονίου, στις περιοχές Κυπαρισσίας, Φιλιατρών, Γαργαλιάνων, Πύλου, Μεθώνης κλπ.

Η πεδινή Μεσσηνία διαθέτει άφθονα νερά, επιφανειακά και υπόγεια, γεγονός που ερμηνεύει τη διάσχιση της μεγάλης πεδιάδας από πολλά ποτάμια, μικρά συνήθως, τα οποία ρέουν όλο το έτος. Το μεγαλύτερο όλων είναι ο Πάμισος, ο οποίος πηγάζει από τις δυτικές πλαγιές του Ταΰγετου, συλλέγει τα νερά των ορέων της Κυπαρισσίας, αποχετεύει τη μεσσηνιακή πεδιάδα και εκβάλλει στον Μεσσηνιακό κόλπο, μεταξύ Καλαμάτας και Μεσσήνης· η περιοχή των εκβολών του είναι βαλτώδης. Στα βόρεια σύνορα του Νομού ρέει ο Νέδας, ο οποίος πηγάζει μεταξύ Τετραζίου και Λυκαίου, καθορίζει τα όρια της Μεσσηνίας με την Π.Ε. Ηλείας και εκβάλλει στον κόλπο της Κυπαρισσίας. Στον όρμο του Πεταλιδίου, στον Μεσσηνιακό κόλπο, εκβάλλει ο Βέλικας, που πηγάζει από τα βουνά της Κυπαρισσίας, ενώ στην παραλία της Καλαμάτας εκβάλλει ο ορμητικός και χειμαρρώδης Νέδων ή Ποτάμι της Καλαμάτας, που πηγάζει από την ορεινή Αλαγονία.

Χαρακτηριστικό στοιχείο της ακτογραμμής της Μεσσηνίας είναι ο βαθύς μεσσηνιακός κόλπος, που σχηματίζεται μεταξύ της Μεσσηνιακής χερσονήσου στα δυτικά και της χερσονήσου της Μάνης στα ανατολικά. Βραχώδης και ελαφρά διαμελισμένη η ανατολική ακτή του, στο τμήμα που ανήκει στην Π.Ε. Μεσσηνίας (νοτιότερα, στο τμήμα που ανήκει στην Π.Ε. Λακωνίας, η ακτή είναι χαμηλή, με πολλούς όρμους: Λιμενίου, Δυρού, Σπάθαρι, Λαγκαδάκι, Μεζάπου) σχηματίζει τους όρμους της Καρδαμύλης και των Κιτριών και βορειότερα του Αλμυρού, από τον οποίο αρχίζει ο μυχός, προσχωσιγενής και βαλτώδης, αποτέλεσμα της δράσης του Πάμισου ποταμού. Στον μυχό του κόλπου τοποθετείται και η Καλαμάτα.

Στο δυτικό άκρο του μυχού βρίσκεται ο όρμος του Πεταλιδίου, μετά τον οποίο η ακτή συνεχίζεται στα νότια, χαμηλή και αλίμενη, σχηματίζει το ακρωτήριο της Κορώνης και φθάνει στο νοτιότερο σημείο, στο ακρωτήριο Ακρίτας. Μετά τον Ακρίτα η ακτή, στο Ιόνιο πια, παρουσιάζει έντονο διαμελισμό μέχρι τη Μεθώνη, ενώ όχι μακριά της βρίσκονται τα νησάκια Βενέτικο, απέναντι από τον Ακρίτα, Σχίζα, Αγία Μαριανή και Σαπιέντζα· ανάμεσα στη Σαπιέντζα και στην απέναντι ακτή σχηματίζεται το στενό της Μεθώνης. Βορειότερα σχηματίζεται ο ιστορικός όρμος του Ναβαρίνου, με τη στενόμακρη νησίδα Σφακτηρία, η λιμνοθάλασσα Διβάρι και μετά η ακτή συνεχίζεται στα βόρεια, χαμηλή και αλίμενη, με το νησάκι Πρώτη απέναντι από την ακτή των Γαργαλιάνων, για να καταλήξει στον Κυπαρισσιακό κόλπο.

2.2.5.2. Δημογραφικά στοιχεία:

Ο Νομός Μεσσηνίας με πρωτεύουσα την Καλαμάτα συγκεντρώνει 163.675 κατοίκους, με τον αγροτικό να αποτελεί περίπου το 52% και τον αστικό πληθυσμό να φτάνει στο 48%. Η Καλαμάτα που είναι το εμπορικό και βιομηχανικό κέντρο του Νομού καθώς και σημαντικό λιμάνι, αριθμεί 49.550 κατοίκους, ποσοστό δηλαδή 1,6 % του πληθυσμού της χώρας.

Ο Νομός Μεσσηνίας συγκεντρώνει ποσοστό 1,1% του πληθυσμού της χώρας με τάση μείωσης αφού έχει υψηλό ποσοστό φυσικής μείωσης του πληθυσμού τα τελευταία χρόνια (υπεροχή γεννήσεων / 1.000 κατοίκους: -3 το 2008) αλλά και χαμηλή αναλογία μαθητών Δημοτικού ανά 1.000 κατοίκους (60 με μέσο όρο χώρας 62).

2.2.5.3. Οικονομικά στοιχεία:

Ο Νομός Μεσσηνίας είναι ο τέταρτος σε έκταση Νομός της Πελοποννήσου, μετά τις Π.Ε. Αρκαδίας, Λακωνίας και Αχαΐας. Η περιοχή της Καλαμάτας, η οποία είναι το σημαντικότερο λιμάνι της Πελοποννήσου, μετά την Πάτρα, παρουσίαζε παλαιότερα αξιόλογη βιομηχανική και εμπορική δραστηριότητα, αφού συνιστούσε το κύριο εξαγωγικό και εισαγωγικό λιμάνι της νοτιοανατολικής Πελοποννήσου. Η ανάπτυξη, όμως, των οδικών συγκοινωνιών εξασθένησε τη σημασία της και παρατηρήθηκε το φαινόμενο της συγκέντρωσης της βιομηχανικής δραστηριότητας σε περιοχές κοντινές προς την περιφέρεια Πρωτεύουσας (Ανατολική Στερεά Ελλάδα και Εύβοια και βορειοανατολικό τμήμα της Πελοποννήσου). Η βιομηχανία πάντως παραμένει σημαντικός κλάδος για την οικονομία της Μεσσηνίας, σε σύγκριση με πολλές

άλλες περιοχές της χώρας, αλλά πρωτεύουσα θέση στην οικονομία του τόπου καταλαμβάνει ο αγροτικός τομέας. Τα κύρια αγροτικά προϊόντα του Νομού Μεσσηνίας είναι το ελαιόλαδο, οι βρώσιμες ελιές, η κορινθιακή σταφίδα, τα σύκα, τα εσπεριδοειδή και τα κηπευτικά. Μετά το 1960 άρχισε να επεκτείνεται στην Π.Ε. Μεσσηνίας η καλλιέργεια πρώιμων κηπευτικών σε θερμοκήπια, η οποία με την πάροδο των δεκαετιών έφθασε να καταλαμβάνει ένα μεγάλο τμήμα της παραγωγής. Στη διάρκεια της δεκαετίας του 1990 παρατηρήθηκε στη Μεσσηνία μια αξιόλογη ανάπτυξη των μεθόδων της βιολογικής καλλιέργειας και κτηνοτροφίας, με εμφανείς τάσεις επέκτασης. Παράλληλα με την αγροτική ανάπτυξη και σε απόλυτη αρμονία με την κλασική εκδοχή του τουρισμού αναπτύσσεται ο αγροτουρισμός, σε παράκτιες και ορεινές περιοχές της Μεσσηνίας, συμβάλλοντας με τη σειρά του στην οικονομική άνθιση της περιοχής και στη συγκράτηση του φαινομένου της εσωτερικής μετανάστευσης.

Ο αγροτικός τομέας παραμένει σημαντικός με κύρια προϊόντα τα σύκα την σταφίδα, τα σταφύλια και το κρασί, τα πορτοκάλια, τις ελιές και το ελαιόλαδο. Παράγει 0,9% του ακ. εγχώριου προϊόντος της χώρας, συμμετοχή σχεδόν σταθερή τα τελευταία χρόνια. Στη γεωργία αναλογεί 14% του προϊόντος του Νομού το 2003, όσο και το 2000, και εκεί παράγεται 2,8% της συνολικής παραγωγής της χώρας. Ήταν η 2η παραγωγός περιοχή ελαιολάδου, μετά το Ηράκλειο, με 14% της παραγωγής της χώρας το 2002, η 5η πατάτας με 5% και η 11η στη παραγωγή εσπεριδοειδών με μόλις 1%, μετά από πολύ μεγάλη μείωση της παραγωγής εσπεριδοειδών το 2003.

Στη μεταποίηση αναλογεί 2,6% του προϊόντος του Νομού το 2003 από 2,2% το 2000. Με κατά κεφαλή προϊόν 13,4χιλ. ευρώ κατατάσσεται 37ος με βάση το κριτήριο αυτό το 2007. Με δηλωθέν εισόδημα 13,4 χιλ.ευρώ ανά φορολογούμενο το 2008, οι φορολογούμενοι του Νομού πλήρωσαν κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 980 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.600. Στο Νομό Μεσσηνίας αναλογεί το 0,8% των φορολογουμένων, το 0,6% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας και το 0,4% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων. Ο δείκτης νέων κατοικιών στον πληθυσμό (ανά 100 κατοίκους) το 2009, βρέθηκε στο χαμηλότερο επίπεδο της δεκαετίας, 0,8 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους. Ανά 100 κατοίκους του αναλογούν 20,9 αυτοκίνητα (μέσος όρος χώρας 45,6 το 2009).

Δείκτες ευημερίας

	Έτος	Νομός Μεσσηνίας	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	13,4 χιλ. €	20,2	37
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	14,6 χιλ. €	18,8	17
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	13,4 χιλ. €	16,7	34
Φόρος εισόδ. ανά φορολογούμενο	2008	0,98 χιλ. €	1,6	28
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατ.	2008	-3,0	0,9	43
Μαθητές Βθμιας εκπαίδευσης/1000 κατ.	2009	60	62	37
Ποσοστό Ανεργίας	2009	6,8	9,5	39
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	0,5%		17
Φορολογούμενοι	2008	0,8%		12
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	0,6%		17
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	0,4%		16
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	0,7%		12

2.3. Περιφέρεια Ηπείρου

2.3.1. Νομός Άρτας

2.3.1.1. Γεωγραφικά στοιχεία:

Ο Νομός Άρτας βρίσκεται στο *βορειοδυτικό τμήμα της Ελλάδας* και ανήκει γεωγραφικά και διοικητικά στην Ήπειρο, καταλαμβάνει το ΝΑ τμήμα της Ηπείρου. Έχει έκταση 1.612 τ. χλμ. Συνορεύει προς βορρά με τις Π.Ε. Ιωαννίνων και Τρικάλων, ανατολικά με τις Π.Ε. Τρικάλων, Καρδίτσας και Αιτωλοακαρνανίας, νότια με την Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας, και δυτικά με τις Π.Ε. Πρεβέζης και Ιωαννίνων, ενώ η νότια πλευρά του Νομού βρέχεται και από τον Αμβρακικό Κόλπο. Η κατανομή του εδάφους της Π.Ε. Άρτας κατά κατηγορίες έχει ως εξής : το 18,6% είναι πεδινό, το 11% ημιορεινό και το 70,4% ορεινό.

Τα κυριότερα όρη του Νομού είναι: Αθαμανικά Όρη ή Τζουμέρκα (2.469 μ.), το Ξεροβούνι (1.614 μ.) και τα Όρη του Βάλτου (1.782 μ.).

Στο ΝΔ τμήμα του Νομού σχηματίζεται μια ευρεία παραθαλάσσια πεδινή έκταση, η πεδιάδα της Άρτας, που είναι και η μεγαλύτερη πεδιάδα της Ηπείρου.

Ο Άραχθος μπαίνει στην Π.Ε. Άρτας από τα ΒΔ, τον διαρρέει, σχηματίζει στην περιοχή της πόλης της Άρτας ένα S, ποτίζει την πεδιάδα και μετά από μια διαδρομή 143 χλμ. χύνεται στον Αμβρακικό Κόλπο. Την Π.Ε. διαρρέει και ο Λούρος, που ποτίζει και αυτός την πεδιάδα και εκβάλλει στον Αμβρακικό.

Στα ΝΔ παράλια του Νομού σχηματίζονται δύο μεγάλες λιμνοθάλασσες, πλούσιες σε ψάρια: η Τσουκαλιό με επιφάνεια 22 τ. χλμ. και η Λογαρού με επιφάνεια 30 τ. χλμ. Οι λιμνοθάλασσες βρίσκονται μεταξύ των εκβολών του Λούρου και του Άραχθου. Χωρίζονται δε με ένα στενό κομμάτι ξηράς.

Οι ακτές της Π.Ε. Άρτας στον Αμβρακικό είναι πολυσχιδείς. Η θάλασσα είναι αβαθής, εξ' αιτίας των προσχώσεων των ποταμών Λούρου και Άραχθου.

Στα παράλια τμήματα της Π.Ε. Άρτας και στο δυτικό τμήμα το κλίμα είναι μεσογειακό. Στο εσωτερικό γίνεται ηπειρωτικό, εξ' αιτίας των μεγάλων ορεινών όγκων.

2.3.1.2. Δημογραφικά στοιχεία:

Ο Νομός Άρτας συγκεντρώνει ποσοστό 0,6 % του πληθυσμού της χώρας με σύνολο 70.530 μόνιμους κατοίκους σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία του 2009. Πρωτεύουσα του Νομού είναι η Άρτα. Ο πληθυσμός σημείωσε σταθερή μείωση την τελευταία δεκαετία από τον μέγιστο αριθμό των 74.018 κατοίκων που αριθμούσε το 2000.

Μεταξύ των απογραφών 1991 και 2001 ο πληθυσμός του Νομού μειώθηκε κατά 1,76%, ενώ μείωση είχε σημειωθεί και στη δεκαετία 1971-1981 κατά -2,13% και στη δεκαετία 1981-1991 κατά -1,66%.

Στον πρωτογενή τομέα (Γεωργία - Κτηνοτροφία - Αλιεία - Δασοκομία) απασχολείται το 38,44 % του πληθυσμού, στο δευτερογενή (Βιομηχανία - Βιοτεχνία) το 18,33 % και στον τριτογενή τομέα (Εμπόριο - Υπηρεσίες - Τουρισμός) το 38,93 % του πληθυσμού.

2.3.1.3. Οικονομικά στοιχεία:

Στο Νομό αναλογεί το 0,4% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος που κατατάσσει την Π.Ε. Άρτας στην 39^η θέση. Ο δείκτης νέων κατοικιών στον πληθυσμό (ανά 100 κατοίκους) σημείωσε τη χαμηλότερη τιμή του (0,4) το 2009, ενώ η υψηλότερη τιμή του δείκτη είχε σημειωθεί το 2005 με 1,1 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους. Με κατά κεφαλή προϊόν 12,4 χιλ. ευρώ κατατάσσεται 45^{ος} ως προς το κριτήριο αυτό. Ανά 100 κατοίκους του αναλογούν 32,1 αυτοκίνητα (μέσος όρος χώρας 45,6 το 2009). Με δηλωθέν εισόδημα 14,2 χιλ. ευρώ ανά

φορολογούμενο το 2008 ο Νομός κατατάσσεται στην 27 θέση, ενώ οι φορολογούμενοι του Νομού πλήρωσαν το 2008 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 980 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.600, με κατάταξη στην 29^η θέση μεταξύ των Π.Ε. της χώρας. Στο Νομό Άρτας αναλογεί 0,6% των φορολογουμένων (40^η θέση), το 0,5% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (40^η θέση) και το 0,4% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, κατατάσσουν την Π.Ε. επίσης στην 40^η θέση των Π.Ε. της χώρας.

Δείκτες Ευημερίας

	Έτος	Νομός Άρτας	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	12,4 χιλ. ευρώ	20,2	45
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	12,3 χιλ. ευρώ	18,8	33
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	14,2 χιλ. ευρώ	16,7	27
Φόρος εισόδ. ανά φορολογούμενο	2008	0,98 χιλ. ευρώ	1,6	29
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2008	-4,7	0,9	47
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους	2009	62	62	30
Ποσοστό Ανεργίας	2009	11,9	9,5	10
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	0,4%		39
Φορολογούμενοι	2008	0,6%		40
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	0,5%		40
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	0,4%		40
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	0,4%		40

2.3.2. Νομός Πρέβεζας

2.3.2.1. Γεωγραφικά στοιχεία:

Ο Νομός Πρέβεζας καταλαμβάνει το νοτιοδυτικό τμήμα της Ηπείρου, και το νοτιότερο τμήμα του προεκτείνεται ως χερσόνησος ανάμεσα στο Ιόνιο πέλαγος από τα δυτικά και τον Αμβρακικό Κόλπο, από ανατολικά. Βόρεια συνορεύει με τις Π.Ε. Θεσπρωτίας και Ιωαννίνων, ανατολικά με την Π.Ε. Άρτας, ενώ στα ανατολικά βρέχεται από τον Αμβρακικό κόλπο και δυτικά από το Ιόνιο πέλαγος.

Έχει έκταση 1.036 τ. χλμ. καταλαμβάνοντας το 11,3% της έκτασης της Περιφέρειας Ηπείρου και το 0,8 % της χώρας όντας η μικρότερη σε έκταση ηπειρωτική Νομός της Ελλάδας. Η κατανομή της έκτασης του Νομού κατά υψομετρικές ζώνες είναι: πεδινή 32,69%, ημιορεινή 23,18%, ορεινή 44,13%.

Πρόκειται για την πλέον πεδινή και εύφορη πεδιάδα της Ηπείρου, ενώ οι πεδινές εκτάσεις υπερτερούν ακόμη και έναντι του μέσου όρου της χώρας.

Ψηλότεροι ορεινοί όγκοι είναι τα όρη Ζαλόγγου (772μ.), το Ξεροβούνι (1.607 μ.), η Ζαρκοράχη (1.332 μ.) και τα Θεσπρωτικά όρη (1.274 μ.).

Κυριότερες πεδιάδες είναι της Πρέβεζας, της Φιλιππιάδας και του Φαναριού, και από τα ποτάμια του Νομού ξεχωρίζουν ο Λούρος που εκβάλλει στον Αμβρακικό Κόλπο και ο Αχέροντας που εκβάλλει στο Ιόνιο Πέλαγος.

Ο Νομός Πρεβέζας διαθέτει πλούσιους υγροτοπικές εκτάσεις, την παράκτια ζώνη του Αμβρακικού κόλπου, τα παραθαλάσσια τμήματα του Ιονίου πελάγους, δασικές περιοχές και ορεινές εκτάσεις (με ορισμένα σημαντικά είδη χλωροπανίδας). Πολλές από τις περιοχές αυτές είναι περιβαλλοντικά ευαίσθητες με οικολογικό και αισθητικό ενδιαφέρον και γι' αυτό εντάσσονται σε περιοχές προστατευόμενες με διεθνείς συνθήκες (Natura, Ramsar).

Το κλίμα του Νομού ποικίλλει, ως αποτέλεσμα της όλης εναλλαγής και ποικιλομορφίας του ανάγλυφου.

Το κλίμα σε συνδυασμό με τη γεωλογία της περιοχής, όπως αυτές εκφράζονται από τις μορφολογικές, εδαφολογικές και υδρολογικές συνθήκες, παίζουν σπουδαίο ρόλο στην ποιοτική και ποσοτική παραγωγή των βοσκοτόπων και των καλλιεργειών της Π.Ε. Πρέβεζας.

2.3.2.2. Δημογραφικά στοιχεία:

Η διοικητική διαίρεση του Νομού περιλαμβάνει οχτώ Δήμους και μία Κοινότητα.

Ο πληθυσμός βάσει της απογραφής του 2001 ανήλθε σε 58.144 κατοίκους και αποτελούσε το 17,28 % του συνολικού πληθυσμού της Ηπείρου και στο 0,53 % του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Ο πληθυσμός σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία του 2009 αριθμεί 57.182 μόνιμους κατοίκους. Ο ρυθμός φυσικής αύξησης του πληθυσμού είναι αρνητικός (-2), και αρκετά κάτω από το μέσο όρο της χώρας (0,9), ενώ στους μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ανά 1000 κατοίκους ο Νομός βρίσκεται στην 8^η θέση με 72 μαθητές έναντι 62 του μέσου όρου της χώρας.

Η κατανομή του πληθυσμού ανά Δήμο είναι η εξής: Δήμος Ανωγείου 1291 κατ., Δήμος Ζαλόγγου 4893 κατ., Δήμος Θεσπρωτικού 4944 κατ., Δήμος Λούρου 5260 κατ., Δήμος Πάργας 3846 κατ., Δήμος Πρεβέζης 19984 κατ., Δήμος Φαναριού 8751 κατ., Δήμος Φιλιππιάδας 8165, Κοινότητα Κρανέας 1010 κατ.

Στις πεδινές περιοχές του Νομού συγκεντρώνεται το 63,28 % του πληθυσμού, στις ημιορεινές το 14,70 % και στις ορεινές το 22,02 % του πληθυσμού του Νομού.

2.3.2.3. Οικονομικά στοιχεία:

Με βάση τον πίνακα που ακολουθεί, είναι εμφανής η υστέρηση του Νομού Πρεβέζης σε βασικά μεγέθη ευημερίας σε σχέση με το μέσο όρο της χώρας.

Στο Νομό αναλογεί το 0,4% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και κατατάσσει την Π.Ε. στην 41^η θέση στο σύνολο των Π.Ε. της χώρας. Ο δείκτης νέων κατοικιών στον πληθυσμό (ανά 100 κατοίκους) ήταν στο 0,8 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους το 2009, λίγο παραπάνω από το χαμηλότερο επίπεδο (0,7) που σημείωσε ο δείκτης τα δύο προηγούμενα έτη, αλλά αρκετά χαμηλότερα από τις τιμές των προηγούμενων ετών που έφτασαν μέχρι και το 2,3 (το 2005). Με κατά κεφαλή προϊόν 14,3 χιλ. ευρώ κατατάσσεται στην 31^η θέση ως προς το κριτήριο αυτό. Ανά 100 κατοίκους του αναλογούν 29,7 αυτοκίνητα (μέσος όρος χώρας 45,6 το 2009). Με δηλωθέν εισόδημα 13,9 χιλ. ευρώ ανά φορολογούμενο το 2008 ο Νομός κατατάσσεται στην 42^η θέση, ενώ οι φορολογούμενοι του Νομού πλήρωσαν το 2008 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 940 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.600, με κατάταξη στην 43^η θέση μεταξύ των Π.Ε. της χώρας. Στο Νομό Πρέβεζας αναλογεί 0,5% των φορολογουμένων (42^η θέση), το 0,4% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (42^η θέση) και το 0,3% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, κατατάσσουν την Π.Ε. επίσης στην 43^η θέση των Π.Ε. της χώρας.

Δείκτες Ευημερίας

	Έτος	Νομός Πρέβεζας	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	14,3 χιλ. ευρώ	20,2	31
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	13,8 χιλ. ευρώ	18,8	24
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	13,9 χιλ. ευρώ	16,7	30
Φόρος εισόδ. ανά φορολογούμενο	2008	0,94 χιλ. ευρώ	1,6	33
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2008	-2	0,9	33
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους	2009	72	62	8
Ποσοστό Ανεργίας	2009	10,6	9,5	17
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	0,4%		41
Φορολογούμενοι	2008	0,5%		42
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	0,4%		42
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	0,3%		43
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	0,4%		43

2.4. Περιφέρεια Θεσσαλίας

2.4.1. Νομός Καρδίτσας³

2.4.1.1. Γεωγραφικά στοιχεία:

Ο Νομός Καρδίτσας ανήκει γεωγραφικά αλλά και διοικητικά στην περιφέρεια της Θεσσαλίας. Συγκεκριμένα είναι μία από τις 4 Π.Ε. της Θεσσαλίας. Έχει έκταση 2.576 τ.χλμ. και πληθυσμό 113.070 κατοίκους (2011).

Χαρακτηριστικό μορφολογικό γνώρισμα του Νομού Καρδίτσας είναι η αντίθεση μεταξύ του ορεινού δυτικού και νότιου τμήματος και του πεδινού βόρειου και ανατολικού, που αποτελεί τμήμα της μεγάλης πεδιάδας των Τρικάλων. Το ορεινό τμήμα καταλαμβάνεται από τις ψηλές οροσειρές της νότιας Πίνδου και των Αγράφων, που κατέρχονται από την Π.Ε. Τρικάλων και συνεχίζουν προς τα νότια στην Π.Ε. Ευρυτανίας, με τη χαρακτηριστική βορειοδυτική-νοτιοανατολική (δειναρική) διεύθυνση. Οι οροσειρές αυτές σχηματίζουν τρεις παράλληλες δέσμες, ψηλότερες κορυφές των οποίων είναι η Καραάβα (2.184 μ.), το Ντελιδίμι (2.163 μ.), το Βουτσικάκι (2.154 μ.), η Καζάρμα (1.971 μ.) κ.ά. Στα ανατολικά οι οροσειρές συνεχίζονται με τον Ίταμο (1.490 μ.), το Καπροβούνι (1.447 μ.), τη Βουλγάρα (1.654μ.) και άλλες χαμηλότερες, φτάνοντας μέχρι το υψίπεδο του Δομοκού.

Γεωλογικά, το ορεινό νότιο τμήμα του Νομού και ανατολικά της Βουλγάρας αποτελείται από πετρώματα της υποπελαγονικής ζώνης· τη μεγαλύτερη εξάπλωση παρουσιάζουν οι οφιόλιθοι και οι ασβεστόλιθοι. Το υπόλοιπο ορεινό τμήμα του Νομού αποτελείται σχεδόν αποκλειστικά από πετρώματα της ζώνης της Πίνδου, που σχηματίζουν μεγάλες παράλληλες πτυχές (σύγκλινα και αντίκλινα).

Στην Π.Ε. Καρδίτσας συναντάμε δάση ελάτης, οξιάς, δρυός και λοιπών φυλλοβόλων πλατύφυλλων, αείφυλλων πλατύφυλλων και Πεύκης. Η παραπάνω πανσπερμία των δασών του Νομού επιβάλλει στις τοπικές δασικές υπηρεσίες (Διεύθυνση Δασών του Νομού και Δασαρχεία Καρδίτσας και Μουζακίου) να δίνουν καθημερινά λύσεις αναφορικά με τις πάγιες ανάγκες των κατοίκων, των δασοκτημόνων, των ξυλεμπόρων, των κυνηγών, των φυσιολατρών και εν γένει του κοινωνικού συνόλου, με γνώμονα πάντα την ανάπτυξη του δασικού πλούτου της περιοχής που τόσο ανάγκη έχουμε στην εποχή μας. Περισσότερα από 1.100.800 στρέμματα είναι γεωργικές εκτάσεις όπου το βαμβάκι κυριαρχεί ως καλλιέργεια, ακολουθεί ο καπνός, το καλαμπόκι, τα σιτηρά, και πολλά άλλα οπωροκηπευτικά.

Εξέχουσα θέση στις καλλιέργειες κατέχει η αμπελοργία με την παραγωγή εξαιρετικού επιτραπέζιου σταφυλιού αλλά και σταφύλια για την παραγωγή κρασιού. Στα ορεινά του Νομού παράγεται το εξαιρετικής ποιότητας κρασί Μαύρο Μεσενικόλα ανώτερης ποιότητας. Η κτηνοτροφία εξακολουθεί να γίνεται κυρίως με τις παραδοσιακές μεθόδους ιδιαίτερα στα ορεινά του Νομού με κοπάδια από πρόβατα και κατσίκια. Ο κλάδος της βιομηχανίας είναι ανύπαρκτος και οι λίγες βιοτεχνίες ασχολούνται κυρίως με την επεξεργασία γεωργικών προϊόντων.

2.4.1.2. Δημογραφικά στοιχεία:

Πρωτεύουσα του Νομού είναι η ομώνυμη πόλη της Καρδίτσας με πληθυσμό 32.031 κατοίκους. ο Νομός Καρδίτσας συγκεντρώνει ποσοστό 1,2% του πληθυσμού της χώρας. Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία του 2009, ο πληθυσμός εμφανίζεται μειωμένος, με 115,323 κατοίκους, σε σχέση με τη δεκαετία 2000-2009. Είχε ένα από τα υψηλότερα ποσοστά φυσικής μείωσης του πληθυσμού το 2002 (υπεροχή γεννήσεων/1.000 κατοίκους: - 5,2) και χαμηλή αναλογία μαθητών δημοτικού ανά 1.000 κατοίκους (55 έναντι μέσου όρου Ελλάδας 59). Μεταξύ των απογραφών 1991 και 2001 ο πληθυσμός του Νομού αυξήθηκε 2,1%.

³ Πηγή: ΕΣΥΕ, Allmedia, 2004

Το 2001 ο πληθυσμός του Νομού ανέρχονταν σε 129.541 κατοίκους και αποτελούσε το 1,18% του πληθυσμού της χώρας και το 6,88% του πληθυσμού της περιφέρειας Θεσσαλίας.

Το ποσοστό μεταβολής του πληθυσμού στο διάστημα 1961-2001 ήταν -15,1% , ενώ το αντίστοιχο για τη Θεσσαλία ήταν 8,4% και για το σύνολο της χώρας 30,7%. Στη δεκαετία 1991-2001 Στο Νομό σημειώθηκε θετική μεταβολή του πληθυσμού 2,1%, ενώ οι αντίστοιχες μεταβολές ήταν σε επίπεδο περιφέρειας 2,6% και σε επίπεδο χώρας 6,8%. Το ποσοστό του αγροτικού πληθυσμού, 62,5%, υπερτερεί των αντίστοιχων ποσών της περιφέρειας και της χώρας, ενώ αυτό του αστικού πληθυσμού είναι αρκετά χαμηλότερο (37,5%) και από το αντίστοιχο της περιφέρειας και της χώρας,.

2.4.1.3. Οικονομικά στοιχεία:

Η συμμετοχή του Νομού Καρδίτσας στο παραγόμενο προϊόν της Θεσσαλίας κυμάνθηκε μειούμενο από το 1985 (0,19) έως το 2005 (0,14). Ως προς την απασχόλησης ανά οικονομικό τομέα, παρατηρείται μια ισοκατανομή στον Α'γενή και τον Γ'γενή τομέα, με 42,3%, ενώ ο Β'γενής τομέας απασχόλησε το μικρότερο ποσοστό του εργατικού δυναμικού (13,4%).

Δείκτες Ευημερίας

	Έτος	Νομός Καρδίτσας	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	10,9 χιλ. ευρώ	20,2	50
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	10,1 χιλ. ευρώ	18,8	48
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	12,8 χιλ. ευρώ	16,7	41
Φόρος εισόδ. ανά φορολογούμενο	2008	0,73 χιλ. ευρώ	1,6	48
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2008	-5,9	0,9	46
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους	2009	62	62	33
Ποσοστό Ανεργίας	2009	7,1	9,5	46
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	0,6%		37
Φορολογούμενοι	2008	1%		27
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	0,8%		29
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	0,5%		32
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	0,6%		34

Στο Νομό αναλογεί το 0,6% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και κατατάσσει την Π.Ε. στην 37^η θέση στο σύνολο των Π.Ε. της χώρας. Ο δείκτης νέων κατοικιών στον πληθυσμό (ανά 100 κατοίκους) ήταν στο 0,4 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους το 2009, που αποτελεί το χαμηλότερο επίπεδο που σημείωσε ο δείκτης στη δεκαετία 2000-2009, ενώ η υψηλότερη τιμή σημειώθηκε το 2005 (1,2).

Με κατά κεφαλή προϊόν 10,9 χιλ . ευρώ κατατάσσεται στην 50^η θέση ως προς το κριτήριο αυτό. Ανά 100 κατοίκους του αναλογούν 27,2 αυτοκίνητα (μέσος όρος χώρας 45,6 το 2009).

Με δηλωθέν εισόδημα 12,8 χιλ. ευρώ ανά φορολογούμενο το 2008 ο Νομός κατατάσσεται στην 41^η θέση, ενώ οι φορολογούμενοι του Νομού πλήρωσαν το 2008 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 730 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.600, με κατάταξη στην 48^η θέση μεταξύ των Π.Ε. της χώρας. Στο Νομό Καρδίτσας αναλογεί 1% των φορολογουμένων (27^η θέση), το 0,8% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (29^η θέση) και το 0,5% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, κατατάσσουν την Π.Ε. επίσης στην 32^η θέση των Π.Ε. της χώρας.

2.4.2. Νομός Τρικάλων

2.4.2.1. Γεωγραφικά στοιχεία:

Ο Νομός Τρικάλων βρίσκεται στο κέντρο της Ελλάδας και ανήκει γεωγραφικά και διοικητικά στην περιφέρεια της Θεσσαλίας.

Ο Νομός Τρικάλων έχει έκταση 3.389 τ.χλμ..

Το κύριο χαρακτηριστικό της γεωμορφολογίας του νόμου, όπως φαίνεται και στον παραπάνω χάρτη, είναι η ορεινότητα του εδάφους, η έντονη κάλυψη από παραγωγικά δάση και οι μεγάλες εκτάσεις βοσκοτόπων. Το 66% της έκτασης είναι ορεινό, το 14% ημιορεινό και μόνο το 20% πεδινό. Όσον αφορά στις χρήσεις γης, έχουμε: Βοσκότοποι: 42%, Δάση: 30%, Γεωργική γη: 20%, Λοιπές εκτάσεις: 8%

2.4.2.2. Δημογραφικά στοιχεία⁴:

Ο πληθυσμός του Νομού Τρικάλων βάση της απογραφής του 2001, ήταν 132.862 κάτοικοι, ενώ σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία του 2009, οι μόνιμοι κάτοικοι αριθμούν 130.112 άτομα. Απαρτίζεται από δύο επαρχίες, αυτή των Τρικάλων με πληθυσμό 110.481 κατοίκους και αυτή της Καλαμπάκας με πληθυσμό 28.465 κατοίκους. Πρωτεύουσα του Νομού είναι η πόλη των Τρικάλων, στην οποία σήμερα ζούνε 70.000 κάτοικοι. ο Νομός συγκεντρώνει το 1,3% του πληθυσμού της χώρας, με φυσική μείωση πληθυσμού 2,9% (κατά τάξη 42ος),

Ο Νομός ύστερα από μία σημαντική μείωση του πληθυσμού στη 10ετία 1961-1971 (από 142.871 πέφτει στις 133.417), αρχίζει να επανακτά έδαφος, αφού ο πληθυσμός του παρουσιάζει σταθερή αύξηση 134.207 το 1981, 136.295 το 1987 και 138.956 το 1991.

Η μεγάλη πτώση μεταξύ 1961-1971, οφείλεται στην μεγάλη "αγροτική έξοδο" με κατεύθυνση κυρίως την εξωτερική μετανάστευση προς της χώρες της δυτικής Ευρώπης (Γερμανία κυρίως). Στην 10ετία 1971-1981 σημειώνεται μία σταθεροποίηση, ενώ διαμορφώνεται η τάση επιστροφής, τόσο των εργαζομένων στο εξωτερικό, όσο και του εσωτερικού. Είναι σημαντικό να τονισθεί ότι το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού του Νομού ζει και εργάζεται στην πόλη των Τρικάλων, όπου ο πραγματικός πληθυσμός ξεπερνά τις 70.000 (σχεδόν το ήμισυ του Νομού), ενώ ο στατιστικός πληθυσμός είναι μικρότερος (48.962 το 1991). Τούτο οφείλεται σε λόγους απογραφής. Στη διάρκεια της δεκαετίας 2000-2009 παρατηρείται μικρή αλλά σταθερή μείωση του μόνιμου πληθυσμού.

2.4.2.3. Οικονομικά στοιχεία:

Η συμμετοχή του Νομού Καρδίτσας στο παραγόμενο προϊόν της Θεσσαλίας παρέμεινε σταθερή από το 1985 έως το 2005 (0,15). Ως προς την απασχόληση ανά οικονομικό τομέα, ο Γ'γενής τομέας απασχόλησε το 49% του εργατικού δυναμικού, ο Α'γενής το 30,5% και ο Β'γενής τομέας απασχόλησε το μικρότερο ποσοστό του εργατικού δυναμικού (19,0%).

⁴ πηγή : www.3kala.gr

Η θέση του Νομού Τρικάλων σε βασικά μεγέθη καθώς και σε σχέση με το μέσο όρο της χώρας αποδίδεται στον πίνακα των δεικτών ευημερίας που ακολουθεί.

Στο Νομό αναλογεί το 0,7% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και κατατάσσει την Νομός στην 27^η θέση στο σύνολο των Π.Ε. της χώρας. Ο δείκτης νέων κατοικιών στον πληθυσμό (ανά 100 κατοίκους) έφτασε στο χαμηλότερο του επίπεδο το 2009, με 0,4 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους, που αποτελεί το χαμηλότερο επίπεδο που σημείωσε ο δείκτης στη δεκαετία 2000-2009, ενώ η υψηλότερη τιμή σημειώθηκε το 2005 (1,3).

Με κατά κεφαλή προϊόν 12,5 χιλ. ευρώ κατατάσσεται στην 44^η θέση ως προς το κριτήριο αυτό. Ανά 100 κατοίκους του αναλογούν 34 αυτοκίνητα (μέσος όρος χώρας 45,6 το 2009). Με δηλωθέν εισόδημα 13,2 χιλ. ευρώ ανά φορολογούμενο το 2008 ο Νομός κατατάσσεται στην 36^η θέση, ενώ οι φορολογούμενοι του Νομού πλήρωσαν το 2008 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 790 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.600, με κατάταξη στην 40^η θέση μεταξύ των Π.Ε. της χώρας. Στο Νομό Τρικάλων αναλογεί 1,2% των φορολογουμένων (23^η θέση), το 0,9% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (24^η θέση) και το 0,6% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, κατατάσσουν την Π.Ε. επίσης στην 26^η θέση των Π.Ε. της χώρας.

Δείκτες Ευημερίας

	Έτος	Νομός Τρικάλων	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	12,5 χιλ. ευρώ	20,2	4
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	13 χιλ. ευρώ	18,8	30
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	13,2 χιλ. ευρώ	16,7	36
Φόρος εισόδ. ανά φορολογούμενο	2008	0,79 χιλ. ευρώ	1,6	40
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2008	-2,9	0,9	42
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους	2009	66	62	16
Ποσοστό Ανεργίας	2009	7,8	9,5	34
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	0,7%		27
Φορολογούμενοι	2008	1,2%		23
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	0,9%		24
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	0,6%		26
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	0,8%		21

2.5. Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος

2.5.1. Νομός Αιτωλοακαρνανίας

2.5.1.1. Γεωγραφικά στοιχεία:

Ο Νομός Αιτωλοακαρνανίας, που είναι ο μεγαλύτερος σε έκταση Νομός της χώρας και πιάνει όλη τη δυτική Στερεά Ελλάδα, έχει έκταση 5,448 τετρ.χλμ. και παρουσιάζει ένα συνδυασμό ορεινών όγκων με πολλές φυσικές και τεχνίτες λίμνες. Το ανάγλυφο του Νομού όπως και ολόκληρου του νοτιοδυτικού τμήματος του ηπειρωτικού κορμού της χώρας, είναι πολύ έντονο, γιατί επηρεάζεται από τις προεκτάσεις της νότιας Πίνδου. Είναι γεγονός ότι Στο Νομό αυτό οι ορεινοί όγκοι δεν έχουν πολύ μεγάλο υψόμετρο, έχουν όμως αξιοσημείωτο μήκος και καταλαμβάνουν μεγάλη έκταση, με συνεπεία ένα σημαντικό τμήμα του Νομού να αντιμετωπίζει προβλήματα γεωγραφικής απομόνωσης κατά τους χειμερινούς μήνες. Οι ποταμοί Αχελώος και Εύηνος μαζί με τις ομώνυμες πεδιάδες συμπληρώνουν την εδαφολογική μορφολογία του Νομού και αποτελούν την βασική πηγή της οικονομικής του δραστηριότητας. ο Νομός έχει σημαντικές πεδινές αρδευόμενες εκτάσεις με ποικιλία προϊόντων.

2.5.1.2. Δημογραφικά στοιχεία:

Ο πληθυσμός του Νομού Αιτωλοακαρνανίας είναι κυρίως αγροτικός, αφού μόνο το 33% είναι αστικός με το υπόλοιπο 67% να αποτελεί τον αγροτικό πληθυσμό. Πρωτεύουσα του Νομού είναι το Μεσολόγγι με 11.614 κατοίκους. ο Νομός Αιτωλοακαρνανίας συγκεντρώνει ποσοστό 2% του πληθυσμού της χώρας, με εμφανή τάση μείωσης του πληθυσμού. Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία του 2009 ο μόνιμος πληθυσμός αριθμεί 217.497 κατοίκους, ενώ ο μέγιστος αριθμός πληθυσμού έχει καταγραφεί το έτος 2003, με σύνολο 220.596 κατοίκους.

Μεταξύ των απογράφων 1971-1981 παρατηρήθηκε μείωση 4%, μεταξύ 1981-1991 σημειώθηκε αύξηση που έφερε τον πληθυσμό στα επίπεδα του 1971, ενώ το 2001 ο πληθυσμός μειώθηκε ξανά στους 219.315 κατοίκους. Ο ρυθμός αύξησης του πληθυσμού το 2008 καταγράφεται αρνητικός (-1,2), παρά το γεγονός ότι ο αριθμός των μαθητών Β'βάθμιας εκπαίδευσης ανά 1000 κατοίκους είναι (71) πάνω από το μέσο όρο της χώρας (62).

2.5.1.3. Οικονομικά στοιχεία:

Η περιφέρεια δυτικής Ελλάδας παρότι παράγει το 5,7% του ακαθαρίστου εγχωρίου προϊόντος(4^η μεγαλύτερη συμμετοχή),είναι προτελευταία(12^η) στην κατάταξη των περιφερειών της χώρας για το κατά κεφαλή προϊόν. και οι τρεις Π.Ε. της περιφέρειας υστερούν έναντι του εθνικού μέσου ορού. επιπλέον στους κατοίκους της αντιστοιχεί το 53% του μέσου κατά κεφαλή προϊόντος της ΕΕ με αποτέλεσμα να βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις της κατάταξης όλων των περιφερειών. Στην περιφέρεια παράγεται το 11% της αγροτικής παραγωγής της χώρας, το 4% της μεταποιητικής και τα 5% των υπηρεσιών. Διαχρονικά παρατηρείται μια μείωση της συμμετοχής του πρωτογενούς τομέα στο ΑΕΠ της περιφέρειας, αλλά παραμένει ακόμα σε υψηλά επίπεδα σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό της χώρας που κυμαίνεται στο 8%.η σχετική υστέρηση οφείλεται κυρίως στα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο δευτερογενής τομέας και στη γεωγραφική απομόνωση που εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν ορισμένες περιοχές.

Η οικονομία του βασίζεται κυρίως στη γεωργία, την οποία ενισχύουν η κτηνοτροφία, κυρίως μικρών ζώων, η αλιεία, ιδιαίτερα με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων του Αμβρακικού κόλπου και της λιμνοθάλασσας του Μεσολογγίου. Η βιομηχανία είναι σχετικά περιορισμένη και στηρίζεται στην επεξεργασία των αγροτικών προϊόντων, με επικεφαλής τον καπνό της περιοχής Αγρινίου. Σημαντική επίσης είναι και η παραγωγή ζωοκομικών προϊόντων και ξυλείας. Η βιομηχανία είναι συγκεντρωμένη κυρίως στο Αγρίνιο και κατά δεύτερο λόγω στο Μεσολόγγι και στη Ναύπακτο, τα τρία μεγαλύτερα αστικά κέντρα του Νομού.

Η θέση του Νομού Αιτωλοακαρνανίας σε βασικά μεγέθη καθώς και σε σχέση με το μέσο όρο της χώρας αποδίδεται στον πίνακα των δεικτών ευημερίας που ακολουθεί.

Στο Νομό αναλογεί το 1,1% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και κατατάσσει την Π.Ε. στην 14^η θέση στο σύνολο των Π.Ε. της χώρας. Ο δείκτης νέων κατοικιών στον πληθυσμό (ανά 100 κατοίκους) έφτασε λίγο πιο πάνω από το χαμηλότερο του επίπεδο το 2009, με 0,6 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους, ενώ το χαμηλότερο επίπεδο που σημείωσε ο δείκτης στη δεκαετία 2000-2009 ήταν το 2000 με 0,5 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους, με την υψηλότερη τιμή να σημειώνεται το 2005 (1,4). Με κατά κεφαλή προϊόν 11,6 χιλ. ευρώ κατατάσσεται στην 47^η θέση ως προς το κριτήριο αυτό. Ανά 100 κατοίκους του αναλογούν 27,5 αυτοκίνητα (μέσος όρος χώρας 45,6 το 2009).

Με δηλωθέν εισόδημα 12,6 χιλ. ευρώ ανά φορολογούμενο το 2008 ο Νομός κατατάσσεται στην 43^η θέση, ενώ οι φορολογούμενοι του Νομού πλήρωσαν το 2008 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 780 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.600, με κατάταξη στην 43^η θέση μεταξύ των Π.Ε. της χώρας. Στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας αναλογεί 1,9% των φορολογουμένων (8^η θέση), το 1,4% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (10^η θέση) και το 0,9% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, κατατάσσουν την Π.Ε. επίσης στην 15^η θέση των Π.Ε. της χώρας.

Δείκτες Ευημερίας

	Έτος	Νομός Αιτωλο-ακαρνανίας	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	11,6 χιλ. ευρώ	20,2	47
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	9,7 χιλ. ευρώ	18,8	49
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	12,6 χιλ. ευρώ	16,7	43
Φόρος εισόδ. ανά φορολογούμενο	2008	0,78 χιλ. ευρώ	1,6	43
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2008	-1,2	0,9	28
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους	2009	71	62	11
Ποσοστό Ανεργίας	2009	9,2	9,5	24
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	1,1%		14
Φορολογούμενοι	2008	1,9%		8
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	1,4%		10
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	0,9%		15
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	1%		15

2.5.2. Νομός Αχαΐας

2.5.2.1. Γεωγραφικά στοιχεία:

Η Αχαΐα είναι Νομός της Ελλάδας που βρίσκεται στην βόρεια Πελοπόννησο και ανήκει στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Συνορεύει στα ανατολικά με την Π.Ε. Κορινθίας, στα νότια με την Π.Ε. Αρκαδίας και στα νοτιοδυτικά με την Π.Ε. Ηλείας. ο Νομός Αχαΐας έχει έκταση 3.274 τετρ.χλμ.

Όπως και ο Νομός Αιτωλοακαρνανίας, χαρακτηρίζεται από έντονες εδαφολογικές αντιθέσεις. Το μεγαλύτερο μέρος των εδαφών του Νομού Αχαΐας (περίπου 60%) είναι ορεινά και διασχίζονται από αρκετούς μικρούς ποταμούς, όπως τον Βουραϊκό, τον Γλαύκο, το Σελινούντα, τον Πείρο, καθώς και από ερκετούς χείμαρρους που εκβάλουν στους δύο κόλπους (Κορινθιακό και Πατραϊκό) που περιβρέχουν την Π.Ε..

2.5.2.2. Δημογραφικά στοιχεία:

Ο πληθυσμός του Νομού Αχαΐας, σε αντίθεση με τις άλλες δύο Π.Ε. της περιφέρειας, Αιτωλοακαρνανίας και Ηλείας, είναι κυρίως αστικός, σε ποσοστό 66%, ενώ το υπόλοιπο 34% αποτελεί τον αγροτικό πληθυσμό.

Πρωτεύουσα του Νομού είναι ο δήμος Πατρέων με 167.602 κατοίκους το 2001 που αποτελεί το πολυπληθέστερο αστικό κέντρο της περιφέρειας και την τρίτη μεγαλύτερη πόλη της Ελλάδας, η οποία χαρακτηρίζεται και σαν την βασική ακτοπλοϊκή πύλη της χώρας προς την δυτική Ευρώπη. ο Νομός Αχαΐας συγκεντρώνει ποσοστό 3,1% του πληθυσμού της χώρας, με εμφανή τάση αύξησης του πληθυσμού.

Μεταξύ των απογραφών 1971-1981 σημειώθηκε αύξηση του πληθυσμού 14,3%, μεταξύ 1981-1991 ο πληθυσμός του Νομού αυξήθηκε κατά 9,1%, ενώ η αυξητική τάση συνεχίστηκε με ποσοστό 7,6% τη δεκαετία 1991-2001. Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία του 2009, ο μόνιμος πληθυσμός του Νομού αριθμεί 345.380 κατοίκους το 2009.

Ο ρυθμός αύξησης του πληθυσμού το 2008 καταγράφεται θετικός και πάνω από το μέσο όρο της χώρας (1,6), ενώ ο αριθμός των μαθητών Β'βάθμιας εκπαίδευσης ανά 1000 κατοίκους είναι ακριβώς στο μέσο όρο της χώρας (62).

2.5.2.3. Οικονομικά στοιχεία:

Η θέση του Νομού Αχαΐας σε βασικά μεγέθη είναι σαφώς υψηλότερη συγκριτικά με τις άλλες δύο Π.Ε. της περιφέρειας. Μεγαλύτερη είναι και η συμμετοχή του Νομού στα συνολικά μεγέθη της χώρας, καθώς και σε σχέση με το μέσο όρο της χώρας, όπως αποδίδεται στον πίνακα των δεικτών ευημερίας που ακολουθεί.

Στο Νομό αναλογεί το 2,3% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και κατατάσσει την Π.Ε. στην 4^η θέση στο σύνολο των Π.Ε. της χώρας. Ο δείκτης νέων κατοικιών στον πληθυσμό (ανά 100 κατοίκους) έφτασε στο χαμηλότερο του επίπεδο το 2009, με 0,6 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους, ενώ το υψηλότερο επίπεδο που σημείωσε ο δείκτης στη δεκαετία 2000-2009 ήταν το 2005 με 2,2 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους.

Με κατά κεφαλή προϊόν 15,3 χιλ . ευρώ κατατάσσεται στην 24^η θέση ως προς το κριτήριο αυτό. Ανά 100 κατοίκους του αναλογούν 29,9 αυτοκίνητα (μέσος όρος χώρας 45,6 το 2009).

Με δηλωθέν εισόδημα 16,3 χιλ. ευρώ ανά φορολογούμενο το 2008 ο Νομός κατατάσσεται στην 5^η θέση, ενώ οι φορολογούμενοι του Νομού πλήρωσαν το 2008 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 1.370 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.600, με κατάταξη επίσης στην 5^η θέση μεταξύ των Π.Ε. της χώρας. Στο Νομό Αχαΐας αναλογεί 2,7% των φορολογουμένων (4^η θέση), το 2,6% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (4^η θέση) και το 2,4% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, κατατάσσουν την Π.Ε. επίσης στην 4^η θέση των Π.Ε. της χώρας.

Δείκτες Ευημερίας

	Έτος	Νομός Αχαΐας	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	15,3 χιλ. ευρώ	20,2	24
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	13 χιλ. ευρώ	18,8	32
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	16,3 χιλ. ευρώ	16,7	5
Φόρος εισόδ. ανά φορολογούμενο	2008	1,37 χιλ. ευρώ	1,6	5
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2008	1,6	0,9	13
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους	2009	62	62	29
Ποσοστό Ανεργίας	2009	10,2	9,5	19
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	2,3%		4
Φορολογούμενοι	2008	2,7%		4
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	2,6%		4
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	2,4%		4
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	2%		4

2.5.3. Νομός Ηλείας

2.5.3.1. Γεωγραφικά στοιχεία:

Ο Νομός Ηλείας υπάγεται στην Περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδας και έχει έκταση 2.618 τετρ. χλμ. περίπου. Καταλαμβάνει το ΒΔ τμήμα της Πελοποννήσου και συνορεύει ΒΑ με την Π.Ε. Αχαΐας, ανατολικά και νοτιοανατολικά με την Π.Ε. Αρκαδίας, νότια με την Π.Ε. Μεσσηνίας, ενώ στα δυτικά βρέχεται από το Ιόνιο Πέλαγος.

Η γεωμορφολογία του εδάφους προσδιορίζεται από πεδινές εκτάσεις που σχηματίζουν την πεδιάδα της Ηλείας, τη μεγαλύτερη της Πελοποννήσου, ενώ ορεινή είναι μόνον η επαρχία Ολυμπίας. Μεγαλύτεροι ορεινοί όγκοι είναι στα όρια με την Αρκαδία, οι πλευρές του Ερύμανθου, με υψηλότερη κορυφή στην Ηλεία τη Λάμπεια (1.797 μ.) και το Σκιαδοβούνι. Νοτιότερα βρίσκεται η Φολόη, ο Λαπίθας και η Μίνθη.

Συγκεκριμένα σύμφωνα με την ΕΣΥΕ, επί της συνολικής έκτασης του Νομού, 1.517 χιλ. στρέμ. είναι πεδινά, 555,0 χιλ. στρέμ. είναι ημιορεινά και 546,0 χιλ στρέμ. ορεινά ανάγλυφα. Το υδρογραφικό σύστημα του Νομού βασίζεται κυρίως στους ποταμούς Αλφειό και Πηνειό (το φράγμα του Αλφειού είναι ένα από τα μεγαλύτερα χωμάτινα φράγματα της Ευρώπης), οι οποίοι είναι οι μεγαλύτεροι της Πελοποννήσου και έχουν αξιοποιηθεί κυρίως στην άρδευση γεωργικών εκτάσεων. Επίσης υπάρχουν η λίμνη Καϊάφα και η λιμνοθάλασσα Κοτυχίου, ενώ

μέχρι τη δεκαετία του '60 υπήρχαν και οι λίμνες της Αγουλινίτσας και της Μουριάς, που αποξηράνθηκαν για καλλιέργειες.

Πλήθος είναι οι ιαματικές πηγές με σημαντικότερες της Κυλλήνης, του Καϊάφα, της Φρασινιάς, του Πουρναριού κ.ά. Οι θαυμάσιες φυσικές ακτές εμφανίζουν κολπώσεις, με σημαντικότερη και ωραιότερη την παραλία του Καϊάφα και βορειότερα το Αρκούδι, τη Γλύφα, τη Μπούκα και τη Μανολάδα. Συνολικά τα παράλια ανέρχονται σε 150 χλμ.. Γενικά το φυσικό περιβάλλον του Νομού χαρακτηρίζεται από πλούσια ποικιλία πανίδας και χλωρίδας, πευκοδάση και κυπαρίσσια στα ημιορεινά και πεδινά, ενώ το κλίμα είναι μεσογειακό και θερμό, με σχετικά υψηλά ποσοστά βροχοπτώσεων και διακυμάνσεις της θερμοκρασίας.

2.5.3.2. Δημογραφικά στοιχεία:

Ο πληθυσμός του Νομού Ηλείας είναι κυρίως αγροτικός, αφού μόνο το 25% είναι αστικός και το 75% αγροτικός. Ο ρυθμός αύξησης του πληθυσμού τη δεκαετία 2000-2009 ήταν αρνητικός, αφού από 184.048 κατοίκους (το 2000), σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία του 2009 ο μόνιμος πληθυσμός αριθμεί 179.161 κατοίκους. Τη δεκαετία 1971-1981 σημειώθηκε μείωση του πληθυσμού σε ποσοστό 2,3%, τη δεκαετία 1981-1991 παρατηρήθηκε αύξηση 11,9%, όπως και τη δεκαετία 1991-2001 κατά 2,4%.

Ο δείκτης Μαθητές Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/ 1000 κατοίκους ανήρχετο το 1998 σε 59 μαθητές, κατατάσσοντας την Ηλεία, σε σχέση με τις 52 Π.Ε., στην 39η θέση (με μέσο όρο της χώρας 61), ενώ το 2009, ο ίδιος δείκτης διαμορφώθηκε σε 52 Μαθητές Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης / 1000 κατοίκους, αρκετά κάτω από το μέσο όρο της χώρας (62), που κατατάσσει την Π.Ε. στην 48^η θέση.

Πρωτεύουσα του Νομού είναι η πόλη του Πύργου με 34.902 κατοίκους, δεύτερη σε πληθυσμό πόλη είναι η Αμαλιάδα με 32.090 κατοίκους και ακολουθούν η Γαστούνη, η Κρέστενα και η Ζαχάρω. Υπάρχουν επίσης σημαντικές κωμοπόλεις και χωριά, ενώ σε απόσταση 19 χλμ. ανατολικά του Πύργου, σε μία κοιλάδα ανάμεσα στον Κρόνιο λόφο, τον ποταμό Αλφειό και τον παραπόταμο του Κλαδέο απλώνεται, ένας από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, η Αρχαία Ολυμπία, με εκτιμώμενο μέσο όρο επισκεπτών ημερησίως περί τα 975 άτομα, το 2008.

2.5.3.3. Οικονομικά στοιχεία:

Ο Νομός Ηλείας στα βασικά οικονομικά μεγέθη και τους δείκτες ευημερίας καταλαμβάνει την τελευταία θέση μεταξύ των Π.Ε. της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Μικρότερη είναι και η συμμετοχή του Νομού στα συνολικά μεγέθη της χώρας, καθώς και σε σχέση με το μέσο όρο της χώρας, όπως αποδίδεται στον πίνακα των δεικτών ευημερίας που ακολουθεί.

Στο Νομό αναλογεί το 0,8% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και κατατάσσει την Π.Ε. στην 22^η θέση στο σύνολο των Π.Ε. της χώρας. Ο δείκτης νέων κατοικιών στον πληθυσμό (ανά 100 κατοίκους) έφτασε λίγο πιο πάνω από το χαμηλότερο του επίπεδο το 2009, με 0,6 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους, ενώ το χαμηλότερο επίπεδο που σημείωσε ο δείκτης στη δεκαετία 2000-2009 ήταν το 2000 και το 2003 με 0,5 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους, με την υψηλότερη τιμή να σημειώνεται το 2005 (1,1).

Με κατά κεφαλή προϊόν 10,5 χιλ. ευρώ κατατάσσεται στην 51^η θέση ως προς το κριτήριο αυτό. Ανά 100 κατοίκους του αναλογούν 12,8 αυτοκίνητα (μέσος όρος χώρας 45,6 το 2009). Με δηλωθέν εισόδημα 13 χιλ. ευρώ ανά φορολογούμενο το 2008 ο Νομός κατατάσσεται στην 39^η θέση, ενώ οι φορολογούμενοι του Νομού πλήρωσαν το 2008 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 800 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.600, με κατάταξη επίσης στην 39^η θέση μεταξύ των Π.Ε. της χώρας.

Στο Νομό Ηλείας αναλογεί 1,2% των φορολογουμένων (22^η θέση), το 0,9% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (23^η θέση) και το 0,6% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, κατατάσσουν την Π.Ε. επίσης στην 24^η θέση των Π.Ε. της χώρας.

Δείκτες Ευημερίας

	Έτος	Νομός Ηλείας	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	10,5 χιλ. ευρώ	20,2	51
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	9 χιλ. ευρώ	18,8	50
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	13 χιλ. ευρώ	16,7	39
Φόρος εισόδ. ανά φορολογούμενο	2008	0,8 χιλ. ευρώ	1,6	39
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2008	-2,3	0,9	38
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους	2009	52	62	48
Ποσοστό Ανεργίας	2009	8,6	9,5	30
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	0,8%		22
Φορολογούμενοι	2008	1,2%		22
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	0,9%		23
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	0,6%		24
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	0,8%		24

2.6. Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος

2.6.1. Νομός Ευρυτανίας

2.6.1.1. Γεωγραφικά στοιχεία:

Ο Νομός εμφανίζει ιδιαίτερα αναπτυξιακά προβλήματα τα οποία οφείλονται στο έντονο ορεινό ανάγλυφο στην υπερβόσκηση, στον διαρκή κίνδυνο πυρκαγιών. Διοικητικά υπάγεται στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, της οποίας αποτελεί Νομός και συνορεύει ανατολικά με την Π.Ε. Φθιώτιδας, βόρεια με την Π.Ε. Καρδίτσας, δυτικά και νότια με την Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας. Στο σύνολό της ο Νομός είναι σχεδόν ολοκληρωτικά καλυμμένος από βουνά και ποτάμια. ενώ είναι εμφανής η έλλειψη βασικών υποδομών, καθώς και συγκεκριμένων υποδομών της αγροτικής παραγωγής.

Εν τούτοις, ο Νομός διαθέτει πλούσιο υπέδαφος σε ανεκμετάλλευτους πόρους (φλύσχη, σχιστόλιθο), ευρείες δυνατότητες άρδευσης (τεχνητή λίμνη των Κρεμαστών, παραπόταμοι του Αχελώου, μεγάλη δασοκάλυψη και πλούσιο ξυλώδες κεφάλαιο, (7.100.000 κυβικά μέτρα), εξαιρετική φυσική ομορφιά, θρησκευτική, ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά.

2.6.1.2. Δημογραφικά στοιχεία:

Μεταξύ των αιτίων που καθιστούν προβληματικό την Π.Ε. Ευρυτανίας είναι η συνεχής πληθυσμιακή συρρίκνωση, η δομή της απασχόλησης με το μεγαλύτερο ποσοστό του εργατικού δυναμικού να απασχολείται στον πρωτογενή τομέα, ενώ στη μεταποίηση συμμετέχει πολύ μικρός αριθμός επιχειρήσεων. Ο Νομός Ευρυτανίας συγκεντρώνει το 0,2% του πληθυσμού της χώρας. Μεταξύ των απογραφών 1991 και 2001 όμως ο πληθυσμός του Νομού αυξήθηκε 32%, παρ' όλα αυτά είχε το υψηλότερο ποσοστό φυσικής μείωσης του πληθυσμού τα τελευταία χρόνια.

Στο Καρπενήσι λειτουργεί παράρτημα του ΤΕΙ Λαμίας (Τμήμα Δασοπονίας), που ενισχύει την οικονομική ζωή της περιοχής.

Ο ρυθμός αύξησης του πληθυσμού τη δεκαετία 2000-2009 παρέμεινε στάσιμος, αφού από 19.584 κατοίκους (το 2000), σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία του 2009 ο μόνιμος πληθυσμός αριθμεί 19.403 κατοίκους. Ο δείκτης Μαθητές Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/ 1000 κατοίκους το 2009 διαμορφώθηκε σε 49 Μαθητές Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης / 1000 κατοίκους, αρκετά κάτω από το μέσο όρο της χώρας (62), που κατατάσσει την Π.Ε. στην 51^η θέση.

2.6.1.3. Οικονομικά στοιχεία:

Ο Νομός Ευρυτανίας σήμερα παρουσιάζει χαμηλή οικονομική ανάπτυξη, που τον καθιστά τον προβληματικότερο στην περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

Από το σύνολο της παραγωγής του Νομού το 4% αντιστοιχεί στη γεωργία, ενώ συμμετέχει με το 17% στη βιομηχανία και στις υπηρεσίες με 78% (9 % από υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων). Πιο αναλυτικά, η γεωργία έχει ελάχιστα εδάφη στη διάθεσή της και απλώς χρησιμοποιείται για τα απολύτως αναγκαία. Ορισμένα χωριά παράγουν όχι σε μεγάλες ποσότητες: καλαμπόκι, καρύδια, φασόλια, κάστανια, κηπευτικά, σταφύλια, κρασί, τσίπουρο και "μούρο". Η ανταλλαγή των προϊόντων, αλλά και το κυνήγι με το ψάρεμα, συμπληρώνουν τη διατροφή των κατοίκων. Επίσης, αξιόλογη ανάπτυξη παρουσίασαν, η μεταξοβιοτεχνία, η οποία πέτυχε την εξαγωγή μεταξόσπορου και η μελισσοκομία. Η Ευρυτανία, αποτελεί σημαντικό τμήμα της δασοεκμετάλλευσης, όπου πολλά ήταν τα «ξυλοχώρια που έκαναν εξαγωγή ξυλείας, με δρόμους μεταφοράς τα ποτάμια της. Με το ξύλο συνδέεται ολόκληρη η οικονομική και πολιτιστική ιστορία του ανθρώπου, αφού σ' αυτό στηρίζεται η υλικοτεχνική δομή της κοινωνίας.

Ο Νομός Ευρυτανίας στα βασικά οικονομικά μεγέθη και τους δείκτες ευημερίας καθώς και σε σχέση με το μέσο όρο της χώρας, βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις μεταξύ των Π.Ε. της χώρας, ενώ η συμμετοχή του Νομού στα συνολικά μεγέθη της χώρας είναι η μικρότερη και τον κατατάσσει στην τελευταία θέση μεταξύ των 52 Π.Ε., όπως αποδίδεται στον πίνακα των δεικτών ευημερίας που ακολουθεί.

Στο Νομό αναλογεί το 0,1% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και κατατάσσει την Π.Ε. στην 51^η θέση στο σύνολο των Π.Ε. της χώρας. Ο δείκτης νέων κατοικιών στον πληθυσμό (ανά 100 κατοίκους) έφτασε στο χαμηλότερο του επίπεδο το 2009, με 0,5 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους, ενώ το υψηλότερο επίπεδο που σημείωσε ο δείκτης στη δεκαετία 2000-2009 ήταν το 2005 με 1,8 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους. Με κατά κεφαλή προϊόν 11,1 χιλ. ευρώ κατατάσσεται στην 49^η θέση ως προς το κριτήριο αυτό. Ανά 100 κατοίκους του αναλογούν 28,9 αυτοκίνητα (μέσος όρος χώρας 45,6 το 2009).

Με δηλωθέν εισόδημα 13,2 χιλ. ευρώ ανά φορολογούμενο το 2008 ο Νομός καταλαμβάνει την 37^η θέση, ενώ οι φορολογούμενοι του Νομού πλήρωσαν το 2008 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 770 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.600, με κατάταξη σύμφωνα με αυτό το δείκτη στην 44^η θέση μεταξύ των Π.Ε. της χώρας. Στο Νομό Ευρυτανίας αναλογεί 0,1% των φορολογουμένων (52^η θέση), το 0,1% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (52^η θέση) και το 0,1% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, κατατάσσουν την Π.Ε. επίσης στην 52^η θέση των Π.Ε. της χώρας.

Δείκτες Ευημερίας

	Έτος	Νομός Ευρυτανίας	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	11,1 χιλ. ευρώ	20,2	51
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	10,6 χιλ. ευρώ	18,8	50
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	13,2 χιλ. ευρώ	16,7	39
Φόρος εισόδ. ανά φορολογούμενο	2008	0,77 χιλ. ευρώ	1,6	39
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2008	-5,6	0,9	38
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους	2009	49	62	48
Ποσοστό Ανεργίας	2009	-	9,5	-
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	0,1%		51
Φορολογούμενοι	2008	0,1%		52
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	0,1%		52
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	0,1%		52
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	0,1%		52

(πηγή: «Οι νομοί της Ελλάδας» copyright www.economics.gr)

2.6.2. Νομός Φθιώτιδας

2.6.2.1. Γεωγραφικά στοιχεία:

Ο Νομός Φθιώτιδας βρίσκεται στην κεντρική Ελλάδα και συνορεύει βόρεια με τρεις Π.Ε. της Θεσσαλίας, της Μαγνησίας, της Λάρισας και της Καρδίτσας. Ανατολικά βρέχεται από το βόρειο Ευβοϊκό και Μαλιακό κόλπο που εισχωρεί 25χλμ. μέσα στη στεριά δημιουργώντας το πέταλο του Μαλιακού γνωστό για τα πολλαπλά οδικά ατυχήματα τα τελευταία χρόνια.

Ο Νομός Φθιώτιδας με έκταση 4.441 τετρ.χλμ. είναι ένας κατεχοχόν ορεινός Νομός καθώς η μόνη σημαντική πεδινή του έκταση (300 τετρ. χλμ.) είναι αυτή που σχηματίζεται εκατέρωθεν του ποταμού Σπερχειού που διασχίζει την Π.Ε. από τα δυτικά προς ανατολικά του Νομού, σε μήκος 80 χλμ.

Ο Σπερχειός εκβάλλει στο Μαλιακό κόλπο που συνεχώς μικραίνει λόγω των άφθονων ιζημάτων του ποταμού που έχουν αλλάξει την οριογραμμή της ακτής τα τελευταία 3000 χρόνια, με αποτέλεσμα τα Στενά των Θερμοπυλών από ένα στενό πέρασμα μερικών δεκάδων μέτρων, να έχουν μεταβληθεί σε μια πλατιά πεδινή εύφορη έκταση.

2.6.2.2. Δημογραφικά στοιχεία:

Ο Νομός Φθιώτιδας συμμετέχει με ποσοστό 1,6 % στον πληθυσμό της χώρας. Μεταξύ των απογραφών 1991 και 2001 ο πληθυσμός του Νομού αυξήθηκε 4,3%. Συνολικά δηλαδή ανερχόταν μέχρι το 2001 στους 169.736 κατοίκους.

Ο ρυθμός αύξησης του πληθυσμού τη δεκαετία 2000-2009 ήταν αρνητικός, αφού από 170313 κατοίκους (το 2000), σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία του 2009 ο μόνιμος πληθυσμός αριθμεί 165.954 κατοίκους. Ο δείκτης Μαθητές Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/ 1000 κατοίκους ανέρχεται σε 55 Μαθητές Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης / 1000 κατοίκους, αρκετά κάτω από το μέσο όρο της χώρας (62), που κατατάσσει την Π.Ε. στην 44^η θέση. Πρωτεύουσα του Νομού είναι η πόλη της Λαμίας με περίπου 50.000 κατοίκους, ενώ ο νέος «Καλλικρατικός» Δήμος Λαμιέων αριθμεί 74.720 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Ο πληθυσμός της Π.Ε. Φθιώτιδος ασχολείται κυρίως με την αγροτική οικονομία.

2.6.2.3. Οικονομικά στοιχεία:

Τρεις είναι οι τομείς που παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη οικονομική δραστηριότητα: η γεωργία, η κτηνοτροφία και η εκμετάλλευση των δασών. Η γεωργία είναι αναπτυγμένη στους κάμπους και στις κοιλάδες. Συστηματική γεωργική καλλιέργεια γίνεται στην πεδιάδα του Δομοκού (στην παλιά λίμνη Ξυνιάδος που αποξηράνθηκε), όπου η καλλιέργεια γίνεται με σύγχρονα μέσα και επιστημονική μέθοδο. Σημαντική γεωργική καλλιέργεια συναντάμε επίσης και στην πεδιάδα του Σπερχειού. Κύρια γεωργικά προϊόντα είναι: τα δημητριακά, τα όσπρια και οι πατάτες, τα λαχανικά, τα φυτώρια καρποφόρων δέντρων και τα αμπέλια. Σε σύγκριση με τις άλλες Ελληνικές περιοχές ο Νομός Φθιώτιδος δεν έχει αναπτυγμένη δενδροκαλλιέργεια, παρά μόνο αυτή της ελαιοκαλλιέργειας. Στη Φθιώτιδα είναι αναπτυγμένη η εκτροφή μικρών ζώων (αιγοπρόβατα), ιδιαίτερα στις ορεινές περιοχές και πουλερικών. Η αλιεία στα παράλια της Π.Ε. Φθιώτιδος είναι περιορισμένη. Η αλιευτική παραγωγή σε ορισμένες εποχές του έτους είναι πλούσια και καλύπτει τις βασικές ανάγκες της περιοχής. Η βιομηχανία δεν είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένη στην περιοχή. Υπάρχουν μόνο μικρά εργοστάσια παραγωγής ζυμαρικών, αλευρόμυλοι, ορυζόμυλοι, βαμβακοελαιουργεία και υφαντουργίες. Ιδιαίτερα όμως αναπτυγμένη είναι η οικοτεχνία, καθώς λειτουργούν υφαντικές, πλεκτικές, κ.α., στις οποίες απασχολείται σημαντικό μέρος του πληθυσμού.

Η συμμετοχή του Νομού στο ΑΕΠ της χώρας έχει σημειώσει μείωση τα τελευταία χρόνια, από 1,7% το 2002 στο 1,1 το 2007. Από το σύνολο παραγωγής του Νομού στη γεωργία αναλογεί το 16%, το οποίο αποτελεί το 7% του συνολικού γεωργικού προϊόντος της χώρας. Στην παραγωγή τομάτας συγκαταλέγεται 4^η και 3^η στην παραγωγή καπνού και σιταριού, 5^η στην παραγωγή βαμβακιού και 6η ρυζιού. Επίσης, η βιολογική παραγωγή στη Φθιώτιδα

φαίνεται να εστιάζει σε καλλιέργειες όπως η ελιά και το τριφύλλι δευτερογενής τομείς παράγει το 14% του προϊόντος του Νομού το 2002 και το 2% του συνόλου της χώρας.

Στο Νομό αναλογεί το 1,1% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και κατατάσσει την Π.Ε. στην 15^η θέση στο σύνολο των Π.Ε. της χώρας. Ο δείκτης νέων κατοικιών στον πληθυσμό (ανά 100 κατοίκους) έφτασε στο χαμηλότερο του επίπεδο το 2009, με 0,5 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους, ενώ το υψηλότερο επίπεδο που σημείωσε ο δείκτης στη δεκαετία 2000-2009 ήταν το 2005 με 1,9 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους. Με κατά κεφαλή προϊόν 14,7 χιλ. ευρώ κατατάσσεται στην 29^η θέση ως προς το κριτήριο αυτό. Ανά 100 κατοίκους του αναλογούν 26,9 αυτοκίνητα (μέσος όρος χώρας 45,6 το 2009). Με δηλωθέν εισόδημα 15 χιλ. ευρώ ανά φορολογούμενο το 2008 ο Νομός καταλαμβάνει την 17^η θέση, ενώ οι φορολογούμενοι του Νομού πλήρωσαν το 2008 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 1.060 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.600, με κατάταξη σύμφωνα με αυτό το δείκτη στην 17^η θέση μεταξύ των Π.Ε. της χώρας. Στο Νομό Φθιώτιδας αναλογεί 1,4% των φορολογουμένων (14^η θέση), το 1,2% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (επίσης 14^η θέση) και το 0,9% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, κατατάσσουν την Π.Ε. στην 13^η θέση των Π.Ε. της χώρας.

Δείκτες Ευημερίας

	Έτος	Νομός Φθιώτιδας	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	14,7 χιλ. ευρώ	20,2	29
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	11,3 χιλ. ευρώ	18,8	39
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	15 χιλ. ευρώ	16,7	17
Φόρος εισόδ. ανά φορολογούμενο	2008	1,06 χιλ. ευρώ	1,6	17
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2008	-2,2	0,9	36
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους	2009	55	62	44
Ποσοστό Ανεργίας	2009	4,4	9,5	44
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	1,1%		15
Φορολογούμενοι	2008	1,4%		14
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	1,2%		14
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	0,9%		13
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	0,9%		20

(πηγή: «Οι νομοί της Ελλάδας» copyright www.economics.gr)

2.6.3. Νομός Φωκίδας

2.6.3.1. Γεωγραφικά στοιχεία:

Ο ΝΟΜΟΣ Φωκίδος βρίσκεται στη Στερεά Ελλάδα και καταλαμβάνει το νότιο τμήμα της. Συνορεύει βόρεια με την Π.Ε. Φθιώτιδος, δυτικά με την Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας, ανατολικά με την Π.Ε. Βοιωτίας και το Π.Ε. Φθιώτιδος ενώ στα νότια βρέχεται από τον Κορινθιακό Κόλπο, και έχει έκταση 2.121 τ.χλμ.

Η πεδιάδα της Άμφισσας καθώς και άλλες μικρότερες πεδιάδες του Νομού συντελούν στην ανάπτυξη της γεωργίας στην Π.Ε. Φωκίδος. Εκεί παράγονται οι περίφημες "ελιές Αμφίσσης", σιτηρά, σταφύλια, κρασί και λάδι. Στα ορεινά μέρη είναι αναπτυγμένη και η κτηνοτροφία (αιγοπρόβατα) και η πτηνοτροφία. Κύριο επίσης χαρακτηριστικό της οικονομίας είναι η υλοτομία. Η Άμφισσα έχει μια παλιά παράδοση στη βυρσοδεψία. Ακόμη και σήμερα η κύρια βιοτεχνική δραστηριότητα της Π.Ε. Φωκίδος είναι τα βυρσοδεψία της. Η υπόλοιπη βιοτεχνία είναι επιχειρήσεις επεξεργασίας αγροτικών προϊόντων και αλευρόμυλοι.

2.6.3.2. Δημογραφικά στοιχεία:

Ο ρυθμός αύξησης του πληθυσμού τη δεκαετία 2000-2009 ήταν ελάχιστα αρνητικός, αφού από 37.965 κατοίκους (το 2000), σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία του 2009 ο μόνιμος πληθυσμός αριθμεί 37.388 κατοίκους. Ο δείκτης Μαθητές Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης / 1000 κατοίκους ανέρχεται σε 50 Μαθητές Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης / 1000 κατοίκους, αρκετά κάτω από το μέσο όρο της χώρας (62), που κατατάσσει την Π.Ε. στην 50^η θέση.

Πρωτεύουσα του Νομού είναι η πόλη της Άμφισσας με περίπου 9.000 κατοίκους, ενώ ο νέος «Καλλικρατικός» Δήμος Αμφίσσης αριθμεί 9.248 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Άλλοι γνωστοί δήμοι του Νομού είναι η Ιτέα, η Γραβιά, το Ευπάλιο και φυσικά το Γαλαξίδι και οι Δελφοί. Ο πληθυσμός της Π.Ε. Φωκίδας ασχολείται κυρίως με την αγροτική οικονομία.

Ο Νομός Φωκίδος συμμετέχει με ποσοστό 0,3% στον πληθυσμό της χώρας. Όσον αφορά την κατανομή του, ο αστικός είναι το 33% και ο αγροτικός 67%.

2.6.3.3. Οικονομικά στοιχεία:

Ο Νομός Φωκίδας παρουσιάζει μετά την Ευρυτανία τα μεγαλύτερα προβλήματα ανάπτυξης. Οι παράγοντες που επιδρούν σε αυτό είναι το ανάγλυφο του, η δομή της απασχόλησης, η μη αξιόλογη βιομηχανική δραστηριότητα, οι ελλείψεις στις υποδομές. Εντούτοις, ο Νομός έχει πλεονεκτήματα όπως είναι το φυσικό κάλλος της περιοχής ύπαρξη του αρχαιολογικού χώρου των Δελφών και οι δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης.

Στη γεωργία αναλογεί το 6,4% του προϊόντος της χώρας. Στη βιομηχανία της αναλογεί το 16% του προϊόντος του Νομού το 2002 και στη μεταποίηση το 1,6%. Τέλος οι κατασκευές κατέχουν το 6,8%.

Δείκτες Ευημερίας

	Έτος	Νομός Φωκίδας	Μέσος Όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2007	14,3 χιλ. ευρώ	20,2	32
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	10,3 χιλ. ευρώ	18,8	47
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2008	15,3 χιλ. ευρώ	16,7	14
Φόρος εισόδ. ανά φορολογούμενο	2008	1,14 χιλ. ευρώ	1,6	14
Φυσική αύξηση πληθυσμού/ 1000 κατοίκους	2008	-6,4	0,9	51
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους	2009	50	62	50
Ποσοστό Ανεργίας	2009	14	9,5	4
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2007	0,2%		48
Φορολογούμενοι	2008	0,3%		50
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2008	0,2%		49
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2008	0,2%		49
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2009	0,2%		51

(πηγή: «Οι νομοί της Ελλάδας» copyright www.economics.gr)

Στο Νομό αναλογεί το 0,2% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και κατατάσσει την Π.Ε. στην 48^η θέση στο σύνολο των Π.Ε. της χώρας. Ο δείκτης νέων κατοικιών στον πληθυσμό (ανά 100 κατοίκους) έφτασε στο χαμηλότερο του επίπεδο το 2000, με 1,1 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους, ενώ το υψηλότερο επίπεδο που σημείωσε ο δείκτης στη δεκαετία 2000-2009 ήταν το 2005 με 2,0 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους. Το 2009 ο δείκτης σημείωσε τη δεύτερη χαμηλότερη τιμή της δεκαετίας με 1,3 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους. Με κατά κεφαλή προϊόν 14,3 χιλ. ευρώ κατατάσσεται στην 32^η θέση ως προς το κριτήριο αυτό. Ανά 100 κατοίκους του αναλογούν 13,4 αυτοκίνητα (μέσος όρος χώρας 45,6 το 2009).

Με δηλωθέν εισόδημα 15,3 χιλ. ευρώ ανά φορολογούμενο το 2008 ο Νομός καταλαμβάνει την 14^η θέση, ενώ οι φορολογούμενοι του Νομού πλήρωσαν το 2008 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 1.140 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.600, με κατάταξη σύμφωνα με αυτό το δείκτη στην 14^η θέση μεταξύ των Π.Ε. της χώρας. Στο Νομό Φωκίδας αναλογεί 0,3% των φορολογουμένων (50^η θέση), το 0,2% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (επίσης 49^η θέση) και το 0,2% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, κατατάσσουν την Π.Ε. στην 49^η θέση των Π.Ε. της χώρας.

2.7. Οι δείκτες ευημερίας συγκεντρωτικά

Περιφερειακή Ενότητα	ΑΕΠ κατά κεφαλή (σε χιλ. ευρώ)	Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις (σε χιλ. ευρώ)	Δηλ. εισόδημα / φορολογούμενο (σε χιλ. ευρώ)	Φόρος εισοδ. / φορολογούμενο (σε χιλ. ευρώ)	Φυσική αύξηση πληθυσμού / 1000 κατοίκους	Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης / 1000 κατοίκους	Ποσοστό Ανεργίας	Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
								ΑΕΠ	Φορολογούμενοι	Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	Φόρος εισοδήματος φ.π.	Αποταμιευτικές καταθέσεις
Έτος	2007	2009	2008	2008	2008	2009	2009	2007	2008	2008	2008	2009
Κέρκυρας	14,9	11,4	13,5	1,0	-1,6	55	11,2	0,80%	1,00%	0,80%	0,80%	0,70%
Ζακύνθου	19,5	13,4	12,5	0,9	3,2	73	9,2	0,40%	0,40%	0,30%	0,20%	0,30%
Κεφαλονιάς	17,6	19,6	14,1	1,0	-0,6	65	-	0,30%	0,40%	0,30%	0,20%	0,40%
Λευκάδας	14,8	18,6	14,5	1,0	-3,3	69	-	0,10%	0,20%	0,20%	0,10%	0,20%
Αργολίδας	15,7	15,1	13,6	0,9	-1,5	64	8,8	0,70%	0,90%	0,80%	0,60%	0,70%
Αρκαδίας	19,1	18,5	15,4	1,3	-5,8	62	10,6	0,80%	0,80%	0,70%	0,60%	0,80%
Κορινθίας	21,2	13,0	14,9	1,1	0,8	63	9,4	1,40%	1,30%	1,20%	0,90%	0,90%
Λακωνίας	12,6	15,8	11,8	0,8	-3,6	53	5,1	0,50%	0,80%	0,60%	0,40%	0,70%
Μεσσηνίας	13,4	14,6	13,4	1,0	-3,0	60	6,8	0,50%	0,80%	0,60%	0,40%	0,70%
Άρτας	12,4	12,3	14,2	1,0	-4,7	62	11,9	0,40%	0,60%	0,50%	0,40%	0,40%
Πρέβεζας	14,3	13,8	13,9	0,9	-2,0	72	10,6	0,40%	0,50%	0,40%	0,30%	0,40%
Καρδίτσας	10,9	10,1	12,8	0,7	-5,9	62	7,1	0,60%	1,00%	0,80%	0,50%	0,60%
Τρικάλων	12,5	13,0	13,2	0,8	-2,9	66	7,8	0,70%	1,20%	0,90%	0,60%	0,80%
Αιτωλοακαρνανίας	11,6	9,7	12,6	0,8	-1,2	71	9,2	1,10%	1,90%	1,40%	0,90%	1,00%
Αχαΐας	15,3	13,0	16,3	1,4	1,6	62	10,2	2,30%	2,70%	2,60%	2,40%	2,00%
Ηλείας	10,5	9,0	13,0	0,8	-2,3	52	8,6	0,80%	1,20%	0,90%	0,60%	0,80%
Ευρυτανίας	11,1	10,6	13,2	0,8	-5,6	49	-	0,10%	0,10%	0,10%	0,10%	0,10%
Φθιώπδας	14,7	11,3	15,0	1,1	-2,2	55	4,4	1,10%	1,40%	1,20%	0,90%	0,90%
Φωκίδας	14,3	10,3	15,3	1,1	-6,4	50	14,0	0,20%	0,30%	0,20%	0,20%	0,20%
Μέσος Όρος χώρας	19,1	18,8	15,6	1,5	0,2	62	9,5					

Περιφερειακή Ενότητα	ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ 52 Π.Ε. ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ							Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
	ΑΕΠ κατά κεφαλή (σε χιλ. ευρώ)	Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις (σε χιλ. ευρώ)	Δηλ. εισόδημα / φορολογούμενο (σε χιλ. ευρώ)	Φόρος εισοδ. / φορολογούμενο (σε χιλ. ευρώ)	Φυσική αύξηση πληθυσμού / 1000 κατοίκους	Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης / 1000 κατοίκους	Ποσοστό Ανεργίας	ΑΕΠ	Φορολογούμενοι	Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	Φόρος εισοδήματος φ.π.	Αποταμιευτικές καταθέσεις
	Έτος	2007	2009	2008	2008	2008	2009	2007	2008	2008	2008	2009
Κέρκυρας	26	38	33	31	31	45	13	24	28	27	23	28
Ζακύνθου	6	26	46	34	8	5	25	43	48	48	47	48
Κεφαλονιάς	13	4	28	27	23	23	-	45	46	46	46	45
Λευκάδας	28	6	23	19	44	12	-	50	51	51	51	50
Αργολίδας	21	14	32	32	30	26	27	28	29	30	28	26
Αρκαδίας	7	7	13	6	49	34	16	25	36	32	22	23
Κορινθίας	4	29	19	16	16	27	22	10	19	16	14	19
Λακωνίας	43	10	52	45	45	47	42	38	35	38	38	29
Μεσσηνίας	37	17	34	28	43	37	39	17	12	17	16	12
Άρτας	45	33	27	29	47	30	10	39	40	40	40	40
Πρέβεζας	31	24	30	33	33	8	17	41	42	42	43	43
Καρδίτσας	50	48	41	48	46	33	46	37	27	29	32	34
Τρικάλων	4	30	36	40	42	16	34	27	23	24	26	21
Αιτωλοακαρνανίας	47	49	43	43	28	11	24	14	8	10	15	15
Αχαΐας	24	32	5	5	13	29	19	4	4	4	4	4
Ηλείας	51	50	39	39	38	48	30	22	22	23	24	24
Ευρυτανίας	51	50	39	39	38	48	-	51	52	52	52	52
Φθιώπδας	29	39	17	17	36	44	44	15	14	14	13	20
Φωκίδας	32	47	14	14	51	50	4	48	50	49	49	51

3. Χωροταξική διάρθρωση της περιοχής

3.1. Εισαγωγή

Όπως φαίνεται από την προηγούμενη ανάλυση ανά Νομό αλλά και από το σχετικό τεύχος της θεματικής χαρτογράφησης (τεύχος 9), η περιοχή έρευνας εκτείνεται στη Δυτική Ελλάδα περιλαμβάνοντας 3 διοικητικές περιφέρειες, Πελοποννήσου, Δυτ. Ελλάδας και Ιονίων Νήσων. Παράλληλα περιλαμβάνει και ορισμένες Περιφερειακές Ενότητες (πρώην νομούς) από άλλες τρεις περιφέρειες Άρτας και Πρέβεζας (Περιφέρεια Ηπείρου), Τρικάλων, Καρδίτσας, (Περιφέρεια Θεσσαλίας), Φωκίδας, Ευρυτανίας και Φθιώτιδας (Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας).

Ουσιαστικά πέραν της συνολικής διεύρυνσης του κοινωνικού και γεωγραφικού αποκλεισμού στην δυτική Ελλάδα, αναζητείται μια συνολική θεώρηση του κυρίαρχου ορεινού άξονα της Ηπειρωτικής χώρας που ορίζεται από Βορρά προς Νότο από την οροσειρά της Πίνδου και την ορεινή Πελοπόννησο.

Καταυτόν τον τρόπο επιζητείται να εντοπισθούν τα βασικά χωροταξικά χαρακτηριστικά περιοχών, όπως οι ορεινές και οι ημιορεινές, που κατά τεκμήριο παρουσιάζουν ελλείψεις , αδυναμίες, προβλήματα ανάπτυξης, επικοινωνίας, προσπελασιμότητας, εξυπηρέτησης, εν τέλει ποιότητας ζωής, που οδηγούν σε κοινωνικό αποκλεισμό αλλά και σε γεωγραφικό.

Βεβαίως ανάλογα προβλήματα αναζητούνται για το σύνολο της περιοχής έρευνας από πλευράς χωροταξικής διάρθρωσης και ιδιαίτερα για τα Ιόνια Νησιά ή και τμήματα της πεδινής ηπειρωτικής χώρας.

3.2. Ο φυσικός χώρος

Στον Ηπειρωτικό χώρο αλλά και στο Ιόνια νησιά ο φυσικό χώρος παρουσιάζει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που καθορίζονται από:

- Ιδιαίτερες κλιματολογικές συνθήκες (βροχοπτώσεις)
- Σημαντικό υδατικό δίκτυο (Αχελώος, Λούρος, Εύηνος, Μόρνος, Σπερχειός, Πηνειός, Πηνειός Ηλείας, Αλφειός – Λάδων, Πάμισος, Ευρώτας, Βουρραϊκός)
- Σημαντικές πεδινές περιοχές (ιδιαίτερος Αχαΐα, Ηλεία, Μεσσηνία)
- Λίμνες (Αμβρακία, Τριχωνίδα, Καϊάφα κλπ)
- Λιμνοθάλασσες (Αιτωλικό, Μεσολόγγι)
- Αμβρακικός Κόλπος
- Σεισμικότητα (ρήγματα Κορινθιακού κόλπου – Ιονίου)
- Πόροι - υπέδαφος – υδρογονάνθρακες – μάρμαρα
- Δάση- Πανίδα
- Τοπία – Ακτές – Αλιεία- Αλυκές

Ανάπτυξη περιφερειακών δικτύων κοινωνικού αποκλεισμού,
και μεθοδών μέτρησης της κοινωνικής ανισότητας
για τη Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησο και τα Ιόνια Νησιά

Πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από το
Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 - 2013,
Επηρεαστικά Προγράμματα
«Αυτοαποτελεσματικότητα και Επιχειρηματικότητα»
και Περιφερειακή Ανάπτυξη
Δράση Ενέργειας «Συνέργιστος»
Πρόκληση: «Συνέργιστος έργα μικρής και μεσαίας κλίμακας»

Συντονιστής: Αθανάσιος Μηλιόπουλος, Καθηγητής, Παιχνίδι Πατρών
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Βασίλης Παππάς, Δρ. Καθηγητής Παιχνίδι Πατρών

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟΥΣ ΤΡΕΙΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Δεδομένα ΕΔΚΑ, Παιχνίδι Θεσσαλίας

- Ποσοστό απασχολούμενων στον Πρωτογενή τομέα
- Ποσοστό απασχολούμενων στον Δευτερογενή τομέα
- Ποσοστό απασχολούμενων στον Τριτογενή τομέα

4,200

Χαρτογράφηση: Στέφανος Παππάς, Δρ. Καθηγητής Παιχνίδι Πατρών

Μάιος 2013

Παιχνίδι Πατρών
Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Παιχνίδι Πατρών
Τμήμα Αρχιτεκτονικών Μεταβολών
Εργαστήριο Πολυμεσοδικτύου και Χωροταξικού Σχεδιασμού

Παιχνίδι Πατρών
Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης
Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 - 2013

Παιχνίδι Πατρών
Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης
Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 - 2013

Παιχνίδι Πατρών
Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης
Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 - 2013

Παιχνίδι Πατρών
Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης
Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 - 2013

3.3. Οικιστικό δίκτυο – Πληθυσμός

- Ιδιαίτερα πυκνό δίκτυο οικισμών - Πιο έντονα στους νομούς Κορινθίας, Αχαΐας, Πρεβέζης, Άρτας και Ηλείας
- Άξονες βασικών οικιστικών διασυνδέσεων: Αργινίου-Αιτωλικού-Μεσολογγίου, Άρτας-Πρέβεζας, Κορινθίας-Ξυλοκάστρου, Αργολίδας. Αντίστοιχα, στα ανατολικά: Καρδίτσα, Τρίκαλα, Λαμία, Καμένα Βούρλα
- Τα Ιόνια εμφανίζονται με πυκνό οικιστικό δίκτυο, ιδιαίτερα μάλιστα η Κέρκυρα
- Αντίστοιχα φαίνονται και κατανέμονται η πυκνότητα κατοίκησης και από τις κατανομές αστικού παράκτιου πληθυσμού
- Σε ότι αφορά στις πληθυσμιακές μεταβολές, οι πεδινές περιοχές της δυτικής και βόρειας Πελοποννήσου αυξάνονται, ενώ στη Δυτική Στερεά μειώνονται. Αντίστοιχα Ζάκυνθος, Κεφαλονιά αυξάνουν (σε σχέση με Πελοπόννησο), ενώ η Λευκάδα και η Κέρκυρα χάνουν πληθυσμό
- Η ορεινή Πίνδος δείχνει να παρουσιάζει πληθυσμιακή αύξηση. Το γεγονός αυτό απαιτεί ερμηνεία που όμως είναι πέρα από το πλαίσιο του έργου.

3.4. Οικονομικά χαρακτηριστικά

Με βάση τα στοιχεία της απασχόλησης, ανά τομέα παραγωγής, των Καλλικρατικών Δήμων, διαπιστώνονται τα ακόλουθα: η Πάτρα εμφανίζει τα χαρακτηριστικά ενός πλήρους αστικοποιημένου κέντρου με κυριαρχία του τομέα των υπηρεσιών έναντι του δευτερογενούς τομέα παραγωγής (διαδικασίες τριτογενοποίησης). Σχετικά αντίστοιχη εικόνα παρουσιάζει ο Δήμος Καλαμάτας και ο Δήμος Κέρκυρας.

Από τους υπόλοιπους Δήμους των μεγαλύτερων αστικών κέντρων ενώ εμφανίζονται αυξημένα τα ποσοστά δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα παραγωγής, υπάρχει κάποιο κυμαινόμενο ποσοστό απασχόλησης στον τριτογενή τομέα που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία αστικοποίησης, από την άποψη των συγκεκριμένων οικονομικών σχέσεων.

Στους υπόλοιπους Δήμους, εμφανίζονται κυμαινόμενα αλλά αυξημένα τα ποσοστά απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα παραγωγής που σε συνδυασμό με την πυκνότητα και τις χωρικές κατανομές του οικιστικού δικτύου, οι έδρες των δήμων βρίσκονται σε μια ενδιάμεση κατηγορία οικονομικών και κοινωνικών δομών, αντίστοιχη με την κυριαρχία του πρωτογενούς τομέα παραγωγής, στον συνολικό χώρο της περιοχής έρευνας. Σχετικά φαίνεται ότι σε ορισμένους Δήμους τα σχετικά υψηλά ποσοστά στον τριτογενή τομέα παραγωγής, συνδυάζονται και με την τουριστική ανάπτυξη.

3.5. Δίκτυο Μεταφορών

- Το κύριο οδικό και το ενδιάμεσο οδικό δίκτυο σε συνδυασμό με τις αποστάσεις μεταξύ των αστικών κέντρων, επιτρέπουν μια γενικά ικανοποιητική χρονικά εξυπηρέτηση της περιοχής έρευνας. Στη συνέχεια του παρόντος παρουσιάζεται συστηματική ανάλυση της προσβασιμότητας στην περιοχή μελέτης.
- Περί τα αστικά κέντρα δημιουργείται μια ευρύτερη περιοχή πολύ ικανοποιητικής εξυπηρέτησης, που σε συνδυασμό με την διάρθρωση του δικτύου των οικισμών, των παραγωγικών δραστηριοτήτων στις πεδινές περιοχές οδηγούν σε μια διάχυση της αστικοποίησης και στην ανάγκη επαναπροσδιορισμού των σχέσεων μεταξύ αστικών κέντρων και υπαίθρου.

- Τόσο από τους χάρτες των οδικών δικτύων, όσο και των χρόνο-αποστάσεων, το πυκνοκατοικημένο δίκτυο του παράκτιου χώρου φαίνεται να εξυπηρετείται κανονικά και με δυνατότητα πολλαπλών επιλογών π.χ. Πρέβεζα - Άρτα, Άρτα – Πάτρα, ενώ εκτιμάται ότι ανάλογες σχέσεις θα υπάρχουν και σε άλλους Νομούς.
- Παρά το πυκνό δημοτικό και κοινοτικό οδικό δίκτυο, προβληματικές διαπιστώνονται ότι είναι οι ορεινές περιοχές Πίνδου, Κεντρικής Πελοποννήσου, ανατολικού Ταυγέτου και ανατολικού Πάρνωνα, καθώς και ορισμένες γωνιακές πεδινές περιοχές όπως του Αστακού και της κοιλάδας του Νέδα (Μεσσηνία)
- Σε ότι αφορά στα Ιόνια Νησιά, προβληματική εμφανίζεται η Ιθάκη, ενώ τα υπόλοιπα εμφανίζουν ικανοποιητική προσπελασιμότητα.

Για τον υπολογισμό της πυκνότητας του οδικού δικτύου χρησιμοποιήθηκε το γεωχωρικό σύνολο δεδομένων «Εθνικό και Επαρχιακό Δίκτυο της ΔΜΕΟ» (ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΑΝΤΑΓ/ΤΑΣ - ΥΠΟΔΟΜΩΝ - ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΔΙΚΤΥΩΝ / ΓΓΔΕ / ΔΜΕΟ) όπου μέσω τεχνικών χωρικής ανάλυσης από το σύστημα GIS προέκυψαν τα επόμενα στοιχεία.

ΜΗΚΟΣ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

ID	ΝΟΜΟΣ	Σύνολο	1	2	3	4	5	10	99
01	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	2.149.755	183.038	215.141	76.453	738.293	603.575	327.169	6.086
12	ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1.753.160	39.725	225.767	97.291	494.543	689.609	204.190	2.034
06	ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΔΙΟΣ	1.711.018	164.369	376.901	62.628	431.488	398.074	274.104	3.454
13	ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ	1.559.937	135.056	279.859	95.554	260.906	461.621	326.705	235
15	ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	1.388.754	130.834	311.444	50.868	253.598	404.456	237.554	
14	ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ	1.207.091	56.418	170.665	81.652	309.631	478.614	105.451	4.659
16	ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	1.116.856		141.236	29.890	338.426	458.585	148.719	
17	ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	1.080.682	3.043	231.818	13.762	351.710	428.900	51.007	442
44	ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	1.052.412	16.156	185.769	129.848	257.855	318.357	130.389	14.039
07	ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ	887.079		245.998	34.000	472.991	102.300	31.280	510
41	ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ	879.033		51.608	3.663	334.312	326.582	158.406	4.462
11	ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	785.612	24.584	135.331	52.861	207.977	185.931	177.485	1.443
31	ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΗΣ	750.380	39.955	26.063	82.588	321.271	185.743	94.761	
05	ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	705.541		68.171	489	237.156	222.467	171.735	5.523
23	ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	648.188			23.048		521.120	103.805	214
22	ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	512.468		23.931	17.177	159.880	238.921	69.813	2.745
34	ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ	492.540	23.047	116.046	67.259	80.323	140.555	62.499	2.811
21	ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	240.351			18.843		188.684	32.824	
24	ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ	234.745		1.161			226.988	6.596	
Σύνολο		19.155.601	816.226	2.806.909	937.877	5.250.360	6.581.081	2.714.490	48.658
Σύνολο Χώρας		51.232.868	2.937.192	8.142.528	3.128.897	12.843.636	16.799.636	7.257.519	123.459

σε μέτρα

Επεξεργασμένα στοιχεία από τη χωρική βάση δεδομένων της ΔΜΕΟ

1	Πρωτεύουσα Εθνική Οδός
2	Δευτερεύουσα Εθνική Οδός
3	Τριτεύουσα Εθνική Οδός
4	Πρωτεύουσα Επαρχιακή Οδός
5	Δευτερεύουσα Επαρχιακή Οδός
10	Εκκρεμής/Προτεινόμενος/Ανεπιβεβαίωτος χαρακτηρισμός οδού
99	Αποχαρακτηρισμένη οδός

ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

ID	ΝΟΜΟΣ	Τετρ. Χλμ.	Σύνολο	1	2	3	4	5	10	99
22	ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	639,9	800,86		37,40	26,84	249,85	373,37	109,10	4,29
23	ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	902,4	718,29			25,54		577,48	115,03	0,24
24	ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ	354,9	661,44		3,27			639,58	18,59	
15	ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	2.296,2	604,81	56,98	135,63	22,15	110,44	176,14	103,46	
21	ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	405,9	592,14			46,42		464,85	80,87	
13	ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ	3.272,7	476,65	41,27	85,51	29,20	79,72	141,05	99,83	0,07
34	ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ	1.036,2	475,33	22,24	111,99	64,91	77,52	135,64	60,32	2,71
31	ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΗΣ	1.609,9	466,10	24,82	16,19	51,30	199,56	115,38	58,86	
14	ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ	2.622,5	460,28	21,51	65,08	31,14	118,07	182,50	40,21	1,78
07	ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ	2.126,2	417,21		115,70	15,99	222,46	48,11	14,71	0,24
12	ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	4.418,4	396,79	8,99	51,10	22,02	111,93	156,08	46,21	0,46
01	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	5.422,9	396,42	33,75	39,67	14,10	136,14	111,30	60,33	1,12
06	ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	4.439,9	385,37	37,02	84,89	14,11	97,18	89,66	61,74	0,78
05	ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	1.870,6	377,17		36,44	0,26	126,78	118,93	91,81	2,95
11	ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	2.154,6	364,62	11,41	62,81	24,53	96,53	86,29	82,37	0,67
17	ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	2.996,9	360,60	1,02	77,35	4,59	117,36	143,11	17,02	0,15
41	ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ	2.638,1	333,21		19,56	1,39	126,72	123,79	60,05	1,69
44	ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	3.386,1	310,80	4,77	54,86	38,35	76,15	94,02	38,51	4,15
16	ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	3.639,5	306,87		38,81	8,21	92,99	126,00	40,86	
Σύνολο		46.233,8	414,32	17,65	60,71	20,29	113,56	142,34	58,71	1,05
Σύνολο Χώρας		131.981,8	388,18	22,25	61,69	23,71	97,31	127,29	54,99	0,94

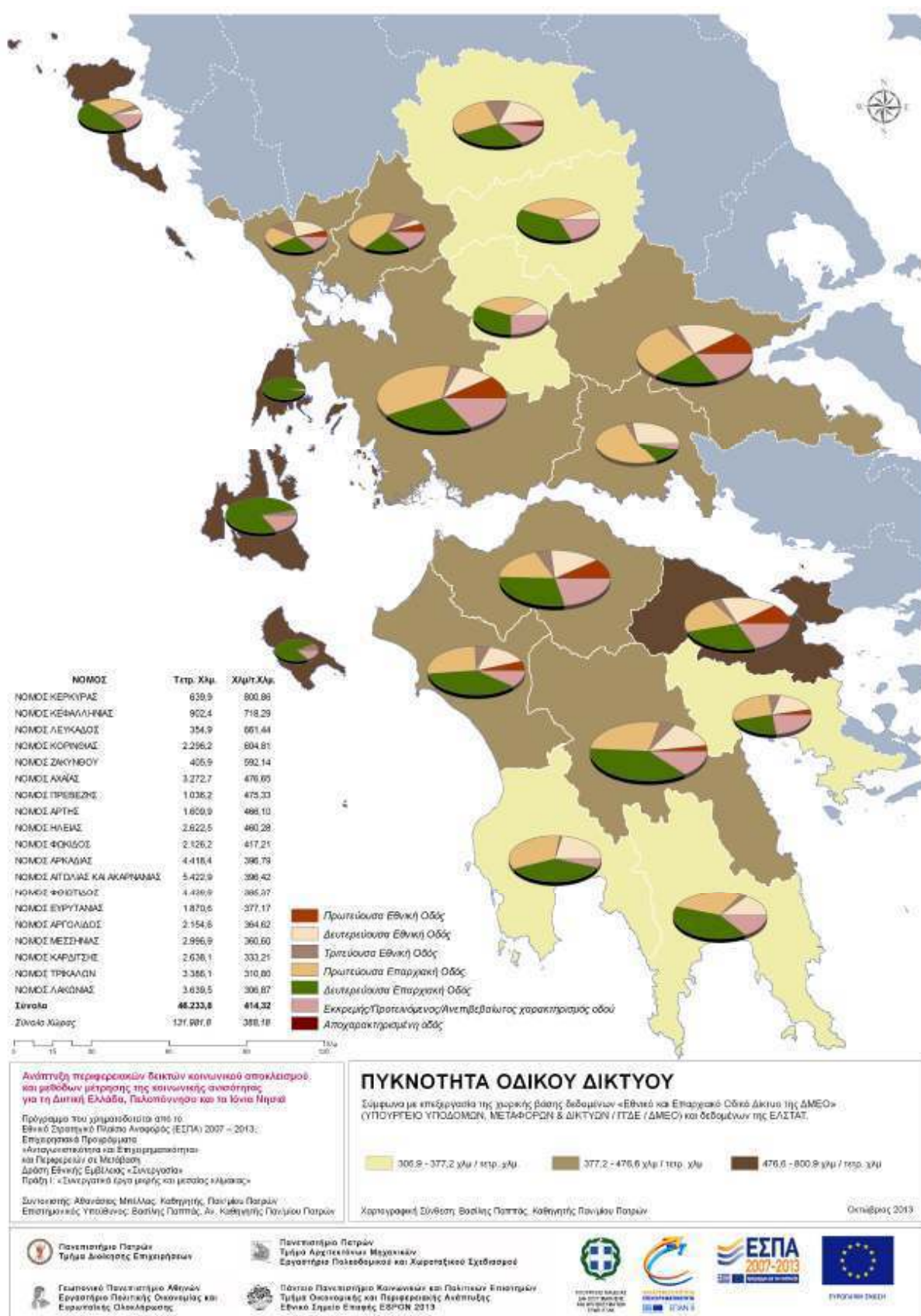
σε χιλιόμετρα ανά τετρ. χιλιόμετρο.

Επεξεργασμένα στοιχεία από τη χωρική βάση δεδομένων της ΔΜΕΟ και στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ

1	Πρωτεύουσα Εθνική Οδός
2	Δευτερεύουσα Εθνική Οδός
3	Τριτεύουσα Εθνική Οδός
4	Πρωτεύουσα Επαρχιακή Οδός
5	Δευτερεύουσα Επαρχιακή Οδός
10	Εκκρεμής/Προτεινόμενος/Ανεπιβεβαίωτος χαρακτηρισμός οδού
99	Αποχαρακτηρισμένη οδός

Από τους προηγούμενους πίνακες τεκμαίρεται ότι εκτενέστερο οδικό δίκτυο διαθέτουν οι Νομοί Αιτωλ/νίας, Αρκαδίας και Φθιώτιδος ενώ σε πυκνότητα τα Ιόνια νησιά, η Κορινθία και η Αχαΐα. Στον αντίποδα αντίστοιχα βρίσκονται τα Ιόνια νησιά (από άποψη μήκους και όχι πυκνότητας) και οι Νομοί Καρδίτσας, Τρικάλων και Λακωνίας.

Σύμφωνα με τα προηγούμενα στοιχεία προέκυψε και ο επόμενος θεματικός χάρτης

3.6. Εξυπηρετήσεις από Υπηρεσίες

- Στην περιοχή παρατηρούνται μείζονος περιφερειακής σημασίας: Νοσοκομεία και ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Παράλληλα υπάρχουν τοπικής – υπερτοπικής σημασίας: ΚΕΠ, Αστυνομικά Τμήματα, Φαρμακεία, Σχολεία, Γυμνάσια – Λύκεια
- Η προβληματικότητα χωρικής εξυπηρέτησης αναφέρεται σε περιοχές ορεινές κυρίως ανάλογες με εκείνες που εντοπίστηκαν στα οδικά δίκτυα.
- Διαπιστώνεται ότι παρά την κακή εξυπηρέτηση μεγάλου τμήματος της ορεινής Πίνδου, εμφανίζεται αύξηση του πληθυσμού. Ο συνδυασμός των παραπάνω διαπιστώσεων οδηγεί στο να συμπεράνουμε ότι οι κάτοικοι των περιοχών αυτών βρίσκονται σε μια ιδιότυπη κοινωνική απομόνωση.
- Διοικητικό Σύστημα – Αποκέντρωση:
 - την τελευταία 15ετία όπου συντελέστηκαν τόσο ο μετασχηματισμός της Α βάρθμιας όσο και η δημιουργία της Β βάρθμιας Αυτοδιοίκησης, διατηρούνται δομές του παλαιού διοικητικού συστήματος δεδομένου ότι διατηρούνται θεσμικά οι παλαιές κοινότητες μέσω των συνενώσεων στο πλαίσιο των ενσωματωμένων Καποδιστριακών Δήμων της πρόσθετης διοικητικής μεταρρύθμισης
 - οι οριοθετήσεις Καποδιστριακών και Καλλικρατικών Δήμων έγιναν με βάση τα προϋφιστάμενα Νομαρχιακά Διοικητικά όρια χωρίς να ληφθούν υπόψη ευρύτερα φυσικά χαρακτηριστικά πχ λεκάνες απορροής και διαμορφωμένες λειτουργικές και παραγωγικές σχέσεις μεταξύ οικισμών όμορων νομών
 - Παρά τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζει η διοικητική μεταρρύθμιση τίθενται κάποια ερωτήματα ως προς τον βαθμό συμμετοχής των κατοίκων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και στην αναδιάρθρωση του συστήματος παροχής υπηρεσιών που ενδεχομένως να οδηγεί σε ελλειμματική τελικά παροχή υπηρεσιών και άρα σε γεωγραφική απομόνωση.

Για τον εντοπισμό των γεωγραφικά αποκλεισμένων περιοχών έμφαση δόθηκε στην προσβασιμότητα σε επιλεγμένες Υπηρεσίες μέσω του υφιστάμενου οδικού δικτύου. Για τον προσδιορισμό των περιοχών αυτών χρησιμοποιήθηκε η τεχνική ανάλυσης δικτύων (network analysis) που προσφέρει η τεχνολογία των GIS. Ως υπόβαθρο χρησιμοποιήθηκε το «Εθνικό και Επαρχιακό δίκτυο της ΔΜΕΟ» (βλέπε προηγουμένως) και η έμφαση δόθηκε στην προσβασιμότητα στις υποδομές υγείας και στα αστικά κέντρα (με την έννοια ότι αποτελούν πόλους έλξης των ευρύτερων περιοχών αναφορικά με Δημόσιες Υπηρεσίες, Τράπεζες, κλπ). Ως αστικά κέντρα θεωρήθηκαν οι πρωτεύουσες των Νομών και οι πόλεις με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων.

Με την τεχνική αυτή ορίστηκαν επιμέρους περιοχές με διαφορετική ποιότητα προσβασιμότητας ενώ στο τέλος, μέσω χαρτογραφικών πράξεων (map algebra), τα γεωχωρικά σύνολα αποτύπωσης της προσβασιμότητας απέδωσαν μία ενιαία ζωνοποίηση για την περιοχή μελέτης που περιλαμβάνει τέσσερις διακριτές ζώνες όπως αυτές παρουσιάζονται στο επόμενο σχετικό χάρτη:

Για την μεθοδολογία πρέπει ν' αναφερθεί επίσης ότι για την επίλυση του μοντέλου και τον υπολογισμό των ζωνών πάρθηκε υπόψη και το οδικό δίκτυο των όμορων Νομών εκτός περιοχής μελέτης.

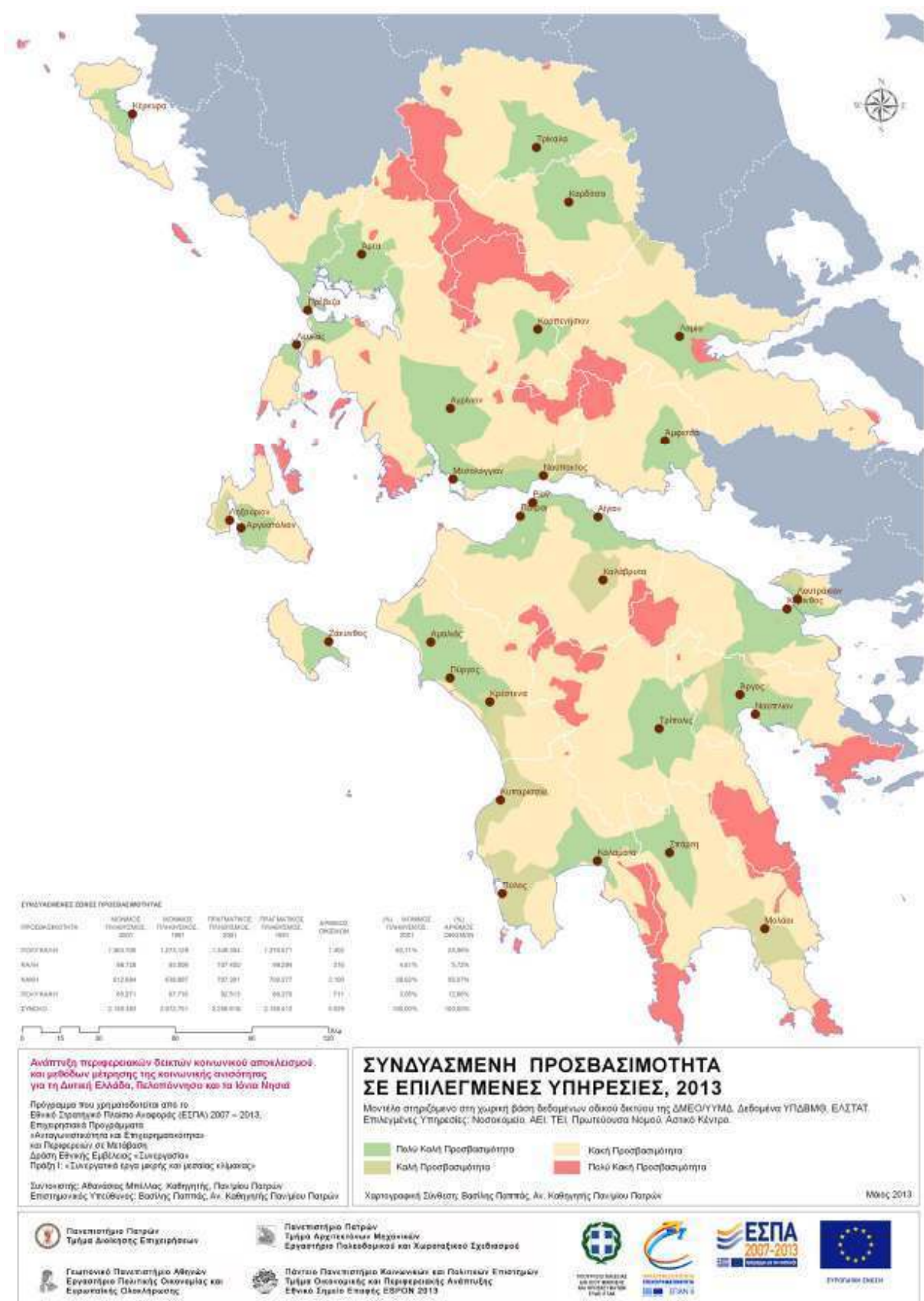
Βασικές παραδοχές για την επίλυση του μοντέλου και τον προσδιορισμό των χρονοαποστάσεων ήταν οι ακόλουθες:

- Το γεωχωρικό σύνολο της ΔΜΕΠ είναι επίκαιρο και αξιόπιστο.
- Η μέση ταχύτητα διέλευσης των οχημάτων είναι η ίδια και στις δύο κατευθύνσεις.
- Δεν λαμβάνονται υπόψη τυχόν καθυστερήσεις και άλλα προβλήματα από τις καιρικές συνθήκες ή από παροδικές αστοχίες των οδών.
- Η κατηγοριοποίηση των οδικών τμημάτων σε κατηγορίες αφορά και τις μέσες ταχύτητες διέλευσης των οχημάτων.
- Λαμβάνεται υπόψη μόνο το Εθνικό και Επαρχιακό δίκτυο (όχι δασικοί δρόμοι, αγροτικοί, κλπ)

Οι μέσες ταχύτητες, ανά κατηγορία οδικού δικτύου, στη μοντελοποίηση του δικτύου είναι οι ακόλουθες:

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Μ. ΤΑΧΥΤΗΤΑ
1	Πρωτεύουσα Εθνική Οδός	110
2	Δευτερεύουσα Εθνική Οδός	80
3	Τριτεύουσα Εθνική Οδός	60
4	Πρωτεύουσα Επαρχιακή Οδός	60
5	Δευτερεύουσα Επαρχιακή Οδός	40
10	Εκκρεμής/Προτεινόμενος/Ανεπιβεβαίωτος χαρακτηρισμός οδού	40
99	Αποχαρακτηρισμένη οδός	40

(σε Χλμ/ώρα)

Στον προηγούμενο χάρτη παρατηρούμε ότι στην τέταρτη ζώνη (Πολύ κακή προσβασιμότητα) εντάσσονται είτε οι μικρές νησιώτικες περιοχές (Ιθάκη, Παξοί, Οθωνοί, κλπ) είτε ορεινές Ηπειρωτικές. Ιδιαίτερη μνεία απαιτείται στην περιοχή της Ερμιόνης (Αργολίδα). Στη συνέχεια έγινε ποσοτική επεξεργασία των δεδομένων του γεωχωρικού συνόλου των ζωνών και υπολογισμός του αναλογούντος σε κάθε ζώνη πληθυσμού, σε επίπεδο οικισμού, σύμφωνα με τους επόμενους πίνακες.

ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΕΣ ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΑΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ (ΠΡΑΓΜ. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2001 > 9.999)

	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 2001	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 1991	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 2001	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 1991	ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	(%) ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 2001	(%) ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ
ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΕΣ ΝΟΜΩΝ	599.398	559.132	560.737	531.116	19	28,00%	0,34%
ΛΟΙΠΑ ΑΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	134.159	121.341	130.258	118.921	6	6,27%	0,11%
ΛΟΙΠΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ	1.406.826	1.392.278	1.565.623	1.500.375	5.504	65,73%	99,55%
ΣΥΝΟΛΟ	2.140.383	2.072.751	2.256.618	2.150.412	5.529	100,00%	100,00%

ΖΩΝΗ ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΩΝ ΝΟΜΩΝ

	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 2001	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 1991	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 2001	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 1991	ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	(%) ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 2001	(%) ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ
ΕΝΤΟΣ 20 ΛΕΠΤΩΝ	1.381.350	1.290.285	1.369.318	1.289.538	1.482	64,54%	26,80%
ΕΝΤΟΣ ΜΙΑΣ ΩΡΑΣ	668.270	690.355	764.739	753.056	3.164	31,22%	57,23%
ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΜΙΑ ΩΡΑ	90.763	92.111	122.561	107.818	883	4,24%	15,97%
ΣΥΝΟΛΟ	2.140.383	2.072.751	2.256.618	2.150.412	5.529	100,00%	100,00%

ΠΟΛΕΙΣ ΜΕ Γ. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 2001	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 1991	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 2001	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 1991	ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	(%) ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 2001	(%) ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ
ΜΕ	705.297	658.117	662.728	628.152	28	32,95%	0,51%
ΧΩΡΙΣ	1.435.086	1.414.634	1.593.890	1.522.260	5.501	67,05%	99,49%
ΣΥΝΟΛΟ	2.140.383	2.072.751	2.256.618	2.150.412	5.529	100,00%	100,00%

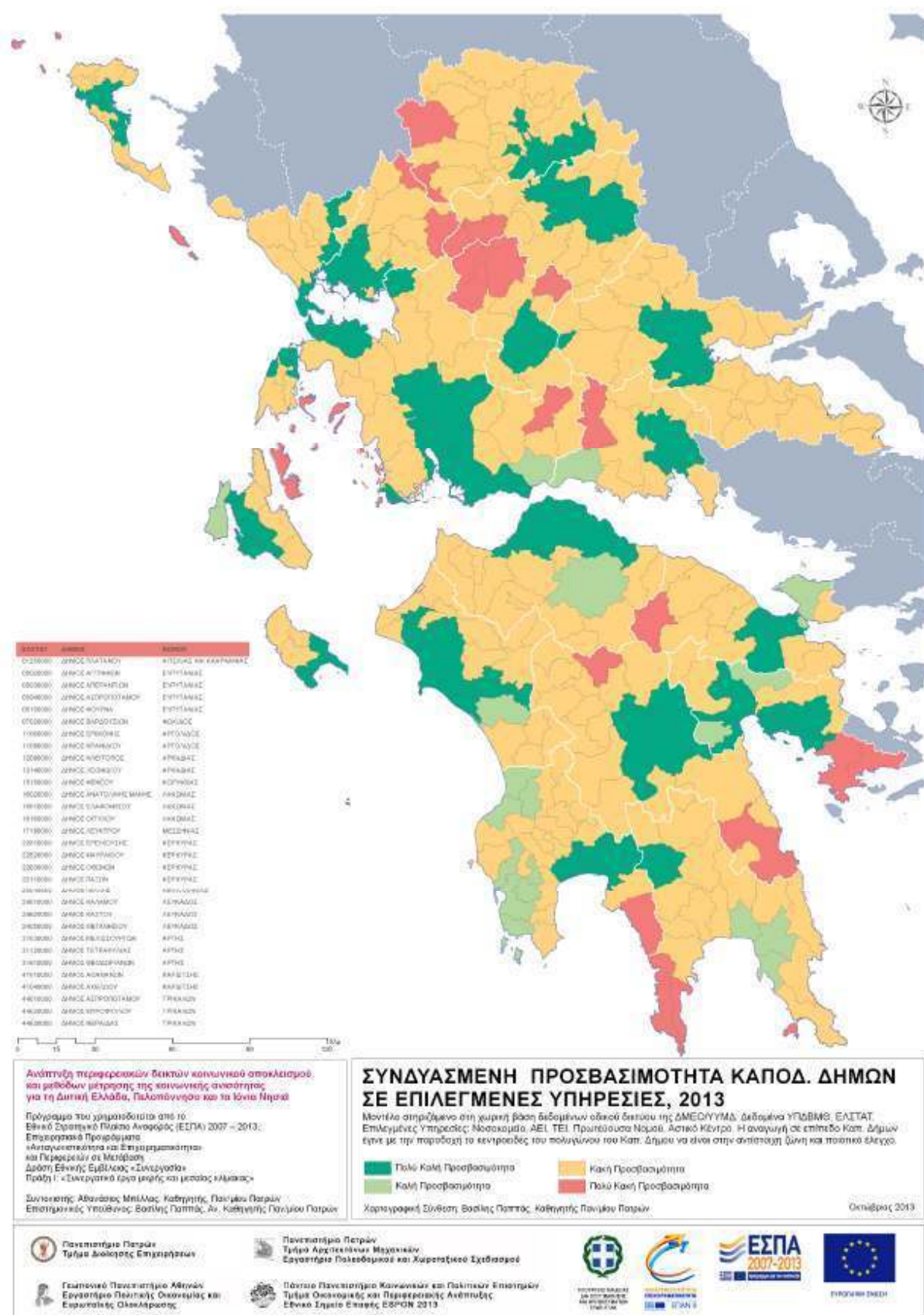
ΖΟΝΕΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ

	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 2001	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 1991	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 2001	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 1991	ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	(%) ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 2001	(%) ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ
ΕΝΤΟΣ 20 ΛΕΠΤΩΝ	1.444.778	1.348.982	1.436.840	1.350.898	1.638	67,50%	29,63%
ΕΝΤΟΣ ΜΙΑΣ ΩΡΑΣ	626.838	651.663	722.215	714.154	3.147	29,29%	56,92%
ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΜΙΑ ΩΡΑ	68.767	72.106	97.563	85.360	744	3,21%	13,46%
ΣΥΝΟΛΟ	2.140.383	2.072.751	2.256.618	2.150.412	5.529	100,00%	100,00%

ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΕΣ ΖΩΝΕΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 2001	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 1991	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 2001	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 1991	ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	(%) ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, 2001	(%) ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ
ΠΟΛΥΚΑΛΗ	1.363.700	1.273.129	1.349.354	1.270.571	1.402	63,71%	25,36%
ΚΑΛΗ	98.728	93.009	107.450	99.294	316	4,61%	5,72%
ΚΑΚΗ	612.684	638.897	707.301	700.277	3.100	28,62%	56,07%
ΠΟΛΥΚΑΚΗ	65.271	67.716	92.513	80.270	711	3,05%	12,86%
ΣΥΝΟΛΟ	2.140.383	2.072.751	2.256.618	2.150.412	5.529	100,00%	100,00%

Από τον προηγούμενο πίνακα τεκμηριώνεται ότι 31,7% του πληθυσμού (ή το 68,9% των οικισμών) στην περιοχή μελέτης βρίσκεται σε ζώνες προσβασιμότητας που χαρακτηρίζονται Κακές ή Πολύ Κακές. Η ανάλυση αυτή ολοκληρώθηκε με την εύρεση, σε επίπεδο διοικητικών ενοτήτων, τους Καποδιστριακούς Δήμους που εντάσσονται στις παραπάνω ζώνες όπως αυτοί αποτυπώνονται στον επόμενο χάρτη και πίνακα για την δημιουργία των οποίων έγινε η παραδοχή ότι εντάσσονται σε κάποια ζώνη εφόσον το κεντροειδές τους (Κέντρο Βάρους του αντίστοιχου πολύγωνου) βρίσκεται μέσα στην αντίστοιχη ζώνη.

Από την προηγούμενη ανάλυση οι Καποδιστριακοί Δήμοι που εντάσσονται στην ζώνη με «Πολύ Κακή Προσβασιμότητα» παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα, ενώ οι περιοχές με «Πολύ Καλή Προσβασιμότητα» εντοπίζονται κυρίως γύρω από τα μεγάλα αστικά κέντρα της περιοχής.

ΕΛΣΤΑΤ	ΔΗΜΟΣ	ΝΟΜΟΣ
01250000	ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΑΝΟΥ	ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ
05020000	ΔΗΜΟΣ ΑΓΓΡΑΦΩΝ	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
05030000	ΔΗΜΟΣ ΑΠΕΡΑΝΤΙΩΝ	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
05040000	ΔΗΜΟΣ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
05100000	ΔΗΜΟΣ ΦΟΥΡΝΑ	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
07020000	ΔΗΜΟΣ ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ	ΦΩΚΙΔΟΣ
11060000	ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΙΟΝΗΣ	ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ
11080000	ΔΗΜΟΣ ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ
12090000	ΔΗΜΟΣ ΚΛΕΙΤΟΡΟΣ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ
12140000	ΔΗΜΟΣ ΛΕΩΝΙΔΙΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ
15150000	ΔΗΜΟΣ ΦΕΝΕΟΥ	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ
16020000	ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ	ΛΑΚΩΝΙΑΣ
16610000	ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΦΟΝΗΣΟΥ	ΛΑΚΩΝΙΑΣ
16160000	ΔΗΜΟΣ ΟΙΤΥΛΟΥ	ΛΑΚΩΝΙΑΣ
17190000	ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΤΡΟΥ	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
22610000	ΔΗΜΟΣ ΕΡΕΙΚΟΥΣΗΣ	ΚΕΡΚΥΡΑΣ
22620000	ΔΗΜΟΣ ΜΑΥΡΑΚΙΟΥ	ΚΕΡΚΥΡΑΣ
22630000	ΔΗΜΟΣ ΟΘΩΝΩΝ	ΚΕΡΚΥΡΑΣ
22110000	ΔΗΜΟΣ ΠΑΞΩΝ	ΚΕΡΚΥΡΑΣ
23040000	ΔΗΜΟΣ ΙΘΑΚΗΣ	ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ
24610000	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΟΥ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ
24620000	ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΤΟΥ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ
24050000	ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΝΗΣΙΟΥ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ
31630000	ΔΗΜΟΣ ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΩΝ	ΑΡΤΗΣ
31120000	ΔΗΜΟΣ ΤΕΤΡΑΦΥΛΙΑΣ	ΑΡΤΗΣ
31610000	ΔΗΜΟΣ ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΩΝ	ΑΡΤΗΣ
41610000	ΔΗΜΟΣ ΑΘΑΜΑΝΩΝ	ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ
41040000	ΔΗΜΟΣ ΑΧΕΛΩΟΥ	ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ
44610000	ΔΗΜΟΣ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	ΤΡΙΚΑΛΩΝ
44620000	ΔΗΜΟΣ ΜΥΡΟΦΥΛΛΟΥ	ΤΡΙΚΑΛΩΝ
44630000	ΔΗΜΟΣ ΝΕΡΑΙΔΑΣ	ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Καποδιστριακοί Δήμοι με «Πολύ Κακή Προσβασιμότητα»

Οι παραπάνω ζώνες συνδυάστηκαν στη συνέχεια με δείκτες μέτρησης του Κοινωνικού Αποκλεισμού και της φτώχειας και έδωσαν την τελική ζωνοποίηση (βλέπε τεύχος 8).

Βιβλιογραφία – Πηγές κεφαλαίου:

- *ΕΛ. ΣΤΑΤ.* <http://www.statistics.gr>
- «Οι νομοί της Ελλάδας», *All Media Μέσα Επικοινωνίας Α.Ε.*
http://www.economics.gr/AllMedia/_gr/
- www.eurostat
- <http://www.nailias.gr>
- <http://el.wikipedia.org/>
- www.vres.gr
- *Εγκυκλοπαιδεία δομή (τομος 1,8)*
- *Εγκυκλοπαιδεία ΥΔΡΟΓΕΙΟΣ (τομος 2)*
- www.3kala.gr
- <http://diocles.civil.duth.gr/>
- <http://www.messinianchamber.gr/>

4. Χωροταξική πολιτική & αναπτυξιακός προγραμματισμός

(την ευθύνη συγγραφής του κεφαλαίου αυτού έχει ο Βασίλης Παππάς)

Το φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού, στο παρόν ερευνητικό έργο, προσεγγίζεται και στη χωρική του διάσταση και συνδυάστηκε με χωρικές μεταβλητές, όπως η προσβασιμότητα των επιμέρους περιοχών, κα⁵. Παράλληλα στόχος της έρευνας είναι να εστιάσει στις δυναμικές μεταβολές των χωρικών επιπτώσεων που θα προκαλέσουν στην περιοχή τα υπό κατασκευή μεγάλα συγκοινωνιακά έργα με δεδομένο ότι οι νέοι οδικοί άξονες θα προσδώσουν νέα ώθηση στην κοινωνική σύγκλιση των περιφερειών και την οικονομική ανάπτυξη. Οι συμμετέχοντες Φορείς έχουν δώσει βάρος και στοχεύουν, ώστε μέσα από τα αποτελέσματα της έρευνας, να προκύψει ένας μηχανισμός μόνιμης και διαρκούς παρακολούθησης της κοινωνικής ανισότητας και του αποκλεισμού της περιοχής είτε μέσα από κάποιο πανεπιστημιακό εργαστήριο ή και με τη δημιουργία/εμπλουτισμό κάποιου ειδικού Παρατηρητήριου.

Στο πλαίσιο αυτό, και σε συνδυασμό με τα προηγούμενα πορίσματα για τον χωροταξικό χαρακτήρα της περιοχής μελέτης, θεωρήθηκε σκόπιμη εφ' ενός η συνοπτική αναφορά των αναπτυξιακών και χωρικών πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των μεγάλων διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών και πως αυτά αποτυπώνονται στο εγκεκριμένο χωροταξικό πλαίσιο της χώρας μας και εφ' ετέρου η συνοπτική αναφορά των επιπτώσεων από την κατασκευή των έργων των μεγάλων οδικών αξόνων.

Το τεύχος ολοκληρώνεται με ειδική αναφορά από τα αποτελέσματα της πρωτογενούς έρευνας (ερωτηματολόγια) για ρόλο της λειτουργίας της γέφυρας Ρίου – Αντιρρίου στην ευρύτερη περιοχή μελέτης.

4.1. Οι αναπτυξιακές πολιτικές της Ε.Ε.

Η ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ), με την υπογραφή το Μάρτιο του 1957 της Συνθήκης της Ρώμης, αποσκοπούσε στη δημιουργία κοινής αγοράς και τελωνειακής ένωσης, καθώς και την εφαρμογή κοινών πολιτικών. Οι πολιτικές που προβλέπονται ρητά στη συνθήκη είναι η κοινή γεωργική πολιτική, η κοινή εμπορική πολιτική και η πολιτική των μεταφορών.

Τα τελευταία χρόνια η Ευρωπαϊκή Ένωση δίνει – μεταξύ άλλων - ιδιαίτερο βάρος και έμφαση στη στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης, στην άρση των περιφερειακών ανισοτήτων και στην προστασία του περιβάλλοντος. Οι πολιτικές αυτές της Ε.Ε. αποτυπώνονται σε διάφορα προγράμματα και Άξονες Προτεραιοτήτων και περιγράφονται συστηματικά και με σαφήνεια στο Σχέδιο Ανάπτυξης του Κοινοτικού Χώρου (<http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/g24401.htm>).

Οι πολιτικές χωροταξικής ανάπτυξης αποσκοπούν στη διασφάλιση μιας ισόρροπης και βιώσιμης ανάπτυξης του εδάφους της Ε.Ε. σε συμφωνία με τους θεμελιώδεις στόχους της κοινοτικής πολιτικής, ήτοι: την οικονομική και κοινωνική συνοχή, την οικονομική ανταγωνιστικότητα βασιζόμενη στις γνώσεις και συνάδουσα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης, τη διατήρηση της ποικιλότητας των φυσικών και πολιτιστικών πόρων.

Καθώς δεν μπορεί να δικαιολογηθούν νέες κοινοτικές αρμοδιότητες σε θέματα χωροταξίας, το Σχέδιο Ανάπτυξης του Κοινοτικού Χώρου (ΣΑΚΧ) αποτελεί πλαίσιο χάραξης πολιτικής με σκοπό τη βελτίωση της συνεργασίας σε θέματα τομεακών κοινοτικών πολιτικών που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στον χώρο. Η επεξεργασία του σχεδίου αυτού έχει ως αφετηρία τη διαπίστωση ότι η δράση των κρατών μελών γίνεται αρτιότερη όταν βασίζεται στους στόχους της χωροταξικής ανάπτυξης που προσδιορίζονται από κοινού. Πρόκειται για ένα έγγραφο διακυβερνητικής υφής, ενδεικτικής και όχι δεσμευτικής αξίας. Σε συμφωνία με την αρχή της

⁵ Όπως αυτό παρουσιάζεται σε άλλα τεύχη του παρόντος (πχ. βλέπε τεύχος 8).

επικουρικότητας, η εφαρμογή του λαμβάνει χώρα στο πλέον κατάλληλο επίπεδο παρέμβασης και σύμφωνα με την επιθυμία των διαφόρων παραγόντων της χωροταξικής ανάπτυξης.

Το ΣΑΚΧ περιλαμβάνει δύο μέρη: I) τη συμβολή στην πολιτική χωροταξικής ανάπτυξης ως νέας διάστασης της ευρωπαϊκής πολιτικής και II) τις διαγραφόμενες τάσεις, προοπτικές και προκλήσεις στο Χώρο της Ένωσης. Παράλληλα το ΣΑΚΧ επισημαίνει τέσσερα σημαντικά πεδία τα οποία αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και ασκούν σημαντικές πιέσεις στη χωροταξική ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

Η εξέλιξη των αστικών περιοχών:

Σχεδόν το 80% του ευρωπαϊκού πληθυσμού είναι σήμερα αστικός πληθυσμός. Τα αστικά κέντρα αναδιαρθρώνονται ή αναδύονται, δημιουργούνται δίκτυα πόλεων τα οποία ενίοτε συνεργάζονται και πέραν των συνόρων. Επίσης, έχει καταστεί αναγκαία μία νέα σχέση πόλης/υπαίθρου ώστε να υπάρχει ανταπόκριση στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι τοπικές κοινωνίες.

Η εξέλιξη των αγροτικών ζωνών:

Οι αγροτικές ζώνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης συχνά αντιμετωπίζουν προβλήματα περιθωριοποίησης οφειλόμενα ιδίως στην ενδεχόμενη συσσώρευση δεσμευτικών συνθηκών, όπως η απόσταση από τις μεγάλες μητροπόλεις, οι κακές κλιματολογικές συνθήκες, η μικρή πληθυσμιακή συγκέντρωση και οι αδυναμίες εξοπλισμού και υποδομών, ή η έλλειψη οικονομικής διαφοροποίησης εξαιτίας της υπερβολικής σημασίας που προσλαμβάνει η γεωργία. Τα περιβαλλοντικά προβλήματα αλλά και ο πλούτος συγκρούονται μεταξύ τους και αποδεικνύουν την αναγκαιότητα για προστασία των φυσικών πόρων και των οικοσυστημάτων καθώς και τις δυνατότητες για διαφορετική αξιοποίηση των οικονομικών δυνατοτήτων (περιβαλλοντικός και πολιτιστικός τουρισμός, διαφοροποιήσεις των δραστηριοτήτων των αγροτών).

Οι μεταφορές:

Στο πλαίσιο υλοποίησης της εσωτερικής αγοράς, η συνεχής αύξηση των οδικών και αεροπορικών μεταφορών συνεπάγεται κυκλοφοριακές συμφορήσεις και περιβαλλοντικές πιέσεις. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένας από τους κυριότερους υπεύθυνους εκπομπών διοξειδίου του άνθρακος στον κόσμο. Επιπλέον, η ανισομερής κατανομή των υποδομών στο ευρωπαϊκό έδαφος μπορεί να συνεπιφέρει σημαντικές ανισορροπίες από την άποψη των οικονομικών επενδύσεων και να θέσει υπό αμφισβήτηση τις αρχές της χωροταξικής συνοχής.

Η φυσική και η πολιτιστική κληρονομιά:

Η ποικιλομορφία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί μια μεγάλη πηγή πλούτου για την Ευρώπη. Όμως, ορισμένες διαδικασίες κοινωνικού και οικονομικού εκσυγχρονισμού την απειλούν. Η πανίδα, η χλωρίδα, τα νερά, τα εδάφη, τα παραδοσιακά τοπία αντιμετωπίζουν τους αποσταθεροποιητικούς παράγοντες που προέκυψαν από την υπερεκμετάλλευση του περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο μιας αειφόρου ανάπτυξης, η πολιτική χωροταξίας στην Ευρώπη αποσκοπεί στην επιβράδυνση των πρακτικών αυτών και στην προώθηση μιας λογικής χρήσης των πόρων.

Οι αγροτικές περιοχές στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Από τα μέσα περίπου της δεκαετίας του 1990, οι αγροτικές περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης επηρεάζονται σε μεγαλύτερο βαθμό απ' ό,τι στο παρελθόν από σημαντικές εξελίξεις που λαμβάνουν χώρα σε διεθνές επίπεδο και που οφείλονται στην παγκοσμιοποίηση των αγορών και της οικονομικής δραστηριότητας, την διαφοροποίηση των καταναλωτικών προτύπων, τις μεταρρυθμίσεις της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, την απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου, την διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ενδυνάμωση του ρόλου των Ευρωπαϊκών διαρθρωτικών πολιτικών και την ενίσχυση, μέσα σ' αυτές, των παραγόντων που σχετίζονται με την προστασία και την αξιοποίηση του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος σαν ένα αναπόσπαστο στοιχείο και εργαλείο της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Οι εξελίξεις αυτές επηρεάζουν σημαντικά τις αγροτικές περιοχές της περιφέρειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες στηρίζονται ουσιαστικά στον πρωτογενή τομέα για τη διατήρηση του ευαίσθητου κοινωνικοοικονομικού τους ιστού, και διαμορφώνουν ένα νέο πλαίσιο για την άσκηση πολιτικών στις περιοχές αυτές. Οι πολιτικές επικεντρώνονται στην υιοθέτηση παρεμβάσεων που αποσκοπούν στην ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη, με στόχο την ανασυγκρότηση της υπαίθρου, την αντιμετώπιση των προβλημάτων και την αξιοποίηση των ευκαιριών που δημιουργεί η νέα κατάσταση.

Ενδεικτική των νέων τάσεων, είναι η θεσμοθέτηση ενός νέου προγραμματικού πλαισίου από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικότερα οι κατευθύνσεις του Κανονισμού (ΕΟΚ) 1257/99 «Για την στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ)». Κεντρικά στοιχεία πολιτικής του νέου αυτού κανονισμού αποτελούν, μεταξύ άλλων:

- Η εκτίμηση ότι οι μεταβολές που συμβαίνουν στην εξέλιξη των αγορών, του εμπορίου, της ζήτησης και των προτιμήσεων των καταναλωτών θα επηρεάσουν τις τοπικές οικονομίες και τις αγροτικές περιοχές και κατά συνέπεια η πολιτική της αγροτικής ανάπτυξης θα πρέπει να αποσκοπεί στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών περιοχών και να συμβάλλει στην διατήρηση και την δημιουργία απασχόλησης σε αυτές.
- Η ανάγκη αναδιοργάνωσης των υφιστάμενων μέσων αγροτικής ανάπτυξης.
- Η αναγκαιότητα αξιοποίησης της εμπειρίας από την εφαρμογή υφιστάμενων μέσων πολιτικής στον αγροτικό χώρο.
- Η αποκέντρωση της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης και η έμφαση στη συμμετοχή και στην “εκ των κάτω” προσέγγιση του αναπτυξιακού σχεδιασμού.
- Η κατεύθυνση των κοινοτικών ενισχύσεων προς παρεμβάσεις που συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους.
- Η στήριξη των μειονεκτικών περιοχών θα πρέπει να συμβάλλει στην συνέχιση της χρήσης των γεωργικών γαιών, στην διαφύλαξη της υπαίθρου και στην διατήρηση και προαγωγή αειφόρων καλλιεργητικών συστημάτων.

Στην περίπτωση της Ελλάδας, η πολιτική αυτή εξειδικεύεται με την προσπάθεια για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική αναβίωση της υπαίθρου, κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται η αυτοδυναμία της, η προστασία του περιβάλλοντος και η διατήρηση και προβολή της πολιτιστικής της κληρονομιάς. Η πολιτική αυτή εντάσσεται σ’ ένα ενιαίο και πολυδιάστατο σύνολο κατευθύνσεων της διαρθρωτικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης που στοχεύει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των περιφερειών, την ενίσχυση της απασχόλησης, ιδίως μεταξύ ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ισότητας μεταξύ των δύο φύλων, την ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων και την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, μέσω της υιοθέτησης και εφαρμογής μοντέλων βιώσιμης προόδου (αειφόρου ανάπτυξης). Ειδικότερα, εντάσσεται πλήρως και ανταποκρίνεται στην προτεραιότητα που δίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών περιοχών, με την διαφοροποίηση της παραγωγικής βάσης των τοπικών οικονομιών, την βελτίωση των προσφερόμενων υπηρεσιών και της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού και την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής τόσο των ίδιων των περιοχών εσωτερικά όσο και μεταξύ αυτών και του περιβάλλοντος χώρου.

Είναι προφανές ότι η αποτελεσματική εφαρμογή μιας τέτοιας πολυδιάστατης αναπτυξιακής στρατηγικής δεν μπορεί να βασίζεται στην παραδοσιακή μονοτομεακή και μονοταμειακή λογική που έχει στο παρελθόν κυριαρχήσει στην διαμόρφωση και την διάρθρωση των περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων, αλλά απαιτεί την δόμηση της αναπτυξιακής προσπάθειας σε μια νέα πολυτομεακή και πολυταμειακή αντίληψη ολοκληρωμένης ανάπτυξης της υπαίθρου που θα λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες του αγροτικού χώρου της Ελλάδας και θα εστιάζεται στην βιωσιμότητα της γεωργικής εκμετάλλευσης, την ανάπτυξη εναλλακτικών οικονομικών δραστηριοτήτων που θα ενέχουν υψηλή προστιθέμενη

αξία και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα και γενικά στην κοινωνική και οικονομική ανανέωση της υπαίθρου.

Βασικά χαρακτηριστικά μιας τέτοιας προσέγγισης για την ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη του αγροτικού χώρου είναι:

- Η ανάλυση των προβλημάτων, των ευκαιριών και των αναπτυξιακών δυνατοτήτων σε συγκεκριμένο γεωγραφικό επίπεδο, έτσι ώστε η εκπόνηση της αναπτυξιακής στρατηγικής να είναι κατάλληλα προσαρμοσμένη στα ειδικά χαρακτηριστικά, τις ανάγκες και τις προοπτικές κάθε περιοχής.
- Η συμμετοχή στην αναπτυξιακή προσπάθεια όλων των τομέων της οικονομίας, με στόχο την αλληλοϋποστήριξη των παρεμβάσεων και την επίτευξη του μέγιστου δυνατού βαθμού συνέργειας και πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων στην τοπική οικονομία και κοινωνία.
- Ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας του αναπτυξιακού σχεδιασμού και των προτεινόμενων παρεμβάσεων, με στόχο την επίτευξη της μέγιστης δυνατής συνέργειας μεταξύ των δράσεων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, με την παράλληλη προώθηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, την υποστήριξη της καινοτομίας, την δημιουργία των απαραίτητων οικονομικών και κοινωνικών υποδομών και την βελτίωση του επιπέδου των δημόσιων υπηρεσιών.
- Η εφαρμογή πολυσυλλεκτικών διαδικασιών ανάλυσης, επεξεργασίας και σχεδιασμού «από τα κάτω προς τα πάνω» (bottom-up), έτσι ώστε η αναπτυξιακή στρατηγική να ανταποκρίνεται στις τοπικές ανάγκες, απαιτήσεις και δυνατότητες.
- Η βελτίωση του επιπέδου συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στην αναπτυξιακή προσπάθεια.
- Η έμφαση στην αναπτυξιακή αξιοποίηση του ενδογενούς δυναμικού κάθε περιοχής.
- Η ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων και η προστασία του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, μέσω της εισαγωγής ήπιων αναπτυξιακών δράσεων σε όλα τα επίπεδα.
- Η ενθάρρυνση εκ μέρους της πολιτείας των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων, με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τη βελτίωση των συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας, τη διαφοροποίηση και τον εμπλουτισμό της παραγωγικής βάσης, τη διατήρηση των υφισταμένων και τη δημιουργία νέων βιώσιμων θέσεων απασχόλησης και την ενίσχυση του εισοδήματος του τοπικού πληθυσμού.
- Η έμφαση που δίνεται στη συγκράτηση του τοπικού πληθυσμού και την αποφυγή της γήρανσης και της δημογραφικής αποδυνάμωσης, μέσω της ουσιαστικής βελτίωσης των συνθηκών και του επιπέδου ποιότητας ζωής των κατοίκων των αγροτικών περιοχών.

Πέραν ασφαλώς των κατευθύνσεων του Σ.Α.Κ.Χ. μια σειρά άλλων πολιτικών στοχεύει μεταξύ άλλων εμμέσως, αλλά καθοριστικώς στη ρύθμιση των χωροταξικών διαρθρώσεων ή/και αναδιαρθρώσεων. Τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών, ενέργειας και τηλεπικοινωνιών, οι κοινοτικές πρωτοβουλίες όπως το Leader, το Intereg, το Envíreg, η Κ.Α.Π., για τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό κ.α. έχουν δημιουργήσει σημαντικές δυνατότητες για χωρικές αναδιαρθρώσεις μικρής ή μεγάλης κλίμακας.

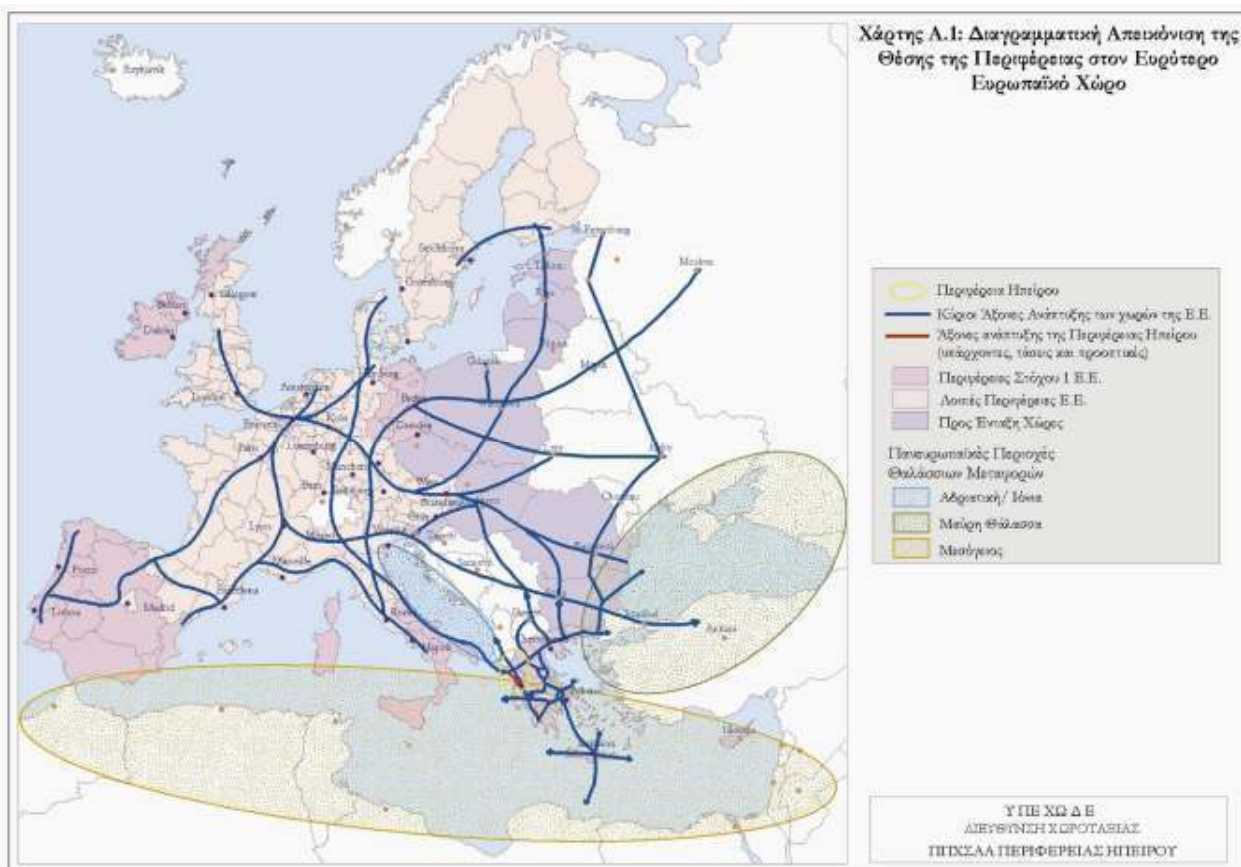
4.2. Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών

Η ανάπτυξη των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Αποτελεί βασικό στοιχείο της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισσαβόνας για την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση στην Ευρώπη και θα διαδραματίσει εξίσου σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της νέας στρατηγικής της Ευρώπης 2020. Ένα εκσυγχρονισμένο, πολυτροπικό (multimodal) διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών θα εξασφαλίσει την αποδοτική αξιοποίηση της κινητικότητας προσώπων και εμπορευμάτων υπό τις καλύτερες δυνατές κοινωνικές, περιβαλλοντικές συνθήκες και συνθήκες ασφάλειας, καθώς και στην προώθηση της δημιουργίας θέσεων εργασίας, οικονομική ανάπτυξη και εδαφική και κοινωνική συνοχή σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σ' αυτό το πλαίσιο ψηφίστηκε η υπ' αριθμ. 661/2010/EU (επίσημη εφημερίδα OJ L 204 of 5.8.2010) απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 7ης Ιουλίου 2010, σχετικά με τις ενοποιημένες κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών η οποία περιλαμβάνει συνοπτικά τα ακόλουθα⁶:

Το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (TEN-T), φιλοδοξεί να συμβάλει στην επίτευξη δύο μεγάλων στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης - την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής - μέσω της επίτευξη ορισμένων ειδικότερων στόχων:

- βιώσιμη κινητικότητα των προσώπων και αγαθών σε ολόκληρη την ΕΕ,
- υποδομές υψηλής ποιότητας,
- αποτελεσματική κάλυψη όλου του εδάφους της ΕΕ, με τη σύνδεση των νησιωτικών, μεσόγειων και περιφερειακών περιοχών με τις κεντρικές περιοχές, καθώς και διασύνδεση των μεγάλων πόλεων και των περιφερειών της ΕΕ,
- διαλειτουργικότητα και διατροπικότητα (intermodality) εντός και μεταξύ των διαφόρων τρόπων μεταφοράς,
- βέλτιστη αξιοποίηση του υφιστάμενου δυναμικού,
- οικονομική βιωσιμότητα του δικτύου,
- σύνδεση του δικτύου με τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ), τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και τις χώρες της Μεσογείου.

Οι Κύριοι Άξονες Ανάπτυξης των χωρών της Ε.Ε., πηγή: ΧΣΑΑ Περιφέρειας Ηπείρου, ΦΕΚ 1451β/6-10-2003

Το TEN-T θα περιλαμβάνει υποδομές μεταφορών (οδικών, σιδηροδρομικών και εσωτερικών πλωτών δικτύων, θαλάσσιες αρτηρίες, θαλάσσιοι λιμένες, λιμένες εσωτερικής ναυσιπλοΐας

⁶ (http://europa.eu/legislation_summaries/regional_policy/management/transeuropean_networks/tr0043_en.htm)

και αεροδρόμια), σε συνδυασμό με τα αντίστοιχα συστήματα διαχείρισης της κυκλοφορίας και συστημάτων εντοπισμού θέσης και πλοήγησης.

Τα χαρακτηριστικά των διαφόρων δικτύων μεταφορών εξειδικεύονται ως ακολούθως:

Το **οδικό δίκτυο** αποτελείται από αυτοκινητοδρόμους και οδούς υψηλής ποιότητας, καθώς και με υποδομή για τη διαχείριση της κυκλοφορίας, ενημέρωσης των χρηστών, την αντιμετώπιση περιστατικών και ηλεκτρονικής είσπραξης τελών. Το δίκτυο αυτό θα εγγυάται στους χρήστες ένα υψηλό και ομοιόμορφο επίπεδο υπηρεσιών, άνεσης και ασφάλειας, αν μη τι άλλο με την ενεργό συνεργασία των συστημάτων διαχείρισης κυκλοφορίας σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και των παρόχων πληροφοριών μεταφορών και κυκλοφορίας και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας.

Το **σιδηροδρομικό δίκτυο** αποτελείται από δύο υψηλής ταχύτητας και τα συμβατικά σιδηροδρομικά δίκτυα, καθώς και εγκαταστάσεις που επιτρέπουν την ολοκλήρωση υπηρεσιών σιδηροδρομικών και οδικών μεταφορών και, ενδεχομένως, θαλάσσιων και αεροπορικών μεταφορών. Η τεχνική εναρμόνιση και η σταδιακή εφαρμογή του ευρωπαϊκού συστήματος διαχείρισης της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας (ERTMS) και του εναρμονισμένου συστήματος ελέγχου και χειρισμού διασφαλίζει τη διαλειτουργικότητα των εθνικών δικτύων. Οι χρήστες θα πρέπει να επωφελούνται από το υψηλό επίπεδο ποιότητας και ασφάλειας, χάρη στη συνέχεια και τη διαλειτουργικότητα που θα προσφέρει.

Το **δίκτυο εσωτερικής ναυσιπλοΐας** αποτελείται από ποτάμια, κανάλια, και λιμένες εσωτερικής ναυσιπλοΐας. Το δίκτυο περιλαμβάνει επίσης υποδομή διαχείρισης της κυκλοφορίας, και ειδικότερα ενός διαλειτουργικού, ευφυούς συστήματος κυκλοφορίας και μεταφορών (River Information Services), που προορίζεται να βελτιστοποιήσει την υφιστάμενη δυναμικότητα και την ασφάλεια του δικτύου εσωτερικής ναυσιπλοΐας, καθώς και βελτίωση της διαλειτουργικότητας με άλλους τρόπους μεταφοράς.

Οι **αρτηρίες του θαλάσσιου δικτύου** συγκεντρώνουν τις ροές των εμπορευμάτων στις θαλάσσιες οδούς, ώστε να βελτιωθούν οι υφιστάμενες θαλάσσιες συνδέσεις και θεσπίζουν νέες βιώσιμες, τακτικές και συστηματικές συνδέσεις για τη μεταφορά εμπορευμάτων μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το **δίκτυο αερολιμένων** αποτελείται από αερολιμένες που βρίσκονται στο εσωτερικό της ΕΕ που είναι ανοικτοί στην εμπορική εναέρια κυκλοφορία και οι οποίοι πληρούν ορισμένα κριτήρια, όπως ορίζεται στο παράρτημα II της σχετικής απόφασης. Θα πρέπει να επιτρέπουν την ανάπτυξη των αεροπορικών συνδέσεων, τόσο εντός της ΕΕ όσο και μεταξύ της ΕΕ και του υπόλοιπου κόσμου, καθώς και τη διασύνδεση με άλλους τρόπους μεταφοράς.

Ένα **δίκτυο συνδυασμένων μεταφορών** περιλαμβάνει σιδηροδρομικές και πλωτές οδούς που επιτρέπουν σε μεγάλες αποστάσεις συνδυασμένες εμπορευματικές μεταφορές μεταξύ όλων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Περιλαμβάνει, επίσης, διατροπικούς (multimodal) τερματικούς σταθμούς εφοδιασμένους με εγκαταστάσεις που επιτρέπουν τη μεταφόρτωση μεταξύ των διαφόρων δικτύων μεταφοράς.

Η **διαχείριση των θαλάσσιων μεταφορών και του δικτύου πληροφοριών** θα περιλαμβάνει παράκτια και λιμενικά συστήματα διαχείρισης της ναυσιπλοΐας, τα συστήματα του εντοπισμού του στίγματος των πλοίων, τα συστήματα αναφοράς για τα πλοία που μεταφέρουν επικίνδυνα εμπορεύματα και τα συστήματα επικοινωνίας για τις περιπτώσεις κινδύνου για την ασφάλεια στη θάλασσα.

Το **δίκτυο διαχείρισης εναέριας κυκλοφορίας** περιλαμβάνει τον εναέριο χώρο που διατίθεται στη γενική αεροπορία, αεροδιαδρόμους, βοηθήματα αεροναυτιλίας, σχεδιασμό της κυκλοφορίας και των συστημάτων διαχείρισης και συστήματα ελέγχου εναέριας κυκλοφορίας. Απαραίτητα για να εξασφαλίσουν την ασφαλή και αποτελεσματική εναέρια κυκλοφορία στον ευρωπαϊκό εναέριο χώρο.

Το **δίκτυο εντοπισμού στίγματος και πλοήγησης** περιλαμβάνει τα δορυφορικά συστήματα εντοπισμού θέσης και πλοήγησης και τα συστήματα που θα καθορισθούν στο μελλοντικό ευρωπαϊκό σχέδιο ραδιοπλοήγησης. Τα συστήματα αυτά προορίζονται να προσφέρουν

αξιόπιστη και αποτελεσματική υπηρεσία πλοήγησης που θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί από όλα τα μέσα μεταφοράς.

Ως έργα προτεραιότητας καθορίζονται εκείνα τα έργα που είναι έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος και που πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:

- αποσκοπούν στην εξάλειψη σημείων συμφόρησης ή στη συμπλήρωση χαμένων κρίκων σε σημαντικές διαδρομές του διευρωπαϊκού δικτύου,
- είναι σε τέτοια κλίμακα ώστε να συμβάλλουν με σημαντική προστιθέμενη αξία στο μακροπρόθεσμο προγραμματισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο,
- παρουσιάζουν εν δυνάμει κοινωνικοοικονομικά οφέλη,
- βελτιώνουν σημαντικά την κινητικότητα εμπορευμάτων και προσώπων μεταξύ των χωρών της ΕΕ,
- συμβάλουν στην ενίσχυση της εδαφικής συνοχής της ΕΕ με την ολοκλήρωση και ενσωμάτωση των δικτύων των νέων χωρών της ΕΕ,
- συμβάλλουν στην αειφόρο ανάπτυξη των μεταφορών.

4.3. Το χωροταξικό πλαίσιο στη χώρα μας

«Οι σύγχρονες πολιτικές και στόχοι χωρικής ανάπτυξης υιοθετούν την ιδέα ότι ορισμένες μορφές χωρικής οργάνωσης είναι προτιμότερες και συγκεκριμένα ότι η πολυκεντρική κατανομή ανθρώπων, δραστηριοτήτων και υποδομών είναι καλύτερη από τη μονοκεντρική κατανομή. Αυτή η άποψη διέπει το Σχέδιο Ανάπτυξης του Κοινοτικού Χώρου (ESDP: *European Spatial Planning Perspective*, EC 1999) σύμφωνα με το οποίο η πολυκεντρικότητα επιδιώκεται με τη δικτύωση των πόλεων και με την ανάπτυξη της συμπληρωματικότητάς τους. Σήμερα, η έννοια της πολυκεντρικότητας κατέχει σημαντική θέση στην Ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική και αποτελεί προτεραιότητα για τη χωρική ανάπτυξη στην Ευρώπη»⁷. Στο πλαίσιο αυτό, η πολιτική και η έννοια της πολυκεντρικότητας έχει υιοθετηθεί στο Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της χώρας μας που αποτελεί τον χωροταξικό σχεδιασμό και διαγράφει τις χωροταξικές κατευθύνσεις σε εθνικό επίπεδο.

Το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ) καθορίζει τους σκοπούς της χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης της χώρας και στοχεύει στη διαμόρφωση ενός χωρικού προτύπου ανάπτυξης, με την ενίσχυση του ρόλου της χώρας σε διεθνές, ευρωπαϊκό, μεσογειακό και βαλκανικό επίπεδο, την ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης και της χωρικής συνοχής, τη διαφύλαξη και, κατά περίπτωση, την ανάδειξη των ευαίσθητων φυσικών πόρων, της πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου, την προσαρμογή της χώρας στις νέες συνθήκες που διαγράφουν οι κλιματικές αλλαγές και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων που αυτές συνεπάγονται και την παροχή ενός συνεκτικού πλαισίου κατευθύνσεων για τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού.

Το ΓΠΧΣΑΑ εκτιμά ότι, έως το τέλος της 15ετούς προγραμματικής περιόδου, ο κλάδος των μεταφορών και των συγκοινωνιών θα εξυπηρετεί, με αυξημένη ποιότητα, ταχύτητα και μειωμένο κόστος, πολλαπλάσια από σήμερα μεταφορικά βάρη. Το σύνολο του κλάδου προβλέπεται να λειτουργήσει σε πιο ανταγωνιστικό και διεθνοποιημένο περιβάλλον και να διαδραματίσει κομβικό ρόλο για τις μεταφορές όλων των Βαλκανίων και της νοτιοανατολικής Ευρώπης γενικότερα. Η προώθηση πολιτικής συνδυασμένων συστημάτων μεταφορών και δημοσίων συγκοινωνιών θεωρείται ότι θα καταστήσει ανταγωνιστικότερη την ελληνική οικονομία και θα βελτιώσει την ποιότητα των υπηρεσιών μεταφορών.

Ειδικότερα το ΓΠΧΣΑΑ περιλαμβάνει:

Χωρική οργάνωση των κύριων εθνικών πόλων και αξόνων ανάπτυξης, καθώς και των διεθνών και διαπεριφερειακών εισόδων-πυλών και συνδέσεων της χώρας⁸

⁷ Παρατηρητήριο Εγνατίας Οδού, Εκτίμηση της επίδρασης της Εγνατίας Οδού και των καθέτων αξόνων στην πολυκεντρική χωρική ανάπτυξη της ζώνης επιρροής τους, Εγνατία Οδός, Νοέμβριος 2009

⁸ Άρθρο 5, Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, ΥΠΕΧΩΔΕ, Φεβρουάριος 2008

Για την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής στο σύνολο του εθνικού χώρου και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς του στο διεθνές περιβάλλον, επιδιώκεται η πολυκεντρική οργάνωσή του με τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλέγματος αστικών πόλων και αξόνων ανάπτυξης. Ειδικά για τα νησιά του Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, το πλέγμα αυτό, λαμβάνει τη μορφή ενός πολυπολικού αναπτυξιακού συμπλέγματος που διασυνδέεται λειτουργικά με την ηπειρωτική χώρα και την Κρήτη.

Στο πλαίσιο αυτό, τίθενται οι εξής βασικές επιδιώξεις:

A1. Ηπειρωτική χώρα, Κρήτη και πλησίον αυτών νησιά.

- Το διαμορφούμενο δίκτυο αστικών πόλων εντάσσεται σε ένα πλέγμα αξόνων ανάπτυξης, που συναρθρώνεται με τα λοιπά οικιστικά κέντρα, τους μικρότερους οικισμούς και τις περιοχές ανάπτυξης παραγωγικών, οικονομικών και διοικητικών δραστηριοτήτων και υπηρεσιών. Το πλέγμα αυτό υποστηρίζεται από τα στρατηγικά δίκτυα μεταφορών και υποδομών και διασυνδέεται με τις πύλες εισόδου - εξόδου της χώρας.
- Στο πλέγμα αυτό εντάσσονται και τα πλησίον της ηπειρωτικής χώρας και της Κρήτης νησιά (Ιόνια, Σποράδες, νησιά του Αργοσαρωνικού, Θάσος, Σαμοθράκη κ.α.) τα οποία αναμένεται να επωφεληθούν πολλαπλά από τη διάχυση της ανάπτυξης που θα κορυφωθεί με την ολοκλήρωση των αξόνων ανάπτυξης, αλλά και να συμβάλουν στην ενδυνάμωση των αξόνων αυτών με τα συγκριτικά πλεονεκτήματα τα οποία διαθέτουν σε τομείς, όπως ο τουρισμός και το περιβάλλον.
- Για την ενίσχυση της δυναμικής του πλέγματος αυτού και την ισόρροπη, κατά το δυνατό, διάχυση της ανάπτυξης στο σύνολο της επικράτειας, δίδεται έμφαση στη συμπληρωματικότητα και την εξειδίκευση των περιφερειακών και τοπικών συστημάτων ανάπτυξης, στην ενίσχυση των δικτύων τεχνογνωσίας έρευνας και τεχνολογίας, όπως και του ανθρώπινου δυναμικού.
- Κατά τη διαδικασία ολοκλήρωσης των αξόνων ανάπτυξης λαμβάνονται μέτρα για την αντιμετώπιση συγκρούσεων χρήσεων γης που ανακύπτουν αφενός από την ανάγκη ανάπτυξης του αστικού χώρου και σημαντικών για τη χώρα παραγωγικών δραστηριοτήτων και αφετέρου από την ανάγκη προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου.
- Ομοίως λαμβάνονται μέτρα για την ανάπτυξη της παραγωγικής υποδομής και τη διευκόλυνση των μετακινήσεων, με τη μείωση του κόστους μεταφοράς και των χρονοαποστάσεων ιδιαίτερα στις απομονωμένες ή δυσπρόσιτες περιοχές της χώρας (ορεινός, παραμεθόριος και νησιωτικός χώρος).

A2. Πολυπολικό αναπτυξιακό σύμπλεγμα νήσων Βορείου και Νοτίου Αιγαίου

- Επιδιώκεται η ανάπτυξη δραστηριοτήτων διεθνούς και εθνικής εμβέλειας με κύριο προσανατολισμό τον τουρισμό, τον πολιτισμό και το περιβάλλον, καθώς και άλλων δραστηριοτήτων στις οποίες τα νησιά διαθέτουν συγκριτικό πλεονέκτημα (όπως, επί παραδείγματι, η εξόρυξη στη Μήλο, στο Γιαλί και στη Τήνο, ή η μικρή μεταποιητική δραστηριότητα που συνδέεται με την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων του πρωτογενούς τομέα, στον κλάδο τροφίμων-ποτών, στο σύνολο του νησιωτικού συμπλέγματος).
- Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για την άρση της απομόνωσης των νησιών του Βορείου και του Νοτίου Αιγαίου, με την ανάπτυξη των συνδέσεων των κύριων αναπτυξιακών ενοτήτων τους (στις οποίες συναρθρώνονται λειτουργικά τα μικρότερα νησιά) τόσο μεταξύ τους, όσο και με τους κύριους πόλους του ηπειρωτικού χώρου και της Κρήτης. Για την ανάπτυξη των συνδέσεων αυτών, προωθούνται τα αναγκαία έργα υποδομής και οι κατάλληλες δράσεις σύμφωνα με όσα ειδικότερα προβλέπονται στο άρθρο 6 (Χωρική διάρθρωση των στρατηγικής σημασίας δικτύων υποδομών και υπηρεσιών μεταφορών, ενέργειας, επικοινωνιών και τεχνολογίας).

Οι ως άνω επιδιώξεις εξειδικεύονται περαιτέρω ως εξής:

Β. Πόλοι ανάπτυξης της ηπειρωτικής χώρας, της Κρήτης και των πλησίων αυτών, νησιών

Οι πόλοι ανάπτυξης κατατάσσονται σε τέσσερις ιεραρχημένες κατηγορίες αστικών κέντρων ως εξής:

1. Μητροπολιτικά κέντρα: Περιλαμβάνουν τα αστικά κέντρα της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης που αποτελούν και τους κύριους αστικούς πόλους - πύλες σε διεθνές επίπεδο. Για κάθε ένα από τα κέντρα αυτά επιδιώκεται ειδικότερα:

Αθήνα:

- Η ενίσχυση και εδραίωση του ρόλου της Αθήνας ως «πόλης - πύλης» και ως περιφερειακού μητροπολιτικού πόλου της Ε.Ε.
- Η προώθηση του ρόλου της ως επιχειρηματικού κέντρου σύνδεσης της Ε.Ε. με την Νότιο-Ανατολική Μεσόγειο, τη Μέση Ανατολή, τα Βαλκάνια και τις Παρευξείνιες χώρες, σε δικτύωση με τις αντίστοιχες μητροπόλεις με σκοπό τη συγκρότηση ευρύτερων δυναμικών ζωνών οικονομικής ολοκλήρωσης.
- Η βελτίωση της ελκυστικότητάς της, με την απόκτηση υψηλής ποιότητας περιβάλλοντος.
- Η λειτουργική εξειδίκευση του αναπτυξιακού ρόλου της, στη βάση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της, για την κατάκτηση ευδιάκριτης ταυτότητας στο σύστημα των ευρωπαϊκών μητροπόλεων.
- Ο προσδιορισμός και η ενίσχυση δραστηριοτήτων διεθνούς εμβέλειας, η συγκέντρωση σύγχρονων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (χρηματοπιστωτικό σύστημα, ασφάλειες, ναυτιλία), η ανάδειξή της σε διεθνή κόμβο μεταφορών και διαμετακομιστικού εμπορίου, σε κέντρο έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, σε οικουμενική πολιτιστική μητρόπολη, σε τουριστικό πόλο διεθνούς ακτινοβολίας με πολυσχιδή ταυτότητα (με έμφαση στον πολιτιστικό και συνεδριακό τουρισμό, αλλά και με δυνατότητες παραθεριστικού τουρισμού σε παράλιες περιοχές της Αττικής και τα πλησίον νησιά), σε κέντρο παροχής υπηρεσιών υγείας και σε προορισμό μεγάλων αθλητικών εκδηλώσεων.
- Η ανάδειξη του ρόλου της Αθήνας ως εθνικού μητροπολιτικού κέντρου και ως πόλου διάχυσης της αναπτυξιακής δυναμικής στο σύνολο του εθνικού χώρου, στο πλαίσιο της ισόρροπης και πολυκεντρικής περιφερειακής ανάπτυξης.

Θεσσαλονίκη

- Η ενίσχυση του ρόλου της Θεσσαλονίκης ως «πόλης - πύλης» και ως περιφερειακού μητροπολιτικού πόλου της Ε.Ε.
- Η ενίσχυση του ρόλου της ως πολιτιστικής μητρόπολης και ως πόλου τουρισμού και αναψυχής με ακτινοβολία στα Βαλκάνια και στις χώρες του Ευξείνου Πόντου (αξιοποίηση της σχέσης της με τη Χαλκιδική, το Άγιο Όρος και άλλους τόπους ιδιαίτερης περιβαλλοντικής και πολιτιστικής αξίας).
- Η ενίσχυση του ρόλου της ως επιχειρηματικού / εμπορικού συνδέσμου της Ε.Ε. με τα Βαλκάνια και τις χώρες του Εύξεινου Πόντου.
- Η ανάδειξη της σε βαλκανικό πόλο έρευνας και καινοτομίας, σε κόμβο μεταφορών και διαμετακόμισης, καθώς και σε κέντρο παροχής κοινωνικών υπηρεσιών (εκπαίδευση, υγεία).
- Η βελτίωση της λειτουργικότητάς της σε όλους τους τομείς (οικονομία, πολιτισμός, εκπαίδευση, υγεία, αναψυχή).

- Η βελτίωση της ελκυστικότητάς της, με την απόκτηση υψηλής ποιότητας περιβάλλοντος.
- Η σταδιακή εξισορρόπηση με την Αθήνα.

2. Πρωτεύοντες εθνικοί πόλοι: Περιλαμβάνουν ιδιαίτερα σημαντικά αστικά κέντρα, που είτε είναι σημερινές έδρες περιφερειών, είτε συνδέονται λειτουργικά με αυτές, ενισχύοντας την αναπτυξιακή τους πορεία. Πρόκειται για την Πάτρα, το δίπολο Λάρισα - Βόλος, τα Ιωάννινα, το δίπολο Ηράκλειο - Χανιά και το δίπολο Κομοτηνή - Αλεξανδρούπολη.

Στους παραπάνω πόλους επιλέγεται η ανάπτυξη δραστηριοτήτων και υπηρεσιών διεθνούς και εθνικής ακτινοβολίας καθώς και η συμμετοχή τους στην ανάπτυξη διεθνών δικτύων συνεργασίας.

Ειδικότερα, για την εδραίωση του διακριτού ρόλου ενός εκάστου των προαναφερόμενων πόλων, προωθούνται:

Πάτρα

- Ανάδειξη της Πάτρας σε εθνικό πόλο - πύλη στον Αδριατικό διάδρομο.
- Ενίσχυση της στους τομείς της ανώτατης εκπαίδευσης, της έρευνας-τεχνολογίας, των μεταφορών (ιδίως ενίσχυση της ως διαμετακομιστικού – εμπορευματικού κέντρου), του τουρισμού και της υγείας.
- Αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της θέσης της στη συνάρθρωση των δύο εθνικών αξόνων ανάπτυξης ΠΑΘΕ και Δυτικού άξονα (Ιόνιας οδού) και ενίσχυση του ρόλου της στον ευρύτερο χώρο της Πελοποννήσου, της Δυτικής Ελλάδας και των Ιονίων Νήσων (Κεφαλονιά, Ζάκυνθος).

Λάρισα – Βόλος

- Ισχυροποίηση του δίπολου Λάρισα - Βόλος, το οποίο παρουσιάζει αυξανόμενα στοιχεία δικτύωσης και συμπληρωματικές εξειδικεύσεις και υποδομές.
- Ενίσχυση της συνεργασίας με τα δύο μητροπολιτικά κέντρα, όπως και με τους εθνικούς πόλους Ιωαννίνων και Πάτρας, που αποτελούν ισχυρά σημεία έλξης στον εθνικό χώρο λόγω της ανάπτυξης των βορειοδυτικών - δυτικών πυλών της χώρας.
- Ενίσχυση, επίσης, της συνεργασίας με τη Λαμία, τα Τρίκαλα και την Καρδίτσα.
- Ενίσχυση του δίπολου στους τομείς της ανώτατης εκπαίδευσης, της έρευνας-τεχνολογίας και της υγείας.
- Ενίσχυση της Λάρισας ως κέντρου των κλάδων αγροτοδιατροφής και μεταποίησης βιομηχανικών φυτών και του Βόλου ως παραδοσιακού βιομηχανικού κέντρου με εξειδίκευση στους κλάδους της τσιμεντοβιομηχανίας και της μεταλλουργίας και ως κέντρου μιας ευρύτερης περιοχής ανάπτυξης τουρισμού (Πήλιο, Σποράδες).

Ιωάννινα

- Ανάδειξη των Ιωαννίνων σε πόλο διακρατικών συνεργασιών και διασυνοριακής δικτύωσης, ιδιαίτερα στη δυτική περιοχή των Βαλκανίων και στον Αδριατικό διάδρομο, μέσω και της αναβάθμισης του ρόλου της Ηγουμενίτσας ως πύλης εισόδου της χώρας και της ανάδειξής της σε πόλο που να λειτουργεί συμπληρωματικά.
- Ισχυροποίηση των συνεργασιών αφενός με το μητροπολιτικό κέντρο της Θεσσαλονίκης και αφετέρου με τους εθνικούς πόλους Λάρισας - Βόλου (δίπολο) και Πάτρας.
- Ενίσχυση της συνεργασίας με τα νησιά του Ιονίου (Κέρκυρα, Λευκάδα), με έμφαση σε σημαντικούς για την ανάπτυξη των νησιών τομείς (π.χ. τουρισμός, υγεία).

- Ενίσχυση στους τομείς της ανώτατης εκπαίδευσης, της έρευνας - τεχνολογίας και της υγείας.
- Ανάδειξη των Ιωαννίνων σε ευρύτερο κέντρο α) εναλλακτικών, κυρίως, μορφών τουρισμού, σε συνδυασμό με την ανάδειξη των σημαντικών, τοπικών, φυσικών και πολιτιστικών πόρων, β) δραστηριοτήτων του πρωτογενούς τομέα (ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά την παραγωγή προϊόντων με βιολογικές μεθόδους, ονομασίας προέλευσης κ.α) και γ) καλλιτεχνικής επεξεργασίας ευγενών μετάλλων.

3. Δευτερεύοντες εθνικοί πόλοι: Στην κατηγορία αυτή, περιλαμβάνονται τα ακόλουθα ιδιαίτερα δυναμικά αστικά κέντρα: Κέρκυρα, Κοζάνη, Λαμία, Καβάλα, το δίπολο Τρίπολη - Καλαμάτα και τα ιδιαίτερα δυναμικά κέντρα του Β. και Ν. Αιγαίου (Ρόδος, Ερμούπολη, Μυτιλήνη και Χίος). Στα πιο πάνω αστικά κέντρα προωθείται η αναβάθμιση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών των πόλεων και η καινοτομία, με στόχο την ανάπτυξη και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του παραγωγικού τους δυναμικού.

4. Λοιποί εθνικοί πόλοι: Περιλαμβάνονται τα ακόλουθα δυναμικά αστικά κέντρα: Αργίριο, Δράμα, Καρδίτσα, Κατερίνη, Ξάνθη, Σέρρες και Τρίκαλα. Στους πιο πάνω πόλους, ενισχύεται ο ιδιαίτερος χαρακτήρας τους (παραγωγικός, πολιτιστικός) και αναβαθμίζεται το αστικό περιβάλλον, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Επίσης, ενισχύεται η ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας μεταξύ γειτονικών αστικών κέντρων και η, μέσω αυτών, δημιουργία διπλών ή πολυ-πόλων, όπως αυτών της Κοζάνης - Πτολεμαΐδας, της Καβάλας - Ξάνθης - Δράμας, των Τρικάλων - Καρδίτσας, της Άρτας - Πρέβεζας - Λευκάδας, του Αργιρίου - Μεσολογγίου και του Πύργου - Αμαλιάδας.

Γ. Κύριοι άξονες ανάπτυξης της ηπειρωτικής χώρας και της Κρήτης

Προβλέπεται η ολοκλήρωση των παρακάτω κύριων αξόνων ανάπτυξης:

Ανατολικός χερσαίος άξονας: Αναπτύσσεται κατά μήκος του ΠΑΘΕ και συμπεριλαμβάνει, εκτός της Εύβοιας, και τα πλησίον νησιά (Σποράδες, πλησίον της Αττικής νησιά). Παραμένει ο παραδοσιακός άξονας ανάπτυξης της χώρας. Περιλαμβάνει τα μητροπολιτικά κέντρα (πόλους) της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, πρωτεύοντες εθνικούς πόλους (Πάτρα, δίπολο Λάρισα - Βόλος) και άλλους σημαντικούς σε εθνικό επίπεδο πόλους ανάπτυξης (Λαμία, Χαλκίδα, Κατερίνη). Η ολοκλήρωσή του ενισχύει το σύνολο σχεδόν των αξόνων ανάπτυξης της χώρας με τους οποίους συνδέεται λειτουργικά. Συνδέεται άμεσα και έμμεσα (μέσω της Εγνατίας οδού) με το σύνολο των χερσαίων πυλών εισόδου / εξόδου της χώρας, καθώς και με διεθνείς θαλάσσιους άξονες.

Βόρειος Άξονας: Αναπτύσσεται κατά μήκος της Βόρειας Ελλάδας και συγκεκριμένα της Εγνατίας οδού, συμπεριλαμβάνοντας και τα πλησίον νησιά (Σαμοθράκη, Θάσος, Κέρκυρα). Περιλαμβάνει το Μητροπολιτικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης, πρωτεύοντες εθνικούς πόλους (Ιωάννινα, και το δίπολο Κομοτηνής-Αλεξανδρούπολης) και άλλους σημαντικούς σε εθνική κλίμακα πόλους ανάπτυξης (Κοζάνη, Καβάλα, Σέρρες, Ξάνθη και Δράμα) καθώς και τις διεθνείς πύλες της χώρας προς τα Βαλκάνια (Κακαβιά, Κρυσταλοπηγή/Ιεροπηγή, Εύζωνοι, Προμαχώνας, Ορμένιο), προς την Αδριατική /Ιταλία (Ηγουμενίτσα) και την Ευρωπαϊκή Τουρκία (Κήποι) και, κατ' επέκταση, προς τη Μ. Ασία.

Δυτικός Άξονας: Διατρέχει, την ηπειρωτική χώρα στα δυτικά του ορεινού συμπλέγματος της Πίνδου, των ορεινών σχηματισμών της Στερεάς Ελλάδος και της Πελοποννήσου, συμπεριλαμβάνοντας και τα πλησίον νησιά (Ιόνια νησιά). Περιλαμβάνει πρωτεύοντες εθνικούς αναπτυξιακούς πόλους (Ιωάννινα σε συνδυασμό με την Ηγουμενίτσα και την Πάτρα) και άλλους, σημαντικούς σε εθνικό επίπεδο, πόλους ανάπτυξης (Καλαμάτα και Αργίριο). Συνδέεται λειτουργικά προς βορρά με τα δυτικά Βαλκάνια, δυτικά και νότια με διεθνείς θαλάσσιους άξονες και με την Κρήτη (Καστέλλι Κισσάμου).

Άξονας κεντρικής ενδοχώρας: Αναπτύσσεται κατά μήκος της Ε65. Περιλαμβάνει, σημαντικούς σε εθνικό επίπεδο, πόλους ανάπτυξης (Λαμία, Καρδίτσα και Τρίκαλα), ενώ συνδέεται λειτουργικά με πρωτεύοντες εθνικούς αναπτυξιακούς πόλους (Ιωάννινα και το δίπολο Λάρισα - Βόλος).

Διαγώνιος Άξονας: Αναπτύσσεται κατά μήκος του οδικού άξονα Λαμία-Ιτέα / Άμφισσα-Αντίρριο-Πάτρα. Διασυνδέει άμεσα το διεθνές λιμάνι της Πάτρας με την κεντρική Ελλάδα, μέσω της Λαμίας, διευκολύνοντας τη ροή ανθρώπων και αγαθών.

Άξονας Κεντρικής Πελοποννήσου: Αναπτύσσεται κατά μήκος του οδικού άξονα Κόρινθος – Τρίπολη – Καλαμάτα / Σπάρτη - Γύθειο, συμπεριλαμβάνοντας και τα πλησίον νησιά (Κύθηρα, Αντικύθηρα).

Άξονας Κρήτης: Αναπτύσσεται κατά μήκος του βόρειου οδικού άξονα του νησιού, από τη Σητεία έως το Καστέλλι Κισσάμου, και σε αυτόν συναρθρώνεται ολόκληρη η αναπτυξιακή ενότητα της Κρήτης και των πλησίον αυτής νησιών. Συνδέεται λειτουργικά με άξονες ανάπτυξης της ηπειρωτικής χώρας (Δυτικός και χερσαίος Ανατολικός), με το αναπτυξιακό νησιωτικό σύμπλεγμα Βορείου και Νοτίου Αιγαίου και με διεθνείς θαλάσσιους άξονες.

A.2. Ειδικές κατευθύνσεις για τις μεταφορές⁹

Για το σύνολο των βασικών μεταφορικών υποδομών της χώρας, όπως απεικονίζονται ενδεικτικά στον επόμενο χάρτη (χάρτης 6 του ΓΠΧΣΑΑ), δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:

⁹ Άρθρο 6, Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, ΥΠΕΧΩΔΕ, Φεβρουάριος 2008

Χάρτες 6 και 6.1 του ΓΠΧΣΑΑ: Μεταφορικές Υποδομές, Νέο και Αναβαθμιζόμενο Οδικό Δίκτυο, ΥΠΕΧΩΔΕ, 2008 (www.minenv.gr)

A.2.1 Οδικές υποδομές & Υπηρεσίες

Πιο συγκεκριμένα, σε σχέση με τις οδικές υποδομές, όπως απεικονίζονται ενδεικτικά στον προηγούμενο χάρτη (χάρτης 6.1 του ΓΠΧΣΑΑ), και τις συναφείς υπηρεσίες, δίδονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

Ολοκλήρωση και συνεχής αναβάθμιση των υποδομών και υπηρεσιών των δύο οδικών διευρωπαϊκών οδικών αξόνων του ΠΑΘΕ και της Εγνατίας οδού.

Ολοκλήρωση και αναβάθμιση των υποδομών και υπηρεσιών των σημαντικών για την πύκνωση του βασικού οδικού συστήματος της χώρας (έργα που συμβάλλουν στην άρση των ασυνεχειών του οδικού δικτύου) οδικών αξόνων, όπως της Βορειοδυτικής Οδού Πελοποννήσου (Κόρινθος – Πάτρα – Πύργος – Τσακώνα), της Ιόνιας Οδού (Αντίρριο – Αγρίνιο - Ιωάννινα - Κακαβιά), του Αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδας – Ε65 (Λαμία – Εγνατία Οδό), του Αυτοκινητόδρομου Κόρινθος –Τρίπολη-Καλαμάτα και Σπάρτη–Γύθειο, καθώς και του Βόρειου Οδικού Άξονα της Κρήτης (από Σητεία έως Καστέλλι Κισσάμου).

Αναβάθμιση της σύνδεσης όλων των πρωτεύουσών των νομών ή άλλων σημαντικών για τις μεταφορές περιοχών, που βρίσκονται πλησίον των ως άνω οδικών αξόνων (π.χ. σύνδεση

των πόλεων της Λάρισας και της Καρδίτσας, σύνδεση των πόλεων της Πρέβεζας και της Λευκάδας με την Ιόνια Οδό, σύνδεση της ΝΑ.ΒΙ.ΠΕ. Αστακού επίσης με την Ιόνια Οδό κ.ά.).

Πύκνωση του ως άνω οδικού δικτύου, σε πρώτη φάση, με τους εξής αναβαθμισμένους, σε υποδομές και υπηρεσίες, οδικούς άξονες:

1. Θεσσαλονίκη – Νέα Μουδανιά και Θεσσαλονίκη - Πολύγυρος
2. Τρίπολη – Βυτίνα – Αρχαία Ολυμπία σύνδεση με δυτικό άξονα.
3. Λάρισα – Κοζάνη
4. Λάρισα- Φάρσαλα – σύνδεση με Ε65.
5. Τρίκαλα – Άρτα (βελτίωση υφιστάμενου δικτύου)
6. Αντίρριο – Ιτέα - Άμφισσα – Λαμία (βελτίωση υφιστάμενου δικτύου)
7. Λαμία – Καρπενήσι - Αργίριο – σύνδεση με Ιόνια Οδό (βελτίωση υφιστάμενου δικτύου)
8. Νότιο – Ανατολικός Άξονας της Κρήτης (και η σύνδεσή του με τον Βόρειο)
9. Ελευσίνα – Θήβα – Υλίκη
10. Σχηματάρι – Χαλκίδα - λιμένας Κύμης.
11. Χαλκίδα – Ψαχνά – Ιστιαία - Αιδηψός.
12. Αναβάθμιση και κατασκευή νέων τμημάτων των κυρίων οδικών αξόνων σε μεγάλα νησιά του Βορείου και Νότιου Αιγαίου (π.χ. Μυτιλήνη, Χίος, Ρόδος, Κως) και του Ιονίου πελάγους (π.χ. Κέρκυρα, Κεφαλληνία, Λευκάδα).

Ειδικότερα, σε ότι αφορά στους κάθετους άξονες της Εγνατίας οδού, δίδεται ως κατεύθυνση η νέα χάραξη, η ολοκλήρωση και η διαρκής αναβάθμιση των εξής δέκα (10) οδικών αξόνων:

1. Ιωάννινα –Κακαβιά (Αλβανία)
2. Σιάτιστα – Καστοριά - Κρυσταλλοπηγή / Ιεροπηγή (Αλβανία- Πανευρωπαϊκός Άξονας VIII),
3. Κοζάνη – Πτολεμαΐδα – Φλώρινα – Νίκη (πΓΔΜ - Πανευρωπαϊκός άξονας Χ)
4. Θεσσαλονίκη (λιμένας) – Εύζωνοι (πΓΔΜ-Πανευρωπαϊκός άξονας Χ)
5. Θεσσαλονίκη (λιμένας) - Σέρρες - Προμαχώνας (Βουλγαρία - Πανευρωπαϊκός Διάδρομος IV),
6. Καβάλα (λιμένας) – Δράμα – Εξοχή (Βουλγαρία)
7. Ξάνθη – Εχίνος (Βουλγαρία - Πανευρωπαϊκός Διάδρομος IV)
8. Κομοτηνή - Νυμφαία (Βουλγαρία - Πανευρωπαϊκός Διάδρομος IX).
9. Φέροι – Καστανιές - Ορμένιο (Βουλγαρία - Πανευρωπαϊκός Διάδρομος IX).
10. Αναβάθμιση της οδικής σύνδεσης Ηγουμενίτσα - Σαγιάδα – Κονίσπολη – Άγιοι Σαράντα.

Εντοπισμός και βελτίωση των επικίνδυνων σημείων στο οδικό δίκτυο της χώρας κατά προτεραιότητα.

Κατασκευή νέων και αναβάθμιση των υφιστάμενων περιφερειακών οδών όλων των σημαντικών αστικών κέντρων. Επίσης, κατασκευή όσο το δυνατόν περισσότερων, κλειστού τύπου, αυτοκινητόδρομων, με πυκνό δίκτυο ανισόπεδων κόμβων, με απευθείας συνδέσεις των μεταφορικών υποδομών κ.ο.κ.

4.4. Οι στρατηγικοί οδικοί άξονες¹⁰

Ο **αυτοκινητόδρομος Πάτρα – Αθήνα – Θεσσαλονίκη - Εύζωνοι (ΠΑΘΕ)** έχει συνολικό μήκος, περίπου, 770 km και διατρέχει 6 Περιφέρειες, από βορρά προς νότο, τις ακόλουθες: Κεντρική Μακεδονία, Θεσσαλία, Στερεά Ελλάδα, Αττική, Πελοπόννησος και Δυτική Ελλάδα.

Σύμφωνα με το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Συγκοινωνιακής Υποδομής 2010, ο αυτοκινητόδρομος αποτελεί τη ραχοκοκαλιά της ηπειρωτικής Ελλάδας και τον κύριο άξονα ανάπτυξης του Ελλαδικού χώρου. Πρόκειται για τον παραδοσιακό άξονα ανάπτυξης της χώρας καθώς συνδέει τα δύο μητροπολιτικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη), ενώ κατά μήκος του αρθρώνεται ένα πλέγμα από τα σημαντικότερα αστικά κέντρα με πόλεις μεσαίου (Πάτρα, Λάρισα, Βόλος) ή μικρότερου μεγέθους (Χαλκίδα, Κατερίνη, Λαμία, Κόρινθος).

Ο ΠΑΘΕ συνδέεται με το διάδρομο Χ των Διευρωπαϊκών Οδικών Δικτύων (ΔΟΔ), ο οποίος διατρέχει από βορειοδυτικά προς νοτιο-ανατολικά συνδέοντας τις παρακάτω πόλεις και χώρες: Σάλτσμπουργκ (Αυστρία) – Λιουμπλιάνα (Σλοβενία) – Ζάγκρεμπ (Κροατία) – Βελιγράδι (Σερβία – Μαυροβούνιο) – Νις (Σερβία – Μαυροβούνιο) – Σκόπια (ΠΔΓΜ) – Βέλες (ΠΓΔΜ) – Θεσσαλονίκη (Ελλάδα). Μέσω τεσσάρων κλάδων, ο κύριος άξονας Χ συνδέεται και με τις ακόλουθες πόλεις ή περιοχές: α) Γρατς (Αυστρία) – Μάριμπορ (Σλοβενία) – Ζάγκρεμπ (Κροατία), β) Βουδαπέστη (Ουγγαρία) – Νόβισαντ (Σερβία – Μαυροβούνιο) – Βελιγράδι (Σερβία – Μαυροβούνιο), γ) Νις (Σερβία – Μαυροβούνιο) – Σόφια (Βουλγαρία) και περαιτέρω κατά μήκος του διαδρόμου IV στην Κωνσταντινούπολη και δ) Βέλες (ΠΔΓΜ) – Βίτολα (ΠΔΓΜ) – Φλώρινα (Ελλάδα) και περαιτέρω μέσω της Φλώρινας – Κοζάνης (μέσω της Εγνατίας Οδού) στην Ηγουμενίτσα. Η ολοκλήρωση του συστήματος των αξόνων ΠΑΘΕ και Εγνατίας Οδού με σύγχρονες προδιαγραφές αποτελεί ένα από τα 30 έργα προτεραιότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με την αποφ. Αριθ. 884/2004/ΕΚ «περί των κοινοτικών προσανατολισμών για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών».

Ο **αυτοκινητόδρομος της Εγνατίας Οδού** έχει διάταξη σχεδόν εγκάρσια προς τον ΠΑΘΕ και συνολικό μήκος 670 km, από τα οποία 25 km είναι κοινά με τον ΠΑΘΕ. Διατρέχει το σύνολο του βορειοελλαδικού χώρου και διέρχεται από 5 Περιφέρειες, από ανατολικά προς τα δυτικά τις ακόλουθες: Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία, Θεσσαλία (15 km στο βόρειο τμήμα του Ν. Τρικάλων) και Ήπειρο.

Ο αυτοκινητόδρομος άρχισε να κατασκευάζεται το 1997 και αποτελεί τη δεύτερη σε μήκος κεντρική ραχοκοκαλιά του ηπειρωτικού κορμού της χώρας, διέρχεται, περίπου στο μέσον του, από την Ευρύτερη Περιοχή Θεσσαλονίκης και συνδέει τα περισσότερα αστικά κέντρα του βορειοελλαδικού χώρου. Ο άξονας της Εγνατίας οδού ολοκληρώνεται σε συνδυασμό με το σύστημα των καθέτων αξόνων που είναι υπό κατασκευή ή σχεδιάζεται να κατασκευαστούν και των οποίων το συνολικό μήκος φθάνει τα 627 km. Οι κάθετοι άξονες της Εγνατίας Οδού από δυτικά προς ανατολικά είναι οι εξής: Ιωάννινα – Κακκαβιά, Σιάτιστα – Κρυσταλλοπηγή, Κοζάνη – Φλώρινα – Νίκη, Θεσσαλονίκη – Σέρρες – Προμαχώνας, Καβάλα – Δράμα – Νευροκόπι – Εξοχή, Ξάνθη – Έχινος, Κομοτηνή – Νυμφέα, Αρδάνιο – Ορμένιο.

Η Εγνατία Οδός συνδέει τη χώρα ανατολικά με την Τουρκία (Κήποι) και δυτικά με την Ιταλία μέσω του λιμένα της Ηγουμενίτσας. Με το σύστημα Εγνατία Οδός και κάθετοι άξονες η χώρα συνδέεται, επίσης, με τη Βουλγαρία μέσω των διαδρόμων IV και IX των ΔΟΔ, με την ΠΓΔΜ μέσω του διαδρόμου Χ, καθώς και με την Αλβανία. Ο διάδρομος IV είναι ένας πολυ-τροπικός μεταφορικός άξονας που εκτείνεται από βορειοδυτικά προς νοτιοανατολικά, από τη Δρέσδη / Νυρεμβέργη (Γερμανία), μέσω της Πράγας (Τσεχία), Βιέννης (Αυστρία) /Μπρατισλάβα (Σλοβακία) και Βουδαπέστης (Ουγγαρία) έως τη Ρουμανία. Στη Ρουμανία ο διάδρομος IV διαιρείται σε δύο κλάδους. Ο βόρειος κλάδος εκτείνεται από το Αράντ μέσω του Βουκουρεστίου στην Κωστάντσα στη Μαύρη Θάλασσα, ενώ ο νότιος κλάδος από το Αράντ μέσω της Κραϊόβα στη Σόφια (Βουλγαρία) και διαιρείται περαιτέρω, με τον ένα κλάδο να εκτείνεται έως τη Θεσσαλονίκη (Ελλάδα) και τον άλλο έως την Κωνσταντινούπολη (Τουρκία).

¹⁰ Το κεφάλαιο αυτό στηρίζεται στο αντίστοιχο κεφάλαιο από την τεχνική έκθεση του Παρατηρητηρίου της Εγνατίας Οδού με τίτλο «Στρατηγικοί οδικοί άξονες της χώρας, και τάσεις εξέλιξης στις ζώνες διέλευσης», Ιούλιος 2008

Στρατηγικοί οδοί άξονες της χώρας (Παρατηρητήριο Εγνατίας Οδού, 2008)

Ο διάδρομος IX είναι ο μακρύτερος από τους δέκα διαδρόμους των ΔΟΔ. Ο διάδρομος έχει αφετηρία το Ελσίνκι (Φινλανδία), εκτείνεται έως την Αγ. Πετρούπολη (Ρωσία), όπου

χωρίζεται σε δύο κλάδους, ο πρώτος προς τη Μόσχα (Ρωσία), ενώ ο δεύτερος προς το Ρσκον (Ρωσία). Οι δύο κλάδοι ενώνονται και πάλι στο Κίεβο (Ουκρανία). Ο διάδρομος διαιρείται πάλι στην Ljubashenka/Rozdilna (Ουκρανία). Ο ένας κλάδος κατευθύνεται έως την Οδησό (Ουκρανία) στη Μαύρη Θάλασσα, ενώ η κύρια αρτηρία συνεχίζεται νότια στο Κισινάου (Μολδαβία), στο Βουκουρέστι (Ρουμανία), το Dimitrograd (Βουλγαρία) και σταματά στο Αιγαίο Πέλαγος και συγκεκριμένα στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης. Εκτός από τους προαναφερθέντες κλάδους υπάρχουν δύο πρόσθετες συνδέσεις. Και οι δύο συνδέσεις αρχίζουν στη θάλασσα της Βαλτικής, η πρώτη από το Καλίνινγκραντ (Ρωσία) και η δεύτερη από την Klaipeda (Λιθουανία). Στο Κάουνας (Λιθουανία) οι δύο κλάδοι τέμνονται και ο άξονας συνεχίζει μέσω Βίλνιους (Λιθουανία) στο Μινσκ (Λευκορωσία), όπου ο διάδρομος ΙΧ ταυτίζεται με το διάδρομο ΙΙ και συνεχίζει έως το Κίεβο (Ουκρανία). Ο **αυτοκινητόδρομος Δυτικής Ελλάδας (Ιόνια οδός)**, στην πλήρη ανάπτυξή του θα έχει συνολικό μήκος 383 km με αφετηρία τα Ιωάννινα και απόληξη την Καλαμάτα. Το τμήμα που αναφέρεται ως «Βόρεια Ιόνια Οδός» έχει μήκος περίπου 196 χλμ. από Ιωάννινα έως Αντίρριο (ανισόπεδος κόμβος με Εγνατία Οδό).

Στο σύνολό του ο αυτοκινητόδρομος διατρέχει τρεις Περιφέρειες, από βορρά προς νότο την Ήπειρο, τη Δυτική Ελλάδα και την Πελοπόννησο, και θα συνδέει τις πόλεις Ιωάννινα, Άρτα, Αγρίνιο, Πάτρα, Πύργο και Καλαμάτα.

Οι υπόλοιποι οδικοί άξονες είναι μικρότεροι σε μήκος, αλλά ολοκληρώνουν το μεταφορικό σύστημα σε εθνικό επίπεδο. Πρόκειται για τους άξονες: αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας (Ε65) σχεδιάζεται με συνολικό μήκος 175 km. Εκτείνεται από τη Λαμία έως την Εγνατία Οδό με την οποία και συνδέεται περίπου στο ύψος των Γρεβενών. Το έργο βρίσκεται υπό μελέτη. Ως επέκταση του Ε65 μπορεί να θεωρηθεί ο διαγώνιος άξονας Λαμίας – Αντιρρίου (μέσω Άμφισσας/Ιτέας) ο οποίος σχεδιάζεται με συνολικό μήκος 172 km. Έτσι, συνολικά, ο αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας θα διέρχεται από βορρά προς νότο από τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, ενώ θα επεκτείνεται και στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (μέσω του διαγώνιου άξονα Λαμίας – Αντιρρίου). Ο άξονας διέρχεται από τις πόλεις Τρίκαλα, Καρδίτσα και Λαμία και καταλήγει, μέσω Άμφισσας/Ιτέας, στο Αντίρριο.

Ο **Κεντρικός Άξονας Πελοποννήσου** έχει συνολικό μήκος περίπου 200 km με αφετηρία την Κόρινθο και εκτείνεται έως τη Σπάρτη συμπεριλαμβάνοντας και την Καλαμάτα. Διέρχεται αποκλειστικά μέσα από την Περιφέρεια Πελοποννήσου.

Ο **Βόρειος Άξονας της Κρήτης** έχει συνολικό μήκος περίπου 300 km, εκ των οποίων είναι κατασκευασμένα περίπου τα 200 km. Ο άξονας αυτός καλύπτει όλο το βόρειο κομμάτι της Κρήτης, από το Καστέλι έως τη Σητεία, ενώ διατρέχει ολόκληρη την Περιφέρεια Κρήτης και συνδέει τις πρωτεύουσες των νομών του νησιού, δηλαδή το Ηράκλειο, τα Χανιά, το Ρέθυμνο και τον Άγιο Νικόλαο.

Ειδικότερα ο **οδικός άξονας της Δυτικής Χώρας** (Ιονία Οδός) και ο υφιστάμενος παράλιος άξονας Ηγουμενίτσας – Πρεβέζης (Στρατηγικός Δυτικός Οδικός Άξονας) περιλαμβάνει:

- Α) Την Ιόνια οδό (η οποία αναφέρεται και ως «Βόρεια Ιόνια Οδός») η οποία έχει συνολικό μήκος περίπου 196 χιλιόμετρα, από τα Ιωάννινα έως το Αντίρριο.
- Β) Τμήμα της Ολυμπίας οδού (η οποία αναφέρεται και ως «Νότια Ιόνια Οδός») που αναφέρεται από το Ρίο έως την Καλαμάτα, μήκους 187 περίπου χιλιομέτρων. Σε αυτή περιλαμβάνεται και η ευρεία παράκαμψη της Πάτρας.
- Γ) Τη Γέφυρα Ρίου – Αντιρρίου (γέφυρα Χαρ. Τρικούπης) συνολικού μήκους περίπου 5 χιλιομέτρων (συμπεριλαμβανομένου και του χερσαίου οδικού δικτύου της γέφυρας).
- Δ) Τον οδικό άξονα Ιωαννίνων – Κακκαβιάς. Πρόκειται για υφιστάμενο οδικό άξονα, σημερινού μήκους περίπου 68 χιλιομέτρων, για τον οποίο υπάρχει πάγιο αίτημα βελτίωσης / αναβάθμισής του ως επέκταση της Ιόνιας οδού. Πρόσφατα αναγγέλθηκε η εκπόνηση σχετική μελέτης.

Σε πλήρη ανάπτυξη, ο Στρατηγικός Δυτικός Οδικός Άξονας, θα έχει μήκος που θα ξεπερνά τα 440 χιλιόμετρα, θα διατρέχει, από βορρά προς νότο, τρεις Περιφέρειες: την Ήπειρο, τη

Δυτική Ελλάδα και την Πελοπόννησο, και θα συνδέει τα κύρια αστικά κέντρα της περιοχής, όπως: τα Ιωάννινα, την Άρτα, το Αγρίνιο, την Πάτρα, τον Πύργο, την Καλαμάτα, κα. Παράλληλα θα συνδέεται με την Εγνατία και την ΠΑΘΕ ολοκληρώνοντας το συνολικό στρατηγικό δίκτυο οδικών αξόνων της χώρας.

Ο Δυτικός άξονας ανάπτυξης αλλά και ο παράλιος τουριστικός άξονας (Παρα-Ιόνια οδός) προβλέπονται και υλοποιούνται στο πλαίσιο του συνολικότερου χωροταξικού σχεδιασμού της χώρας, όπως αυτός παρουσιάζεται αναλυτικότερα στη συνέχεια του παρόντος.

Τα κύρια επίπεδα του χωροταξικού σχεδιασμού, τα οποία αφορούν το σχεδιασμό και υλοποίηση των δύο παραπάνω αναφερόμενων οδικών αξόνων («Ιόνια οδός» - «Παραϊόνια οδός»), διατυπώνονται αναλυτικά:

- Α) στο Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ) της χώρας,
- Β) στα επιμέρους Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) των Περιφερειών Ηπείρου, Δυτικής Ελλάδος και Πελοποννήσου.
- Γ) στο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό (και των λοιπών ειδικών πλαισίων).

Παράλληλα τμήματα των ανωτέρω οδικών αξόνων έχουν ενσωματωθεί και υλοποιούνται (ή πρόκειται να υλοποιηθούν) στα Επιχειρησιακά προγράμματα Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδος – Ηπείρου και Δυτικής Ελλάδος – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων της προγραμματικής περιόδου 2007 – 2013 ή/και από αμιγώς εθνικούς πόρους.

Ειδικότερα το ΓΠΧΣΑΑ καθορίζει τους σκοπούς της χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης της χώρας και στοχεύει στη διαμόρφωση ενός χωρικού προτύπου ανάπτυξης, με την ενίσχυση του ρόλου της χώρας σε διεθνές, ευρωπαϊκό, μεσογειακό και βαλκανικό επίπεδο, την ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης και της χωρικής συνοχής, τη διαφύλαξη και, κατά περίπτωση, την ανάδειξη των ευαίσθητων φυσικών πόρων, της πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου, την προσαρμογή της χώρας στις νέες συνθήκες που διαγράφουν οι κλιματικές αλλαγές και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων που αυτές συνεπάγονται και την παροχή ενός συνεκτικού πλαισίου κατευθύνσεων για τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού¹¹.

Στο πλαίσιο αυτό το ΓΠΧΣΑΑ καθορίζει και άξονες ανάπτυξης όπου ειδικότερα για τον δυτικό άξονα αναφέρεται ότι διατρέχει την ηπειρωτική χώρα στα δυτικά του ορεινού συμπλέγματος της Πίνδου, των ορεινών σχηματισμών της Στερεάς Ελλάδος και της Πελοποννήσου, περιλαμβάνοντας και τα πλησίον Ιόνια νησιά.

Αντίστοιχα τα Περιφερειακά ΠΧΣΑΑ Ηπείρου και Δυτικής Ελλάδος¹² αναγνωρίζουν και εξειδικεύουν αυτόν τον κύριο Δυτικό άξονα ανάπτυξης μέσω της κατασκευής του οδικού άξονα της Ιονίας Οδού, ο οποίος και θεωρείται στρατηγικό έργο για την εξυπηρέτηση του μεταφορικού έργου στη Δυτική Ελλάδα (Καλαμάτα – Πύργος – Πάτρα – Μεσολόγγι – Αγρίνιο – Άρτα – Ιωάννινα - Κακαβιά). Επεκτεινόμενος δε εντός του Αλβανικού εδάφους και συνδεδεμένος με τους Αλβανικούς λιμένες Δυρραχίου και Αυλώνας κρίνεται ότι θα συμβάλλει στη δημιουργία κατάλληλου περιβάλλοντος για την ανάπτυξη ευνοικών συνθηκών οικονομικών δραστηριοτήτων, στην ευρύτερη περιοχή της Ηπείρου και της Νότιας Αλβανίας.

Παράλληλα, τα δύο ΠΧΣΑΑ Ηπείρου και Δυτικής Ελλάδος, ενσωματώνουν και προτείνουν την αναβάθμιση και ολοκλήρωση του έργου της Παρα-Ιονίας οδού (Ηγουμενίτσα - Πρέβεζα - Άκτιο - Βόνιτσα - σύνδεση με Δυτικό Άξονα (Κατούνα) - Πλατυγιάλι - Αστακός - Μύτικας - Πάλαιρος - Βόνιτσα – (σύνδεση με άξονα: Αγρίνιο – Καρπενήσι – Λαμία – Βόλο) ως Εθνικό / Διαπεριφερειακό άξονα τουριστικής κυρίως ανάπτυξης των Δυτικών Ακτών.

¹¹ Παρατηρητήριο Εγνατίας οδού, Στρατηγικοί οδικοί άξονες της χώρας. Κοινωνικά – Οικονομικά δεδομένα και τάσεις εξέλιξης στις ζώνες διέλευσης, Ιούλιος 2008

¹² ΦΕΚ 1451/2003 και 1470/2003 αντίστοιχα.

Ο διαπεριφερειακός αυτός άξονας παράκτιας τουριστικής ανάπτυξης και ειδικότερα το τμήμα του Πρέβεζα - Ηγουμενίτσα, ευνοείται έντονα από το αναβαθμισμένο αεροδρόμιο του Ακτίου και την οδική υποθαλάσσια σύνδεση της Πρέβεζας με το Άκτιο και έχει τη δυνατότητα ανάπτυξης μαζικού τουρισμού, θαλάσσιου τουρισμού, οικολογικών ειδικών μορφών, ιδιαίτερα αθλητικών, οικολογικών και πολιτιστικών, λόγω της πληθώρας των οικολογικών και πολιτιστικών μνημείων εθνικής σημασίας που περιέχει η περιοχή (ΠΠΧΣΑΑ Ηπείρου).

Επίσης στην Περιφέρεια της Ηπείρου διαφαίνεται και αναγνωρίζεται από το ΠΠΧΣΑΑ ως άξονας ανάπτυξης βιομηχανικών δραστηριοτήτων ο άξονας Πρέβεζα – Άρτα – Ιωάννινα - Κακκαβιά. Οι ΒΙΠΕ Πρέβεζας και Ιωαννίνων προσδιορίζουν σήμερα την δυναμική του άξονα αυτού, ενώ η σύνδεση με Αλβανία έχει ήδη αποδώσει σημαντικούς καρπούς, με την εγκατάσταση ελληνικών επιχειρήσεων εκατέρωθεν των συνόρων και χρήση εργατικού δυναμικού από την Αλβανία. Ο άξονας αυτός αναπτύσσεται εν πολλοίς κατά μήκος της Ιονίας οδού.

Συνεπώς οι δύο αυτοί παράλληλοι οδικοί άξονες: Ιόνια και Παρα-Ιόνια οδός, έχουν διαφορετικό επίπεδο αναφοράς και στοχεύουν σε διαφορετικά επίπεδα ανάπτυξης και λειτουργίας με τα επόμενα κύρια χαρακτηριστικά.

Ιόνια Οδός	Παρα-Ιόνια Οδός
Διευρωπαϊκό επίπεδο Κύριος άξονας ανάπτυξης στρατηγικού χαρακτήρα	Εθνικό / Διαπεριφερειακό επίπεδο Τουριστικός άξονας ανάπτυξης με στοιχεία συνδυασμένων μεταφορών

Κύριο αναπτυξιακό μέλημα είναι η διασφάλιση του παραπάνω διακριτού χαρακτήρα και ρόλου του κάθε οδικού άξονα καθώς και η συλλειτουργία τους μέσω των προβλεπόμενων εγκάρσιων συνδέσεων.

Τα Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης των Περιφερειών και συγκεκριμένα των τριών Περιφερειών που διαπερνά ο δυτικός οδικός άξονας (Ηπείρου, Δυτικής Ελλάδας και Πελοποννήσου) στοχεύουν:

- Στην εναρμόνιση με τα εγκεκριμένα ή υπό διαμόρφωση κείμενα του Γενικού και των Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης και την εξειδίκευση και συμπλήρωση των βασικών προτεραιοτήτων και επιλογών τους, στο επίπεδο της Περιφέρειας.
- Την προώθηση της αειφόρου, ισόρροπης και διαρκούς ανάπτυξης της Περιφέρειας σύμφωνα με τις φυσικές, οικονομικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητές της.
- Στην ενσωμάτωση των κατευθύνσεων του περιφερειακού προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, των προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης, καθώς και άλλων γενικών ή ειδικών αναπτυξιακών προγραμμάτων που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη διάρθρωση και ανάπτυξη του χώρου της περιφέρειας.
- Στην εξασφάλιση της ικανότητάς τους να αποτελέσουν τη βάση αναφοράς για το συντονισμό και την εναρμόνιση των επί μέρους πολιτικών, προγραμμάτων και επενδυτικών σχεδίων του Κράτους, των δημοσίων οργανισμών και επιχειρήσεων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτης και δεύτερης βαθμίδας, που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη συνοχή και ανάπτυξη του περιφερειακού χώρου.
- Στην εξασφάλιση κατευθύνσεων για τα μεγάλα αστικά συγκροτήματα για τα οποία απαιτούνται Ρυθμιστικά Σχέδια για την οικιστική τους οργάνωση και για την προστασία του περιβάλλοντος.
- Στην εξασφάλιση της ικανότητάς τους να λειτουργούν ως κατευθυντήρια πλαίσια στα κατώτερα επίπεδα χωρικού σχεδιασμού (ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ, ΠΕΡΠΟ, και ΖΟΕ) εξασφαλίζοντας την συνεκτική διαχείριση του χώρου.

- Στην εξειδίκευση και συμπλήρωση των βασικών προτεραιοτήτων . επιλογών των χωρικών κατευθύνσεων αναφορικά με τις περιοχές στις οποίες θα ενεργοποιούνται τα εργαλεία και οι μηχανισμοί του Ν. 2742/1999, ειδικότερα Δε οι Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων και τέλος οι Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων.
- Στον καθορισμό προγράμματος δράσης στο οποίο εξειδικεύονται οι απαιτούμενες ενέργειες για την εφαρμογή των προτάσεων των ΠΠΧΣΑΑ, ρυθμίσεις, μέτρα και προγράμματα, το κόστος και οι πηγές χρηματοδότησης των προτεινόμενων παρεμβάσεων, καθώς και οι φορείς και το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των προτεινόμενων μέτρων και δράσεων.

Με άλλα λόγια αποτελούν, μαζί με το ΓΠΧΣΑΑ της χώρας, τα κύρια εργαλεία Αναπτυξιακού Προγραμματισμού όπως αυτά καθορίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 8, 18 παράγραφος 5 του Ν. 2742/99 «Χωροταξικός Σχεδιασμός και Αειφόρος Ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α 207).

Και τα τρία αυτά Περιφερειακά Πλαίσια θεωρούν ως αναπτυξιακή προϋπόθεση την κατασκευή και λειτουργία του δυτικού οδικού άξονα επειδή, σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα μεγάλα έργα, τα οποία είτε ολοκληρώθηκαν είτε βρίσκονται σε εξέλιξη ή προγραμματίζονται, δημιουργούν ένα σύνολο προσβάσεων και αναπτυξιακών ευκαιριών που ανατρέπουν ριζικά τη σχέση των εν λόγω Περιφερειών με το εγγύς και το ευρύτερο χωρικό και αναπτυξιακό τους περιβάλλον. Ειδικότερα για την Περιφέρεια της Ηπείρου, και πέρα των προαναφερθέντων στα σχετικά κεφάλαια, προβλέπονται:

- Η ανάδειξη της Περιφέρειας ως κόμβου μεταφορών με το συνδυασμένο σύστημα του Λιμένα Ηγουμενίτσας και των δύο υπερ-τοπικών αξόνων (Εγνατίας και Δυτικού Αξονα) και η ενίσχυση του ρόλου της Ηγουμενίτσας ως δυτικής πύλης με σιδηροδρομική σύνδεση για να αποδώσει πραγματικά η συνδυασμένη λειτουργία.
- Η αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της θέσης της Ηπείρου για την ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων μεταξύ Ελλάδας, Ε.Ε. και Βαλκανικής, ιδιαίτερα της Αλβανίας.
- Η ανάπτυξη της Ηπείρου ως Κέντρου εκπαίδευσης και μεταφοράς τεχνολογίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, με επίκεντρο το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και το δίκτυο των ΤΕΙ Ηπείρου και η ανάδειξη της πόλης των Ιωαννίνων ως περιφερειακού - διακρατικού πόλου ανάπτυξης.
- Η αξιοποίηση - ανάδειξη του ιδιαίτερα αξιόλογου φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ηπείρου, στοιχεία τα οποία εντείνουν τις προοπτικές ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών οικονομικών δραστηριοτήτων, και ιδιαίτερα εναλλακτικού τουρισμού.

Αντίστοιχα το αναπτυξιακό πλαίσιο της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, και όπως αυτό αποτυπώνεται στο σχετικό ΠΠΧΣΑΑ της Περιφέρειας, αναγράφει:

... Ωστόσο με την ολοκλήρωση των μεγάλων έργων των διευρωπαϊκών δικτύων προβλέπεται ενίσχυση του διεθνούς και εθνικού ρόλου της περιφέρειας:

- Ως νότιας δυτικής πύλης της χώρας προς την Κεντρική Μεσόγειο.
- Ως κεντρικού πόλου ανάπτυξης στον αναπτυξιακό άξονα της Αδριατικής - Ιονίου.
- Ως τουριστικού - πολιτιστικού προορισμού με διεθνούς αξίας αρχαιολογικό - πολιτιστικό, φυσικό περιβάλλον (Αρχαία Ολυμπία, περιοχές Ramsar κλπ).
- Ως εμπορευματοικού - διαμετακομιστικού κόμβου των δικτύων διευρωπαϊκής συνεργασίας και ανάπτυξης στο χώρο της ΝΑ Ευρώπης (Νότιο Μεσογειακό Τόξο), με εστία τα λιμάνια Πατρών, Πλατυγιαλίου Αστακού.
- Ως κόμβου νέας τεχνολογίας με εστία τις Πανεπιστημιακές υποδομές και το Τεχνολογικό Πάρκο Πατρών.

Σε σχέση με το εθνικό χωρικό σύστημα η περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αποτελεί την περιοχή σύγκλισης του Κεντρικού Αναπτυξιακού Άξονα ΠΑΘΕ, του υπό ανάπτυξη

Δυτικού Άξονα της χώρας και του προτεινόμενου άξονα (της λεγόμενης ..Διαγωνίου..) Βόλου - Λαμίας - Ναυπάκτου - Πατρών - Νότιας Δυτικής Πύλης της Χώρας (λιμάνια Πατρών, Πλατυγιαλίου Αστακού).

Η περιφέρεια αναπτύσσει χωροταξικές σχέσεις και εξαρτήσεις διαπεριφερειακής εμβέλειας κυρίως προς το χώρο της Πελοποννήσου, τα νησιά του Ιονίου και με την περιφέρεια Αττικής, με πυρήνα το διαπεριφερειακής ακτινοβολίας αστικό κέντρο της Πάτρας.

Μικρότερες είναι οι χωροταξικές σχέσεις και εξαρτήσεις της Περιφέρειας αφενός με την περιφέρεια Ηπείρου λόγω κυρίως του διαχωριστικού φραγμού του Πατραϊκού και του Αμβρακικού και αφετέρου με την Κεντρική Ελλάδα (περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας, Θεσσαλίας) λόγω κυρίως έλλειψης ικανοποιητικής απευθείας μεταφορικής σύνδεσης.

Η τελευταία κατεύθυνση βεβαίως αίρεται με την ολοκληρωμένη δημιουργία και λειτουργία του δυτικού οδικού άξονα και αναμένονται αυξημένες χωροταξικές σχέσεις και εξαρτήσεις, η μελέτη των οποίων πρέπει να αποτελέσει κύρια κατεύθυνση στην ήδη δρομολογημένη επικαιροποίηση των ΠΠΧΣΑΑ όλων των Περιφερειών της χώρας¹³ και προφανώς δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο της παρούσης – περιορισμένων ευθυνών – μελέτης.

Τέλος αντίστοιχες είναι και οι κατευθύνσεις που προβλέπονται στο ΠΠΧΣΑΑ της Περιφέρειας Πελοποννήσου:

Με δεδομένα, τόσο το σημερινό πρότυπο χωρικής ανάπτυξης της χώρας, όσο και αυτό που απορρέει μέσα από τα κατασκευαζόμενα τμήματα των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών στην Ελλάδα (Εγνατία οδός, λιμάνια Πάτρας. Ηγουμενίτσας - Αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος, γέφυρα ζεύξης Ρίου – Αντιρίου, κ.α.), αναμένεται να ενισχυθούν οι σημερινοί περιφερειακοί αστικοί πόλοι ανάπτυξης και πύλες εισόδου - εξόδου της χώρας, ενώ παράλληλα διαφαίνεται ότι δεν προδιαγράφονται, μεσοπρόθεσμα, προοπτικές δημιουργίας ενός ισχυρού περιφερειακού πόλου ανάπτυξης εθνικής και διεθνούς εμβέλειας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου.

Στην τρέχουσα περίοδο κυριαρχεί η προοπτική της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η άμεση ένταξη χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης της Μάλτας και της Κύπρου, καθώς και η μεταβολή του κλίματος στις ελληνοτουρκικές σχέσεις που διευρύνει τις προοπτικές οικονομικής συνεργασίας και χωρικής ολοκλήρωσης στην περιοχή. Με την έννοια αυτή η Περιφέρεια Πελοποννήσου έχει δυνατότητες και προοπτική σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, να διαδραματίσει έναν δυναμικότερο ρόλο στο χώρο της νότιο - ανατολικής Μεσογείου και των θαλάσσιων μεταφορών.

...

Έναντι των δυσμενών σε εθνικό-διαπεριφερειακό επίπεδο διαπιστώσεων, η Περιφέρεια αντιπαραθέτει συγκριτικά, ένα ιδιαίτερα πλούσιο και ποικίλλο φυσικό περιβάλλον και ένα ιδιαίτερα σημαντικό και πολυπληθές ιστορικό - πολιτισμικό απόθεμα με ιστορικούς πόλους διεθνούς εμβέλειας

Άλλες λειτουργίες Διεθνούς και Εθνικής εμβέλειας για την Περιφέρεια που καταγράφονται, πλην των σημαντικών πολιτιστικών πόρων είναι:

- Ο Δορυφορικός Σταθμός Εδάφους της Νεμέας του Ν. Κορινθίας (διεθνείς Τηλεπικοινωνίες),
- Η λιγνιτική μονάδα της ΔΕΗ στη Μεγαλόπολη Ν.Αρκαδίας (Εθνικό Σύστημα Ενέργειας), και

¹³ Ήδη έχει ξεκινήσει η σχετική διαδικασία και έχει αναρτηθεί η σχετική προκήρυξη στο διαδίκτυο και αλλού.

- το σημαντικό ερευνητικό πρόγραμμα που εκτελείται από το Ινστιτούτο τεχνολογιών και ερευνών βαθιάς θάλασσας και αστροσωματικής φυσικής νετρίνων «NESTOR» (έδρα Πύλος) με την πόντιση του τηλεσκοπίου νετρίνων «NESTOR»- το πρώτο ευρωπαϊκό υποβρύχιο τηλεσκόπιο νετρίνων. Η άλλη δραστηριότητα του Ινστιτούτου είναι το πολυεπιστημονικό εργαστήριο βαθιάς θαλάσσης «ΛΑΕΡΤΗΣ». Οι σκοποί του εργαστηρίου θα καλύπτουν διαφορετικούς επιστημονικούς σκοπούς (μέτρηση περιβαλλοντικών παραμέτρων, σεισμική δραστηριότητα κ.τ.λ.).

Η πρόσφατη ίδρυση του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου με έδρα την Τρίπολη και η ίδρυση σχολών στις άλλες μεγάλες πόλεις της, αναμένεται να ενισχύσει την Περιφέρεια με νέα σημαντική λειτουργία εθνικής εμβέλειας.

Με την από κοινού ανωτέρω παράθεση των αναπτυξιακών προοπτικών των τριών Περιφερειών αναδεικνύεται η σαφέστατη έλλειψη της ενιαίας και συμβατής προοπτικής που δημιουργεί σε σημαντικές αναπτυξιακές κατευθύνσεις, αλλά και στα χωρικά πρότυπα ανάπτυξης, η απουσία των επιπτώσεων και προοπτικών της λειτουργίας του δυτικού οδικού άξονα και των εγκάρσιων συνδέσεων του γεγονός που επηρεάζει ιδιαίτερα και τις άλλες δύο περιφέρειες της περιοχής μελέτης (Θεσσαλία και Στερεά Ελλάδα. Παρατήρηση που πρέπει να αποτελέσει μία από τις κύριες κατευθύνσεις στη δρομολογημένη εκπόνηση – επικαιροποίηση των επιμέρους ΠΠΧΣΑΑ των τριών Περιφερειών. Παράλληλα αυτή η έλλειψη αφήνει ανολοκλήρωτο το οδικό δίκτυο της χώρας δημιουργώντας χαμηλή προσπελασιμότητα στον κεντρικό (ορεινό) κορμό) της χώρας όπως διαφαίνεται και στην σχετική ανάλυση (βλέπε τεύχος 8 αλλά και ανάλυση προσπελασιμότητας της περιοχής μελέτης στο παρόν τεύχος).

5. Γενική επισκόπηση των επιπτώσεων Οδικών Αξόνων

5.1. Γενική κατηγοριοποίηση

Οι επιδράσεις των μεγάλων οδικών αξόνων στην περιοχή μελέτης (Ιόνια, Ολυμπία και Μωρέας) μπορούν να ταξινομηθούν στις εξής βασικές κατηγορίες:

- ο Οικονομικές επιδράσεις
- ο Κοινωνικές επιδράσεις
- ο Συγκοινωνιακές επιδράσεις
- ο Περιβαλλοντικές επιδράσεις

Το θέμα των πάσης φύσεως επιδράσεων ενός μεγάλου συγκοινωνιακού έργου, όπως είναι οι αναφερόμενοι οδικοί άξονες, προσεγγίζεται κατά αρχήν, σε θεωρητικό επίπεδο με τον γενικό χαρακτηρισμό «Χωρικές επιδράσεις». Με τον όρο αυτό δεν εννοούνται οι χωροταξικές επιδράσεις υπό τη στενή έννοια αλλά, οι ευρύτερες κοινωνικοοικονομικές και άλλες επιπτώσεις στην περιοχή, όπως αυτές διαμορφώνονται διαχρονικά, οδηγώντας σε ανακατατάξεις των διαφόρων μεγεθών της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, στο σύνολο της γεωγραφικής περιφέρειας. Έχει παρατηρηθεί ότι πολλές φορές η προσπάθεια κατηγοριοποίησης και εξειδίκευσης των χωρικών επιπτώσεων των μεγάλων συγκοινωνιακών έργων προσκρούει στο σύνθετο χαρακτήρα τους και, αρκετές φορές, στην πολυπλοκότητα του μηχανισμού εμφάνισης και επιρροής τους. Για παράδειγμα, επιδράσεις στον εμπορικό τομέα μιας περιοχής συνοδεύονται συνήθως από αντίστοιχες αλλαγές στο χώρο των επενδύσεων, στη ροή των μεταφορών και τη μεταφορά εισοδημάτων από περιοχή σε περιοχή. Ωστόσο, η παραπάνω ενδεικτική ταξινόμηση των επιδράσεων που απαντάται και στη σχετική βιβλιογραφία, είναι ιδιαίτερα χρήσιμη, ως μια αρχική βάση καταγραφής των πρωτοεμφανιζόμενων επιρροών ενός μεγάλου συγκοινωνιακού έργου στους διάφορους τομείς της οικονομίας και της ανάπτυξης της περιοχής. Δηλαδή, αυτή η πρώτη καταγραφή αντιστοιχεί σε μια στατικού τύπου επιμέτρηση, ενώ για τη σύλληψη των βαθύτερων μεταβολών και της αλληλεξάρτησής τους, απαιτείται μεθοδολογικά μια πιο σύνθετη προσέγγιση δυναμικού χαρακτήρα.

Στις επόμενες ενότητες, θα αναλυθούν εκτενέστερα οι επιμέρους επιπτώσεις που περιέχονται στην παραπάνω προταθείσα, κατηγοριοποίηση.

Για την καλύτερη κατανόηση των επιδράσεων, πρέπει συμπληρωματικά να ληφθεί υπόψη ότι η όλη διαδικασία εμφάνισης και επέκτασης τους στο χώρο των περιφερειών μελέτης συνδέεται καταλυτικά με τη χρονική διάσταση. Δηλαδή, οι διάφορες επιδράσεις εμφανίζονται κατά «χρονικά κύματα» και μπορούν να κατηγοριοποιηθούν με βάση το στοιχείο αυτό σε άμεσες και μεσομακροχρόνιες επιπτώσεις. Κατά συνέπεια, η μελέτη, η ανάλυση και η αξιολόγηση των επιδράσεων αυτών είναι θέμα διαρκούς χρονικής παρακολούθησής τους με διαφορετική χρονικότητα και συχνότητα της κάθε μιας από αυτές. Ενδεικτικά, οι επιδράσεις στο τουριστικό ρεύμα, συνήθως είναι ταχύτερες και επομένως η μέτρηση τους πρέπει να γίνεται συχνότερα -σε ετήσια βάση το αργότερο-, ενώ οι μεταβολές στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις και στη συνολικά καλλιεργούμενη αγροτική γη, είναι πιο μακροχρόνιες.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, οι σχετικές μετρήσεις, απαιτούν την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου (comprehensive) συστήματος δεικτών, οι οποίοι κατατάσσονται σε μια ακόμη πιο περιληπτική κατηγοριοποίηση ως εξής :

- Κοινωνικοοικονομικοί δείκτες
- Συγκοινωνιακοί δείκτες και
- Περιβαλλοντικοί δείκτες

Είναι επίσης σημαντικό, οι επιπτώσεις αυτές, είτε με βάση συγκεκριμένες απολογιστικές μετρήσεις είτε υπό τη μορφή αναμενόμενων επιδράσεων εντός συγκεκριμένων χιλιομετρικών αποστάσεων, να προσεγγιστούν και με τη μέθοδο της χάραξης ζωνών επιρροής, εντός των

οποίων συνήθως καταγράφονται οι σημαντικότερες από αυτές τις επιπτώσεις. Το σύστημα δηλαδή της μελέτης των χωρικών επιδράσεων των συγκοινωνιακών έργων, ενώ είναι απλό στην αρχική του προσέγγιση (βελτίωση της προσπελασιμότητας→ αύξηση της κινητικότητας→ επίδραση πάνω σε οικονομικά, συγκοινωνιακά και περιβαλλοντικά μεγέθη), τελικά αποτελεί ένα φαινόμενο με πολύ πιο σύνθετο χαρακτήρα και για αυτό, η μελέτη του απαιτεί τη συνδυαστική χρήση και εφαρμογή περισσότερων εργαλείων και μεθοδολογικών προσεγγίσεων.

Συνακόλουθα, η μελέτη του φαινομένου αυτού περιλαμβάνει υποχρεωτικά τη χρήση δευτερογενούς έρευνας, σε συνδυασμό με εμπειρικές έρευνες πεδίου τη χάραξη ζωνών επιρροής, τη χρήση σύγχρονων τεχνολογικών εργαλείων (τεχνολογία GIS), κ.ο.κ.

Συνοψίζοντας, το παραπάνω λειτουργικό πλαίσιο ταξινόμησης και μέτρησης των χωρικών επιπτώσεων μεγάλων έργων, στην παρούσα μελέτη εφαρμόστηκε μερικώς (στο πλαίσιο που δεν είναι το κύριο ερευνητικό αντικείμενο), και κυρίως στην περίπτωση των επιπτώσεων της Ιόνιας και Ολυμπίας Οδού εφόσον αυτές είναι υπό κατασκευή. Πάντως επισημαίνονται οι σοβαρές ελλείψεις και αδυναμίες που υπάρχουν, για μια όσο το δυνατόν πιο συστηματική και ολοκληρωμένη καταγραφή των επιπτώσεων, λόγω της πολύ πρώιμης φάσης των έργων, της ανισομερούς κατανομής του μέχρι σήμερα ολοκληρωμένου δικτύου και της αβέβαιης εξέλιξης του έργου και της αδυναμίας αξιόπιστης πρόβλεψης για την ολοκλήρωση του¹⁴. Ωστόσο, οι αδυναμίες αυτές δεν εκμηδενίζουν τη σημασία μιας πρώτης καταγραφής των επιπτώσεων των έργων, είτε σε πραγματικό, είτε σε αναμενόμενο επίπεδο, καθόσον σημαντικά οφέλη αναμένεται να προκύψουν, τόσο από την μεθοδολογική συστηματοποίηση της παρακολούθησής τους (σύστημα δεικτών, ζώνες επιρροής κτλ.), όσο και από τα όποια αποτελέσματα που θα καταγραφούν από μελλοντικές έρευνες.

- Κοινωνικές επιδράσεις

Η βελτίωση της προσπελασιμότητας λόγω των αξόνων, αναμένεται να έχει ευνοϊκή επίπτωση στις υπηρεσίες υγείας, στον πολιτισμό, στην ψυχαγωγία, στην εκπαίδευση και στην άρση στοιχείων και παραγόντων που συμβάλουν στον κοινωνικό αποκλεισμό.

- Οικονομικές επιδράσεις

Σε αυτές περιλαμβάνονται επιδράσεις:

- στο ΑΕΠ των περιοχών και στα κατά κεφαλή εισοδήματα (και ΑΠΑ)
- στην αγορά εργασίας (απασχόληση, ανεργία)
- στην επιχειρηματικότητα
- στην βιομηχανική δραστηριότητα (Βιομηχανικές Περιοχές, κτλ.)
- στο εμπόριο και την αγορά αγαθών
- στην κλαδική σύνθεση του ΑΕΠ (Πρωτογενής τομέας, αλιεία – ιχθυοκαλλιέργειες, αγροτική παραγωγή, τουρισμός)
- στις χρήσεις γης (τιμές ακινήτων, αστικές, παραγωγικές δραστηριότητες κλπ)

- Συγκοινωνιακές επιδράσεις

Οι μεταβολές αυτής της κατηγορίας, προσδιορίζονται από την μελέτη των αλλαγών στις χρονοαποστάσεις πριν και μετά από την κατασκευή του έργου, τις αντίστοιχες επιδράσεις στην κινητικότητα του πληθυσμού και των εμπορευμάτων και, δευτερογενώς, στη ροή και τη σύνθεση της προσφοράς/ζήτησης στους τομείς του εμπορίου, της εργασίας και της παραγωγής.

Στην παρούσα μελέτη, για τον εντοπισμό, την παρακολούθηση και απεικόνιση των επιπτώσεων της κατηγορίας αυτής, καταρτίζεται καταρχήν ένα ενδεικτικό σύστημα ζωνών

¹⁴ Τον καιρό που συντασσόταν το κεφάλαιο αυτό (2012) δεν είχε ανακοινωθεί ακόμα η επανεκκίνηση των έργων.

επιρροής για επιλεγμένες πόλεις μέσω της τεχνολογίας των GIS και γίνεται και η σχετική χαρτογράφηση.

Στο μέλλον, όταν η κατασκευή των έργων προχωρήσει σημαντικά και ιδιαίτερα όταν αυτά τεθούν σε πλήρη λειτουργία, θα είναι ιδιαίτερα χρήσιμο να καταρτιστεί μια ειδική μελέτη προέλευσης - προορισμού για τη σύλληψη των μεταβολών σε σχέση με το παρελθόν, που θα επιφέρει ο άξονας, στις εμπορευματικές ροές, στην αύξηση της προσπελασιμότητας καθώς και στην άρση εμποδίων που ενισχύουν τον κοινωνικό αποκλεισμό. Τέτοιες μελέτες καταρτίζονται από το Υπουργείο Μεταφορών ανά δεκαετία περίπου για όλο το οδικό δίκτυο της χώρας και ο εμπλουτισμός τους με αντίστοιχα στοιχεία, η αξιολόγηση και επεξεργασία αυτών θα σημαντική γιατί συλλαμβάνουν την δυναμική διάσταση των συγκοινωνιακών μεταβολών από την λειτουργία των οδικών αξόνων. Μια τέτοια γνώση μπορεί να οδηγήσει στην κατάλληλη εφαρμογή μέτρων και πολιτικών, σε κεντρικό ή περιφερειακό επίπεδο για την εντατικότερη αξιοποίηση των θετικών επιπτώσεων του άξονα στην περιφερειακή ανάπτυξη και την άρση και περιορισμό εκείνων που έχουν αρνητικό χαρακτήρα (όπως αποκοπή περιοχών, κοινωνικός αποκλεισμός, θόρυβος, ατμοσφαιρική ρύπανση κλπ).

- Περιβαλλοντικές επιδράσεις

Η κατασκευή και η λειτουργία μεγάλων οδικών έργων μπορεί να επιφέρει σημαντικές αρνητικές αλλαγές στις περιοχές που υλοποιείται το έργο (έκθεση του πληθυσμού σε θόρυβο, επίδραση στο φυσικό ανάγλυφο της ευρύτερης περιοχής κλπ). Οι μεταβολές αυτής της κατηγορίας δεν είναι δυνατόν να καταγραφούν στην προκειμένη περίπτωση και ούτε αφορούν το παρόν ερευνητικό έργο.

5.2. Άμεσες και μεσο-μακροχρόνιες επιπτώσεις

Η κατηγοριοποίηση των επιπτώσεων σε άμεσες και μεσομακροχρόνιες επιδράσεις αποτελεί μια διαφορετικού τύπου ταξινόμηση που συνδέεται με:

- α) την εξέλιξη της κατασκευής των έργων: οι επιπτώσεις των αξόνων σχετίζονται σημαντικά με το βαθμό κατασκευής και ολοκλήρωσης των έργων. Όσο πιο γρήγορα κατασκευάζεται και παραδίδεται προς χρήση ένας άξονας ή τμήματα αυτού, τόσο πιο άμεσες είναι οι επιδράσεις του έργου. Αντιθέτως, όσο η κατασκευή επιβραδύνεται, τόσο καθυστερεί η εμφάνιση των επιπτώσεων του.
- β) τις ζώνες επιρροής των έργων: Οι ζώνες επιρροής που βρίσκονται πλησίον των αξόνων θα επηρεαστούν αμεσότερα συγκρινόμενες με εκείνες που βρίσκονται σε μεγαλύτερη απόσταση. Ουσιαστικά, οι άμεσες επιδράσεις θα εμφανιστούν στις εγγύτερες ζώνες επιρροής των έργων, ενώ οι μεσο-μακροπρόθεσμες, στις υπόλοιπες, πιο απομακρυσμένες από τους άξονες περιοχές.
- γ) τη φύση και το χαρακτήρα των μεταβολών: Η βελτίωση των οδικών υποδομών, είναι αναμενόμενο ότι θα επηρεάσει θετικά και σε άμεσο χρόνο την προσβασιμότητα σε περιοχές που μέχρι πρότινος ήταν αποκομμένες συγκοινωνιακά. Ανάλογη θετική μεταβολή παρατηρείται στις μετακινήσεις σε τουριστικούς προορισμούς των περιοχών αυτών. Τέτοιου είδους μεταβολές καταγράφηκαν στην περίπτωση της Εγνατίας Οδού, όταν ολοκληρώθηκαν τμήματα της που διέρχονται από την Ήπειρο.

Αντίθετα άλλες μορφές επιδράσεων, όπως η δημιουργία νέων παραγωγικών υποδομών, οι επενδύσεις γενικότερα και οι πληθυσμιακές ανακατατάξεις πραγματοποιούνται σε μεγαλύτερες χρονικές περιόδους. Για αυτό το λόγο, η κατεύθυνση και η έκταση αυτών των επιδράσεων είναι δυνατόν να επηρεαστούν μέσα από κατάλληλες πολιτικές και πρόσθετα μέτρα, ώστε να μεγιστοποιηθούν τα θετικά αποτελέσματά τους (κατασκευή και ολοκλήρωση κάθετων αξόνων, καθορισμός νέων βιομηχανικών περιοχών, συστήματα κινήτρων εγκατάστασης κλπ).

Σύμφωνα με την διεθνή βιβλιογραφία και το θεωρητικό πλαίσιο για τις αλληλεπιδράσεις μεταφορικών υποδομών και ανάπτυξης, το υφιστάμενο προγραμματικό πλαίσιο του περιφερειακού και χωροταξικού σχεδιασμού και γενικότερα παραδείγματα από την ισχύουσα

μεθοδολογία και πρακτική¹⁵ είναι δυνατόν να επιχειρηθεί μία πρώτη κατηγοριοποίηση ζωνών σε σχέση με τις επιδράσεις των οδικών αξόνων ως ακολούθως:

- **Ζώνη I:** Πρόκειται για την άμεση ζώνη επιρροής η οποία ορίζεται ως η ζώνη η οποία αποτελείται από όσους παλαιούς ΟΤΑ (Δήμοι και Κοινότητες προ «Καποδίστρια» και νυν Τοπικά Διαμερίσματα) βρίσκονται εντός ή η έκτασή τους τέμνεται από τη νοητή παράλληλη γραμμή των 6 χλμ. εκατέρωθεν των οδικών αξόνων (buffer zone).
- **Ζώνη II:** Πρόκειται για τη ζώνη εκείνη που αποτελείται από όλους τους «Καλλικρατικούς» Δήμους από τους οποίους διέρχονται οι οδικοί άξονες.
- **Ζώνη III:** Αποτελείται από τη ζώνη II και επιπλέον περιλαμβάνει και εκείνους τους «Καλλικρατικούς» Δήμους των οποίων η έκτασή τους τέμνεται από τη νοητή παράλληλη γραμμή των 6 χλμ. εκατέρωθεν των οδικών αξόνων (buffer zone).
- **Ζώνη IV:** Αποτελείται από εκείνους τους «Νομούς» από τους οποίους διέρχονται οι οδικοί άξονες.
- **Ζώνη V:** Αποτελείται από τη ζώνη IV και επιπλέον περιλαμβάνει και εκείνους τους «Νομούς» από τους οποίους διέρχονται κύριοι εγκάρσιοι οδικοί άξονες.
- **Ζώνη VI:** Αποτελείται από τις Περιφέρειες από τις οποίες διέρχονται οι οδικοί άξονες.

Αν και όπως έχει αναφερθεί πολλές φορές ότι η συστηματική εκτίμηση των επιπτώσεων αφορά μια διαχρονική διαδικασία που ξεπερνά τον χαρακτήρα και εύρος της παρούσας εργασίας, στη συνέχεια παρουσιάζεται μία πρώτη εκτίμηση για των συνδυασμό των επιπτώσεων ανά διακριτή ζώνη επιρροής.

ΖΩΝΗ I	Αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις
	Θετικές αναπτυξιακές - οικονομικές επιπτώσεις
	Μεγάλη αύξηση της προσπελασιμότητας
ΖΩΝΗ II	Ουδέτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις
	Θετικές αναπτυξιακές - οικονομικές επιπτώσεις
	Αύξηση της προσπελασιμότητας
ΖΩΝΗ III	Ουδέτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις
	Θετικές αναπτυξιακές - οικονομικές επιπτώσεις
	Αύξηση της προσπελασιμότητας
ΖΩΝΗ IV	Ουδέτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις
	Θετικές αναπτυξιακές - οικονομικές επιπτώσεις
	Αύξηση της προσπελασιμότητας
ΖΩΝΗ V	Ουδέτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις
	Θετικές αναπτυξιακές - οικονομικές επιπτώσεις
	Μερική αύξηση της προσπελασιμότητας

¹⁵ «Μελέτη Εκτίμησης χωρικών επιπτώσεων του Οδικού Άξονα της Δυτικής Χώρας στον Κοινωνικό και Οικονομικό Τομέα της Περιφέρειας Ηπείρου». Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή Περιφέρειας Ηπείρου, Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας, 2011

ΖΩΝΗ VI	Ουδέτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις
	Θετικές αναπτυξιακές - οικονομικές επιπτώσεις
	Αύξηση της προσπελασιμότητας

Επίσης εκτιμάται ότι για όλες τις ζώνες και κυρίως και για τις δύο πρώτες θα υπάρξουν – εν πολλοίς – θετικές δημογραφικές επιπτώσεις (κυρίως αύξηση πληθυσμού).

Από τη γενική προσέγγιση και τη συστηματική διερεύνηση της παγκόσμιας θεωρητικής και εμπειρικής έρευνας και της βιβλιογραφίας καταδείχθηκε ότι τέτοιας εμβέλειας συγκοινωνιακά έργα συμβάλλουν στη δημιουργία σοβαρής έκτασης και έντασης χωρικών επιπτώσεων, που οφείλονται στη μεταβολή της κινητικότητας των εμπορευματικών ροών και της κινητικότητας προσώπων για εργασία, αναψυχή, τουρισμό κλπ (κυρίαρχος δείκτης μέτρησης των επιπτώσεων η προσβασιμότητα). Οι χωρικές αυτές επιπτώσεις επηρεάζουν τις εισοδηματικές και εργασιακές συνθήκες των περιοχών και αίρουν τις συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού.

Διαφαίνεται ότι από την πρώτη μέρα λειτουργίας του οδικού άξονα (ακόμη και από τώρα που έχουν αποδοθεί αποσπασματικά τμήματά του, για μερικά μεγέθη όπως οι τιμές των ακινήτων) θα υπάρξουν άμεσες χωρικές επιπτώσεις στην προσβασιμότητα και την κινητικότητα της περιοχής σε πολλούς τομείς της τοπικής οικονομίας, της αγοράς εργασίας, του κυκλοφοριακού φόρτου και των μεταφορών.

Επίσης εκτιμάται ότι θα υπάρχουν θετικές επιδράσεις στην απασχόληση και το ΑΕΠ, τόσο στην κατασκευαστική περίοδο, όσο και μετά την ολοκληρωμένη έναρξη λειτουργίας του οδικού άξονα, σε όλες τις ζώνες επιρροής, βραχυχρόνια και μακροχρόνια. Η επίδραση αυτή είναι διαφοροποιημένη γεωγραφικά ασκώντας μεγαλύτερη ένταση, δηλαδή προκαλώντας μεγαλύτερα οφέλη, στις λιγότερο αναπτυγμένες και κοινωνικά αποκλεισμένες περιοχές (κυρίως ορεινές περιοχές) και μικρότερα οφέλη στις αστικοποιημένες και πλουσιότερες.

Παράλληλα αντίστοιχες σχετικές μελέτες (όπως για τη γέφυρα Ρίου – Αντιρρίου) δείχνουν ότι θα υπάρξουν τάσεις βαρυτικής έλξης και κινητικότητας από τις περιοχές κοινωνικού αποκλεισμού προς τις εντονότερα αστικοποιημένες, για υπηρεσίες και προϊόντα ιδιωτικής κατανάλωσης, υγείας, εκπαίδευσης και εργασίας, και αντίστροφη τάση, δηλαδή από τις τελευταίες προς τις πρώτες, για τις υπηρεσίες τουρισμού και αναψυχής. Παράλληλα αναμένεται να καταγραφούν θετικές τάσεις στην αγορά ακινήτων με αυξήσεις τιμών και αυξημένη οικοδομική δραστηριότητα (η εκτίμηση αυτή αφορά τη λειτουργία του οδικού άξονα και μόνον και όχι τις ευρύτερες οικονομικές και άλλες συνθήκες).

Παράλληλα, εκτιμάται ότι στον τομέα του τουρισμού, θα αναδειχθούν οι μεγάλες ανεκμετάλλετες - εν πολλοίς – δυνατότητες και προοπτικές που συγκεντρώνει η περιοχή με βάση τον τεράστιο τοπικό φυσικό πλούτο και τις καλλονές που διαθέτει η περιοχή μελέτης πλέον συγκεκριμένα, (θαλάσσιες ακτές, υδάτινοι πόροι, λίμνες, ποτάμια, δάση, ορεινό περιβάλλον, κλπ) και τη μοναδική της θέση ως πύλης εισόδου από τη Δύση.

Γενικότερα η λειτουργία των οδικών αξόνων δεν αφορά μόνον ένα σύστημα μεταφορών που συνδέει τα μεγάλα αστικά κέντρα, αλλά αναμένεται να παίξει έναν πολύ ευρύτερο αναπτυξιακό ρόλο ως άξονες διασύνδεσης της χώρας, τον υπόλοιπο ευρωπαϊκό χώρο αλλά και τη Μεσόγειο και τις χώρες της Μέσης Ανατολής.

Παράλληλα, στις χωρικές επιπτώσεις πρέπει να αναφερθεί η μείωση των χρονοαπαστάσεων και παράλληλη αύξηση της προσπελασιμότητας, όπως αναλύεται σε σχετικό κεφάλαιο της παρούσης και βεβαίως οι συνεπαγόμενες αυξημένες ροές, οικονομικές, πολιτιστικές, κλπ., μεταξύ των αστικών κέντρων αλλά και των λοιπών οικισμών. Αυτές οι αυξημένες ροές αναμένεται να έχουν επιπτώσεις στα κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά των οικισμών, στις οικονομικές και παραγωγικές δραστηριότητες, στην αλλοίωση των χρήσεων γης και ευρύτερες κοινωνικές επιπτώσεις που άπτονται του ιστορικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και βεβαίως στην άρση των διαφοροποιήσεων και εμποδίων κοινωνικού αποκλεισμού.

5.3. Προσπελασιμότητα - Χρονοαποστάσεις

Αν και το κύριο βάρος δόθηκε στον καθορισμό ζωνών προσπελασιμότητας σύμφωνα με το υφιστάμενο οδικό δίκτυο (αν και σε κάποιες περιπτώσεις έγιναν παραδοχές για τη λειτουργία των νέων οδικών αξόνων) κρίθηκε σκόπιμο να μελετηθεί και πως θα αλλάξουν στο μέλλον αυτές με την πλήρη λειτουργία των νέων οδικών αξόνων. Διαδικασία που στηρίζεται αυστηρά σε τεχνική προσέγγιση (μοντέλο GIS) και δεν λαμβάνει υπόψη άλλα ποιοτικά ή ποσοτικά χαρακτηριστικά πέρα από λειτουργικά στοιχεία μετακίνησης επί των οδών.

Για τον σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκε η τεχνική ανάλυσης δικτύου (network analysis) και ειδικότερα για την εύρεση των χρονικών αποστάσεων, δηλαδή την εύρεση των βραχύτερων (συντομότερων) «μονοπατιών» σ' ένα δίκτυο, χρησιμοποιήθηκε ο αλγόριθμος Dijkstra και όπως αυτός υλοποιείται από το λογισμικό ArcGIS – Network Analyst της εταιρείας ESRI. Ακολουθήθηκαν και εφαρμόστηκαν όλοι οι κανόνες δόμησης δικτύου που επιτάσσει το συγκεκριμένο λογισμικό και στη συνέχεια, και μέσω της θεματικής – περιγραφικής βάσης δεδομένων, κατηγοριοποιήθηκαν οι άξονες των οδών στις επόμενες κατηγορίες:

- 1 – Στρατηγικός άξονας ανάπτυξης με μέση τυπική ταχύτητα διέλευσης των οχημάτων τα 120 χιλιόμετρα την ώρα.
- 2 – Πρωτεύον οδικό δίκτυο με μέση τυπική ταχύτητα διέλευσης των οχημάτων τα 80 χιλιόμετρα την ώρα.
- 3 – Δευτερεύον οδικό δίκτυο με μέση τυπική ταχύτητα διέλευσης των οχημάτων τα 60 χιλιόμετρα την ώρα.
- 4 – Τριτεύον οδικό δίκτυο με μέση τυπική ταχύτητα διέλευσης των οχημάτων τα 40 χιλιόμετρα την ώρα.

Με τον τρόπο αυτό και την αντιστοίχιση δύο ταχυτήτων σε επιλεγμένα τμήματα του οδικού δικτύου ή την προσθήκη νέων τμημάτων, δημιουργήθηκαν δύο επιμέρους και διακριτές «καταστάσεις» του δικτύου όπου:

A) αποτυπώνεται η κατάσταση του οδικού δικτύου όπως είναι σήμερα χωρίς τους νέους υπό κατασκευή οδικούς άξονες αλλά προφανώς περιλαμβάνεται η Εγνατία οδός σε λειτουργία και όσα τμήματα της ΠΑΘΕ και των λοιπών αξόνων λειτουργούν σήμερα, και

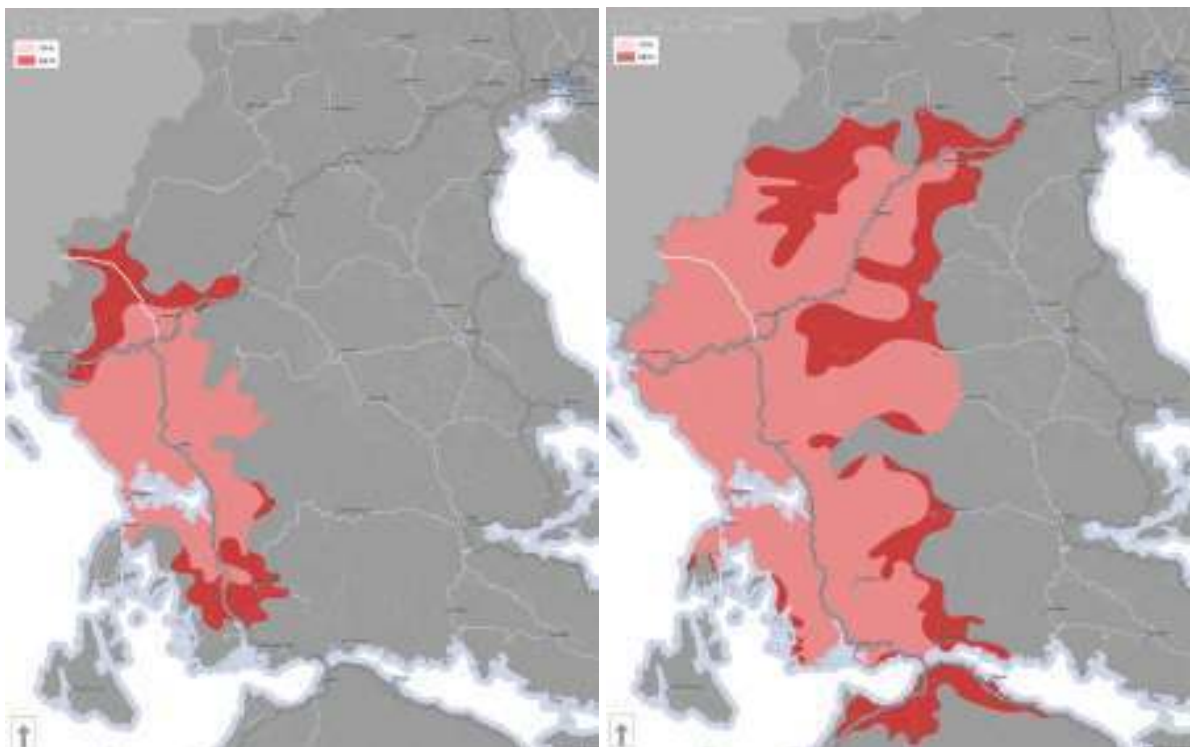
B) δέχεται ως βάση ότι η Ιόνια οδός, η Ολυμπία οδός, η Κ.Α. Πελοποννήσου και τα εναπομένοντα τμήματα της ΠΑΘΕ έχουν κατασκευαστεί και λειτουργούν κανονικά.

Στη συνέχεια έγινε επίλυση του δικτύου και ο προσδιορισμός των χρονικών αποστάσεων για μία και δύο ώρες από τα επιλεγμένα βασικά αστικά κέντρα (Άρτα, Πρέβεζα) και από την Πάτρα, προς όλες τις κατευθύνσεις ΠΡΙΝ και ΜΕΤΑ την κατασκευή και λειτουργία των βασικών οδικών αξόνων (περιπτώσεις Α και Β ανωτέρω).

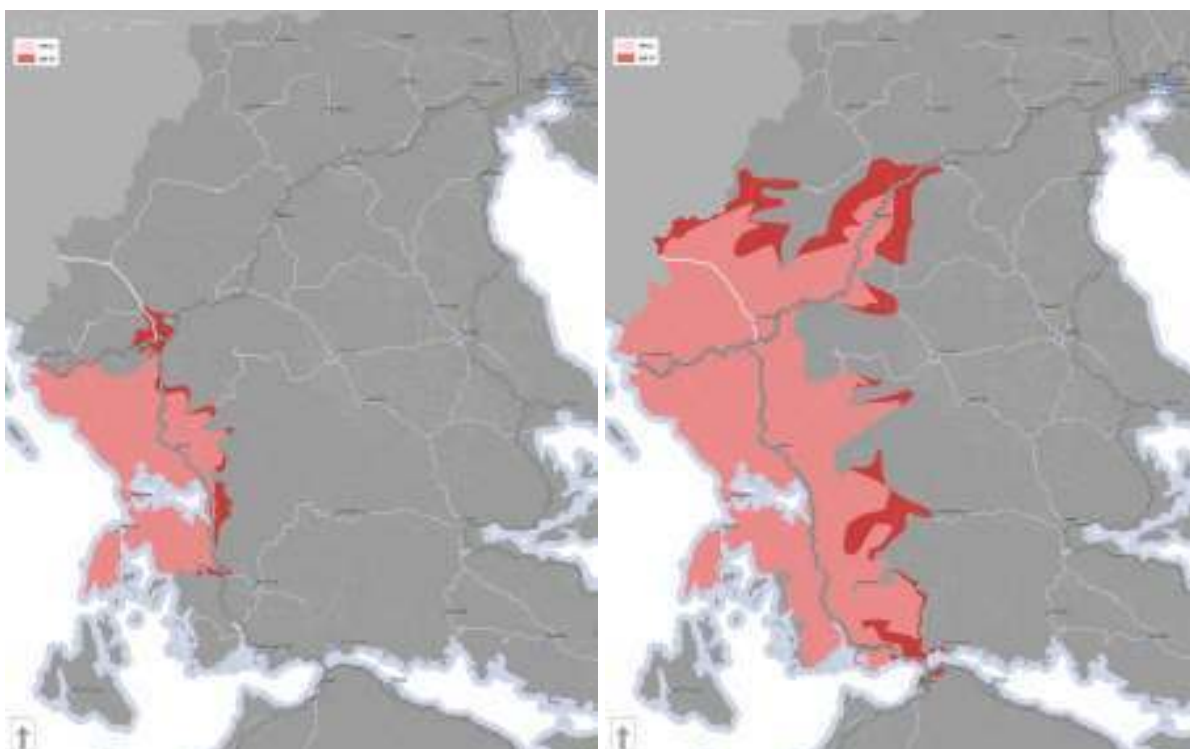
Με τον τρόπο αυτό υπολογίστηκαν) περιοχές χρονικών αποστάσεων: της μίας ώρας για ΠΡΙΝ και για ΜΕΤΑ από τα αστικά κέντρα, και των δύο ωρών για ΠΡΙΝ και για ΜΕΤΑ επίσης από τα ίδια αστικά κέντρα.

Τέλος έγινε ποιοτικός έλεγχος των αποτελεσμάτων του μοντέλου, τροποποίηση και εξομάλυνση των δημιουργημένων χρονικών αποστάσεων σύμφωνα με εμπειρικά στοιχεία και το τελικό αποτέλεσμα αποτυπώθηκε χαρτογραφικά.

Πρέπει να τονιστεί ότι η διαδικασία αυτή δεν περιλαμβάνεται στις συμβατικές υποχρεώσεις του παρόντος έργου αλλά η ερευνητική ομάδα έκρινε ότι είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για την αποτύπωση των χωρικών δυναμικών της περιοχής και για το λόγο αυτό παρ' όλο που προχώρησε στον υπολογισμό των χρονοαποστάσεων (πριν και μετά) για περισσότερα, από τα παρουσιαζόμενα αστικά κέντρα, η θεματική χαρτογράφηση και η σχετική ανάλυση αναφέρεται μόνο σε κάποια επιλεγμένα (Άρτα, Πρέβεζα και Πάτρα) ως χαρακτηριστικές περιπτώσεις.

Χρονοαποστάσεις της μίας και των δύο ωρών από την Άρτα

Χρονοαποστάσεις της μίας και των δύο ωρών από την Πρέβεζα

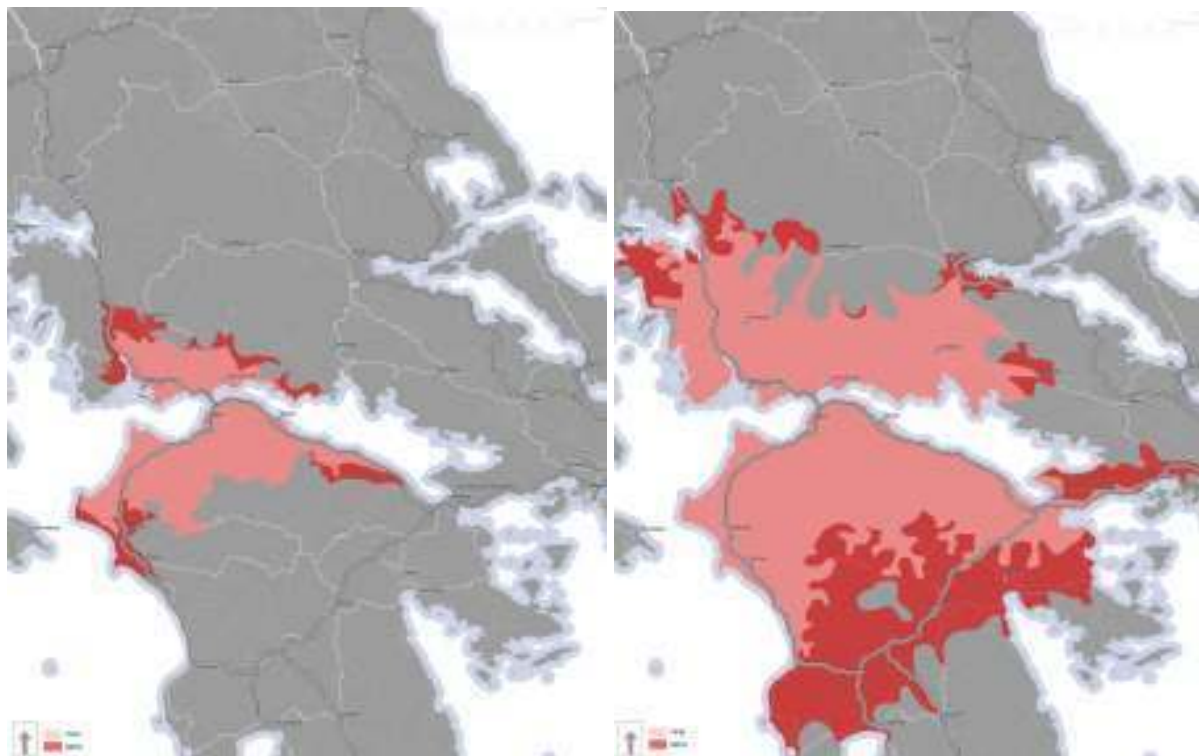
Χρονικές αποστάσεις της μίας ώρας

Η πόλη της Άρτας, ευρισκόμενη πάνω στον κύριο δυτικό άξονα φαίνεται να είναι ιδιαίτερα ευνοημένη από τη μείωση των χρονικών αποστάσεων κατά τον άξονα Βορρά – Νότου, αλλά όχι και κατά τον άξονα Ανατολής – Δύσης.

Όσον αφορά στην πόλη της Πρέβεζας, και σε επίπεδο χρονικών αποστάσεων της μίας ώρας, η επίδραση της λειτουργίας του δυτικού οδικού άξονα είναι περιορισμένη μόνο κατά την

κατεύθυνση του Βορρά όπου φαίνεται ότι η πόλη των Ιωαννίνων θα είναι άνετα προσβάσιμη εντός της μίας ώρας.

Η Πάτρα, ενώ φαίνεται να ευνοείται προς όλες τις κατευθύνσεις και κυρίως προς τον άξονα Βορρά – Νότου, καμία πόλη της Ηπείρου δεν συμπεριλαμβάνεται στη ωριαία χρονική απόσταση μετά την κατασκευή και λειτουργία του δυτικού οδικού άξονα.

Χρονοαποστάσεις της μίας και των δύο ωρών από την Πάτρα

Χρονικές αποστάσεις των δύο ωρών

Αντίστοιχης λογικής συμπεράσματα εξάγονται και από τη μελέτη των σχετικών χαρτών που αποτυπώνουν τις χρονικές αποστάσεις των δύο ωρών από τα υπό μελέτη αστικά κέντρα.

Αξιοσημείωτη είναι και η βελτίωση της προσβασιμότητας για τη πόλη της Άρτας όπου προς Βορρά η Βέροια σχεδόν εφάπτεται της ζώνης αυτής (δηλαδή η χρήστες των οδικών αξόνων Εγνατίας και Ιόνιας με τη μέση τυπική ταχύτητα θα κάνουν κάτι περισσότερο από δύο ώρες τη διαδρομή Βέροιας – Άρτας), ενώ προς νότο εντός της συγκεκριμένης ζώνης των δύο ωρών βρίσκονται η Βάρδα και η Νέα Μανωλάδα και το Αίγιο και η Ακράτα αντιστοίχως.

Η πόλη της Πρέβεζας, σε σχέση με την αναμενόμενη βελτίωση των δώρων χρονικών αποστάσεων δεν είναι και τόσο ευνοημένη, αλλά φαίνεται ότι η συγκεκριμένη ζώνη προς Βορρά θα εκτείνεται μέχρι την Κοζάνη ενώ προς Νότο θα φθάνει στην Πελοπόννησο, μέχρι τα βόρεια περίχωρα της Πάτρας.

Τέλος η Πάτρα, ως το σημείο τομής των δύο οδικών αξόνων της Ιόνιας και της Ολυμπίας Οδού φαίνεται να είναι ιδιαίτερα ευνοημένη διότι κάποιος χρήστης των οδών αυτών, από το κέντρο της Πάτρας, θα προσεγγίζει με τη μέση τυπική ταχύτητα και εντός δύο ωρών είτε την Αθήνα, είτε την Άρτα, ή την Καλαμάτα, κλπ.

Με τη χρήση του GIS έγινε και εκτίμηση του ωφελούμενου πληθυσμού από την κατασκευή και λειτουργία του δυτικού οδικού άξονα. Ο υπολογισμός βασίστηκε στον πραγματικό πληθυσμό της απογραφής του 2001, της Ελληνικής Στατιστικής αρχής ενώ η μέθοδος υπολογισμού του ωφελούμενου πληθυσμού έγινε με την υπέρθεση των ψηφιακών χαρτογραφικών επιπέδων των ζωνών των χρονοαποστάσεων με το ψηφιακό χαρτογραφικό

επίπεδο των Τοπικών διαμερισμάτων. Τα αποτελέσματα φαίνονται αναλυτικά στον επόμενο πίνακα.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΖΩΝΗΣ ΧΡΟΝΟΑΠΟΣΤΑΣΗΣ ΜΙΑΣ ΩΡΑΣ

	ΠΡΙΝ	ΜΕΤΑ	ΑΥΞΗΣΗ	ΠΟΣ. ΑΥΞΗΣΗ
ΑΡΤΑ	379.308	466.154	86.846	22,9%
ΠΡΕΒΕΖΑ	234.698	342.155	107.457	45,8%
ΠΑΤΡΑ	490.157	643.026	152.869	31,2%

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΖΩΝΗΣ ΧΡΟΝΟΑΠΟΣΤΑΣΗΣ ΔΥΟ ΩΡΩΝ

	ΠΡΙΝ	ΜΕΤΑ	ΑΥΞΗΣΗ	ΠΟΣ. ΑΥΞΗΣΗ
ΠΑΤΡΑ	916.138	1.389.506	473.368	51,7%
ΠΡΕΒΕΖΑ	631.050	913.528	282.478	44,8%
ΠΑΤΡΑ	1.069.679	3.502.243	2.432.564	227,4%

Στη ζώνες των χρονοαποστάσεων της μίας ώρας η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση στον ωφελούμενο πληθυσμό παρατηρείται στη ζώνη της Πρέβεζας λόγω της ένταξης σ' αυτή της πόλης των Ιωαννίνων. Σε απόλυτα νούμερα πρώτη είναι η ζώνη των Πατρών με δεύτερη τη ζώνη της Άρτας.

Αντιστοίχως για τις ζώνες χρονοαποστάσεων των δύο ωρών η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στην Πάτρα λόγω της μερικής ένταξης του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Πρωτευούσης.

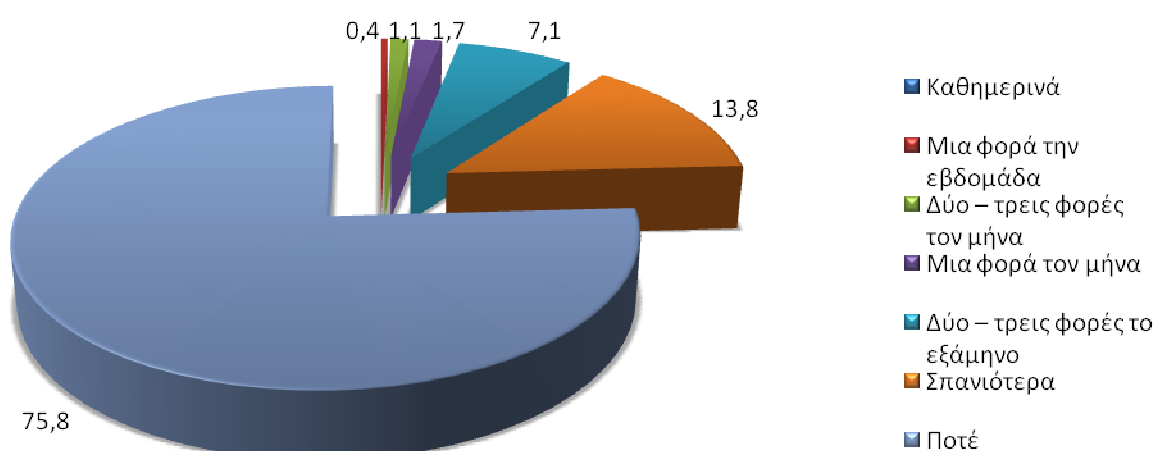
6. Ο ρόλος της Γέφυρας μέσα από τα ερωτηματολόγια

Όπως παρουσιάζεται αναλυτικά στα τεύχη 4 και 5 για τις ανάγκες του έργου διεξήχθη αναλυτική πρωτογενής έρευνα πεδίου μέσω ερωτηματολογίων. Η πιλοτική έρευνα διεξήχθη τον Ιούλιο 2011 ενώ η αναλυτική ακολούθησε τους επόμενους μήνες του ίδιου έτους. Στο ερωτηματολόγιο υπήρχε ειδική ενότητα ερωτήσεων που αποσκοπούσαν στο να καταγράψουν το ρόλο της γέφυρας στην περιοχή μελέτης. Από τη επεξεργασία των ερωτηματολογίων (η οποία επίσης παρουσιάζεται αναλυτικά στα τεύχη 4 και – κυρίως – 5) προέκυψαν τα επόμενα (όπως αυτά τα επεξεργάστηκε η εταιρεία DataRC):

Ερώτηση: Τους τελευταίους έξι μήνες πόσο συχνά διέρχεστε από την γέφυρα:

Απάντησαν:

	Πλήθος	% επί του συνόλου	% επί των απαντήσεων	Αθροιστική συχνότητα
Καθημερινά	1	,0	,0	,0
Μια φορά την εβδομάδα	8	,4	,4	,4
Δύο – τρεις φορές τον μήνα	23	1,0	1,1	1,5
Μια φορά τον μήνα	35	1,5	1,7	3,2
Δύο – τρεις φορές το εξάμηνο	151	6,4	7,1	10,3
Σπανιότερα	293	12,5	13,8	24,2
Ποτέ	1605	68,3	75,8	100,0
Σύνολο	2117	90,1	100,0	

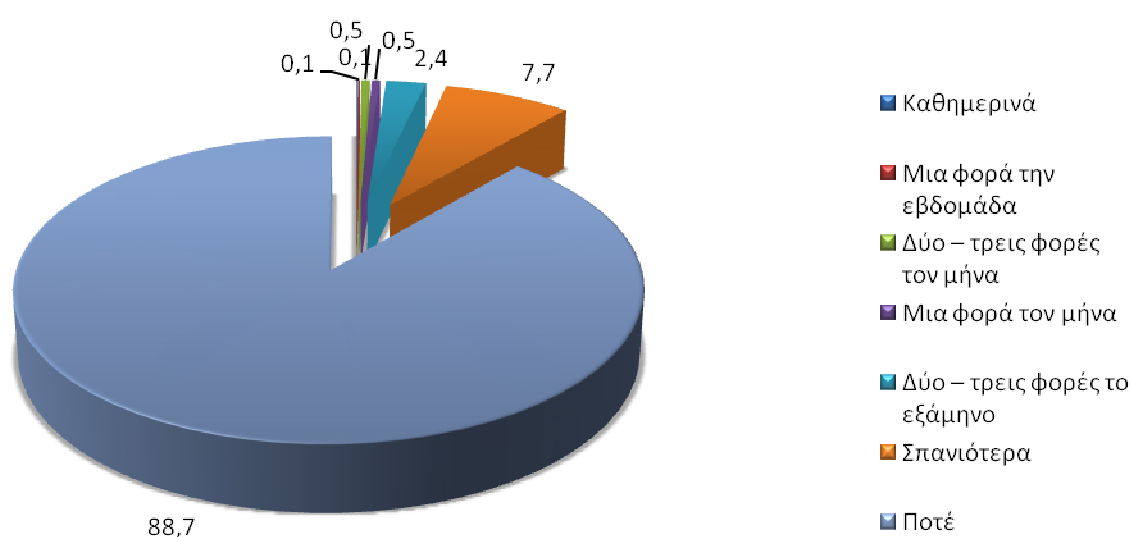
Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι το 68.3 % του δείγματος στην περιοχή μελέτης τους τελευταίους μήνες δεν πέρασε από την γέφυρα. Οι λόγοι που καταγράφηκαν για το γεγονός αυτό είναι:

ΕΑΝ ΠΟΤΕ Για ποιο λόγο;	% επί των απαντήσεων
ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ/ ΑΚΡΙΒΑ ΤΑ ΔΙΟΔΙΑ	17,3%
ΔΕΝ ΕΤΥΧΕ ΝΑ ΤΑΞΙΔΕΨΕΙ ΓΕΝΙΚΑ / ΠΡΟΣ ΕΚΕΙ	81,9%
ΠΡΟΤΙΜΩ ΤΑ FERRY BOAT	0,8%
Σύνολο	100,0%

Ερώτηση: Τους τελευταίους έξι μήνες πόσο συχνά χρησιμοποιήσατε το πορθμείο (ferryboat);

Απάντησαν:

	Πλήθος	% επί του συνόλου	% επί των απαντήσεων	Αθροιστική συχνότητα
Καθημερινά	1	,0	,1	,1
Μια φορά την εβδομάδα	2	,1	,1	,1
Δύο – τρεις φορές τον μήνα	11	,5	,5	,7
Μια φορά τον μήνα	11	,5	,5	1,2
Δύο – τρεις φορές το εξάμηνο	51	2,2	2,4	3,6
Σπανιότερα	162	6,9	7,7	11,3
Ποτέ	1878	79,9	88,7	100,0
Σύνολο	2117	90,1	100,0	

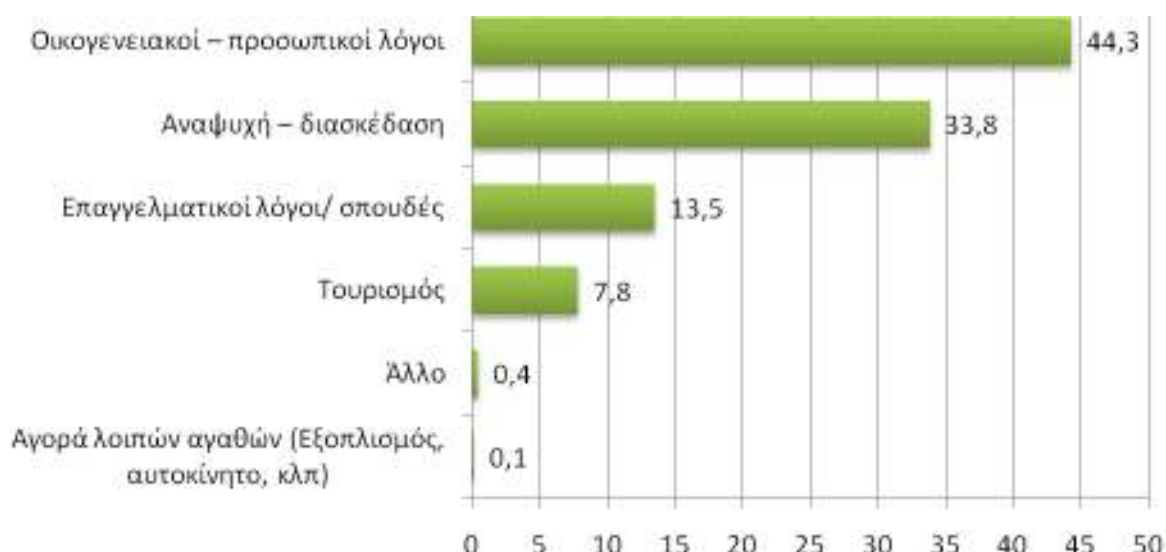

Επίσης εδώ το ποσοστό του «πότε» είναι ιδιαίτερα υψηλό και μάλιστα υψηλότερο από την προηγούμενη ερώτηση.

Ερώτηση: Ποιος ήταν ο κύριος σκοπός αυτών των διελεύσεων;

Απάντησαν:

	Πλήθος	% επί του συνόλου	% επί των απαντήσεων	Αθροιστική συχνότητα
Επαγγελματικοί λόγοι/ σπουδές	79	3,3	13,5	13,5
Οικογενειακοί – προσωπικοί λόγοι	258	11,0	44,3	57,9
Αγορά λοιπών αγαθών (Εξοπλισμός, αυτοκίνητο, κλπ)	1	,0	,1	58,0
Αναψυχή – διασκέδαση	197	8,4	33,8	91,8
Τουρισμός	45	1,9	7,8	99,6
Άλλο	2	,1	,4	100,0
Σύνολο	581	24,7	100,0	
Δεν αφορά	529	22,5		

Ερώτηση: Ποιος ήταν ο συνηθέστερος προορισμός σας;

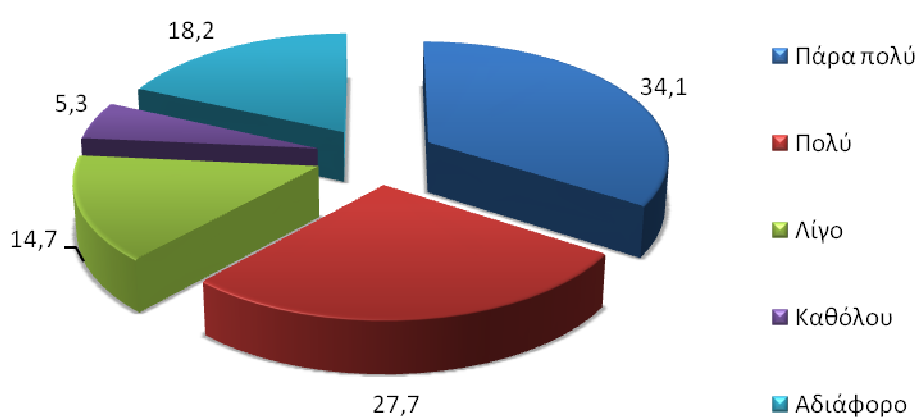
Απάντησαν:

	Πλήθος	% επί των απαντήσεων	Αθροιστική συχνότητα
ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	94	16,2	16,2
ΑΘΗΝΑ	90	15,5	31,7
ΠΑΤΡΑ	59	10,2	41,8
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	39	6,7	48,5
ΑΓΡΙΝΙΟ	32	5,5	54,0
ΛΕΥΚΑΔΑ	21	3,6	57,7
ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟ/ΕΧΕΙ ΠΟΛΛΟΥΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΥΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ	19	3,3	60,9
ΑΡΤΑ	19	3,3	64,2
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	16	2,8	67,0
ΚΕΡΚΥΡΑ	16	2,8	69,7
ΑΛΛΟΣ	13	2,2	71,9
Σύνολο	163	28,1	100
	581		

Ερώτηση: Πόσο σας αποθαρρύνει το κόστος των διοδίων της γέφυρας

Απάντησαν:

	Πλήθος	% επί του συνόλου	% επί των απαντήσεων	Αθροιστική συχνότητα
Πάρα πολύ	198	8,4	34,1	34,1
Πολύ	161	6,8	27,7	61,8
Λίγο	85	3,6	14,7	76,4
Καθόλου	31	1,3	5,3	81,8
Αδιάφορο	106	4,5	18,2	100,0
Σύνολο	580	24,7	100,0	
Δεν αφορά	1457	62,0		

Συνολικά από τις παραπάνω απαντήσεις η χρήση της γέφυρας είναι σχετικά περιορισμένη σε σχέση με τον πληθυσμό της περιοχής μελέτης. Για να εξαχθούν όμως ασφαλέστερα αποτελέσματα χρειάζεται μία πιο συστηματική και σε βάθος έρευνα που εκτός από αυτού του είδους τις ερωτήσεις να συλλεχθούν και στοιχεία (ερωτήσεις, κα) που να αποτυπώνουν το γενικότερο προφίλ των μετακινήσεων στην περιοχή. Έρευνα ιδιαίτερα απαιτητική και έξω από τα πλαίσια του παρόντος ερευνητικού έργου.

Περισσότερα στοιχεία (διασταυρώσεις, κα) παρουσιάζονται στο τεύχος 5 των παραδοτέων.

Παράρτημα

Περιεχόμενα

Οι Νομοί στην Περιοχή Μελέτης	1
Οι Περιφερειακές Ενότητες στην Περιοχή Μελέτης	2
Οι Δήμοι (κατά Καλλικράτη) στην Περιοχή Μελέτης	3
Οι ΟΤΑ (κατά Καποδίστρια) στην Περιοχή Μελέτης	5
Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης.....	12

CODE	NAME
	ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΗΣ
	ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ
	ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ
	ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ
	ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ
	ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ
	ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ
	ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ
	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ
	ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ
	ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ
	ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
	ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ
	ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ
	ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ
	ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ
	ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ
	ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ
	ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

CODE	NAME
	Π.Ε. ΑΡΤΗΣ
	Π.Ε. ΠΡΕΒΕΖΗΣ
	Π.Ε. ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ
	Π.Ε. ΤΡΙΚΑΛΩΝ
	Π.Ε. ΖΑΚΥΝΘΟΥ
	Π.Ε. ΚΕΡΚΥΡΑΣ
	Π.Ε. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ
	Π.Ε. ΙΘΑΚΗΣ
	Π.Ε. ΛΕΥΚΑΔΟΣ
	Π.Ε. ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ
	Π.Ε. ΑΧΑΪΑΣ
	Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ
	Π.Ε. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
	Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ
	Π.Ε. ΦΩΚΙΔΟΣ
	Π.Ε. ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ
	Π.Ε. ΑΡΚΑΔΙΑΣ
	Π.Ε. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ
	Π.Ε. ΛΑΚΩΝΙΑΣ
	Π.Ε. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

CODE	NAME	NOMOS	STRM	RPOP01	MPOP01
102	Ακτίου & Βόνιτσας	Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας	660.172	18.374	16.354
1104	Άργους & Μυκηνών	Π.Ε. Αργολίδος	1.002.508	48.188	47.745
1404	Ήλιδας	Π.Ε. Ηλείας	400.517	37.750	36.275
502	Αγράφων	Π.Ε. Ευρυτανίας	920.341	13.604	7.190
101	Αγρινίου	Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας	1.229.330	96.321	96.321
1305	Αιγιαλείας	Π.Ε. Αχαΐας	723.063	57.993	53.585
601	Αμφίκλειας & Ελάτειας	Π.Ε. Φθιώτιδος	533.320	14.395	13.024
105	Αμφιλοχίας	Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας	1.090.991	21.445	20.491
1602	Ανατολικής Μάνης	Π.Ε. Λακωνίας	619.277	17.157	14.308
1402	Ανδρίτσαινας & Κρεστένων	Π.Ε. Ηλείας	422.334	21.912	21.139
1406	Ανδραβίδας & Κυλλήνης	Π.Ε. Ηλείας	355.476	26.333	24.668
4101	Αργιθέας	Π.Ε. Καρδίτσης	372.877	6.084	2.488
3101	Αρταίων	Π.Ε. Άρτης	457.248	41.814	44.136
1405	Αρχαίας Ολυμπίας	Π.Ε. Ηλείας	545.121	19.875	16.431
1504	Βέλου & Βόχας	Π.Ε. Κορινθίας	164.847	18.323	17.251
1205	Βόρειας Κυνουρίας	Π.Ε. Αρκαδίας	576.981	12.825	11.589
3103	Γεωργίου Καραϊσκάκη	Π.Ε. Άρτης	463.889	9.016	7.131
1203	Γορτυνίας	Π.Ε. Αρκαδίας	1.050.882	18.327	12.492
701	Δελφών	Π.Ε. Φωκίδας	1.121.671	32.263	26.992
603	Δομοκού	Π.Ε. Φθιώτιδος	707.953	14.793	13.199
1303	Δυτικής Αχαΐας	Π.Ε. Αχαΐας	573.300	31.275	29.608
1706	Δυτικής Μάνης	Π.Ε. Μεσσηνίας	402.809	8.647	6.658
702	Δωρίδος	Π.Ε. Φωκίδας	998.893	16.021	10.874
1605	Ελαφονήσου	Π.Ε. Λακωνίας	19.992	745	746
1103	Επιδαύρου	Π.Ε. Αργολίδος	340.442	9.275	8.710
1102	Ερμιονίδας	Π.Ε. Αργολίδος	421.118	14.901	14.330
1302	Ερυμάνθου	Π.Ε. Αχαΐας	582.139	13.162	11.329
1603	Ευρώτα	Π.Ε. Λακωνίας	865.734	19.803	19.319
2101	Ζακυνθίων	Π.Ε. Ζακύνθου	405.550	39.015	38.883
1401	Ζαχάρως	Π.Ε. Ηλείας	276.222	15.409	13.716
3403	Ζηρού	Π.Ε. Πρεβέζης	380.601	16.494	15.410
107	Θέρμου	Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας	333.701	9.299	7.837
106	Ι.Π. Μεσολογγίου	Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας	680.372	35.431	35.805
2302	Ιθάκης	Π.Ε. Κεφαλληνίας	117.812	3.084	3.212
2201	Κέρκυρας	Π.Ε. Κερκύρας	610.936	109.537	108.652
1304	Καλαβρύτων	Π.Ε. Αχαΐας	1.058.147	17.602	13.912
1701	Καλαμάτας	Π.Ε. Μεσσηνίας	440.313	67.127	70.006
4404	Καλαμπάκας	Π.Ε. Τρικάλων	1.658.280	27.555	22.853
4105	Καρδίτσας	Π.Ε. Καρδίτσης	647.387	55.968	57.089
501	Καρπενησίου	Π.Ε. Ευρυτανίας	948.570	18.449	12.328
3104	Κεντρικών Τζουμέρκων	Π.Ε. Άρτης	509.231	12.069	7.862
2301	Κεφαλλονιάς	Π.Ε. Κεφαλληνίας	786.575	36.404	34.544
1501	Κορινθίων	Π.Ε. Κορινθίας	611.291	60.226	58.523
4102	Λίμνης Πλαστήρα	Π.Ε. Καρδίτσης	198.350	7.392	4.022
606	Λαμιών	Π.Ε. Φθιώτιδος	947.006	73.574	74.939
2401	Λευκάδας	Π.Ε. Λευκάδος	333.580	21.414	20.894
602	Λοκρών	Π.Ε. Φθιώτιδος	614.761	24.611	22.418
1505	Λουτρακίου & Αγ. Θεοδώρων	Π.Ε. Κορινθίας	294.900	22.480	20.040
607	Μακρακώμης	Π.Ε. Φθιώτιδος	836.564	21.570	17.912
1204	Μεγαλόπολης	Π.Ε. Αρκαδίας	722.629	13.152	11.044
2402	Μεγανησίου	Π.Ε. Λευκάδος	22.356	1.092	994
1702	Μεσσήνης	Π.Ε. Μεσσηνίας	562.062	28.754	25.859
1604	Μονεμβασιάς	Π.Ε. Λακωνίας	949.275	23.853	21.898
4106	Μουζακίου	Π.Ε. Καρδίτσης	313.866	17.910	16.407
604	Μώλου & Αγίου Κωνσταντίνου	Π.Ε. Φθιώτιδος	337.298	15.142	13.932
104	Ναυπακτίας	Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας	876.209	29.842	26.840
1101	Ναυπλίων	Π.Ε. Αργολίδος	390.241	33.406	31.607
1506	Νεμέας	Π.Ε. Κορινθίας	204.708	7.774	7.286
3102	Νικολάου Σκουφά	Π.Ε. Άρτης	231.842	15.235	14.491
1202	Νότιας Κυνουρίας	Π.Ε. Αρκαδίας	592.439	9.001	7.633
103	Ξηρομέρου	Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας	590.113	13.717	13.358

CODE	NAME	NOMOS	STRM	RPOP01	MPOP01
1503	Ξυλοκάστρου & Ευρωστίνης	Π.Ε. Κορινθίας	411.667	21.155	18.224
1705	Οιχαλίας	Π.Ε. Μεσσηνίας	415.433	14.987	11.681
3402	Πάργας	Π.Ε. Πρεβέζης	274.796	12.944	12.597
4103	Παλαμά	Π.Ε. Καρδίτσης	382.722	19.144	18.500
2202	Παξών	Π.Ε. Κερκύρας	30.121	2.438	2.429
1301	Πατρέων	Π.Ε. Αχαΐας	334.858	202.757	210.494
1407	Πηνειού	Π.Ε. Ηλείας	161.496	20.232	19.658
3401	Πρέβεζας	Π.Ε. Πρεβέζης	380.541	29.918	30.137
4401	Πύλης	Π.Ε. Τρικάλων	748.938	20.019	15.886
1703	Πύλου & Νέστορος	Π.Ε. Μεσσηνίας	554.265	23.780	21.172
1403	Πύργου	Π.Ε. Ηλείας	456.610	51.777	51.634
1502	Σικωνίων	Π.Ε. Κορινθίας	602.539	24.666	23.203
4104	Σοφάδων	Π.Ε. Καρδίτσης	720.752	23.043	21.759
1601	Σπάρτης	Π.Ε. Λακωνίας	1.181.780	38.079	36.540
605	Στυλίδας	Π.Ε. Φθιώτιδος	463.863	14.686	14.118
1201	Τρίπολης	Π.Ε. Αρκαδίας	1.475.805	48.730	48.568
4403	Τρικκαίων	Π.Ε. Τρικάλων	607.585	74.592	78.817
1704	Τριφυλίας	Π.Ε. Μεσσηνίας	616.019	33.581	31.190
4402	Φαρκαδόνας	Π.Ε. Τρικάλων	368.674	15.881	15.133

CODE	NAME	POP91	POP01
101	ΔΗΜΟΣ ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	16.859	17.988
102	ΔΗΜΟΣ ΑΓΓΕΛΟΚΑΣΤΡΟΥ	3.047	2.761
103	ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ	52.081	54.253
104	ΔΗΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΚΟΥ	7.744	7.216
105	ΔΗΜΟΣ ΑΛΥΖΙΑΣ	3.913	3.744
106	ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ	13.889	12.834
107	ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΚΤΟΡΙΟΥ	9.683	8.830
108	ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΙΡΡΙΟΥ	2.531	2.375
109	ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΔΟΤΙΑΣ	2.748	2.598
110	ΔΗΜΟΣ ΑΡΑΚΥΝΘΟΥ	7.008	6.397
111	ΔΗΜΟΣ ΑΣΤΑΚΟΥ	8.210	7.252
112	ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΟΥ	9.322	9.299
113	ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΤΙΕΩΝ	7.594	7.087
114	ΔΗΜΟΣ ΙΝΑΧΟΥ	7.105	6.169
115	ΔΗΜΟΣ ΚΕΚΡΟΠΙΑΣ	4.107	4.494
116	ΔΗΜΟΣ ΜΑΚΡΥΝΕΙΑΣ	5.282	5.241
117	ΔΗΜΟΣ ΜΕΔΕΩΝΟΣ	5.760	5.050
118	ΔΗΜΟΣ ΜΕΝΙΔΙΟΥ	2.404	2.442
119	ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ	15.405	18.231
120	ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ	5.538	5.052
121	ΔΗΜΟΣ ΟΙΝΙΑΔΩΝ	10.686	10.227
122	ΔΗΜΟΣ ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΥ	2.062	1.853
123	ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΒΟΛΑΣ	5.119	4.482
124	ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΚΑΜΠΥΛΙΩΝ	3.411	2.757
125	ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΑΝΟΥ	1.694	1.775
126	ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΛΗΝΗΣ	1.786	2.000
127	ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ	6.895	6.438
128	ΔΗΜΟΣ ΦΥΤΕΙΩΝ	3.136	2.721
129	ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΕΙΑΣ	3.161	2.863
501	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ	8.185	9.390
502	ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΑΦΩΝ	1.012	3.691
503	ΔΗΜΟΣ ΑΠΕΡΑΝΤΙΩΝ	2.278	3.213
504	ΔΗΜΟΣ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	2.203	2.729
505	ΔΗΜΟΣ ΒΙΝΙΑΝΗΣ	1.393	1.438
506	ΔΗΜΟΣ ΔΟΜΝΙΣΤΑΣ	1.536	2.163
507	ΔΗΜΟΣ ΚΤΗΜΕΝΙΩΝ	1.024	1.168
508	ΔΗΜΟΣ ΠΟΤΑΜΙΑΣ	1.578	1.933
509	ΔΗΜΟΣ ΠΡΟΥΣΟΥ	1.574	2.253
510	ΔΗΜΟΣ ΦΟΥΡΝΑ	1.383	1.542
511	ΔΗΜΟΣ ΦΡΑΓΚΙΣΤΑΣ	2.141	2.533
601	ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	55.445	58.601
602	ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ	3.167	3.278
603	ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	3.159	3.410
604	ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΚΛΕΙΑΣ	5.317	5.636
605	ΔΗΜΟΣ ΑΤΑΛΑΝΤΗΣ	10.240	10.367
606	ΔΗΜΟΣ ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΥ	4.475	4.510
607	ΔΗΜΟΣ ΔΑΦΝΟΥΣΙΩΝ	3.878	4.326
608	ΔΗΜΟΣ ΔΟΜΟΚΟΥ	6.289	5.692
609	ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΤΕΙΑΣ	4.184	4.000

CODE	NAME	POP91	POP01
610	ΔΗΜΟΣ ΕΧΙΝΑΙΩΝ	4.544	4.518
611	ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΔΟΣ	4.264	4.705
612	ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΕΝΩΝ ΒΟΥΡΛΩΝ	4.800	5.064
613	ΔΗΜΟΣ ΛΕΙΑΝΟΚΛΑΔΙΟΥ	2.628	3.034
614	ΔΗΜΟΣ ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ	7.267	7.132
615	ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΕΣΙΝΗΣ	5.174	5.404
616	ΔΗΜΟΣ ΜΩΛΟΥ	6.454	6.668
617	ΔΗΜΟΣ ΞΥΝΙΑΔΟΣ	4.482	4.396
618	ΔΗΜΟΣ ΟΠΟΥΝΤΙΩΝ	4.326	4.514
619	ΔΗΜΟΣ ΠΕΛΑΣΓΙΑΣ	3.171	3.310
620	ΔΗΜΟΣ ΣΠΕΡΧΕΙΑΔΟΣ	8.573	10.594
621	ΔΗΜΟΣ ΣΤΥΛΙΔΟΣ	6.621	6.858
622	ΔΗΜΟΣ ΤΙΘΟΡΕΑΣ	4.902	4.759
623	ΔΗΜΟΣ ΥΠΑΤΗΣ	6.795	6.855
661	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΥΛΙΑΝΗΣ	518	574
662	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ	601	566
701	ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΣΣΗΣ	9.469	9.248
702	ΔΗΜΟΣ ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ	2.043	2.216
703	ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΞΙΔΙΟΥ	2.494	3.030
704	ΔΗΜΟΣ ΓΡΑΒΙΑΣ	3.167	2.975
705	ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ	2.467	2.431
706	ΔΗΜΟΣ ΔΕΣΦΙΝΑΣ	2.389	2.431
707	ΔΗΜΟΣ ΕΥΠΑΛΙΟΥ	5.694	6.507
708	ΔΗΜΟΣ ΙΤΕΑΣ	5.592	6.072
709	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΩΝ	1.179	2.328
710	ΔΗΜΟΣ ΛΙΔΟΡΙΚΙΟΥ	4.403	4.225
711	ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	2.447	2.668
712	ΔΗΜΟΣ ΤΟΛΟΦΩΝΟΣ	2.839	3.073
1101	ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ	14.680	16.885
1102	ΔΗΜΟΣ ΑΡΓΟΥΣ	27.102	29.228
1103	ΔΗΜΟΣ ΑΣΙΝΗΣ	5.322	6.117
1104	ΔΗΜΟΣ ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΥ	4.650	4.804
1105	ΔΗΜΟΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ	4.268	4.471
1106	ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΙΟΝΗΣ	4.392	4.554
1107	ΔΗΜΟΣ ΚΟΥΤΣΟΠΟΔΙΟΥ	3.628	3.575
1108	ΔΗΜΟΣ ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	8.973	10.347
1109	ΔΗΜΟΣ ΛΕΡΝΑΣ	2.742	3.042
1110	ΔΗΜΟΣ ΛΥΡΚΕΙΑΣ	3.355	2.901
1111	ΔΗΜΟΣ ΜΙΔΕΑΣ	6.701	6.724
1112	ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΗΝΑΙΩΝ	4.412	4.349
1113	ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΚΙΟΥ	2.456	3.646
1114	ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΤΙΡΥΝΘΑΣ	3.308	3.680
1161	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΛΕΑΣ	803	793
1162	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΧΛΑΔΟΚΑΜΠΟΥ	844	654
1201	ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΠΟΛΗΣ	26.432	28.976
1202	ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ	2.036	2.116
1203	ΔΗΜΟΣ ΒΑΛΤΕΤΣΙΟΥ	2.222	1.842
1204	ΔΗΜΟΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ	15.178	12.825
1205	ΔΗΜΟΣ ΒΥΤΙΝΑΣ	1.993	2.012

CODE	NAME	POP91	POP01
1206	ΔΗΜΟΣ ΓΟΡΤΥΝΟΣ	1.500	1.266
1207	ΔΗΜΟΣ ΔΗΜΗΤΣΑΝΗΣ	1.529	1.337
1208	ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΙΑΣ	2.810	3.063
1209	ΔΗΜΟΣ ΚΛΕΙΤΟΡΟΣ	2.761	2.584
1210	ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΤΟΒΑΖΑΙΝΗΣ	2.287	2.048
1211	ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΥΘΙΟΥ	2.881	2.613
1212	ΔΗΜΟΣ ΛΑΓΚΑΔΙΩΝ	1.302	1.363
1213	ΔΗΜΟΣ ΛΕΒΙΔΙΟΥ	4.334	4.131
1214	ΔΗΜΟΣ ΛΕΩΝΙΔΙΟΥ	6.534	6.294
1215	ΔΗΜΟΣ ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ	3.628	3.510
1216	ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	8.888	8.657
1217	ΔΗΜΟΣ ΣΚΥΡΙΤΙΔΑΣ	2.166	2.248
1218	ΔΗΜΟΣ ΤΕΓΕΑΣ	4.539	4.100
1219	ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΟΛΩΝΩΝ	1.255	1.260
1220	ΔΗΜΟΣ ΤΡΟΠΑΙΩΝ	5.774	4.660
1221	ΔΗΜΟΣ ΦΑΛΛΑΣΙΑΣ	3.296	3.229
1222	ΔΗΜΟΣ ΦΑΛΑΝΘΟΥ	1.296	1.310
1261	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΟΣΜΑ	668	591
1301	ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΕΩΝ	155.697	163.446
1302	ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΕΙΡΑΣ	4.211	4.512
1303	ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΙΟΥ	28.903	27.812
1304	ΔΗΜΟΣ ΑΚΡΑΤΑΣ	5.492	7.056
1305	ΔΗΜΟΣ ΑΡΟΑΝΙΑΣ	2.315	2.551
1306	ΔΗΜΟΣ ΒΡΑΧΝΑΪΙΚΩΝ	4.274	5.094
1307	ΔΗΜΟΣ ΔΙΑΚΟΠΤΟΥ	7.023	7.005
1308	ΔΗΜΟΣ ΔΥΜΗΣ	8.765	10.664
1309	ΔΗΜΟΣ ΕΡΙΝΕΟΥ	3.802	3.768
1310	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	8.346	8.580
1311	ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΣΟΥ	7.414	8.683
1312	ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΑΣΙΟΥ	3.894	3.892
1313	ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΣΑΤΙΔΟΣ	9.583	11.873
1314	ΔΗΜΟΣ ΜΟΒΡΗΣ	5.140	5.106
1315	ΔΗΜΟΣ ΠΑΙΩΝ	2.623	2.579
1316	ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΛΙΑΣ	5.677	9.074
1317	ΔΗΜΟΣ ΡΙΟΥ	10.131	13.270
1318	ΔΗΜΟΣ ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑΣ	7.326	7.840
1319	ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΤΑΙΑΣ	5.051	5.462
1320	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΡΩΝ	6.483	6.300
1321	ΔΗΜΟΣ ΩΛΕΝΙΑΣ	6.856	6.822
1361	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΕΝΤΖΙΟΥ	482	657
1362	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΕΟΝΤΙΟΥ	590	743
1401	ΔΗΜΟΣ ΠΥΡΓΟΥ	39.183	34.902
1402	ΔΗΜΟΣ ΑΛΙΦΕΙΡΑΣ	3.169	3.829
1403	ΔΗΜΟΣ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ	26.588	32.090
1404	ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΑΒΙΔΑΣ	3.915	4.309
1405	ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΗΣ	2.511	2.152
1406	ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ	11.229	11.069
1407	ΔΗΜΟΣ ΒΑΡΘΟΛΟΜΙΟΥ	5.640	5.348
1408	ΔΗΜΟΣ ΒΟΥΠΡΑΣΙΑΣ	9.664	11.204

CODE	NAME	POP91	POP01
1409	ΔΗΜΟΣ ΒΩΛΑΚΟΣ	3.438	3.552
1410	ΔΗΜΟΣ ΓΑΣΤΟΥΝΗΣ	9.350	11.623
1411	ΔΗΜΟΣ ΖΑΧΑΡΩΣ	11.041	12.910
1412	ΔΗΜΟΣ ΙΑΡΔΑΝΟΥ	4.103	4.297
1413	ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΤΡΟΥ-ΚΥΛΛΗΝΗΣ	4.398	4.486
1414	ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΠΕΙΑΣ	1.243	1.374
1415	ΔΗΜΟΣ ΛΑΣΙΩΝΟΣ	2.127	2.562
1416	ΔΗΜΟΣ ΛΕΧΑΙΝΩΝ	5.717	6.334
1417	ΔΗΜΟΣ ΠΗΝΕΙΑΣ	5.221	5.660
1418	ΔΗΜΟΣ ΣΚΙΛΛΟΥΝΤΟΣ	14.449	15.931
1419	ΔΗΜΟΣ ΤΡΑΓΑΝΟΥ	2.682	3.361
1420	ΔΗΜΟΣ ΦΙΓΑΛΕΙΑΣ	2.375	2.499
1421	ΔΗΜΟΣ ΦΟΛΟΗΣ	3.826	4.870
1422	ΔΗΜΟΣ ΩΛΕΝΗΣ	7.560	9.026
1501	ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ	33.435	36.555
1502	ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ	5.084	5.960
1503	ΔΗΜΟΣ ΑΣΣΟΥ-ΛΕΧΑΙΟΥ	6.470	9.850
1504	ΔΗΜΟΣ ΒΕΛΟΥ	8.200	8.211
1505	ΔΗΜΟΣ ΒΟΧΑΣ	8.865	10.112
1506	ΔΗΜΟΣ ΕΥΡΩΣΤΙΝΗΣ	5.688	5.882
1507	ΔΗΜΟΣ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ - ΠΕΡΑΧΩΡΑΣ	14.084	16.520
1508	ΔΗΜΟΣ ΝΕΜΕΑΣ	7.489	7.774
1509	ΔΗΜΟΣ ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ	16.802	15.273
1510	ΔΗΜΟΣ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ	4.141	5.297
1511	ΔΗΜΟΣ ΣΙΚΥΩΝΙΩΝ	18.316	19.455
1512	ΔΗΜΟΣ ΣΟΛΥΓΕΙΑΣ	2.779	3.047
1513	ΔΗΜΟΣ ΣΤΥΜΦΑΛΙΑΣ	3.028	2.852
1514	ΔΗΜΟΣ ΤΕΝΕΑΣ	5.245	5.477
1515	ΔΗΜΟΣ ΦΕΝΕΟΥ	2.197	2.359
1601	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ	16.322	18.184
1602	ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ	2.024	2.111
1603	ΔΗΜΟΣ ΑΣΩΠΟΥ	3.666	4.187
1604	ΔΗΜΟΣ ΒΟΙΩΝ	7.802	7.871
1605	ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΟΝΘΡΩΝ	2.034	1.959
1606	ΔΗΜΟΣ ΓΥΘΕΙΟΥ	7.542	7.926
1607	ΔΗΜΟΣ ΕΛΟΥΣ	5.751	6.452
1608	ΔΗΜΟΣ ΖΑΡΑΚΑ	1.696	1.538
1609	ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΑΠΝΩΝ	2.999	3.062
1610	ΔΗΜΟΣ ΚΡΟΚΕΩΝ	2.871	2.824
1611	ΔΗΜΟΣ ΜΟΛΛΩΝ	5.472	5.597
1612	ΔΗΜΟΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ	3.950	4.660
1613	ΔΗΜΟΣ ΜΥΣΤΡΑ	4.582	4.608
1614	ΔΗΜΟΣ ΝΙΑΤΩΝ	2.798	2.666
1615	ΔΗΜΟΣ ΟΙΝΟΥΝΤΟΣ	2.649	2.625
1616	ΔΗΜΟΣ ΟΙΤΥΛΟΥ	4.985	5.203
1617	ΔΗΜΟΣ ΠΕΛΛΑΝΑΣ	3.863	3.405
1618	ΔΗΜΟΣ ΣΚΑΛΑΣ	6.919	5.902
1619	ΔΗΜΟΣ ΣΜΗΝΟΥΣ	1.537	1.917
1620	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΙΔΟΣ	4.849	5.269

CODE	NAME	POP91	POP01
1661	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΛΑΦΟΝΗΣΟΥ	725	745
1662	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΡΥΩΝ	660	926
1701	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	50.693	57.620
1702	ΔΗΜΟΣ ΑΒΙΑΣ	2.908	3.089
1703	ΔΗΜΟΣ ΑΕΤΟΥ	3.173	3.264
1704	ΔΗΜΟΣ ΑΙΠΕΙΑΣ	2.483	2.574
1705	ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΑΝΙΑΣ	3.425	3.084
1706	ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΟΥΣΑΣ	3.141	2.820
1707	ΔΗΜΟΣ ΑΡΙΟΣ	2.345	2.189
1708	ΔΗΜΟΣ ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥΣ	3.437	3.413
1709	ΔΗΜΟΣ ΑΡΦΑΡΩΝ	3.081	3.212
1710	ΔΗΜΟΣ ΑΥΛΩΝΑ	2.640	2.626
1711	ΔΗΜΟΣ ΒΟΥΦΡΑΔΩΝ	1.911	1.802
1712	ΔΗΜΟΣ ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΩΝ	7.609	9.083
1713	ΔΗΜΟΣ ΔΩΡΙΟΥ	4.053	4.069
1714	ΔΗΜΟΣ ΕΙΡΑΣ	1.241	997
1715	ΔΗΜΟΣ ΘΟΥΡΙΑΣ	3.575	4.106
1716	ΔΗΜΟΣ ΙΘΩΜΗΣ	2.880	2.466
1717	ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΩΝΗΣ	5.423	5.067
1718	ΔΗΜΟΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ	7.507	8.648
1719	ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΤΡΟΥ	5.908	5.558
1720	ΔΗΜΟΣ ΜΕΘΩΝΗΣ	2.666	2.638
1721	ΔΗΜΟΣ ΜΕΛΙΓΑΛΑ	4.408	4.040
1722	ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ	10.493	11.041
1723	ΔΗΜΟΣ ΝΕΣΤΟΡΟΣ	5.022	5.552
1724	ΔΗΜΟΣ ΟΙΧΑΛΙΑΣ	2.860	2.797
1725	ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑ	1.766	2.205
1726	ΔΗΜΟΣ ΠΕΤΑΛΙΔΙΟΥ	3.906	3.601
1727	ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΟΥ	5.340	5.402
1728	ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΙΑΤΡΩΝ	7.753	9.334
1729	ΔΗΜΟΣ ΧΙΛΙΟΧΩΡΙΩΝ	3.539	2.916
1761	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΚΟΡΦΟΥ	978	1.037
1762	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΠΥΛΑΣ	800	626
2101	ΔΗΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΙΩΝ	14.064	16.475
2102	ΔΗΜΟΣ ΑΛΥΚΩΝ	4.313	4.796
2103	ΔΗΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΩΝ	3.553	4.830
2104	ΔΗΜΟΣ ΑΡΤΕΜΙΣΙΩΝ	4.076	4.517
2105	ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΤΙΩΝ	2.248	2.503
2106	ΔΗΜΟΣ ΛΑΓΑΝΑ	4.303	5.894
2201	ΔΗΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΙΩΝ	40.966	39.487
2202	ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	4.402	4.958
2203	ΔΗΜΟΣ ΑΧΙΛΛΕΙΩΝ	9.714	10.319
2204	ΔΗΜΟΣ ΕΣΠΕΡΙΩΝ	7.264	8.136
2205	ΔΗΜΟΣ ΘΙΝΑΛΙΟΥ	5.386	5.512
2206	ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΣΩΠΑΙΩΝ	2.405	2.787
2207	ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ	5.010	5.206
2208	ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΙΜΜΑΙΩΝ	6.537	6.704
2209	ΔΗΜΟΣ ΜΕΛΙΤΕΙΩΝ	6.043	6.690
2210	ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΙΩΝ	3.997	4.395

CODE	NAME	POP91	POP01
2211	ΔΗΜΟΣ ΠΑΞΩΝ	2.236	2.438
2212	ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΕΛΙΩΝ	6.180	7.197
2213	ΔΗΜΟΣ ΦΑΙΑΚΩΝ	6.877	6.488
2261	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΡΕΙΚΟΥΣΣΗΣ	334	698
2262	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΡΑΚΙΟΥ	143	297
2263	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΟΘΩΝΩΝ	98	663
2301	ΔΗΜΟΣ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	9.918	12.589
2302	ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΙΟΥ-ΠΡΟΝΩΝ	3.275	3.840
2303	ΔΗΜΟΣ ΕΡΙΣΟΥ	1.645	1.963
2304	ΔΗΜΟΣ ΙΘΑΚΗΣ	3.082	3.084
2305	ΔΗΜΟΣ ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	3.831	4.663
2306	ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΙΚΗΣ	6.432	7.836
2307	ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΑΡΕΩΝ	1.172	1.565
2308	ΔΗΜΟΣ ΣΑΜΗΣ	2.258	2.895
2361	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΟΜΑΛΩΝ	861	1.053
2401	ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ	9.589	10.875
2402	ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΩΝ	3.472	3.235
2403	ΔΗΜΟΣ ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ	2.921	3.352
2404	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΥΑΣ	1.495	1.427
2405	ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΝΗΣΙΟΥ	1.246	1.092
2406	ΔΗΜΟΣ ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ	1.873	1.862
2461	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΑΜΟΥ	465	543
2462	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΣΤΟΥ	50	120
3101	ΔΗΜΟΣ ΑΡΤΑΙΩΝ	23.710	23.863
3102	ΔΗΜΟΣ ΑΓΝΑΝΤΩΝ	3.910	4.022
3103	ΔΗΜΟΣ ΑΘΑΜΑΝΙΑΣ	6.226	6.382
3104	ΔΗΜΟΣ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ	5.314	4.742
3105	ΔΗΜΟΣ ΑΡΑΧΘΟΥ	6.359	6.011
3106	ΔΗΜΟΣ ΒΛΑΧΕΡΝΑΣ	3.433	3.326
3107	ΔΗΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΑΙΣΚΑΚΗ	3.236	3.245
3108	ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	2.249	1.979
3109	ΔΗΜΟΣ ΚΟΜΠΟΤΙΟΥ	3.287	3.485
3110	ΔΗΜΟΣ ΞΗΡΟΒΟΥΝΙΟΥ	4.461	4.083
3111	ΔΗΜΟΣ ΠΕΤΑ	4.771	4.904
3112	ΔΗΜΟΣ ΤΕΤΡΑΦΥΛΙΑΣ	3.296	3.792
3113	ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ	5.831	5.800
3161	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΩΝ	799	994
3162	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΟΜΜΕΝΟΥ	801	835
3163	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΩΝ	1.036	671
3401	ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ	16.886	19.605
3402	ΔΗΜΟΣ ΑΝΩΓΕΙΟΥ	1.649	1.539
3403	ΔΗΜΟΣ ΖΑΛΟΓΓΟΥ	5.179	5.043
3404	ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ	5.653	5.474
3405	ΔΗΜΟΣ ΛΟΥΡΟΥ	5.758	5.270
3406	ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΓΑΣ	3.569	4.033
3407	ΔΗΜΟΣ ΦΑΝΑΡΙΟΥ	9.366	8.911
3408	ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΙΠΙΑΔΟΣ	9.415	8.429
3461	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΡΑΝΕΑΣ	1.153	1.052
4101	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	36.168	37.768

CODE	NAME	POP91	POP01
4102	ΔΗΜΟΣ ΑΡΓΙΘΕΑΣ	1.583	2.627
4103	ΔΗΜΟΣ ΑΡΝΗΣ	3.689	3.299
4104	ΔΗΜΟΣ ΑΧΕΛΩΟΥ	1.212	1.690
4105	ΔΗΜΟΣ ΙΘΩΜΗΣ	3.636	3.140
4106	ΔΗΜΟΣ ΙΤΑΜΟΥ	4.198	4.726
4107	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΦΩΝΟΥ	3.469	3.246
4108	ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΠΟΥ	5.591	5.469
4109	ΔΗΜΟΣ ΜΕΝΕΛΑΙΔΑΣ	3.067	2.701
4110	ΔΗΜΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΣ	4.573	4.759
4111	ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ	10.299	10.148
4112	ΔΗΜΟΣ ΝΕΒΡΟΠΟΛΗΣ ΑΓΡΑΦΩΝ	3.287	3.601
4113	ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΑΜΑ	10.010	10.050
4114	ΔΗΜΟΣ ΠΑΜΙΣΟΥ	4.995	4.622
4115	ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ	2.717	3.791
4116	ΔΗΜΟΣ ΡΕΝΤΙΝΗΣ	573	756
4117	ΔΗΜΟΣ ΣΕΛΛΑΝΩΝ	5.704	5.051
4118	ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ	12.407	12.215
4119	ΔΗΜΟΣ ΤΑΜΑΣΙΟΥ	4.529	4.072
4120	ΔΗΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ	4.181	4.043
4161	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΘΑΜΑΝΩΝ	966	1.767
4401	ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ	48.962	51.862
4402	ΔΗΜΟΣ ΑΙΘΗΚΩΝ	2.292	2.744
4403	ΔΗΜΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ	2.554	2.461
4404	ΔΗΜΟΣ ΓΟΜΦΩΝ	5.484	5.154
4405	ΔΗΜΟΣ ΕΣΤΙΑΙΩΤΙΔΑΣ	3.169	2.976
4406	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	10.916	11.841
4407	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΔΕΝΔΡΟΥ	2.751	2.456
4408	ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ	2.120	1.619
4409	ΔΗΜΟΣ ΚΛΕΙΝΟΒΟΥ	2.363	2.301
4410	ΔΗΜΟΣ ΚΟΖΙΑΚΑ	2.726	2.894
4411	ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΑΚΑΣΙΟΥ	2.129	2.090
4412	ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΥΒΙΩΝ	3.304	3.169
4413	ΔΗΜΟΣ ΟΙΧΑΛΙΑΣ (ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ)	6.567	5.783
4414	ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΗΟΚΑΣΤΡΟΥ	3.470	3.461
4415	ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΛΗΘΑΙΩΝ	3.656	3.689
4416	ΔΗΜΟΣ ΠΕΛΛΙΝΑΙΩΝ	3.460	3.005
4417	ΔΗΜΟΣ ΠΙΑΛΕΙΩΝ	3.947	3.813
4418	ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ	5.108	4.492
4419	ΔΗΜΟΣ ΠΥΝΔΑΙΩΝ	2.307	2.136
4420	ΔΗΜΟΣ ΤΥΜΦΑΙΩΝ	2.278	2.103
4421	ΔΗΜΟΣ ΦΑΛΩΡΕΙΑΣ	4.296	4.085
4422	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΚΑΔΟΝΑΣ	7.456	7.093
4423	ΔΗΜΟΣ ΧΑΣΙΩΝ	4.892	3.736
4461	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	1.028	1.404
4462	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΥΡΟΦΥΛΛΟΥ	621	736
4463	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΝΕΡΑΙΔΑΣ	1.090	944

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
1444	22610100	Ερεικούσσα,η	334	698
1465	22630100	Οθωνοί,οι	98	663
1500	44230300	Αγναντιά,η	741	504
1502	44230200	Αγιάφυλλον,το	621	543
1527	44230100	Ασπροκκλησιά,η	872	724
1529	44110100	Παναγία,η	764	790
1532	44230400	Αχλαδέα,η	460	268
1535	22050200	Άγιος Παντελεήμων,ο	3514	906
1552	44230700	Οξύνεια,η	654	597
1553	44200500	Μαυρέλιον,το	671	516
1555	44200700	Φωτεινόν,το	449	410
1558	44230600	Κακοπλεύριον,το	628	453
1563	22041000	Περουλάδες,οι	672	837
1565	22040800	Καρουσάδες,οι	1312	1639
1569	22041100	Σιδάριον,το	269	371
1571	22620100	Μαθράκιον,το	143	297
1573	44110200	Κορυδαλλός,ο	197	302
1574	22060200	Κασσιόπη,η	967	1170
1576	44230500	Γάβρος,ο	573	446
1577	22050100	Νύμφαι,αι	1105	1124
1578	22040500	Αυλιώται,οι	1198	1453
1580	22040700	Καβαλλούριον,το	389	369
1581	44110400	Πεύκη,η	261	382
1583	22040900	Μαγουλάδες,οι	1181	1101
1584	22060400	Αγνίστινη,η	698	743
1586	22040100	Βελονάδες,οι	869	958
1589	22040400	Αντιπερνοί,οι	268	315
1590	44200600	Φλαμπουρέσιον,το	234	304
1595	22040300	Αγραφοί,οι	455	424
1596	44200400	Λογγά,η	247	177
1600	22050700	Ξανθάται,οι	290	320
1603	44110500	Τρυγών,η	394	296
1604	44110300	Μαλακάσιον,το	513	320
1605	44200200	Γερακάριον,το	268	203
1614	44230800	Σκεπάριον,το	343	201
1617	44200100	Κονισκός,ο	305	383
1619	22020400	Αρμενάδες,οι	248	305
1621	22021200	Ραχτάδες,οι	261	338
1623	22040200	Άγιοι Δούλοι,οι	298	301
1624	22021000	Μεσαριά,η	223	249
1627	44060300	Βλαχάβα,η	333	305
1628	22020800	Καββαδάδες,οι	764	768
1629	22060300	Νησάκιον,το	457	534
1631	22050400	Κληματιά,η	477	510
1633	22130500	Σγουράδες,οι	282	320
1634	22060100	Γιμάριον,το	283	340
1636	44200300	Καλλιθέα,η	104	110
1641	22020500	Αφιών,ο	234	305
1642	44060800	Ορθοβούνιον,το	217	143
1643	22020600	Δάφνη,η	339	412
1645	22020700	Δροσάτον,το	261	261

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
1648	22040600	Βαλανείον,το	353	368
1651	44060700	Μεγάλη Κερασέα,η	394	316
1652	22021300	Χωρεπίσκοποι,οι	436	326
1653	22130600	Σπαρτύλας,ο	774	819
1654	22130400	Ζυγός,ο	302	316
1656	22020200	Άγιος Αθανάσιος,ο	233	267
1658	44060500	Καστράκιον,το	1309	1203
1660	22021100	Πάγοι,οι	601	676
1663	44080500	Ματονέριον,το	217	141
1668	22020100	Αγρός,ο	447	600
1670	44080300	Αμπελοχώριον,το	200	144
1675	22130700	Σωκράκιον,το	483	392
1680	44080400	Καλομοίρα,η	508	471
1682	22020900	Καστελλάνοι,οι	232	301
1685	22130300	Άνω Κορακιάνα,η	1259	1169
1691	22130200	Άγιος Μάρκος,ο	563	833
1692	22020300	Αρκαδάδες,οι	123	150
1694	44060200	Αύρα,η	741	613
1695	22100700	Μακράδες,οι	345	376
1699	22100800	Σκριπερόν,το	580	747
1702	44140200	Αγρελιά,η	342	422
1703	22100200	Αλειμματάδες,οι	152	208
1704	22100400	Δουκάδες,οι	547	689
1705	44080400	Καλομοίρα,η	508	471
1707	44080100	Καστανέα,η	530	360
1709	22130100	Ύψος,ο	3214	2639
1711	22100500	Κρήνη,η	266	256
1717	22100100	Λάκωνες,οι	705	755
1719	44060200	Αύρα,η	741	613
1723	44150500	Σπαθαδες,οι	413	452
1725	44080200	Αμάραντον,το	665	503
1734	22100300	Γαρδελάδες,οι	332	338
1737	44060600	Κρύα Βρύση,η	513	349
1738	44090100	Κλεινόν,το	603	599
1742	22100600	Λιαπάδες,οι	1070	1026
1744	44060400	Διάβα,η	877	754
1747	44060100	Καλαμπάκα,η	6072	7721
1750	44610800	Χαλίκιον,το	38	152
1751	44220400	Διάσελλον,το	334	329
1758	22010100	Κέρκυρα,η	36293	33886
1761	44150200	Ελληνόκαστρον,το	364	331
1762	44610700	Στεφάνιον,το	65	36
1774	22120600	Κανακάδες,οι	275	338
1782	44610300	Ανθούσα,η	37	114
1787	44030200	Θεόπετρα,η	664	697
1788	22120800	Μάρμαρον,το	234	327
1790	44150100	Ρίζωμα,το	1302	1380
1797	44140700	Λιόπρασον,το	373	393
1798	44150300	Πλάτανος,ο	811	767
1801	22120500	Γιαννάδες,οι	798	799
1803	22120200	Άγιος Ιωάννης,ο	778	943

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
1806	22010300	Εβροπούλοι,οι	464	439
1810	22120300	Άφρα,η	793	936
1815	44220300	Γριζάνον,το	1601	1548
1816	44130400	Κρήνη,η	1042	895
1820	22120100	Κοκκίνιον,το	373	733
1822	44060900	Σαρακήνα,η	460	437
1823	44610400	Κατάφυτον,το	165	135
1830	44090400	Καλογριανή,η	259	207
1831	44610500	Κρανέα,η	129	363
1833	22010200	Αλεπού,η	1523	1606
1834	22010400	Κανάλιον,το	2686	3556
1837	22120400	Βάτος,ο	482	467
1841	44030100	Βασιλική,η	1651	1527
1843	44090300	Γλυκομηλέα,η	230	309
1844	44610100	Καλλιρρόη,η	151	150
1848	22120900	Πέλεκας,ο	715	841
1849	44220200	Αχλαδοχώριον,το	206	162
1855	22120700	Κομπίσιον,το	641	595
1856	22030500	Βαρυπατάδες,οι	339	338
1859	44140300	Αρδάνιον,το	610	465
1860	44220500	Ζάρκος,ο	1771	1498
1864	22030700	Καλαφατιώνες,οι	507	471
1865	44130100	Οιχαλία,η (τ. Νεοχώριον, το)	3271	2936
1867	44030300	Περιστέρα,η	239	237
1870	22030600	Βιρός,ο	1402	1635
1874	44210500	Μεγάρχη,η	1274	1198
1876	22031200	Κυνοπιάσται,οι	1503	1942
1877	22121000	Σιναράδες,οι	1091	1218
1878	44090200	Αηδών,η	179	175
1881	22030100	Γαστούρι,το	1161	1830
1883	44140100	Παλαιόπυργος,ο	1081	1064
1884	44090500	Παλαιοχώριον,το	246	256
1889	44090600	Χρυσομηλέα,η	846	755
1892	22031100	Κουραμάδες,οι	239	272
1893	44610600	Πολυθέα,η	215	158
1895	22030900	Καστελλάνοι,οι	518	586
1896	22030200	Άγιος Προκόπιος,ο	388	380
1897	44150400	Ράξα,η	766	759
1913	44220800	Πηνειάς,η	440	389
1920	22030300	Άγιοι Δέκα,οι	626	481
1922	44610200	Αγία Παρασκευή,η	228	296
1923	22030800	Καμάρα,η	197	210
1925	44210400	Μέγα Κεφαλόβρυσον,το	770	822
1926	44010100	Τρίκαλα,τα	48962	51862
1928	44140400	Ζηλευτή,η	596	550
1929	44210100	Κεφαλόβρυσον,το	907	945
1930	44210200	Διαλεκτόν,το	831	698
1932	44100100	Πρίνος,ο	618	715
1933	44220700	Παναγίτσα,η	343	370
1934	44050400	Χρυσαιγή,η	475	440
1937	44220100	Φαρκαδών,η	2310	2387

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
1938	22031300	Μπενίτσαι,αι	1397	789
1941	22031000	Κάτω Γαρούνα,η	707	679
1945	44160100	Ταξιάρχαι,οι	1157	991
1947	22030400	Άνω Γαρούνα,η	275	283
1948	44100200	Γενέσιον,το	411	405
1953	44140600	Κρηνίτσα,η	443	567
1954	44130500	Πετρωτόν,το	1011	885
1955	44020600	Δέση,η	125	92
1956	22031400	Λουκάτα,τα	455	423
1964	44160300	Πετρόπορος,ο	629	506
1966	22090600	Πεντάτιον,το	317	390
1968	44130300	Κλοκοτός,ο	819	672
1971	44021100	Πύρρα,η	150	94
1982	22090500	Κάτω Παυλιάνα,η	187	337
1984	44021000	Περτούλιον,το	132	198
1985	44100500	Πρόδρομος,ο	558	571
1986	44020200	Άγιος Νικόλαος,ο	32	22
1987	22090400	Βουνιατάδες,οι	239	322
1988	44020500	Γαρδίκιον,το	359	518
1991	22090300	Άνω Παυλιάνα,η	510	495
1992	22090700	Στρογγυλή,η	514	595
1998	44050100	Μεγαλοχώριον,το	1768	1617
2001	44210300	Διπόταμος,ο	514	422
2003	44070100	Βαλτινόν,το	780	736
2005	44070400	Φωτάδα,η	499	425
2007	44100300	Γοργογύριον,το	627	765
2008	44130200	Γεωργανάδες,οι	424	395
2010	44220600	Κεραμίδιον,το	451	410
2011	44070200	Δενδροχώριον,το	845	842
2016	22090200	Άγιος Μαθαίος,ο	1629	1698
2017	44020900	Νεραϊδοχώρι,το (τ.Χατζηπέτριον,το)	279	324
2021	44160500	Φανερωμένη,η	559	507
2022	44170300	Παραπόταμος,ο	570	516
2023	44070300	Κάτω Ελάτη,η	627	453
2026	44020700	Δροσοχώριον,το	22	10
2027	44100400	Ξυλοπάροικον,το	512	438
2028	41170400	Μαραθέα,η	1083	967
2029	44050300	Πατουλιά,η	545	529
2030	22090100	Μοραΐτικα,τα	820	864
2032	41130300	Βλοχός,ο	732	741
2035	31020500	Κτιστάδες,οι	413	243
2036	31630100	Μελισσουργοί,οι	1036	671
2037	44020300	Αθαμανία,η	100	132
2038	44160200	Νομή,η	473	412
2039	41200500	Πέτρινον,το	374	371
2043	41130200	Άγιος Δημήτριος,ο	221	191
2045	44170200	Ελευθεροχώριον,το	588	591
2046	41130800	Μεταμόρφωσις,η	561	582
2049	44170100	Φήκη,η	1379	1351
2050	44120300	Γλίνος,ο	585	578
2051	44020100	Ελάτη,η	688	952

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
2056	41170500	Πεδινόν,το	819	720
2059	44040600	Πηγή,η	1303	1196
2060	44050200	Λόγγος,ο	381	390
2061	22090800	Χλοματιανά,τα	854	842
2063	44170400	Πιάλεια,η	910	874
2064	44160400	Σερβωτά,τα	642	589
2070	44040300	Δροσερόν,το	523	479
2071	44020400	Βροντερόν,το	188	185
2073	44120200	Αγία Κυριακή,η	402	440
2077	22090900	Χλομός,ο	973	1147
2081	31020100	Άγναντα,τα	937	886
2084	44630200	Αρματολικόν,το	423	334
2085	41170100	Προάστιον,το	2012	1833
2091	41130600	Κοσκινάς,ο	889	882
2093	41140100	Αγναντερόν,το	2129	1932
2095	44040100	Λυγαριά,η	580	584
2096	44120100	Μεγάλα Καλύβια,τα	2317	2151
2098	22070400	Κουσπάδες,οι	426	383
2099	44170500	Φιλύρα,η	500	481
2100	41200600	Συκέαι,αι	385	380
2102	41130100	Παλαμάς,ο	6010	5807
2103	22070600	Πετριτή,η	723	704
2104	22070300	Βασιλάπικα,τα	179	174
2106	22080100	Λευκίμμη,η	4257	4364
2107	44630400	Παχτούριον,το	289	168
2108	44190100	Στουρναραίικα,τα	1064	906
2110	44180200	Άγιος Βησσαρίων,ο	913	775
2114	22090800	Χλοματιανά,τα	854	842
2115	44190800	Παράμερον,το	57	50
2116	44040400	Μουριά,η	714	618
2117	22070200	Άγιος Νικόλαος,ο	492	471
2120	22070100	Αργυράδες,οι	1795	2033
2122	44190400	Λιβαδοχώριον,το	82	99
2123	44190700	Νέα Πεύκη,η	121	171
2125	44020800	Καλόγηροι,οι	217	217
2127	22090800	Χλοματιανά,τα	854	842
2129	44630100	Νεράιδα,η	244	277
2131	41170300	Καλογριανά,τα	760	709
2133	44190500	Μεσοχώρα,η	529	470
2134	44040500	Παλαιομονάστηρον,το	1177	1181
2136	31610100	Θεοδώριανα,τα	799	994
2138	44180400	Κοτρώνιον,το	514	507
2140	22070500	Περιβόλιον,το	1395	1441
2142	41140400	Παλαιοχώριον,το	553	470
2143	44180300	Άγιος Προκόπιος,ο	177	153
2144	31020300	Καταρράκτης,ο	667	682
2146	41110900	Λαζαρίνα,η	531	443
2147	41200100	Ιτέα,η	1521	1431
2148	44040200	Γόμφοι,οι	1187	1096
2152	44180100	Πύλη,η	1991	1839
2160	41170200	Αγία Τριάς,η	1030	822

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
2163	41200200	Αστρίτσα,η	202	195
2167	44180600	Πετροχώριον,το	219	220
2169	31020400	Κουκκούλια,τα	244	315
2170	44190600	Μοσχόφυτον,το	87	159
2171	44630300	Κορυφή,η	134	165
2172	22080300	Βιταλάδες,οι	532	538
2173	44190200	Βαθύρρευμα,το	72	75
2174	41140300	Μαγούλα,η	922	1005
2176	41110500	Γελάνθη,η	667	542
2178	41080300	Μακρυχώριον,το	1085	1161
2182	41010400	Καρδισομαγούλα,η	2409	2259
2183	41140200	Κρανέα,η	890	766
2184	41111000	Μαγουλίτσα,η	792	823
2185	31020200	Άνω Γραικικόν,το	633	621
2186	41130700	Μάρκος,ο	754	832
2190	41111400	Πορτή,η	582	529
2194	41200700	Φύλλον,το	973	926
2197	41140500	Ριζοβούνιον,το	501	449
2198	31020700	Μικροσπηλιά,η	205	428
2199	22080400	Νεοχώριον,το	1748	1663
2200	44180700	Ροποτόν,το	1021	641
2203	41110100	Μουζάκιον,το	2353	2190
2204	41130500	Καλυβάκια,τα	234	357
2207	41050100	Φανάριον,το	958	804
2213	41030200	Ερμήτσιον,το	373	345
2214	31020600	Λεπιανά,τα	365	443
2215	41111100	Μαυρομάτιον,το	1683	2020
2216	41080500	Μύρινα,η	979	857
2217	41010300	Αρτεσιανόν,το	1471	1430
2218	31030100	Βουργαρέλι,το	1014	792
2220	44180500	Κάτω Παλαιοκαρυά,η	273	357
2221	44190300	Βαλκάνον,το	74	50
2222	41110400	Βατσουνιά,η	615	605
2223	41050500	Καππάς,ο	296	266
2224	41050800	Χάρμα,το	301	237
2225	31100200	Δαφνωτή,η	241	221
2226	31020800	Ράμια,η	446	404
2230	44190900	Πολυνέριον,το	221	186
2231	41130400	Γοργοβίται,οι	609	658
2233	41030100	Ματαράγκα,η	1796	1725
2235	44620100	Μυρόφυλλον,το	621	736
2236	34020200	Ανώγειον,το	313	328
2239	41200400	Ορφανά,τα	428	419
2240	31030200	Αθαμάνιον,το	964	967
2241	31030900	Κυψέλη,η	701	596
2242	41020100	Ανθηρόν,το	753	988
2243	41010500	Παλαιοκκλήσιον,το	956	869
2245	41050300	Ελληνόπυργος,ο	398	448
2248	31030700	Τερπνά,τα	171	150
2251	41050700	Πύργος Ιθώμης,ο	290	316
2253	41110600	Δρακότρυπα,η	824	690

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
2256	41110700	Ελληνόκαστρον,το	255	201
2257	41020300	Ελληνικά,τα	109	305
2258	34080600	Κλεισούρα,η	385	306
2259	31100800	Φανερωμένη,η	122	159
2261	41050600	Λοξάδα,η	325	229
2262	41050400	Κανάλια,τα	744	581
2263	31100700	Σκούπα,η	293	201
2267	41111300	Πευκόφυτον,το	297	381
2271	41080600	Πρόδρομος,ο	1000	997
2272	34040700	Πολυστάφυλον,το	331	374
2273	41110800	Κρυοπηγή,η	404	429
2277	41020200	Αργιθέα,η	206	256
2278	41050200	Άγιος Ακάκιος,ο	324	259
2279	34040200	Άσσοι,ο	503	486
2280	41010100	Καρδίτσα,η	30289	32252
2283	34040400	Μελιανά,τα	303	405
2284	41080200	Άγιος Θεόδωρος,ο	873	887
2286	41030300	Κυψέλη,η	876	754
2287	41200300	Λεύκη,η	298	321
2288	41020400	Θερινόν,το	69	185
2289	41020500	Καλή Κώμη,η	156	311
2291	34060200	Αγιά,η	918	844
2292	41110200	Αμυγδαλή,η	91	103
2294	34080800	Παναγία,η	561	423
2295	31031200	Τετράκωμον,το	814	858
2304	41111200	Οξιά,η	703	689
2306	31030800	Κεντρικόν,το	374	375
2308	31100600	Ροδαυγή,η	641	557
2309	41030400	Πύργος Κιερίου,ο	644	475
2312	41150100	Μορφοβούνιον,το	844	1204
2315	31031100	Παλαιοκάτουνον,το	615	676
2317	41181300	Πασχαλίτσα,η	559	490
2319	34020100	Γοργόμυλος,ο	1107	1035
2323	34020300	Τσαγκαρόπουλον,το	229	176
2325	34040600	Παππαδάται,αι	881	802
2326	31031000	Μεσούντα,η	339	487
2327	41110300	Ανθοχώριον,το	502	503
2328	41150200	Κερασέα,η	528	776
2330	41100700	Φράγκον,το	513	507
2331	41080100	Σταυρός,ο	954	908
2335	34050700	Σκιαδάς,ο	251	171
2337	41181000	Μασχολούριον,το	495	476
2340	34070800	Βουβοπόταμος,ο	551	480
2341	34050900	Τρίκαστρον,το	99	22
2342	41100100	Μητρόπολις,η	1619	1587
2344	34020200	Ανώγειον,το	313	328
2346	31120300	Καστανέα,η	425	532
2347	41180100	Σοφάδες,οι	5497	6106
2349	34080500	Κερασώνα,η	435	411
2351	41020800	Πετρωτόν,το	133	304
2352	31030300	Ανεμορράχη,η	314	371

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
2353	41180900	Καρποχώριον,το	1152	1085
2355	41020700	Μεσοβούνιον,το	74	94
2357	34040500	Νικολίτσιον,το	540	448
2358	41150400	Μεσενικόλας,ο	679	745
2359	41100300	Γεωργικόν,το	544	552
2364	41080400	Μέλισσα,η	373	310
2368	34060400	Βρύσαι,αι	90	68
2372	34060300	Ανθούσα,η	661	689
2373	34071500	Κυψέλη,η	459	435
2374	41150500	Μοσχάτον,το	333	576
2375	41120400	Κρυονέριον,το	688	818
2376	41100400	Κρύα Βρύση,η	541	514
2378	34050600	Ρευματιά,η	213	209
2379	31100500	Πιστιανά,τα	443	325
2380	31030500	Άγιος Γεώργιος,ο (Δ.Δ.Κάτω Αθαμανίου)	409	599
2381	31120700	Πηγαί,αι	813	1079
2383	41020600	Καρυά,η	83	184
2385	41010200	Αγιοπηγή,η	420	380
2386	31030400	Δίστρατον,το	319	314
2387	41610200	Βλάσιον,το	168	214
2391	34060100	Πάργα,η	1900	2432
2392	41080700	Πτελοπούλα,η	327	349
2394	34071300	Κορώνη,η	623	552
2395	31120200	Ελάτη,η	372	366
2397	41100600	Πορτίσα,η	161	387
2398	41100500	Ξινονέριον,το	597	603
2399	41180600	Γεφύρια,τα	550	522
2400	41010600	Ρούσσον,το	623	578
2401	41120700	Φυλακτή,η	464	531
2403	41180200	Αγία Παρασκευή,η	415	407
2404	34080200	Άγιος Γεώργιος,ο	745	640
2405	34071800	Μουζακαίικα,τα	374	308
2407	31080100	Άνω Καλεντίνη,η	1038	811
2408	34040300	Γαλατάς,ο	314	400
2409	34080300	Γυμνότοπος,ο	561	463
2410	31080300	Διχομοίριον,το	661	589
2411	41120100	Πεζούλα,η	547	633
2415	41610100	Πετρίλον,το	285	765
2417	41610300	Δροσάτον,το	46	106
2418	41100200	Άγιος Γεώργιος,ο	598	609
2419	41610600	Πετροχώριον,το	106	83
2420	34071000	Θέμελον,το	454	404
2422	41180400	Άμπελος,η	570	473
2425	41070400	Ζαΐμιον,το	526	475
2427	41610700	Στεφανιάς,η	85	155
2428	31100100	Αμμότοπος,ο	1240	1229
2429	31080400	Ρετσιανά,τα	230	256
2432	34050300	Βρυσούλα,η	337	263
2433	41070100	Καλλιφώνιον,το	1262	1244
2435	41120600	Νεοχώριον,το	1108	1119
2436	41060100	Καλλιίθρον,το	1152	1114

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
2437	34072100	Σταυροχώριον,το	292	291
2438	34070500	Αχερουσία,η	295	302
2439	34080400	Δρυόφυτον,το	324	313
2440	41040400	Μάραθος,ο	181	206
2441	41610400	Κουμπουριανά,τα	101	166
2442	41150300	Λαμπερόν,το	333	490
2443	34610100	Κρανέα,η	1153	1052
2444	41180500	Ανώγειον,το	189	127
2445	34071900	Νάρκισσος,ο	365	286
2446	31120600	Μηλιανά,τα	344	472
2447	41180300	Άγιος Βησσάριος,ο	175	169
2450	34040800	Ριζοβούνιον,το	845	784
2451	34070300	Αμμουδιά,η	267	330
2452	34040100	Θεσπρωτικόν,το	1936	1775
2453	31060400	Κορφοβούνιον,το	1036	1006
2456	31030600	Κάτω Καλεντίνη,η	192	197
2458	41181100	Μαυραχάδες,οι	686	558
2459	31120100	Αστροχώριον,το	357	309
2460	31110200	Μαρκινιάδα,η	616	625
2461	22110200	Λάκκα,η	393	416
2462	41060300	Αμπελικόν,το	388	475
2463	34050200	Άνω Ράχη,η	316	260
2464	34071100	Καστρίον,το	352	344
2465	34071700	Μεσοπόταμον,το	503	465
2468	41190500	Γραμματικόν,το	623	517
2469	41120200	Καρβασαράς,ο	57	86
2470	41180700	Δασοχώριον,το	443	383
2471	41120300	Καρίτσα,η	221	208
2473	41610800	Παλαιοχώριον,το	49	74
2474	41180800	Καππαδοκικόν,το	651	527
2475	31100400	Παντάνασσα,η	516	379
2479	31030600	Κάτω Καλεντίνη,η	192	197
2480	22110300	Λογγός,ο	241	279
2481	41610500	Λεοντίτον,το	126	204
2484	34072000	Σκεπαστόν,το	222	186
2486	41060600	Καταφύγιον,το	311	487
2487	34070100	Καναλλάκιον,το	2476	2454
2488	41040100	Βραγκιανά,τα	521	748
2491	41120500	Μπελοκομίτη,η	202	206
2492	41060800	Ραχούλα,η	507	605
2493	34070600	Βαλανιδόραχη,η	619	519
2494	31030600	Κάτω Καλεντίνη,η	192	197
2496	41181400	Φιλία,η	618	562
2497	34050400	Άνω Κοτσανόπουλον,το	402	317
2498	34071400	Χόχλα,η	251	216
2499	31100300	Καμπή,η	965	1012
2500	31120400	Μεγαλόχαρη,η	444	463
2501	34080100	Φιλιππιάς,η	4040	4196
2502	34081000	Ρωμιά,η	813	311
2503	6110100	Νέον Μοναστήριον,το	1254	1427
2504	41181200	Μελισσοχώριον,το	407	330

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
2506	22110400	Μαγαζιά,τα	358	417
2507	41070600	Παλιούριον,το	523	448
2508	31070100	Διάσελλον,το	735	781
2509	41070300	Δαφνοσπηλιά,η	412	336
2511	41190200	Ανάβρα,η	1227	1169
2512	41060500	Καστανέα,η (τ.Καστανιά,η)	419	554
2513	41190400	Αχλαδέα,η	454	477
2515	5020200	Βραγγιανά,τα	99	617
2517	31060300	Γρίμποβον,το	667	613
2519	34070700	Βαλανιδούσσα,η	212	309
2520	31080200	Βελεντζικόν,το	320	323
2521	41090100	Κέδρος,ο	1017	897
2523	34070900	Δεσποτικό,το	335	297
2524	34070200	Αηδονιά,η	185	210
2525	22110100	Γάιος,ο (Παξοί,οι)	1244	1326
2526	34071600	Λούτσα,η	531	416
2527	5020700	Τροβάτον,το	132	451
2528	31060200	Βλαχέρνα,η	389	336
2529	5040500	Πρασιά,η	303	455
2532	41190200	Ανάβρα,η	1227	1169
2533	41090600	Λουτρόν,το	448	349
2534	41060200	Αμάραντος,ο	405	408
2536	41040300	Κελλάρια,τα	286	392
2538	41090100	Κέδρος,ο	1017	897
2540	41060400	Καροπλέσιον,το	476	564
2541	31120500	Μεσόπυργος,ο	541	571
2544	31110100	Πέτα,το (τ.Πέτας,ο)	3652	3896
2545	31060100	Γραμμενίτσα,η	1341	1371
2546	5020300	Επινιανά,τα	144	715
2547	34031000	Χειμαδιόν,το	386	386
2548	34080700	Νέα Κερασούς,η	1036	921
2549	34050800	Στεφάνη,η	567	513
2550	41190100	Λεοντάριον,το	1376	1167
2552	34030300	Εκκλησιές,οι	122	102
2553	34050500	Νέον Σφηνωτόν,το	102	90
2557	6081300	Πετρωτόν,το	585	480
2558	6110800	Σοφιάδα,η	413	387
2560	41070200	Απιδέα,η	524	415
2561	6110300	Βαρδαλή,η	453	405
2563	34050100	Λούρος,ο	2073	2044
2564	41040200	Αργύριον,το	224	344
2565	31130300	Καλαμιά,η	1146	1186
2566	5040200	Κέδρα,τα	201	363
2567	31070400	Πέτρα,η (Δ.Δ.Πέτρας)	666	553
2568	34030200	Βράχος,ο	392	387
2570	31130600	Ρόκκα,η	548	562
2573	34030500	Κρυοπηγή,η	343	240
2574	41090400	Θραψίμιον,το	350	355
2575	5020100	Άγραφα,τα	311	1065
2576	31070500	Σκουληκαριά,η	581	627
2579	41190300	Ασημοχώριον,το	266	310

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
2580	31070300	Κλειδίον,το	816	753
2581	41060700	Νεράιδα,η	540	519
2582	5020600	Τρίδενδρον,το	62	177
2585	22110100	Γάιος,ο (Παξοί,οι)	1244	1326
2586	34051000	Νέος Ωρωπός,ο	1398	1381
2587	31130100	Χαλκιάδες,οι	1348	1277
2588	31070200	Δημάριον,το	438	531
2589	34080900	Πέτρα,η	515	445
2590	6110600	Εκκάρα,η	946	1006
2593	31130200	Άγιος Σπυρίδων,ο	1190	1340
2594	31010100	Άρτα,η	21286	21642
2597	6110200	Αγραπιδιά,η	234	215
2598	34030600	Μυρσίνη,η	513	372
2599	5040400	Νέον Αργύριον,το	439	512
2600	1140500	Βρουβιανά,τα	429	412
2604	6110700	Θαυμακόν,το	297	417
2605	6081500	Πουρνάριον,το	474	522
2606	5040100	Ραπτόπουλον,το	979	1019
2607	6110400	Βελεσιώται,οι	400	589
2608	41070500	Μολόχα,η	222	328
2609	34030400	Καμαρίνα,η	451	344
2614	6080200	Αχλαδέα,η	108	92
2615	34030900	Ριζά,τα	188	189
2616	31090300	Φωτεινόν,το	304	374
2617	31130400	Καλόβατος,ο	755	646
2618	31130500	Κιρκιζάται,οι	844	789
2619	31110300	Μεγάρχη,η	503	383
2620	31010300	Κωστακιοί,οι	1619	1508
2624	31040800	Στρογγυλή,η	226	235
2625	6110500	Γαβράκια,τα	267	259
2626	41090500	Λουτροπηγή,η	734	545
2628	5030500	Λιθοχώριον,το	295	402
2633	6080400	Γερακλίον,το	91	81
2634	1141000	Πατιόπουλον,το	685	661
2636	31040700	Ράχη,η	705	633
2638	31010200	Κεραμάται,αι	446	394
2639	5100300	Κλειστόν,το	480	555
2641	41190600	Κάτω Κτιμένη,η	583	432
2643	1141100	Περδικάκιον,το	577	466
2644	1180200	Φλωριάδα,η	890	818
2646	41090300	Βαθύλακκος,ο	251	234
2647	31090200	Σελλάδες,οι	783	754
2648	34030100	Κανάλιον,το	1252	1354
2651	5040300	Λεπιανά,τα	281	380
2653	31010400	Λιμίνη,η	359	319
2654	31040100	Ανέζα,η	1677	1599
2656	34030800	Νέα Σινώπη,η	919	1038
2657	6080100	Δομοκός,ο	1939	1556
2659	31050300	Ακροποταμιά,η	637	547
2660	31090100	Κομπότιον,το	2200	2357
2661	34030700	Νέα Σαμψούς,η	613	631

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
2662	31040300	Γαβριά,η	445	399
2663	6080300	Βούζιον,το	185	163
2665	31040800	Στρογγυλή,η	226	235
2667	31040200	Βίγλα,η	441	405
2668	6080800	Μαντασιά,η	411	336
2669	31050200	Αγία Παρασκευή,η	1281	1267
2670	6081600	Φυλιαδών,η	460	514
2672	41090200	Αηδονοχώριον,το	267	321
2675	5030100	Γρανίτσα,η	532	808
2676	31040600	Πολύδροσον,το	555	516
2678	5020400	Μάραθος,ο	135	313
2680	31050600	Περάνθη,η	416	388
2681	6170100	Ομβριακή,η	1758	1551
2683	5020500	Μοναστηράκιον,το	129	353
2684	31040900	Ψαθοτόπιον,το	378	253
2685	6170500	Μακρυρράχη,η	508	470
2687	31040200	Βίγλα,η	441	405
2688	5050500	Μαυρομμάτα,η	93	131
2689	31050500	Παχυκάλαμος,ο	619	607
2690	1180100	Μενίδιον,το	1514	1624
2692	6081400	Πολυδένδριον,το	102	100
2693	6170700	Παναγία,η	208	216
2694	31040400	Καλογερικόν,το	549	510
2695	31040200	Βίγλα,η	441	405
2696	6080600	Λεύκα,η	236	325
2698	34010300	Μύτικας,ο	866	860
2700	5100100	Φουρνά,η	734	757
2701	34010200	Μιχαλίτσιον,το	389	374
2702	5030700	Τοπόλιανα,τα	308	398
2703	31050400	Λουτρότοπος,ο	402	408
2704	5050200	Άγιος Δημήτριος,ο	86	86
2705	31050700	Συκέαι,αι	515	587
2706	6141000	Παππάς,ο (τ.Μεσοχώριον,το)	135	162
2707	6081000	Νέα Μάκριση,η	147	144
2708	31050100	Νεοχώριον,το	2489	2207
2709	41160100	Ρεντίνα,η	573	756
2711	6080500	Καρυαί,αι	325	318
2712	34010500	Φλάμπουρα,τα	181	304
2713	5100200	Βράχα,η	169	230
2715	5030400	Λημέριον,το	239	416
2716	31040600	Πολύδροσον,το	555	516
2718	1140200	Νέον Αγγίδιον,το	503	307
2723	5030500	Λιθοχώριον,το	295	402
2725	31620100	Κομμένον,το	801	835
2726	31040600	Πολύδροσον,το	555	516
2727	6170800	Περιβόλιον,το	596	539
2728	5110500	Άγιος Προκόπιος,ο	524	568
2730	5030300	Βούλπη,η	358	413
2733	1140700	Εμπεσός,ο	811	615
2734	5030200	Βαλαώρα,η (Βελαώρα,η)	407	588
2736	6080700	Μακρολίβαδον,το	258	205

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
2737	34010400	Νικόπολις,η	331	343
2738	6080900	Μελιταία,η	390	304
2739	5050600	Χρύσω,η	83	146
2740	6140900	Παλαιά Γιαννιτσού,η	199	306
2741	6170300	Άγιος Στέφανος,ο	338	308
2742	5050400	Δάφνη,η	302	261
2743	6081200	Παλαμάς,ο	419	359
2744	31040500	Κορωνησία,η	338	192
2746	6021100	Πιτσιωτά,τα	114	158
2748	6170600	Ξυνιάς,η	593	631
2749	1060300	Ανοιξιάτικον,το	1711	1644
2750	31050700	Συκέαι,αι	515	587
2755	6170200	Άγιος Γεώργιος,ο	217	380
2756	6021000	Περίβλεπτον,το	41	72
2757	5070500	Χόχλια,η	78	89
2758	5030600	Χρίσοβα,η	139	188
2760	31040500	Κορωνησία,η	338	192
2761	6140300	Ασβέστιον,το	94	150
2762	5050100	Κερασχωρίον,το	633	610
2763	5070300	ΔομIANOί,οι	262	388
2765	6010600	Καλαμάκιον,το	256	316
2766	6170400	Κορομηλέα,η	264	301
2767	1141400	Σταθάς,ο	496	467
2768	6100500	Παλαιοκερασέα,η	463	424
2771	6210600	Νεράιδα,η	198	148
2772	6081100	Νεοχώριον,το	159	193
2773	5030600	Χρίσοβα,η	139	188
2774	5011000	Παυλόπουλον,το	133	177
2775	5070200	Άγιος Χαράλαμπος,ο	196	167
2776	6141200	Ροβολιάριον,το	268	398
2777	34010100	Πρέβεζα,η	15119	17724
2779	6020300	Δίκαστρον,το	188	310
2780	5070400	Πετράλωνα,τα	122	98
2782	6140400	Γιαννιτσού,η	488	454
2784	6020900	Παλαιόκαστρον,το	241	290
2788	6140200	Αρχάνιον,το	445	538
2789	5050300	Βίνιανη,η	196	204
2790	6141300	Τρίλοφον,το	214	311
2792	6130400	Μοσχοκαρυά,η	230	320
2793	6210300	Άνυδρον,το	222	233
2794	1141500	Τρίκλινον,το	253	310
2796	6210500	Λογγίτσιον,το	102	150
2797	1140100	Νέο Χαλκιδόπουλο,το	1142	971
2798	5070100	Αγία Τριάς,η	366	426
2800	6100600	Νέα Σπαρτιά,η	937	627
2801	6141400	Τσούκκα,η	637	524
2802	6010400	Δίβρη,η	304	302
2805	5011200	Στένωμα,το	324	314
2806	5110700	Τριπόταμον,το	399	466
2807	6190300	Γλύφα,η	644	691
2809	1060600	Κρίκελλος,ο	1416	1365

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
2810	6190100	Πελασγία,η	1800	1857
2811	6130500	Στίρφακα,η	498	573
2813	6010200	Αγία Παρασκευή,η	916	1012
2814	6190400	Μύλοι,οι	506	428
2815	6020100	Άγιος Γεώργιος,ο	896	921
2816	5110200	Ανατολική Φραγκίστα,η	275	314
2817	5110100	Δυτική Φραγκίστα,η	508	699
2818	6020800	Νεοχώριον,το	160	74
2819	6140700	Λιτόσελον,το	85	103
2821	1070200	Άγιος Νικόλαος,ο	448	830
2823	1070100	Βόνιτσα,η	4353	4081
2824	6141100	Πλατύστομον,το	463	402
2826	5110400	Μαραθιά,η	156	103
2827	6130300	Ζηλευτόν,το	355	427
2828	6140500	Γραμμένη,η	404	368
2829	6190200	Βαθύκοιλον,το	221	334
2830	1140300	Αλευράδα,η	301	151
2831	1070600	Παλιάμπελα,τα	1062	1013
2832	6020600	Μερκάδα,η	333	217
2833	5010600	Καλεσμένον,το	119	171
2835	5010100	Καρπενήσιον,το	6178	6775
2836	1060200	Αμπελάκιον,το	1096	1048
2837	6021200	Πτελέα,η	286	345
2839	6140600	Καστρίον,το	625	690
2841	6010900	Λυγαριά,η	667	807
2842	6020400	Μαυρίλον,το	238	437
2843	1141200	Πετρώνα,η	270	232
2844	6140800	Μάκρη,η	493	500
2846	6140100	Μακρακώμη,η	2717	2226
2847	6010100	Λαμία,η	44084	46406
2849	6020500	Μεγάλη Κάψη,η	213	56
2850	6020200	Βίτολη,η	347	336
2852	1140800	Νέα Μαλεσιάδα,η	538	468
2853	5010900	Παππαρούσιον,το	109	163
2855	6210100	Στυλίσ,η	5088	5339
2856	6201400	Μεσοποταμιά,η	478	474
2858	1070400	Θύριον,το (τ.Θύρρειον,το)	1330	859
2859	5010700	Κορυσχάδες,οι	134	230
2860	6231500	Ροδωνιά,η	710	629
2861	1060800	Σαρδίνια,τα	976	1078
2862	6130100	Λειανοκλάδιον,το	1212	1335
2866	1060900	Σπάρτον,το	795	693
2867	6200100	Σπερχειάς,η	2957	2875
2870	6201200	Λευκάς,η	492	833
2871	5110600	Παλαιοχώριον,το	225	336
2872	6201600	Παλαιοβράχα,η	469	576
2873	6200900	Κλωνίον,το	337	462
2874	6202200	Φτέρη,η	494	704
2875	6020700	Μεσαία Κάψη,η	110	62
2876	6200200	Άγιος Σώστης,ο	330	409
2877	5010400	Άγιος Νικόλαος,ο	477	464

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
2878	6620100	Τυμφρηστός,ο	601	566
2879	6200600	Κάτω Καλλιθέα,η	427	511
2881	6210400	Αυλάκιον,το	634	595
2882	6130200	Αμούριον,το	333	379
2886	1070300	Δρυμός,ο	688	622
2887	6100200	Αχινός,ο	792	999
2888	1140600	Παλιάμπελα,τα	293	252
2889	6011200	Σταυρός,ο	1991	2090
2890	5110300	Επισκοπή,η	54	47
2891	1060100	Αμφιλοχία,η	5116	4681
2892	6100400	Καραβόμυλος,ο	707	726
2893	6200500	Γαρδίκιον,το	478	561
2894	5011300	Στεφάνιον,το	22	60
2895	6011000	Μεγάλη Βρύση,η	720	890
2896	6230100	Υπάτη,η	1037	849
2897	5010500	Βούτυρον,το	175	161
2898	6201900	Πίτσιον,το	108	164
2900	6100100	Ράχαι,αι	1337	1361
2902	6230700	Λαδικού,η	379	346
2903	6100300	Αχλάδιον,το	308	381
2905	1070500	Μοναστηράκιον,το	1802	1425
2906	6200700	Κάτω Καμπιά,τα	158	186
2907	6230300	Βασιλικά,τα	201	313
2908	1170100	Κατούνα,η	2763	2479
2909	5011400	Φιδάκια,τα	50	93
2910	6200800	Κανάλια,τα	181	311
2911	6210200	Αγία Μαρίνα,η	377	393
2912	6231600	Συκά,η (τ. Συκάς,ο)	303	341
2913	1140400	Αμοργιανοί,οι	648	559
2914	6230200	Αργυροχώριον,το	347	348
2916	5010800	Μυρίκη,η	212	206
2917	1240800	Χαραυγή,η	89	68
2918	1240900	Χούνη,η	563	305
2919	6011100	Ροδίτσα,η	2689	2632
2920	6231000	Μεξιιάται,αι	772	793
2921	1060400	Βαρετάδα,η	582	294
2922	1150400	Πλαγιά,η	950	1020
2923	5010300	Άγιος Ανδρέας,ο	51	77
2924	6231100	Μεσοχώριον,το	129	167
2925	1150300	Περατιά,η	343	368
2926	1241000	Ψηλόβραχος,ο	161	136
2928	1060500	Κεχρινιά,η	852	757
2929	5080500	Κλαύσιον,το	250	196
2930	1240200	Αγαλιανός,ο	133	86
2932	5080800	Νόστιμον,το	148	92
2934	1240100	Άνω Άγιος Βλάσιος,ο	445	433
2935	6230600	Κομποτάδες,οι	631	718
2936	5011100	Σελλά,τα	111	349
2937	24010100	Λευκάς,η	6721	7548
2938	1240300	Αμπέλια,τα	418	338
2939	1170600	Τρύφος,ο	1011	780

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
2940	24610100	Κάλαμος,ο	379	483
2944	6010800	Κωσταλέξης,ο	331	753
2945	1150500	Πογωνιά,η	387	394
2946	1170100	Κατούνα,η	2763	2479
2947	1150100	Πάλαιρος,η	2302	2561
2948	5080700	Μουζίλον,το	154	125
2949	6230900	Λυχνόν,το	322	307
2950	5010200	Αγία Βλαχέρνα,η	90	150
2952	6202100	Πουγκάκια,τα	253	245
2953	6010700	Κόμμα,το	601	710
2954	5080900	Συγκρέλλος,ο	79	115
2955	5080600	Νέον Μικρόν Χωρίον,το	254	388
2956	5060100	Κρίκελλον,το	391	513
2957	24010800	Τσουκαλάδες,οι	454	433
2958	6010300	Ανθήλη,η	1759	1475
2959	6201100	Κυριακοχώριον,το	247	387
2960	6201700	Παλαιοχώριον,το	219	162
2961	6230500	Καστανέα,η	218	345
2962	6201800	Περιβόλιον,το	91	151
2963	6011300	Φραντζής,ο	751	643
2964	5090900	Σαρκίνη,η	97	108
2966	5090200	Αλέστια,τα	57	127
2967	1140900	Μπαμπαλιόν,το	159	126
2968	5080100	Μέγα Χωρίον,το	339	577
2969	6231300	Περιστέριον,το	131	217
2970	24010400	Απόλπαινα,η	317	507
2971	6201500	Νικολίτσιον,το	57	64
2972	6201300	Μάρμαρα,τα	246	443
2973	1061000	Στάνος,ο	1345	1186
2974	5080200	Ανιάδα,η	137	106
2975	24060100	Λαζαράτα,τα	1404	454
2976	1061000	Στάνος,ο	1345	1186
2978	6060100	Μοσχοχώριον,το	1089	841
2979	5081000	Χελιδών,η	93	149
2980	6160900	Σκάρφεια,η	580	529
2982	24010600	Καριώται,οι	340	442
2984	24040100	Καρυά,η	957	989
2985	6060300	Γοργοπόταμος,ο	444	472
2986	6160300	Άγιος Σεραφείμ,ο	957	1039
2987	24010200	Άγιος Νικήτας,ο	112	66
2988	6160200	Αγία Τριάς,η	357	335
2990	5080300	Δερμάτιον,το	20	67
2991	5091000	Σταυροχώριον,το	25	39
2992	5090400	Βελωτά,τα	66	62
2994	1270300	Καστράκιον,το	585	470
2995	6160100	Μώλος,ο	3003	3203
2996	1150200	Βάτος,ο	125	151
2998	6061000	Νέον Κρίκελλον,το	661	585
2999	6202000	Πλάτανος,ο	114	102
3000	24010700	Λυγιά,η	772	933
3001	6231400	Πύργος,ο	265	254

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
3002	6200300	Ανατολή,η	106	236
3003	6200400	Αργύρια,τα	175	403
3005	6231200	Νεοχώριον,το	111	205
3006	6060600	Δύο Βουνά,τα	191	191
3007	5080400	Καρίτσα,η	104	118
3009	5060200	Άμπλιανη,η (τ.Σταυροπήγιον,το)	187	255
3010	24010500	Καλαμίτσιον,το	307	261
3011	5090300	Ασπρόπυργος,ο	247	308
3012	24060300	Δρυμών,ο	133	159
3013	1240500	Πεντάκορφον,το	409	331
3014	6060200	Άνω Βαρδάται,αι	444	480
3015	6120200	Καινούργιον,το	1278	1384
3016	24060400	Εξάνθεια,η	336	374
3017	6060800	Ηράκλεια,η	442	612
3018	6060500	Δελφίνον,το	122	109
3019	1240700	Σαργιάδα,η	373	361
3021	5060700	Ψιανά,τα	120	140
3022	5060600	Στάβλοι,οι	288	304
3023	6060400	Άνω Δαμάστα,η	501	549
3024	1240400	Κυπάρισσος,η	324	202
3025	6201000	Κολοκυθιά,η	156	335
3026	1240600	Ποταμούλα,η	496	497
3027	24040300	Πηγαδησάνοι,οι	205	233
3028	6010500	Θερμοπούλαι,αι	376	565
3029	5090500	Εσωχώρια,τα	69	80
3030	7090300	Καστριώτισσα,η	102	225
3031	5060500	Ροσκά,η	52	128
3032	5060300	Δομνίστα,η	394	695
3033	1170400	Κομπωτή,η	516	469
3034	24010300	Νικιάνα,η	566	685
3036	1270100	Στράτος,ο	1101	1107
3037	1170500	Κονοπίνα,η	667	570
3038	5090100	Προυσός,ο	440	511
3039	6160500	Ανάβρα,η	158	178
3040	5090700	Καταβόθρα,η	83	321
3041	1270500	Λεπτενού,η	2445	2278
3045	6160800	Μενδενίτσα,η	510	595
3046	6230400	Δάφνη,η	99	188
3047	6060700	Ελευθεροχώριον,το	120	184
3048	1050100	Κανδήλα,η	1324	1266
3049	1091800	Μανδρινή,η	75	73
3050	1091600	Λεύκα,η	97	95
3051	6060900	Κουμαρίτσιον,το	145	95
3052	1170200	Αετός,ο	803	664
3053	6030100	Άγιος Κωνσταντίνος,ο	2790	3081
3054	24040200	Εγκλουβή,η	333	205
3055	6610100	Παύλιανη,η	518	574
3056	6160400	Άγιος Χαράλαμπος,ο	167	195
3057	5090600	Καστανέα,η	314	307
3058	1220400	Καστανούλα,η	165	122
3059	24030600	Περιγιάλιον,το	358	419

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
3060	1280200	Πατταδάτος,ο	1059	867
3061	6120100	Καμένα Βούρλα,τα	2469	2848
3062	1090500	Γραμμένη Οξυά,η	101	138
3063	7020300	Αρτοτίνα,η	285	499
3064	1050300	Βάρνακας,ο	408	309
3066	24020800	Κομήλιον,το	48	49
3067	24030200	Βαυκερή,η	73	100
3068	6160700	Κόμνινα,η	481	369
3069	24021300	Χορτάτα,τα	138	110
3071	1170100	Κατούνα,η	2763	2479
3072	1220500	Κερασέα,η	221	259
3073	7090600	Πυρά,η	119	169
3074	5091100	Τόρνος,ο	114	266
3075	1030700	Ραϊνα,η	395	366
3076	5090800	Πρόδρομος,ο	62	124
3077	24030100	Νυδρίον,το	783	1011
3078	1050200	Αρχοντοχώριον,το	1194	1029
3079	6061100	Οίτη,η	316	392
3080	1200400	Σπολάιτα,η	1169	809
3082	1220600	Σιτόμενα,τα	384	371
3083	1270600	Ματσούκιον,το	325	405
3085	6070200	Αρκίσα,η	913	1135
3086	7090100	Μαυρολιθάριον,το	222	575
3088	1030100	Αγρίνιον,το	40934	44030
3089	5060400	Μεσοκώμη,η	104	128
3090	24030500	Καλλιθέα,η (τ.Μεγάλο Αυλάκιον,το)	377	505
3091	1050500	Παναγούλα,η	303	282
3092	6040500	Παλαιοχώριον,το	529	601
3093	1250900	Νεοχώριον,το	172	151
3094	6160600	Καλλίδρομον,το	241	225
3095	24020200	Άγιος Ηλίας,ο	186	158
3096	7090200	Αθανάσιος Διάκος,ο	308	634
3098	1280100	Φυτείαι,αι	2077	1854
3099	1220100	Σκουτερά,η	810	709
3100	1250300	Αράχοβα,η	280	250
3101	6120300	Ρεγκίνιον,το	1053	832
3102	1250800	Λιβαδάκιον,το	86	52
3103	1230500	Λαμπίριον,το	258	168
3104	24021100	Νικολής,ο	223	139
3105	6040200	Δρυμαία,η	439	366
3106	24030300	Βλυχόν,το	498	539
3107	6040300	Μπράλος,ο	781	656
3108	24020600	Δράγανον,το	129	134
3109	6070100	Λιβανάται,αι	2725	3023
3110	1122200	Δάφνη,η	133	155
3112	24030900	Χαραδιάτικα,τα	231	202
3113	7040800	Σκλήθρον,το	152	105
3114	6030200	Άγναντη,η	369	329
3115	7040200	Αποστολιάς,ο	204	152
3116	7090700	Στρώμη,η	146	201
3118	7090500	Πανουργιάς,ο	164	329

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
3119	6040600	Τιθρώνιον,το	138	245
3120	1091500	Κυδωνέα,η	43	44
3121	6070300	Γουλέμιον,το	240	168
3122	1270400	Κυψέλη,η (τ.Σφήνα,η)	504	424
3123	1240300	Αμπέλια,τα	418	338
3124	6040400	Ξυλικοί,οι	191	183
3125	1200100	Ελαιόφυτον,το	4369	1631
3127	24020300	Άγιος Πέτρος,ο	647	617
3128	1121300	Αμπέλια,τα	216	268
3129	7040400	Καλοσκοπή,η	334	335
3130	1220300	Αγία Παρασκευή,η	301	249
3131	1250700	Κλεπά,η	146	301
3132	7040700	Οινοχώριον,το	155	114
3133	1120700	Αργυρόν Πηγάδιον,το	89	141
3134	24020400	Αθάνιον,το	227	203
3135	1050400	Μύτικας,ο	684	858
3136	24021200	Σύβρος,ο	458	418
3137	24020500	Βουρνικάς,ο	208	218
3138	1110700	Μπαμπίνη,η	467	413
3139	1250500	Δενδροχώριον,το	15	28
3140	24050100	Κατωμέριον,το	1246	492
3141	24030400	Κατωχώριον,το	178	169
3142	6050600	Μεγαπλάτανος,ο	411	423
3143	24030800	Φτερνόν,το	183	181
3144	1110400	Βλιζιανά,τα	312	325
3145	1231000	Σπαρτιάς,ο	220	206
3146	6090200	Ζέλιον,το	1033	910
3147	1230400	Κυρά Βγέννα,η	180	148
3148	7040500	Καστέλλια,τα	779	689
3149	1270700	Όχθια,τα	580	570
3150	1090900	Καλλονή,η	61	30
3151	1120900	Διπλάτανος,ο	128	94
3152	7090400	Μουσουνίτσα,η	118	195
3153	24030700	Πόρος,ο	240	226
3156	1090700	Ελατόβρυση,η	102	108
3157	1220200	Αγία Βαρβάρα,η	181	143
3158	1121400	Κονίσκα,η	317	391
3159	6220400	Μόδιον,το	465	510
3160	1120500	Αμβρακία,η	164	349
3161	1130400	Προσήλια,τα	72	70
3163	7100500	Δάφνος,ο	114	80
3164	7040100	Γραβιά,η	887	897
3165	6040100	Αμφίκλεια,η	3239	3585
3166	1091400	Κρυονέρια,τα	78	122
3167	7040600	Μαριολάτα,η	539	600
3168	7020400	Διχώριον,το	103	189
3169	6090100	Ελάτεια,η	2933	2470
3170	1130100	Καινούργιον,το	3249	3091
3171	6050100	Αταλάντη,η	6446	6127
3173	1121700	Νεροχώριον,το	116	124
3174	1121000	Δρυμών,ο	377	405

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
3175	24021000	Μαραντοχώριον,το	340	327
3176	24610200	Επισκοπή,η	86	60
3177	7020900	Κριάτσιον,το	70	82
3178	1250200	Άγιος Δημήτριος,ο	169	137
3179	24020900	Κοντάραινα,η	251	237
3180	24610100	Κάλαμος,ο	379	483
3181	1030300	Άγιος Νικόλαος,ο	231	186
3182	1251000	Περδικόβρυση,η	39	27
3183	1111000	Σκουρτού,η	460	337
3184	24020100	Βασιλική,η	368	431
3187	7101600	Συκέα,η	226	193
3188	6150100	Μαλεσίνα,η	4956	5179
3189	1030600	Καμαρούλα,η	922	718
3190	1250600	Καστανέα,η	81	77
3191	1110600	Μαχαιράς,ο	573	420
3192	1251100	Περίστα,η	168	117
3194	7021300	Υψηλόν Χωρίον,το	145	181
3197	24020700	Εύγηρος,η	249	194
3199	1030500	Καλύβια,τα	2006	1577
3200	7110100	Πολύδροσος,η	1389	1485
3201	7101000	Κονιάκος,ο	263	244
3203	1270200	Γουριώτισσα,η	756	676
3204	1230600	Νερομάννα,η	527	469
3205	1030200	Άγιος Κωνσταντίνος,ο	5395	5616
3206	7010700	Βίνιανη,η	268	326
3208	1121900	Πέρκος,ο	65	53
3211	6050300	Καλαπόδιον,το	683	751
3212	7110300	Λιλαία,η	459	342
3213	1230700	Παλαιοκαρυά,η	312	300
3214	7040300	Βάργιανη,η	117	83
3215	7020600	Κερασέαι,αι	89	99
3216	1230100	Παραβόλα,η	2439	2003
3217	1090600	Γρηγόριον,το	42	74
3218	1110300	Βασιλόπουλον,το	636	573
3219	6050400	Κυπαρίσσιον,το	302	291
3220	1110900	Πρόδρομος,ο	346	361
3221	1090200	Αμπελακιώτισσα,η	171	231
3222	1130200	Νέα Αβόρανη,η	943	904
3223	1230300	Καλλιθέα,η	378	366
3224	1251200	Χόμορη,η	111	105
3225	1030400	Δοκίμιον,το	2198	1760
3226	6050700	Τραγάνα,η	877	1206
3229	6220100	Κάτω Τιθορέα,η	2813	2770
3230	6090500	Σφάκα,η	218	193
3231	1120400	Αετόπετρα,η	322	212
3232	7100600	Διακόπιον,το	200	326
3234	1090100	Άνω Χώρα,η	489	404
3235	24620100	Καστός,ο	50	120
3236	6150200	Προσκυνάς,ο	218	225
3237	1121500	Λευκόν,το	163	125
3238	1111200	Χρυσόβιτσα,η	481	353

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
3239	1020100	Αγγελόκαστρον,το	1849	1764
3241	1120100	Θέρμον,το	2211	2266
3242	7110200	Επτάλοφος,η	599	841
3243	1091100	Κάτω Χώρα,η	54	41
3244	7101100	Λευκαδίτιον,το	231	165
3245	7021200	Τρίστενον,το	86	89
3246	1250100	Πλάτανος,ο	285	404
3247	1230800	Παντάνασσα,η	805	605
3248	6220500	Τιθορέα,η	1005	901
3250	1120800	Διασελλάκιον,το	136	167
3251	1270800	Ρίγανη,η	599	508
3252	7021000	Πενταγιόι,οι	134	267
3253	7010500	Δροσοχώριον,το	130	336
3256	1130300	Παναιτώλιον,το	3330	3022
3259	1110500	Καραϊσκάκης,ο	742	630
3260	1122300	Χρυσοβίτσα,η	237	210
3261	7100800	Κάλλιον,το	117	171
3262	1121600	Μυρτέα,η	880	879
3265	1090800	Ελατού,η	130	153
3266	1091900	Πόδος,ο	32	8
3267	7010600	Ελαιών,ο	533	478
3268	1120300	Αγία Σοφία,η	490	409
3270	1250400	Αχλαδόκαστρον,το	142	126
3272	1110200	Αγράμπελα,τα	320	87
3274	23040100	Ιθάκη,η	1715	1826
3276	6050200	Έξαρχος,ο	826	925
3279	1110800	Παλαιομάνινα,η	983	888
3280	6050500	Κυρτώνη,η (τ.Κολάκα,η)	695	644
3281	1260500	Ελευθεριανή,η	265	212
3285	1260900	Σίμος,ο	884	246
3287	6180200	Λάρυμνα,η	1409	1495
3290	7020200	Αλποχώριον,το (τ.Αλεποχώριον,το)	133	105
3294	6220200	Αγία Μαρίνα,η	351	327
3295	1020300	Λυσιμάχεια,η	659	524
3296	6180100	Μαρτίνον,το	2917	3019
3297	6220300	Αγία Παρασκευή,η	268	251
3301	1260200	Ανθόφυτον,το	156	170
3302	1092000	Τερψιθέα,η	247	333
3304	1091200	Κεντρική,η	211	78
3306	7010100	Άμφισσα,η	7189	6946
3309	1121200	Κάτω Χρυσοβίτσα,η	385	307
3315	1040300	Σταμνά,η	1291	1156
3316	7100100	Λιδορίκιον,το	985	881
3317	1110100	Αστακός,ο	2542	2563
3318	1111100	Στρογγυλοβούνιον,το	348	302
3321	7020700	Κόκκινον,το	216	91
3322	7020500	Ζοριάνος,ο	201	195
3325	7020100	Κροκύλειον,το	383	256
3326	1122000	Πετροχώριον,το	525	564
3328	1020200	Κλεισορρέυματα,τα	539	473
3330	1090300	Αναβρυτή,η	83	95

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
3334	1100300	Γραμματικού,η	1037	1054
3336	1100600	Ματαράγκα,η	2057	2025
3337	1100400	Ζευγαράκιον,το	1047	952
3338	1100100	Παππαδάται,οι	1733	1445
3340	1090400	Ασπριά,η	194	136
3341	1100500	Κάτω Κεράσοβον,το	623	507
3342	1161000	Τριχύνιον,το	325	339
3344	7020800	Κουπάκιον,το	81	86
3345	1160100	Γαβαλού,η	1376	1484
3346	7100900	Καρούται,αι	111	79
3347	1160200	Άγιος Ανδρέας,ο	829	852
3348	1120200	Αβαρίκος,ο	307	255
3350	7021100	Περιβόλιον,το	117	77
3351	1160400	Δαφνιάς,ο	403	334
3356	7050100	Δελφοί,οι	1499	2481
3359	1260300	Γάβρος,ο	87	87
3362	1260700	Παλαιόπυργος,ο	232	361
3363	1091700	Λιμνίτσα,η	89	90
3364	1040400	Φραγκουλαίικα,τα	120	88
3366	1091000	Καταφύγιον,το	340	256
3369	1040500	Χρυσοβέργιον,το	641	421
3370	7100100	Λιδορίκιον,το	985	881
3374	7100700	Δωρικόν,το	89	66
3375	1210600	Πεντάλοφον,το	1233	990
3381	1122100	Σιταράλωνα,τα	333	390
3382	23040700	Πλατρεϊθιάς,ο	251	260
3386	1160600	Καποράχη,η	370	410
3387	23040100	Ιθάκη,η	1715	1826
3388	1091300	Κοκκινοχώριον,το	109	89
3389	1160300	Άκραι,αι (τ.Λιθοβούνιον,το)	204	210
3390	1120600	Ανάληψις,η	1074	1078
3393	7100200	Άβορος,ο	129	106
3396	1121800	Πάμφιον,το	157	132
3398	1100200	Άνω Κεράσοβον,το	511	414
3399	1261100	Στύλια,η	162	130
3400	1191300	Ριγάνιον,το	325	335
3401	1010500	Ελληνικά,τα	479	480
3403	7101300	Πεντάπολις,η	563	614
3404	7101400	Περιθιώτισσα,η	90	86
3406	7071100	Ποτιδάνεια,η (τ.Ποτιδανία,η)	346	309
3407	1121100	Καλούδιον,το	497	325
3408	1210200	Γουριά,η	1007	1071
3409	7050200	Χρυσό,το (τ.Χρυσόν,το)	968	1030
3411	23040300	Εξωγή,η	44	42
3413	1040200	Άγιος Ηλίας,ο	311	244
3414	7010300	Άγιος Γεώργιος,ο	125	115
3417	23030200	Αντιπάτα,τα	165	209
3419	1040100	Αιτωλικόν,το	5381	5307
3420	7071400	Τείχιον,το	121	235
3421	7101500	Στίλια,η	132	130
3422	1160500	Κάτω Μακρινού,η	852	690

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
3423	1160800	Μεσάριστα,η	455	443
3426	7071000	Παλαιοξάριον,το	194	195
3428	23031300	Φισκάρδον,το	293	447
3429	7101300	Πεντάπολις,η	563	614
3431	7010400	Άγιος Κωνσταντίνος,ο	60	56
3432	7010200	Αγία Ευθυμία,η	756	597
3433	1210400	Λεσίνιον,το	943	913
3435	7010800	Σερνικάκιον,το	408	394
3438	7070100	Ευπάλιον,το	781	762
3442	23040400	Κιόνιον,το	226	171
3446	1160700	Μακρινού,η	417	446
3447	1190900	Νεόκαστρον,το	209	117
3448	23040800	Σταυρός,ο	311	325
3449	7030300	Βουνιχώρα,η	547	447
3450	1160900	Ποταμούλα,η	51	33
3451	1010100	Μεσολόγγιον,το	12103	13791
3452	1191400	Σκάλα,η	517	536
3453	1191100	Παλαιοχωράκιον,το	211	87
3456	23031200	Τουλιάτα,τα	291	306
3457	1190800	Κάτω Μαμουλάδα,η	334	435
3458	7101200	Μαλανδρίνον,το	393	393
3460	1010700	Άνω Μούσουρα,τα	274	212
3463	1040100	Αιτωλικόν,το	5381	5307
3464	7071500	Τρίκορφον,το	321	557
3465	1210500	Μάστρον,το	627	630
3467	1210300	Κατοχή,η	3002	2890
3469	7071600	Φιλοθέη,η	291	342
3471	7100400	Βραϊλα,η	133	84
3472	1010400	Άνω Κουδούνιον,το	163	105
3473	1191200	Πιτσιναίικα,τα	244	215
3474	1010200	Άγιος Γεώργιος,ο	941	877
3476	1010800	Κάτω Ρέτσινα,τα	208	193
3477	7070300	Κάμπρος,ο	244	264
3478	23040200	Ανωγή,η	70	50
3479	7120600	Μηλέα,η	119	138
3482	23040500	Λεύκη,η	66	56
3483	23030100	Βασιλικιάδες,αι	126	150
3484	7100300	Αμυγδαλιά,η	569	543
3489	1190600	Δάφνη,η	692	779
3490	7080300	Τριταία,η	116	103
3491	1190200	Κάτω Αφροξυλιά,η	307	451
3492	1190400	Βλαχομάνδρα,η	210	260
3493	1290600	Κάτω Καλαβρούζα,η	178	132
3495	1290100	Τρίκορφον,το	483	440
3496	7060100	Δεσφίνα,η	2389	2431
3497	7071300	Σεργούλα,η	323	368
3499	23030800	Μεσοβούνια,τα	138	136
3501	7080100	Ιτέα,η	4303	4666
3504	7101700	Σώταινα,η	58	64
3505	7120500	Μακρινή,η	126	88
3509	7070500	Κλήμα,το	389	418

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
3510	7070200	Δροσάτον,το	236	232
3512	23031100	Πλαγιά,η	104	83
3514	1190500	Βομβοκού,η	177	320
3515	7071200	Πύργος,ο	45	20
3516	7080200	Κίρρα,η	1173	1303
3517	23030600	Κοθρέας,ο	126	133
3519	1210100	Νεοχώριον,το	3874	3733
3520	1010300	Άγιος Θωμάς,ο	679	624
3522	7120200	Γλυφάδα,η	439	450
3524	7030100	Γαλαξίδιον,το	1369	1718
3525	1080100	Αντίρριον,το	2531	1108
3526	7030400	Πεντεόρια,τα	300	479
3527	7070400	Καστράκιον,το	510	782
3529	7070900	Μοναστηράκιον,το	487	442
3531	23030400	Βαρύ,το	38	52
3533	1190300	Βελβίνα,η	112	124
3534	23030300	Άσος,η	83	122
3535	1190700	Λυγιάς,ο	695	1171
3537	23040100	Ιθάκη,η	1715	1826
3539	1290400	Γαβρολίμνη,η	436	363
3542	1190100	Ναύπακτος,η	10854	12924
3546	1190800	Κάτω Μαμουλάδα,η	334	435
3547	1191000	Ξηροπήγαδον,το	518	477
3548	7070600	Μαλάματα,τα	476	500
3549	23030500	Καρυά,η	43	41
3553	7070700	Μαναγούλη,η	563	589
3554	7120300	Ελαία,η	225	143
3555	7120400	Καλλιθέα,η	373	359
3556	1290700	Περιθώριον,το	271	210
3560	7070800	Μαραθιάς,ο	367	492
3562	23030700	Κομιτάτα,τα	130	126
3563	23031000	Πατρικάτα,τα	64	102
3565	23040100	Ιθάκη,η	1715	1826
3567	7120800	Τολοφών,η	544	619
3568	1010600	Ευηνοχώριον,το	2012	1706
3569	1290200	Άνω Βασιλική,η	183	177
3570	23060300	Αθέρας,ο	172	217
3571	23070200	Διβάρата,τα	314	414
3575	7030200	Άγιοι Πάντες,οι	278	386
3576	23040600	Περαχώριον,το	399	354
3577	1010100	Μεσολόγγιον,το	12103	13791
3579	1290300	Κάτω Βασιλική,η	339	329
3583	1290500	Γαλατάς,ο	1271	1212
3584	7120700	Πάνορμος,η	181	278
3585	23030900	Νεοχώριον,το	44	56
3586	7120100	Ερατεινή,η	572	726
3587	23070100	Αγία Ευφημία,η	422	635
3590	7120900	Τριζόνια,τα (νησίς)	260	272
3594	23010500	Ζόλα,τα	129	167
3598	23010200	Αγκών,ο	160	202
3601	23070300	Μακριώτικα,τα	436	516

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
3603	23010600	Καρδακάτα,τα	224	362
3605	23060200	Αγία Θέκλη,η	281	417
3606	13170700	Δρέπανον,το	601	557
3607	13170700	Δρέπανον,το	601	557
3608	13171200	Ψαθόπυργος,ο	550	834
3609	23040100	Ιθάκη,η	1715	1826
3611	23010800	Νύφιον,το	67	96
3612	23060700	Κοντογενάδα,η	121	154
3614	13170500	Αραχοβίτικα,τα	734	743
3616	13090400	Ζήρια,η	1014	996
3619	13170200	Άγιος Βασίλειος,ο	1491	2045
3625	13171000	Πλατάνιον,το	370	460
3626	23060800	Λιβάδιον,το	196	250
3628	13170100	Ρίον,το (τ.Άγιος Γεώργιος Ρίου,ο)	3496	5231
3629	13170300	Ακταίο,το (τ.Βερναρδαίικα,τα)	621	917
3630	13170600	Αργυρά,η	275	370
3631	13090100	Καμάραι,αι	1401	1325
3632	23080300	Καραβόμυλος,ο	296	342
3636	23080100	Σάμη,η	928	1223
3643	13181100	Λόγγος,ο	729	761
3644	13171100	Σελλά,τα	384	388
3648	23011100	Φάρσα,τα	222	263
3650	23010700	Κουρουκλάτα,τα	103	123
3652	13170800	Κάτω Καστρίτσιον,το	677	712
3655	13010100	Πάτραι,αι	153344	161114
3656	23061100	Σκινέας,ο	169	213
3659	23010400	Διλινάτα,τα	719	739
3661	13170900	Πιτίτσα,η	168	82
3662	13090500	Νέος Ερινεός,ο	443	418
3665	13170400	Άνω Καστρίτσιον,το	764	931
3666	23060400	Δαμουλιανάτα,τα	174	157
3668	23080200	Γριζάτα,τα	323	443
3669	13090200	Αρραβωνίτσα,η	362	263
3670	13181500	Σελιανίτικα,τα	997	1147
3674	23061000	Ρίφιον,το	64	68
3676	23060900	Μονοπολάτα,τα	191	241
3677	13090600	Κάτω Σαλμενίκον,το	471	653
3678	13180100	Ροδοδάφνη,η	2736	2514
3680	13181400	Νεραντζιάι,αι	341	359
3681	23080400	Πουλάτα,τα	161	166
3682	23060100	Ληξούριον,το	3424	3940
3684	13181200	Μάγειρας,ο	113	93
3685	23080600	Χαλιωτάτα,τα	131	176
3686	23060500	Καμιναράτα,τα	241	347
3691	23010300	Δαυγάτα,τα	125	128
3692	13030100	Αίγιον,το	22316	21255
3694	23080500	Διγαλέτον,το	419	545
3695	13180800	Δουκαναίικα,τα	147	114
3696	13180300	Άλσος,το	173	313
3697	13180200	Άγιος Κωνσταντίνος,ο	400	480
3698	13090300	Δαμακίνιον,το	111	113

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
3699	23061300	Φαβατάτα,τα	209	202
3700	13181300	Μυρόβρυση,η	252	321
3703	13030400	Διγελιώτικα,τα	234	419
3705	13181600	Τούμπα,η	99	89
3707	13180700	Δημητρόπουλον,το	395	464
3710	23011000	Φαρακλάτα,τα	540	812
3712	23610100	Βαλσαμάτα - Φραγκάτα,τα (Βαλσαμάτα,τα)	861	1053
3713	23061400	Χαβδάτα,τα	393	474
3715	13181000	Λάκκα,η	263	329
3716	13010200	Ελικίστρα,η	1312	1378
3717	13031300	Τέμενη,η	1171	1137
3718	13030200	Βαλιμίτικα,τα	550	510
3719	13180400	Βερίνον,το	165	158
3720	13030500	Κουλούρα,η	805	731
3721	13031400	Χατζής,ο	50	63
3722	23061200	Σουλλάροι,οι	272	440
3723	13090300	Δαμακίνιον,το	111	113
3724	23061500	Χαβριάτα,τα	256	309
3725	13180600	Γρηγόρης,ο	159	204
3726	13110400	Άραξος,ο	560	632
3727	23010100	Αργοστόλιον,το	7402	9522
3728	13070400	Ελίκη,η	553	565
3730	13030600	Κούμαρης,ο	190	210
3731	13110700	Λακκόπετρα,η	955	1060
3733	13031200	Σελινούς,ο	561	634
3734	23060600	Μαντζαβινάτα,τα	269	407
3737	13030700	Κουνινά,η	577	687
3738	13180500	Γκραίκας,ο	76	100
3739	13030300	Δάφναι,αι	391	372
3741	13071000	Ριζόμυλος,ο	375	359
3742	13070900	Νικολαίικα,τα	458	429
3743	13030800	Κάτω Μαυρίκιον,το	526	504
3744	13010400	Νέον Σούλιον,το	821	875
3745	13031100	Πτέρη,η	690	633
3746	13071100	Ροδιά,η	467	431
3747	23020300	Άγιος Νικόλαος,ο	171	181
3748	13180900	Κρήνη,η	281	394
3749	13160100	Παραλία,η	3122	6012
3750	23010900	Τρωιανάτα,τα	227	175
3751	13130100	Οβριά,η	3933	5241
3752	13130700	Σαραβάλιον,το	3300	3943
3753	13130600	Μαυρομανδήλα,η	414	417
3755	13070700	Κερύνεια,η	401	435
3758	13070300	Ελαιών,ο	857	812
3759	13031000	Παρασκευή,η	309	230
3760	13070100	Διακοπτόν,το	2242	2427
3761	13160300	Ρογίτικα,τα	961	1133
3763	13130400	Κρήνη,η	866	1023
3764	13030900	Μελίσσια,τα	533	427
3765	23020900	Πόρος,ο	1071	1237
3766	13070500	Ζαχλωρίτικα,τα	568	434

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
3768	13160200	Μιντιλόγλιον,το	1594	1929
3770	13010300	Μοίρα,η	220	79
3771	13060400	Μονοδένδριον,το	522	604
3772	13140400	Λιμνοχώριον,το	1131	1213
3773	13130200	Θέα,η	438	495
3774	23020800	Ξενόπουλον,το	189	214
3775	13070800	Μαμουσιά,η	352	295
3776	23050700	Μουσάτα,τα	202	197
3777	23050200	Βλαχάτα,τα	684	728
3778	13130500	Κρυσταλλόβρυση,η	71	58
3779	13130300	Καλλιθέα,η (τ.Καλλιθεόκαμπος,ο)	561	696
3780	13071200	Τράπεζα,η	273	361
3781	13070200	Άνω Διακοπτόν,το	329	373
3782	23050800	Περατάτα,τα	437	564
3784	23050300	Καραβάδος,ο	232	244
3785	13060100	Βραχναίικα,τα	2393	2828
3786	13110100	Μετόχιον,το	1863	2110
3787	23051000	Σβορωνάτα,τα	488	674
3788	23050400	Λακήθρα,η	372	426
3790	13041200	Πλάτανος,ο	445	530
3792	13620100	Λεόντιον,το	450	570
3793	13041400	Συλιβαινιώτικα,τα	3059	1325
3794	13041000	Παραλία Πλατάνου,η	456	539
3796	13210900	Κάτω Μαζαράκιον,το	942	920
3797	13080700	Νιφοραίικα,τα	462	815
3798	13060500	Τσουκαλαίικα,τα	466	659
3800	13040500	Βούτσιμος,ο	107	165
3802	13080100	Κάτω Αχαΐα,η	5244	6027
3803	23020200	Αγία Ειρήνη,η	306	363
3804	13070600	Καθολικόν,το	148	84
3805	13060300	Καμίνια,τα	635	785
3807	23050600	Μεταξάτα,τα	357	493
3808	23050100	Κεραμειαί,αι	202	379
3809	13140100	Σαγαίικα,τα	1846	1776
3810	23050900	Πεσάδα,η	256	327
3812	13080600	Κάτω Αλίσσός,ο	542	658
3813	13201300	Πλατανόβρυση,η	425	456
3814	13040700	Κάτω Ποταμιά,η	512	517
3815	13060200	Θεριανόν,το	258	218
3816	13080300	Αλίσσός,ο	783	933
3819	13200100	Χαλανδρίτσα,η	1165	1144
3820	23051100	Σπαρτιά,τα	441	471
3821	23050500	Λουρδάτα,τα	160	160
3823	13100500	Βιλιβίνα,η	59	104
3824	13140200	Καραίικα,τα	896	947
3825	13200200	Βασιλικόν,το	945	918
3826	13020100	Αιγείρα,η	1696	1673
3827	13080200	Κάπελη,η (τ.Αγιοβλασίτικα,τα)	358	363
3828	13040300	Άμπελος,η	244	249
3830	23020500	Βαλεριάνος,ο	235	262
3832	23021000	Σκάλα,η	563	700

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
3833	23020400	Αργίνια,τα	26	39
3835	13201100	Μιράλιον,το	165	137
3836	15060300	Εβροστίνα,η	1064	1084
3837	13100700	Δουμενά,τα	153	169
3838	23020100	Πάστρα,η	263	243
3839	13210300	Άγιος Στέφανος,ο	798	950
3840	13100400	Βάλτα,η	121	88
3841	13210600	Αχαϊκόν,το	261	224
3843	13102300	Πετσάκοι,οι	220	205
3844	13102000	Λαπαναγοί,οι	60	57
3846	13020200	Αιγαί,αι	547	614
3848	13101200	Κάτω Ζαχλωρού,η	96	112
3849	15061000	Χελυδόρεον,το	245	306
3851	15060600	Λυκοποριά,η	1042	858
3852	15060800	Σαραντάπηχον,το	352	317
3853	13020300	Αμπελόκητοι,οι	815	568
3854	15060900	Στόμιον,το	359	273
3855	13102400	Πλατανιώτισσα,η	121	306
3856	13210100	Λουσικά,τα	852	793
3857	13080800	Πετροχώριον,το	836	1072
3858	15060500	Λυγιά,η	458	503
3860	13200400	Ίσωμα,το	509	539
3861	13200800	Καταρράκτης,ο	193	221
3862	13040400	Βαλιμή,η	76	111
3863	15060100	Δερβένι,το	1252	1514
3865	13080400	Άνω Αχαΐα,η	233	402
3866	13200500	Καλανίστρα,η	219	192
3868	13211500	Χαϊκάλιον,το	448	464
3869	23021100	Χιονάτα,τα	177	170
3870	14080500	Μανολάς,η	1453	1835
3871	13620300	Δεμέστιχα,τα	140	111
3872	13210200	Καλαμάκιον,το	471	444
3874	23020600	Μαρκόπουλον,το	165	272
3875	15060300	Εβροστίνα,η	1064	1084
3877	15092100	Κάτω Πιτσά,τα	874	739
3878	15060700	Πύργος,ο	529	586
3879	13201500	Φαραί,αι	629	528
3880	13211400	Φώσταινα,η	259	306
3881	13140600	Φράγκα,η	422	405
3883	13080500	Ελαιοχώριον,το	307	394
3884	13140500	Μύρτος,ο	452	439
3888	13111100	Ρίολος,ο	725	810
3889	23020700	Μαυράτα,τα	109	159
3891	15060200	Ελληνικόν,το	114	129
3892	13140300	Κρίνος,ο	393	326
3893	13041200	Πλάτανος,ο	445	530
3895	13110300	Απιδεών,ο	411	635
3896	13210900	Κάτω Μαζαράκιον,το	942	920
3897	13101400	Κερπινή,η	235	207
3898	15091000	Κάτω Λουτρόν,το	774	519
3900	13101600	Κορφαί,αι	167	174

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
3901	13020600	Μοναστήριον,το	305	286
3902	13200600	Κάλανος,ο	158	140
3903	13102200	Μικρός Ποντιάς,ο	364	534
3904	15090800	Καμάριον,το	1064	1190
3906	13210400	Άνω Σουδεναίικα,τα	354	274
3907	13201400	Άνω Σταροχώρι,το (τ.Σταροχώριον,το)	656	615
3908	13102700	Ρογοί,οι	158	147
3909	13020700	Όασις,η	265	133
3912	14080700	Νέα Μανολάς,η	1449	1973
3913	13020400	Βελά,η	73	119
3914	13200300	Ελληνικόν,το	347	325
3915	13211000	Μιτόπολις,η	550	434
3916	13201200	Νέον Κομπηγάδιον,το	232	188
3917	13210500	Άρλα,η	350	392
3918	15091200	Κορφιώτισσα,η	149	153
3919	13100800	Δροσάτον,το	178	222
3920	15090100	Ξυλόκαστρον,το	6087	5618
3921	13102600	Προφήτης Ηλίας,ο	142	147
3922	13201600	Χρυσοπηγή,η	138	178
3923	13102900	Σκεπαστόν,το	691	531
3925	13200900	Κριθαράκια,τα	278	245
3926	13110600	Καγκάδιον,το	518	523
3928	13103100	Φλάμπουρα,τα	237	148
3929	13100600	Γουμένισσα,η (τ.Βρυσάριον,το)	203	320
3930	13021000	Σινεβρόν,το	135	97
3932	13111000	Πέτας,ο	371	383
3933	13100100	Καλάβρυτα,τα	2246	1942
3934	15060400	Καλλιθέα,η	273	312
3935	13211300	Φλόκας,ο	218	240
3936	15070100	Λουτράκιον,το	11068	13239
3938	13020900	Σελιάνα,η	153	305
3939	15091300	Λαγκαδαίικα,τα	220	70
3940	15091700	Νέαι Βρυσούλαι,αι	173	122
3941	13041100	Περιστέρα,η	145	331
3942	14080100	Βάρδα,η	3821	4410
3944	15092600	Συκέα,η	641	601
3945	15090900	Καρυά,η	555	628
3947	15092300	Ρίζα,η	530	571
3948	13020500	Εξοχή,η	80	92
3952	15091800	Ξανθοχώριον,το	219	200
3953	13103000	Τρεχλόν,το	201	306
3954	13211600	Χαραυγή,η	449	436
3955	13110800	Ματαράγκα,η	421	692
3958	13200700	Καλούσιον,το	276	335
3960	15090300	Γελινιάτικα,τα	745	524
3961	15070300	Πίσια,τα	769	612
3966	15091500	Μελίσσιον,το	1108	956
3967	14080600	Νεάπολις,η	391	414
3968	13191400	Χιόνα,η	194	317
3969	15092000	Πελλήνη,η	161	104
3972	13101100	Κάτω Βλασία,η	211	280

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
3973	13201000	Λακκώματα,τα	148	139
3974	13211200	Σαντομέριον,το	511	477
3976	15090300	Γελινιάτικα,τα	745	524
3977	15060300	Εβροστίνα,η	1064	1084
3978	13102100	Μανέσιον,το	331	409
3979	15060800	Σαραντάπηχον,το	352	317
3980	14080300	Καπελέτον,το	641	568
3981	15090400	Δένδρον,το	135	94
3983	13101800	Κρυονέριον,το	154	133
3984	15090500	Ζεμενόν,το	514	402
3985	13191300	Σπαρτιά,η	198	219
3986	15111000	Μικρός Βάλτος,ο	306	359
3987	15090600	Θαλερόν,το	255	268
3992	13020800	Περιθώριον,το	142	164
3994	13101700	Κούτελη,η	152	161
3995	15092400	Σοφιανά,τα	148	87
3996	13110200	Άγιος Νικόλαος,ο	447	539
3997	15110400	Διμηνιόν,το	614	702
3999	14080800	Νησίον,το	695	661
4000	15090700	Θροφάριον,το	143	135
4001	13100300	Άνω Λουσοί,οι	184	207
4002	15110500	Κάτω Διμηνιόν,το	980	1059
4003	15092200	Ρέθιον,το	237	308
4005	13190700	Ερυμάνθεια,η	212	370
4010	14080400	Κουρτέσιον,το	781	838
4012	13191000	Ρουπακιά,η	318	303
4013	13190900	Μανέσιον,το	494	419
4014	15092500	Στύλια,τα	226	196
4016	13040200	Αγία Βαρβάρα,η	224	312
4017	13040900	Μεσορρούγιον,το	128	297
4018	15110800	Λαλιώτης,ο	477	432
4019	13190400	Άγιος Δημήτριος,ο	334	424
4021	15091600	Μέση Συνοικία Τρικάλων,η	223	214
4023	15020100	Άγιοι Θεόδωροι,οι	5084	5960
4029	14080400	Κουρτέσιον,το	781	838
4030	15111400	Πάσιον,το	1062	1122
4031	13190500	Βελιμάχιον,το	114	82
4032	15110900	Μέγας Βάλτος,ο	486	508
4033	15091900	Παναρίτιον,το	492	472
4034	13610100	Άγιος Γεώργιος,ο	482	657
4035	13100200	Άνω Βλασία,η	329	326
4036	15150300	Κάτω Ταρσός,ο	30	31
4037	13110900	Μιχόιον,το	690	715
4038	14160100	Λεχαινά,τα	3448	3837
4040	14160300	Αρεπή,η	447	499
4041	15091100	Κάτω Συνοικία Τρικάλων,η	291	329
4042	15110100	Κιάτο,το	9167	9743
4047	15091400	Μάννα,η	670	589
4048	15110200	Βελίνα,η	254	243
4049	15111100	Μούλκιον,το	1232	1389
4050	13110500	Άνω Βελιτσαί,αι	453	584

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
4051	13101500	Κέρτεζη,η	542	460
4052	13040600	Ζαρούχλα,η	96	160
4053	13101300	Κάτω Λουσοί,οι	106	129
4054	15110600	Κλημέντιον,το	279	323
4058	15111600	Σούλιον,το	541	530
4060	13120100	Κλειτορία,η	999	975
4061	15090200	Άνω Τρίκαλα,τα	168	184
4062	15040100	Βέλον,το	3237	3156
4063	14160400	Μέλισσα,η	662	328
4066	15150900	Φενεός,ο	290	184
4067	13101900	Λαγοβούνιον,το	141	92
4069	13050200	Πλατανίτσα,η	219	340
4073	13050900	Λεχούριον,το	201	354
4074	15111500	Σικυών,η	1002	1002
4076	15040500	Νεράντζα,η	536	616
4077	13100900	Καλλιφώνιον,το	158	123
4079	13211100	Πόρται,αι	393	397
4081	13120800	Καστρία,τα	130	134
4082	13190300	Αγία Μαρίνα,η	91	139
4083	13190100	Σταυροδρόμιον,το	457	536
4084	15150800	Στενόν,το	140	166
4085	14160600	Μυρσίνη,η	1160	1196
4087	15110700	Κρυονέριον,το	953	961
4088	15040300	Κοκκώνιον,το	1086	1179
4090	13102500	Πριόλιθος,ο	176	309
4091	13190200	Αγία Βαρβάρα,η	283	314
4092	13102800	Σιγούνιον,το	121	137
4093	14080200	Δάφνη,η	249	288
4095	13051000	Λιβάρτζιον,το	349	422
4096	21050100	Βολίμαι,αι	730	956
4097	14150500	Κρυόβρυση,η	501	622
4098	15040400	Κρήναι,αι	863	691
4099	14130100	Κυλλήνη,η	952	1079
4101	14040100	Ανδραβίδα,η	3253	3579
4102	14130100	Κυλλήνη,η	952	1079
4103	14130100	Κυλλήνη,η	952	1079
4104	13050800	Καμενιάνοι,οι	132	112
4105	13121400	Πλανητέρον,το	258	354
4106	13050700	Δεσινόν,το	32	16
4107	15130400	Καισάριον,το	486	517
4108	15040200	Ελληνοχώριον,το	274	361
4109	13101000	Κάνδαλος,ο	89	95
4111	15050300	Βραχάτιον,το	2299	2951
4112	13051100	Πλάκα,η	175	152
4113	13190600	Δροσιά,η	673	816
4114	15150200	Αρχαία Φενεός,η	326	350
4115	15050500	Μπολάπιον,το	608	667
4116	14130300	Κάτω Παναγία,η	1266	1313
4117	15040600	Πουλλίτσα,η	772	719
4123	15050400	Ευαγγελίστρια,η	315	261
4124	15130600	Κεφαλάριον,το	380	347

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
4126	15040800	Ταρσινά,τα	434	421
4127	15030300	Κάτω Άσσος,ο	896	1373
4128	15111300	Παραδείσιον,το	152	150
4130	15050200	Βοχαϊκόν,το	990	966
4131	14190100	Τραγανόν,το	2306	2688
4132	15050100	Ζευγολατείον,το	3993	4633
4133	15150100	Γκούρα,η	367	470
4136	15010100	Κόρινθος,η	27412	29787
4138	15030200	Άσσος,ο	2061	2765
4139	14130400	Νεοχώριον,το	1323	1164
4140	13120500	Άγιος Βλάσιος,ο	163	114
4141	15030100	Περιγιάλιον,το	1194	1760
4142	13120400	Άρμπουνας,ο	81	75
4144	15111700	Τιτάνη,η	216	310
4145	15110300	Γονούσσα,η	216	273
4146	15040700	Στιμάγκα,η	998	1068
4148	14040300	Στρούσιον,το	321	365
4149	13190800	Κάλφας,ο	342	322
4151	13120100	Κλειτορία,η	999	975
4152	14130200	Κάστρον,το	857	930
4153	15070100	Λουτράκιον,το	11068	13239
4154	13120300	Άνω Κλειτορία,η	125	92
4155	13191200	Σκούρας,ο	241	165
4156	14080900	Καλυβάκια,τα	184	217
4157	15150700	Πανόραμα,το	106	151
4158	15030400	Λέχαιον,το	2319	3952
4160	13050500	Ανάστασις,η	116	125
4161	15111200	Μποζικάς,ο	379	349
4165	14170300	Αγραπιδochώριον,το	202	172
4166	15130700	Κυλλήνη,η	142	122
4167	15010200	Αρχαία Κόρινθος,η	2115	2578
4168	13120700	Καστέλλιον,το	63	37
4169	15070200	Ισθμία,η	2247	2669
4171	14140200	Αστράς,ο	328	407
4172	14030200	Άγιος Δημήτριος,ο	543	562
4173	13120600	Δρυμός,ο	112	99
4175	14031300	Κέντρον,το	445	481
4176	13191100	Σκιαδάς,ο	1100	1036
4178	21050300	Άνω Βολίμαι,αι	491	475
4179	13120200	Άγιος Νικόλαος,ο	139	107
4180	15070200	Ισθμία,η	2247	2669
4181	14171300	Μαζαράκιον,το	595	664
4182	14070200	Δήμητρα,η	399	307
4183	14070500	Μάχος,ο	684	470
4184	13050100	Ψωφίς,η	454	360
4185	14040200	Σταφιδόκαμπος,ο	341	365
4186	14030500	Αρχαία Ήλιδα,η (τ.Ήλεις,η)	224	352
4187	14100300	Καρδιακάτιον,το	612	643
4188	13050300	Αγρίδιον,το	121	106
4189	14070100	Βαρθολομιό,το	3753	3714
4190	14031100	Καλύβια,τα	429	365

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
4191	13121500	Τουρλάδα,η	77	136
4193	14170600	Βελανίδιον,το	290	359
4194	15150500	Μεσινόν,το	324	348
4195	14150300	Αγία Τριάς,η	299	356
4197	21050600	Ορθονιά,αι	227	264
4198	14100200	Καβάσιλας,ο	1147	1474
4202	15010300	Εξαμίλια,τα	1973	2224
4203	15050600	Σουληνάριον,το	327	280
4204	14030300	Άγιος Ηλίας,ο	409	413
4205	14140100	Λάμπεια,η	663	764
4206	15130200	Ασπρόκαμπος,ο	314	226
4207	13050600	Αροανία,η	159	120
4208	14030600	Αυγείον,το	364	429
4209	14190200	Αγία Μαύρα,η	376	550
4210	14030800	Δάφνη,η	414	585
4211	14031900	Σώστιον,το	350	417
4212	15130100	Καλιανοί,οι	265	165
4213	14150600	Τσιπιανά,τα	227	275
4214	15130500	Καστανέα,η	263	309
4215	15130300	Δροσοπηγή,η	106	170
4216	14171100	Λάτας,ο	312	366
4217	13120900	Κλείτωρ,ο	113	94
4220	14170800	Εφύρα,η	473	481
4221	15150600	Μοσιά,η	291	310
4223	14070400	Λυγιά,η	627	698
4224	15080700	Καστράκιον,το	301	305
4225	15010400	Ξυλοκέριζα,η	1106	1215
4226	14170900	Κάμπος,ο	139	172
4227	14100500	Λευκοχώριον,το	549	635
4228	13051200	Σειραί,αι	305	392
4229	13121000	Κρινόφυτα,τα	219	224
4230	13121100	Λευκάσιον,το	129	132
4232	14140300	Ορεινή,η	252	203
4233	14100100	Γαστούνη,η	5883	7423
4234	13050400	Αλέσταινα,η	52	52
4235	21020100	Καταστάριον,το	1190	1287
4236	15080600	Δάφνη,η	363	354
4237	15050700	Χαλκείον,το	333	354
4238	14100400	Κόροιβος,ο	377	363
4239	21050200	Αναφωνήτρια,η	211	221
4240	13121200	Λυκουρία,η	597	654
4241	14032000	Χαβάριον,το	1385	1574
4242	15131000	Ψάριον,το	473	382
4243	15130900	Στυμφαλία,η	200	208
4244	15010500	Σολομός,ο	829	751
4245	14150400	Κακοτάριον,το	237	386
4247	14100700	Ρουπάκιον,το	423	591
4248	14170100	Σιμόπουλον,το	516	527
4249	14170500	Αυγή,η	179	229
4250	13150700	Κάτω Χόβολη,η	273	303
4252	14031400	Κεραμιδιά,η	345	543

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
4253	15081000	Πετρίον,το	366	377
4254	13150200	Αμυγδαλέα,η	69	78
4255	13150500	Πεύκον,το	129	118
4256	21020300	Αλικανάς,ο	223	341
4257	21050500	Μαρίαι,αι	364	367
4258	14150200	Αγία Κυριακή,η	128	121
4259	14070300	Καλύβια,τα	177	159
4260	13150600	Σκοτάνη,η	174	313
4261	21020400	Άνω Γερακάριον,το	625	720
4262	12100900	Παραλογγοί,οι	208	178
4263	15080800	Κούτσιον,το	172	162
4264	14171600	Σκλίβα,η	232	225
4265	21020700	Μέσον Γερακάριον,το	439	402
4266	14030400	Αμπελόκαμπος,ο	645	517
4267	14030900	Δαφνιώτισσα,η	449	459
4268	15150400	Μάτιον,το	323	349
4269	13150400	Πάος,ο	558	508
4270	21030400	Κυψέλη,η	518	596
4271	13121600	Φίλια,τα	317	358
4273	14031800	Σαβάλια,τα	1119	1273
4274	14061000	Κρυονέριον,το	225	264
4275	15130800	Λαύκα,η	399	406
4277	15140500	Κουταλάς,ο	693	814
4278	15100300	Κάτω Αλμυρή,η	1408	2233
4279	14170700	Βουλιαγμένη,η	441	473
4282	21050400	Έξω Χώρα,η	225	220
4283	21020800	Πηγαδάκια,τα	369	394
4284	15080200	Αηδόνια,τα	338	311
4285	14171400	Οινόη,η	319	358
4286	15100100	Αθήκια,τα	2093	2239
4287	11610100	Σκοτεινή,η	371	364
4288	14030100	Αμαλιάς,η	15857	20030
4289	21030700	Τραγάκιον,το	472	621
4290	15080400	Αρχαίαι Κλεωναί,αι	642	822
4291	15080100	Νεμέα,η	4045	4249
4292	14170400	Ανθών,ο	307	337
4293	21040700	Γύριον,το	58	54
4294	21020500	Καλλιθέα,η	211	216
4295	14171000	Λαγανάς,ο	363	304
4297	21030500	Πλάνος,ο	443	823
4298	12100300	Βελημάχιον,το	266	255
4299	21020600	Κάτω Γερακάριον,το	300	341
4300	21020900	Σκουληκάδον,το	497	574
4301	14150100	Πανόπουλος,ο	735	802
4303	13150100	Δάφνη,η	1333	1167
4304	14100600	Παλαιοχώριον,το	359	394
4305	11610200	Πλατάνιον,το	252	198
4306	21010600	Μποχάλη,η	609	907
4307	15080300	Αρχαία Νεμέα,η	703	695
4308	21010500	Γαϊτάνιον,το	1025	1411
4309	14220700	Κουτσοχέρα,η	498	683

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
4311	21030300	Καλιπάδον,το	561	673
4312	21041100	Λούχα,η	43	81
4313	13121300	Παγκράτιον,το	372	307
4314	14031600	Περιστέριον,το	504	540
4316	12130300	Δάρας,ο	593	474
4317	12130600	Κώμη,η	230	97
4318	14170200	Άγναντα,τα	214	348
4319	15080900	Λεόντιον,το	417	401
4320	21020200	Άγιος Δημήτριος,ο	459	521
4321	15140300	Άγιος Βασίλειος,ο	1320	1418
4322	14030700	Γεράκιον,το	669	716
4323	21030100	Βανάτον,το	557	820
4324	15120100	Σοφικόν,το	1774	2010
4325	15140100	Χιλιομόδιον,το	1718	1750
4326	15100400	Κατακάλιον,το	263	433
4327	12130700	Λίμνη,η	219	260
4330	12100100	Κοντοβάζαινα,η	622	500
4332	13150300	Νάσια,τα	87	92
4333	14031700	Ροβιάτα,η	340	400
4334	12100700	Καρδαρίτσιον,το	95	108
4335	14171200	Λουκάς,ο	239	208
4336	14171500	Ροδιά,η	400	437
4338	21010100	Ζάκυνθος,η	10237	11254
4341	15080500	Γαλατάς,ο	142	98
4342	12100200	Βάχλια,η	242	142
4343	12090500	Θεόκτιστον,το	346	377
4345	14210400	Κούμανης,ο	707	779
4347	21030200	Άγιος Κήρυκος,ο	620	759
4349	21040200	Αγία Μαρίνα,η	144	184
4350	21040400	Άγιοι Πάντες,οι	283	274
4354	12100400	Βιδιάκιον,το	196	207
4355	12100600	Δήμητρα,η	249	221
4356	21030600	Σαρακηνάδον,το	382	538
4357	14210900	Φολόη,η	253	333
4358	21040600	Γαλάρον,το	231	245
4360	21041300	Φιολίτης,ο	216	242
4361	21040300	Άγιος Λέων,ο	413	435
4363	14221100	Μουζάκιον,το	447	498
4364	14221200	Πεύκη,η	290	343
4366	14220500	Καρυά,η	209	229
4367	12090600	Κερπινή,η	179	144
4370	21040900	Λαγκαδάκια,τα	307	400
4371	14220600	Κλινδιά,η	511	592
4372	14120600	Κορυφή,η	202	301
4373	21040500	Βουγιάτον,το	363	377
4374	21040800	Κοιλιωμένος,ο (τ.Άγιος Νικόλαος,ο)	450	384
4375	14220400	Γούμερον,το	1032	1059
4376	12090900	Πράσινον,το	528	369
4377	21040100	Μαχαιράδον,το	796	925
4381	21010200	Αμπελόκηποι,οι	1130	1423
4382	12090700	Ξηροκαρίταινα,η	97	84

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
4383	12130400	Κανδήλα,η	994	898
4385	15140400	Κλένια,η	814	775
4386	14210800	Πέρσαινα,η	335	527
4387	12090400	Δρακοβούνιον,το	263	178
4388	21010300	Αργάσιον,το	540	771
4389	14010900	Ελαιών,ο	468	495
4390	14220200	Αγία Άννα,η	279	413
4391	12090800	Πουρναριά,η	310	297
4392	21041000	Λαγώποδον,το	381	438
4393	21060300	Καλαμάκιον,το	472	901
4394	12100800	Μοναστηράκιον,το	240	211
4396	15100200	Άγιος Ιωάννης,ο	377	392
4398	15120300	Κόρφος,ο	336	532
4399	21041200	Ρομίριον,το	391	478
4400	14221500	Χειμαδιόν,το	502	644
4402	14120200	Άγιοι Απόστολοι,οι	129	109
4403	14031200	Καρδαμάς,ο	1029	1196
4404	11100200	Γυμνόν,το	542	503
4405	21010400	Βασιλικός,ο	523	709
4406	14210500	Μηλέαι,αι	234	248
4407	12131100	Χωτούσσα,η	137	108
4409	12100500	Βούτσης,ο	169	226
4410	12201100	Σπάθαρης,ο	424	333
4411	12090200	Αγρίδιον,το	117	80
4413	12131000	Παναγίτσα,η	76	115
4414	14220100	Καράτουλας,ο	963	983
4415	21060600	Μουζάκιον,το	937	1352
4418	14120400	Βροχίτσα,η	408	447
4421	11120700	Φίχτιον,το	926	921
4422	12090100	Μυγδαλιά,η	272	314
4423	14221600	Ωλένη,η	607	699
4424	11070300	Μαλαντρένιον,το	562	540
4426	14120100	Βούναργον,το	847	750
4427	15140600	Στεφάνιον,το	382	412
4428	14120900	Φοναϊτικά,τα	175	149
4429	12200100	Τρόπαια,τα	892	734
4430	14031000	Δουναίικα,τα	786	891
4431	12090100	Μυγδαλιά,η	272	314
4432	11610300	Αλέα,η	115	146
4435	15140200	Αγιονόριον,το	318	308
4436	14221300	Σόπιον,το	213	309
4437	12050300	Καμενίτσα,η	342	347
4438	14210200	Αχλαδινή,η	414	520
4440	12200900	Περδικονέριον,το	581	503
4441	12201400	Χώρα,η	341	310
4442	21060100	Παντοκράτωρ,ο	972	1442
4443	14010500	Αμπελών,ο	807	740
4448	14120300	Αλποχώριον,το	811	890
4449	12201000	Ράχαι,αι	284	309
4450	15120200	Αγγελόκαστρον,το	669	505
4453	12100600	Δήμητρα,η	249	221

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
4454	12130200	Βλαχέρνα,η	478	568
4455	14120700	Ξυλοκέρα,η	375	439
4457	11120400	Μπόρσας,ο	188	214
4460	14221400	Χαριά,η	170	234
4462	12130100	Λεβίδιον,το	1142	1219
4463	12090300	Βαλτεσινίκον,το	649	741
4465	14210700	Νεράιδα,η	245	375
4466	11100500	Κεφαλόβρυσον,το	332	312
4467	21060200	Αγαλάς,ο	317	334
4468	14221000	Μαγούλα,η	408	613
4469	14062300	Χελιδόνιον,το	662	676
4470	12120100	Λαγκάδια,τα	990	1012
4471	21060500	Λιθακιά,η	916	1185
4473	14010300	Άγιος Ηλίας,ο	369	335
4474	12050400	Λάστα,η	61	62
4475	14011500	Μυρτέα,η	919	788
4476	14120500	Κατσαρός,ο	362	384
4477	11120200	Λίμναι,αι	1088	920
4479	11120100	Μυκήναι,αι	436	422
4480	14220900	Λατζόιον,το	639	831
4483	14220300	Αρβανίτης,ο	282	325
4484	12130900	Παλαιόπυργος,ο	327	325
4486	14120800	Πράσινον,το	794	828
4487	12130800	Ορχομενός,ο	50	20
4488	14210300	Δούκας,ο	277	191
4489	14031500	Κρυόνερον,το	282	347
4490	11610400	Φρουσιούνα,η	65	85
4491	14210100	Λάλας,ο	795	1166
4493	12200300	Βυζίκιον,το	455	300
4494	14220800	Λάνθιον,το	510	571
4495	14010200	Άγιος Γεώργιος,ο (Δ.Δ.Αγίου Γεωργίου)	788	706
4496	11120600	Πρόσυμνα,η	944	919
4497	11100700	Στέρνα,η	165	182
4500	14011800	Σκαφιδιά,η	180	231
4502	11100100	Λύρκεια,η	613	511
4503	14210600	Νεμούτα,η	566	731
4504	14010100	Πύργος,ο	28660	23791
4505	12200400	Δόξα,η	369	413
4507	12050600	Νυμφασία,η	247	251
4508	14061900	Πουρνάριον,το	308	326
4509	14010700	Βυτιναίικα,τα (Δ.Δ.Βυτιναίικων)	284	413
4510	21060400	Κερίον,το	689	680
4512	12200100	Τρόπαια,τα	892	734
4513	14011100	Κολίριον,το	1069	1061
4514	14011300	Λασταίικα,τα	493	612
4515	12120200	Λευκοχώριον,το	312	351
4517	11050300	Νέα Επίδαυρος,η	1307	1231
4518	11050200	Δήμαινα,η	634	649
4520	14060700	Καυκωνία,η	242	194
4522	12201200	Σταυροδρόμιον,το	248	239
4523	14010800	Γρανιτσαίικα,τα	345	424

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
4524	12200500	Καλλιάνιον,το	546	401
4525	11110300	Αραχναίον,το	1086	953
4526	14060500	Ηράκλεια,η	343	388
4527	11120300	Μοναστηράκιον,το	283	368
4528	14011900	Σκουροχώριον,το	703	702
4529	14062000	Σμίλα,η	528	522
4530	14011400	Λεβεντοχώριον,το	238	271
4531	12150200	Αρτεμίσιον,το	621	654
4532	14010600	Βαρβάσαινα,η	1243	1356
4533	14060800	Κλάδεος,ο	201	183
4534	14061600	Πελόπιον,το	1023	1057
4535	14011600	Παλαιοβαρβάσαινα,η	445	453
4536	11070100	Κουτσοπόδιον,το	2349	2277
4537	14011200	Κορακοχώριον,το	217	284
4538	14060600	Κάμενα,η	226	255
4539	12050500	Μαγούλιανα,τα	316	256
4540	11070400	Σχινοχώριον,το (τ.Σχοινοχώριον,το)	441	403
4541	12050100	Βυτίνα,η	839	999
4545	12200600	Καστράκιον,το	223	126
4546	14010400	Άγιος Ιωάννης,ο	618	799
4547	14061700	Πεύκαι,αι	340	325
4549	11120500	Νέον Ηραίον,το (τ.Χώνικας,ο)	547	585
4550	12150600	Σάγκας,ο	285	241
4551	14061800	Πλάτανος,ο	1260	1590
4552	14061500	Ξηρόκαμπος,ο	341	354
4553	12200800	Νεοχώριον,το	513	373
4554	14011200	Κορακοχώριον,το	217	284
4555	11100300	Καπαρέλλιον,το	284	304
4556	11020500	Ίναχος,ο	801	830
4557	12200200	Αετορράχη,η	245	196
4558	12081500	Σέρβος,ο	202	325
4559	11100600	Νεοχώριον,το	113	95
4560	14061400	Μουριά,η	173	187
4561	14062100	Στρέφιον,το	875	711
4562	11110100	Αγία Τριάδα,η	4573	1267
4563	14011700	Σαλμώνη,η	725	840
4564	14061300	Μάγειρας,ο	127	125
4565	14010600	Βαρβάσαινα,η	1243	1356
4566	14011000	Κατάκολον,το	612	601
4567	11110200	Ανύφιον,το	831	898
4568	12150500	Πικέρνης,ο	237	192
4569	14060900	Κοσκινάς,ο	218	234
4570	14011000	Κατάκολον,το	612	601
4571	12081000	Λυσσαρέα,η	227	179
4572	14060400	Βασιλάκιον,το	552	596
4573	14061100	Λιναριά,η	190	144
4574	14060200	Αρχαία Πίσσα,η (τ.Μιράκα,η)	391	393
4576	11070200	Σταθαίικα,τα	276	355
4577	12150700	Σιμιάδες,οι	239	172
4579	14062200	Φλόκας,ο	585	520
4580	12081600	Χρυσοχώριον,το	187	180

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
4582	14061200	Λούβρον,το	294	234
4583	11020100	Άργος,το	22289	24700
4584	12200700	Λιβαδάκιον,το	113	100
4585	11100400	Καρυά,η	1078	811
4587	14090300	Αλφειούσα,η	1052	1061
4588	14060100	Αρχαία Ολυμπία,η	1812	1475
4589	11020400	Ήρα,η	446	390
4590	12201300	Τριποταμιά,η	540	323
4591	12220200	Αλωνίσταινα,η	148	117
4592	12080800	Ιαματικά Πηγαί,αι	295	380
4593	12081400	Σαρακίνιον,το	160	138
4594	12081700	Ψάριον,το	156	103
4595	14090100	Επιτάλιον,το	1907	2059
4596	14180700	Νέα Καλυβάκια,τα	512	519
4597	12050700	Πυργάκιον,το	96	15
4598	14181600	Φρίξα,η	430	523
4599	12080900	Λυκούρεσης,ο	73	88
4600	12070100	Δημητσάνα,η	870	730
4601	12130500	Καρδαράς,ο	88	47
4603	12080700	Λιοδώρα,η	111	117
4604	11040100	Λυγούριον,το	2918	3131
4605	14180900	Μακρίσια,τα	2158	1965
4606	11020700	Κουρτάκιον,το	411	266
4610	11110500	Ηραίον,το	211	165
4611	14090200	Αγρίδιον,το	75	50
4612	11050100	Αρχαία Επίδαυρος,η (τ.Παλαιά Επίδαυρος,η)	1647	1935
4614	14060300	Άσπρα Σπίτια,τα	313	316
4617	12070600	Ράδος,ο	107	65
4618	12150300	Κάψας,ο	460	505
4619	12080100	Παλούμπα,η	253	314
4620	12150100	Νεστάνη,η	1112	1020
4621	12050200	Ελάτη,η	92	82
4622	12081200	Πυρρής,ο	309	184
4624	14180600	Καλλίκωμον,το	1179	1318
4626	12080300	Αράχοβα,η	133	223
4627	11020900	Πυργέλλα,η	501	441
4629	14090400	Ανεμοχώριον,το	404	382
4630	11040200	Μετόχιον,το	989	925
4631	12080200	Άγιος Ιωάννης Αρχαίας Ηραίας,ο (Άγιος Ιωάννης,ο)	92	70
4632	11020800	Λάλουκας,ο	648	663
4634	14181100	Νέο Χωριό,το	219	347
4635	11040400	Αρκαδικόν,το	330	338
4637	11140300	Νέον Ροεινόν,το	410	459
4638	14180500	Διάσελλα,τα	521	680
4639	14181400	Νέα Σκιλλουντία,η	402	550
4642	14180100	Κρέστενα,τα	5422	5783
4644	12081300	Ράφτης,ο (τ.Ράπτης,ο)	289	308
4647	11140200	Άγιος Αδριανός,ο	1085	1166
4648	11020200	Δαλαμανάρα,η	769	730
4650	12220500	Ροεινόν,το	206	249
4651	12070200	Ζάτουνα,η	198	203

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
4652	12070300	Ζιγοβίστιον,το	131	142
4653	11100800	Φρέγκαϊνα,η	228	183
4655	14020300	Κάτω Αμυγδαλιές,οι	714	831
4656	14050200	Δαφνούλα,η	253	306
4657	14020100	Καλλιθέα,η	1302	1101
4658	11140100	Τίρυνς,η	1813	2055
4660	14050900	Σέκουλας,ο	186	319
4661	14180400	Γρύλλος,ο	337	450
4662	12080400	Κακουραίικα,τα	196	167
4663	14181500	Τρυπητή,η	531	591
4665	14181200	Ράχαι,αι	376	361
4666	11020600	Κεφαλάριον,το	766	773
4667	14181300	Σαμικόν,το	540	563
4668	11040300	Αδάμιον,το	413	410
4669	14180300	Γραίκας,ο	338	406
4671	12070400	Μελισσοπέτρα,η	63	51
4673	11020300	Κρυονέριον,το	471	435
4674	12190100	Στεμνίτσα,η	511	437
4675	12220400	Πιάνα,η	262	227
4676	11050400	Τραχειά,η	680	656
4677	12080600	Κοκκοράς,ο	127	119
4678	11130100	Νέα Κίος,η	2456	3646
4679	14180600	Καλλίκωμον,το	1179	1318
4680	11010400	Πυργιώτικα,τα	368	351
4681	12150400	Λουκάς,ο	674	726
4682	12011000	Περθώριον,το	168	100
4683	12010100	Τρίπολις,η	22463	25570
4684	14180200	Βρίνα,η	501	741
4686	14180800	Κάτω Σαμικόν,το	515	531
4688	14181000	Πλατιάνα,η	468	603
4689	11030500	Τολόν,το	1367	2061
4691	11010200	Άρια,η	1728	1981
4692	12010700	Μερκοβούνιον,το	379	370
4693	12070500	Παναγία,η	89	91
4694	12070700	Ριζοσπηλιά,η	71	55
4695	14020200	Αλίφειρα,η	137	313
4696	11010100	Ναύπλιον,το	11897	13822
4697	11090400	Σκαφιδάκιον,το	761	904
4698	12220700	Χρυσοβίτσιον,το	243	263
4700	11010300	Λευκάκια,τα	687	731
4701	14111700	Σμέρνα,η	300	321
4702	12061000	Σαρακίνιον,το	137	114
4703	12220100	Δαβιά,η	240	263
4707	12110400	Ζευγολατείον,το	411	365
4708	12011100	Σκοπή,η	358	334
4710	14050700	Ματέσιον,το	137	101
4711	11620100	Αχλαδόκαμπος,ο	844	654
4712	11090100	Μύλοι,οι	733	921
4713	11030100	Δρέπανον,το	1659	1698
4715	14110500	Αρτέμιδα,η (τ.Κουμουθέκρας,ο)	225	306
4716	14111000	Μάκιστος,ο	131	161

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
4717	14020500	Λιβαδάκιον,το	344	347
4718	12190200	Ελληνικόν,το	349	367
4720	11030200	Ασίνη,η	1242	1279
4721	12060300	Βλαχορράπτης,ο	64	101
4722	14112000	Χρυσοχώρι,το	205	104
4723	12220300	Μαίναλον,το	78	65
4724	12060200	Ατσίχολος,ο	61	63
4725	14111400	Ξηροχώριον,το	577	669
4726	14020400	Βρεστόν,το	283	436
4727	11030300	Ίρια,τα	851	932
4729	12161500	Λυκόχια,τα	157	146
4730	14050100	Ανδρίτσaina,η	881	663
4731	14110100	Ζαχάρω,η	5037	6739
4732	12110500	Νεοχώριον,το	373	493
4733	12010300	Άγιος Κωνσταντίνος,ο	1434	1260
4734	12190500	Σύρνα,η	178	210
4735	12010900	Πέλαγος,το	148	121
4737	14050400	Θεισόα,η	198	129
4738	11090300	Κιβέριον,το	1174	1144
4739	14111100	Μηλέα,η	158	137
4740	12010100	Τρίπολις,η	22463	25570
4741	14051000	Φανάριον,το	253	244
4742	11030500	Τολόν,το	1367	2061
4743	14020600	Μυρώνια,τα	389	801
4744	12220600	Σιλίμνα,η	119	126
4745	11030400	Καρνεζαίικα,τα	203	147
4746	11080200	Δίδυμα,τα	1555	1599
4747	14111200	Μίνθη,η	197	221
4748	12190300	Παλαμάριον,το	111	141
4749	14110400	Αρήνη,η	210	313
4750	12060100	Καρίταινα,η	317	379
4751	12110200	Αγιωργίτικα,τα	393	386
4752	12010200	Άγιος Βασίλειος,ο	251	174
4753	14050800	Ρόβια,τα	200	44
4754	12041700	Ξηροπήγαδον,το	690	427
4755	14111600	Ροδινά,τα	163	158
4756	12060800	Κωτίλιον,το	343	206
4757	12030600	Βαλτέτσιον,το	108	170
4758	12110100	Στενόν,το	513	497
4760	11030500	Τολόν,το	1367	2061
4761	12190100	Στεμνίτσα,η	511	437
4762	12190400	Παύλια,η	106	105
4763	14050500	Κουφόπουλον,το	67	51
4766	14111800	Σχίνοι,οι	670	733
4767	12161000	Καράτουλας,ο	78	82
4769	12160400	Βάγγος,ο	144	106
4770	14110800	Καλίδονα,η	453	378
4771	11060200	Ηλιόκαστρον,το	615	599
4773	12010500	Θάνας,ο	335	292
4774	12110600	Παρθένιον,το	610	385
4776	12010600	Μάκρη,η	550	471

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
4777	12060600	Κουρουνιός,ο	78	80
4778	11090200	Ανδρίτσα,η	74	73
4779	17140200	Άγιος Σώστης,ο	173	107
4780	14200100	Νέα Φιγαλεία,η	1689	1624
4781	12181500	Τζίβας,ο	228	203
4782	12030500	Αραχαμίται,οι	222	128
4783	14111900	Κάτω Ταξιάρχαι,οι	349	314
4784	12180100	Στάδιον,το	667	641
4785	12110300	Ελαιοχώριον,το	581	487
4786	14200200	Κρυονέριον,το	68	148
4788	14050600	Λινίσταινα,η	132	175
4789	12180900	Λιθοβούνια,τα	149	133
4790	14200400	Πετράλωνα,τα	238	332
4791	14110700	Κακόβατος,ο	447	444
4792	12060400	Ζώνη,η	181	118
4793	12060900	Μαυριά,τα	124	49
4794	17140600	Σκληρός,ο	89	131
4795	12162700	Τρίλοφον,το	106	71
4796	12181000	Μαγούλα,η	310	184
4797	12060500	Κατσίμπαλης,ο	84	61
4798	14110300	Ανήλιον,το	302	315
4799	12010800	Παλλάντιον,το	269	244
4801	12180500	Επισκοπή,η	140	139
4802	12060700	Κυπαρίσσια,τα	111	95
4803	12160300	Άνω Καρυαί,αι	171	106
4804	12180800	Κερασίτσα,η	316	312
4805	11060300	Θερμησία,η	898	761
4806	12181400	Στρίγκος,ο	273	260
4807	12040700	Άνω Δολιανά,τα	1283	1097
4808	14111300	Νεοχώριον,το (Δ.Δ.Νεοχωρίου)	426	401
4809	12181300	Ρίζαι,αι	740	664
4810	14110900	Λέπρεον,το	530	532
4811	12161900	Νέα Εκκλησούλα,η	89	73
4812	12180200	Αλέα,η	232	216
4813	12162600	Σούλος,ο	66	32
4814	12180300	Βουνόν,το	350	251
4815	17140300	Αμπελιώνα,η	212	161
4816	14050300	Δραγώγιον,το	204	120
4818	12161600	Μακρύσιον,το	190	172
4819	12030800	Δόριζας,ο	180	150
4820	12010400	Εύανδρον,το	77	40
4821	17140100	Νέδα,η	254	210
4822	12040600	Βέρβενα,τα	582	540
4823	12160900	Ίσωμα Καρυών,το	168	115
4824	12040200	Αγία Σοφία,η	127	93
4825	12161100	Καστανοχώριον,το	101	99
4826	12042000	Πλατάνα,η	70	63
4827	12180400	Γαρέα,η	156	156
4828	12160700	Θωκνία,η	110	49
4830	12162300	Πλάκα,η	105	47
4831	12040100	Άστρος,το	2958	2674

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
4832	12180600	Καμάριον,το	313	325
4833	12031000	Κεραστάρης,ο	120	75
4834	14200300	Περιβόλια,τα	118	149
4835	12180700	Κάνδαλος,ο	114	147
4836	17140500	Πέτρα,η	121	103
4837	11080500	Φούρνοι,οι	369	370
4838	12160100	Μεγαλόπολις,η	4684	5135
4839	17140400	Κακαλέτριον,το	129	93
4840	11030300	Ίρια,τα	851	932
4842	14111500	Πρασιδάκιον,το	126	113
4843	12030100	Ασέα,η	226	223
4844	12181600	Ψηλή Βρύση,η	171	171
4845	12161200	Κάτω Καρυές,οι (τ.Καρυαί,αι)	89	51
4846	14200500	Στόμιον,το	60	62
4847	12161800	Μαραθούσσα,η	108	56
4848	11060100	Ερμιόνη,η	2879	3194
4849	12040700	Άνω Δολιανά,τα	1283	1097
4850	14110200	Άγιος Ηλίας,ο	54	34
4852	12161300	Λύκαιον,το	111	100
4853	12181100	Μανθυρέα,η	186	169
4855	12040400	Άγιος Γεώργιος,ο (Δ.Δ.Αγίου Γεωργίου)	107	58
4856	12031100	Μάναρης,ο	147	110
4857	12041800	Παράλιον Άστρος,το	1006	874
4860	14110600	Γιαννιτσοχώριον,το	481	517
4861	12042400	Στόλος,ο	274	143
4862	14200600	Φιγαλεία,η	202	184
4863	12031300	Παλαιοχούνη,η	41	42
4864	11080300	Κοιλιάς,η	1095	1166
4865	11080100	Κρανίδιον,το	4400	4912
4866	12161700	Μαλλωτά,τα	80	73
4867	12030300	Αθήναιον,το	273	183
4868	12163100	Χωρέμης,ο	222	152
4869	12181200	Μαυρίκιον,το	194	129
4870	12170100	Βλαχοκερασέα,η	501	705
4871	17130500	Κούβελας,ο	218	353
4873	17140700	Στάσιμον,το	124	88
4874	12161400	Λυκόσουρα,η	139	94
4875	17100300	Αυλών,ο	327	345
4876	17100500	Ελαία,η	337	328
4877	17100800	Καρυαί,αι	136	113
4878	17100900	Πλατάνια,τα	223	255
4879	17100600	Καλίτσαινα,η	101	59
4880	12162200	Περιβόλια,τα	175	128
4882	12160200	Ανθοχώριον,το	72	78
4884	12160800	Ίσαρης,ο	285	263
4886	12160500	Βάστας,ο	95	147
4887	12030400	Αμπελάκιον,το	138	118
4888	12162400	Ραφομμάτης,ο	155	97
4889	17140800	Σύρριζον,το	139	104
4890	12041400	Ορεινή Μελιγού,η	950	890
4891	12041900	Περδικόβρυση,η	164	121

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
4892	12041500	Μεσορράχη,η	140	121
4895	12031400	Πάπαρης,ο	232	192
4897	17100200	Αγαλιανή,η	325	312
4898	17101000	Πρόδρομος,ο	94	100
4900	12170500	Κερασιά,η	187	280
4901	12041100	Καστρίον,το	661	626
4902	12040600	Βέρβεντα,τα	582	540
4903	12042600	Ωριά ή Ωργιά,η	254	158
4904	17100100	Σιδηρόκαστρον,το	322	308
4905	12162800	Τριπόταμον,το	181	85
4906	12040300	Άγιος Ανδρέας,ο	1222	1098
4907	17130200	Άνω Δώριον,το	194	181
4908	12160600	Γέφυρα,η	73	49
4909	17050300	Άνω Μέλπεια,η	168	158
4910	12041200	Κορακοβούνιον,το	937	776
4911	12210600	Βουτσαράς,ο	647	90
4912	12030700	Δάφνη,η	173	139
4913	17130700	Χαλκιάς,ο	163	108
4914	12041600	Νέα Χώρα,η	96	65
4915	12041300	Κούτρουφα,τα	213	182
4916	17030700	Κεφαλόβρυση,η	190	197
4917	17130900	Ψάριον,το	539	615
4918	12170700	Πηγαδάκια,τα	173	150
4919	12170300	Αλεποχώριον,το	147	163
4920	17100400	Βανάδα,η	134	65
4921	17130800	Χρυσοχώριον,το	192	302
4922	12040900	Καράτουλας,ο	67	62
4923	12210100	Λεοντάριον,το	404	384
4924	17050400	Δασοχώριον,το	39	33
4926	12162000	Νεοχώριον,το	94	80
4927	12030200	Αγριακόνα,η	66	83
4928	12031200	Μαυρογιάννης,ο	92	48
4929	12210500	Βελιγοστή,η	98	131
4930	12040500	Άγιος Πέτρος,ο	1338	1044
4931	12040800	Έλατος,ο	214	80
4932	17030100	Κοπανάκι,το	1403	1624
4933	12042100	Πλάτανος,ο	310	325
4934	12162100	Παραδείσια,τα	269	339
4935	17050800	Κάτω Μέλπεια,η	423	332
4937	17050100	Διαβολίτσιον,το	979	922
4938	12042500	Χάραδρος,ο	152	71
4939	12170400	Βούρβουρα,τα	462	369
4940	12030900	Καλτεζαί,αι	204	181
4941	12163000	Χράνοι,οι	286	331
4942	17050700	Καρνάσιον,το	215	235
4943	17100700	Καλόν Νερόν,το	641	741
4945	17031100	Σιτοχώριον,το	56	47
4946	12211800	Σουλάριον,το	61	109
4947	11080400	Πορτοχέλιον,το	1554	2300
4948	17130100	Δώριον,το	1628	1416
4949	16620100	Καρυαί,αι	660	926

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
4950	12042300	Σίταινα,η	216	195
4951	17030600	Καμάριον,το	95	86
4953	17051200	Μάνδρα,η	89	74
4954	12170600	Κολλίναι,αι	622	488
4955	17030500	Γλυκορρίζιον,το	137	222
4956	12042200	Πραστός,ο	694	640
4957	17051400	Παραπούγκιον,το	119	104
4958	17030200	Νέα Αγριλιά,η	154	164
4959	12211400	Πετρίνα,η	117	90
4960	12211000	Ελληνίτσα,η	82	95
4961	17050200	Αγριλόβουνον,το	123	135
4962	12212000	Φαλαισία,η	138	165
4963	17050500	Δεσύλλας,ο	417	364
4964	17050600	Ηλέκτρα,η	143	213
4965	16150300	Βαρβίτσα,η	180	131
4966	12211500	Ποταμιά,η	116	100
4967	12162900	Χιράδες,αι	167	186
4968	12020100	Τυρός,ο	1036	1211
4969	12162500	Σούλιον,το	118	115
4970	17130300	Βασιλικόν,το	484	506
4971	17180100	Κυπαρισσία,η	5149	5708
4972	17180800	Ράχαι,αι	319	305
4973	17051000	Κωνσταντίνοι,οι	221	197
4974	16150200	Βαμβακού,η	230	350
4975	17030300	Αετός,ο	811	595
4976	12170200	Αγία Βαρβάρα,η	74	93
4977	21060400	Κερίον,το	689	680
4978	17050900	Κεντρικόν,το	175	98
4979	17130400	Κόκλας,ο	428	433
4980	12041000	Καστανίτσα,η	453	402
4981	17180500	Μύρον,το	109	63
4982	12211900	Τουρκολέκας,ο	274	301
4983	17051100	Μάλτα,η	168	81
4984	17241000	Φίλια,το	234	239
4985	16170700	Λογκανίκος,ο	716	704
4986	17210800	Πολίχνη,η	274	198
4987	17030400	Αρτίκιον,το	48	29
4988	17240200	Ανδανία,η	169	141
4989	12211100	Καμάρα,η	496	355
4990	17031000	Πολυθέα,η	135	108
4991	17210400	Καλλιρρόη,η	414	335
4992	22070300	Βασιλάτικα,τα	179	174
4993	17180300	Βρύσαι,αι	189	306
4994	12140100	Λεωνίδιον,το	3804	3249
4995	17180400	Μουριατάδα,η	205	125
4996	17051300	Μαντζάριον,το	146	138
4997	17030900	Μοναστήριον,το	81	113
4999	17240600	Οιχαλία,η	413	484
5000	17240500	Λουτρόν,το	140	159
5001	17130600	Μάλθη,η	207	155
5002	17210300	Ζευγολατείον,το	599	466

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
5003	17240100	Μερόπη,η	767	757
5004	16150600	Βρέσθενα,τα	420	418
5005	17030800	Κρυονέριον,το	63	79
5006	17240700	Πεύκον,το	146	142
5007	17210600	Μίλα,το	152	82
5008	17240300	Καλύβια,τα	85	93
5009	17211000	Στενύκλαρος,ο	124	78
5010	17240800	Σιάμον,το	135	156
5011	17210500	Μαγούλα,η	161	139
5012	16170300	Αγόριανη,η	288	259
5014	17210100	Μελιγαλάς,ο	1405	1426
5015	12210200	Άκοβος,ο	322	264
5016	12210700	Άνω Γιανναίοι,οι	112	89
5017	17180600	Ξηρόκαμπος,ο	54	68
5018	16170200	Άγιος Κωνσταντίνος,ο	255	172
5019	17180200	Αρμενιοί,οι	317	462
5020	17240400	Κατσαρός,ο	598	459
5021	17240900	Σολάκιον,το	173	167
5022	17620500	Ροδιά,η	113	74
5023	12020300	Σαπουνακαίικα,τα	631	568
5024	17210700	Νεοχώριον,το	331	321
5025	16170800	Πελλάνα,η	541	423
5026	16150800	Κονιδίτσα,η	241	267
5027	17181100	Φαρακλάδα,η	315	358
5028	17180900	Σπηλιά,η	588	614
5029	17181000	Στασιόν,το	99	312
5031	17090800	Σταματινόν,το	128	128
5032	17160400	Ζερμπίσια,τα	212	147
5033	17160800	Ρευματιά,η	135	121
5034	17620600	Σελλάς,ο	201	185
5035	12211300	Νεοχώριον,το	79	111
5036	12020200	Πέρα Μέλανα,τα	369	337
5037	12140200	Άγιος Βασίλειος,ο	189	173
5038	17280100	Φιλιατρά,τα	6592	7882
5039	12210900	Δυρράχιον,το	255	299
5042	17620200	Καλογερέσιον,το	78	51
5043	17160500	Κεφαλινός,ο	191	129
5044	17210200	Ανθούσα,η	139	153
5045	17090500	Βρομόβρυση,η	158	243
5046	17160700	Μαυρομμάτιον,το	405	303
5047	17210900	Σκάλα,η	519	527
5048	17620100	Ραπτόπουλον,το	218	201
5049	17280500	Χαλαζόνιον,το	250	234
5050	17211100	Τσουκαλαίικα,τα	290	315
5051	16150400	Βασαράς,ο	372	301
5052	12211200	Λεπτίνιον,το	95	69
5053	17280200	Εξοχικόν,το	196	243
5054	17180700	Περδικονέριον,το	163	327
5055	17280300	Μάλη,η	105	99
5056	17090200	Άγιος Φλώρος,ο	294	302
5057	17090100	Αρφαρά,τα	1247	1350

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
5058	16090100	Γκοριτσά,η	772	737
5059	16170600	Γεωργίτσιον,το	586	454
5060	16170900	Περιβόλια,τα	135	130
5061	17620700	Τριπύλα,η	88	38
5062	17620400	Λυκουδέσιον,το	48	45
5064	16170100	Καστόρειον,το	753	729
5065	16170400	Αλευρού,η	169	141
5066	17280400	Πλάτη,η	226	174
5068	17620300	Λαντζουνάτον,το	54	32
5069	16150100	Σελλασία,η	487	524
5070	17160100	Βαλύρα,η	1038	1005
5071	17610500	Παλαιόκαστρον,το	182	156
5072	12141100	Πραγματευτής,ο	412	444
5073	12140600	Παλαιοχώριον,το	206	304
5074	12140900	Πλατανάκιον,το	180	207
5075	17610400	Κορομηλέα,η	115	108
5078	16150700	Άγιος Ιωάννης Θεολόγος,ο	402	320
5079	17060800	Μαγγανιακόν,το	183	175
5080	17150600	Πολιανή,η	229	289
5081	17160300	Αρσινόη,η	241	192
5082	17080400	Κεφαλόβρυσον,το	158	166
5083	17080200	Άνω Βούταινα,η	184	199
5084	17090400	Βελανιδιά,η	112	105
5085	16150500	Βουτιάνοι,οι	317	314
5086	17011200	Νέδουσα,η	206	158
5087	17280600	Χριστιανούπολις,η	384	702
5088	17090700	Πλατύ,το	520	540
5089	16170500	Βορδόνια,η	420	393
5090	17160600	Λάμπαινα,η	290	247
5091	17230400	Μεταξάδα,η	167	203
5092	17060400	Ελληνοεκκλησία,η	334	310
5093	17090600	Πήδημα,το	411	356
5094	16090300	Αγριάνοι,οι	159	164
5096	17080900	Πουλίτσιον,το	70	85
5097	17090300	Άγριλος,ο	211	188
5098	17160200	Αριστοδήμιον,το	368	322
5099	17060700	Καλογερόρραχη,η	202	195
5100	17120500	Μουζάκιον,το	399	404
5101	17610100	Τρίκορφον,το	475	518
5103	17610200	Δραϊνα,η	76	118
5105	17070500	Αριοχώριον,το	294	356
5106	12610100	Κοσμάς,ο	668	591
5107	17230600	Παλαιόν Λουτρόν,το	80	79
5108	17610300	Κλήμα,το	130	137
5109	17150300	Άνω Άμφεια,η	658	758
5110	17010200	Αλαγονία,η	410	360
5111	12141200	Τσιτάλια,τα	280	365
5112	17070400	Ανεμόμυλος,ο	126	127
5113	17010400	Αρτεμισία,η	339	310
5114	16050300	Καλλιθέα,η	226	210
5115	16090800	Χρύσαφα,τα	416	457

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
5116	16130800	Σουσιτιάνοι,οι	237	180
5118	17070200	Αλώνια,τα	194	164
5120	17230800	Φλεσιάς,η	51	70
5122	17120200	Βάλτα,η	284	356
5123	17060100	Ανδρούσα,η	780	786
5125	16010500	Κλαδάς,ο	393	376
5126	17080300	Διόδια,τα	415	359
5127	17070300	Άμμος,η	224	254
5128	12141000	Πούλιθρα,τα	458	600
5129	17060500	Εύα,η	689	535
5130	17150400	Άνθεια,η	487	496
5131	17070600	Ασπροπουλιά,η	153	172
5133	17080800	Πλατανόβρυση,η	90	113
5134	17080500	Κουτίφαρης,ο	135	127
5135	16130500	Λογγάστρα,η	506	373
5137	17080100	Αριστομένης,ο	557	620
5138	17070100	Άρις,ο	1354	1116
5139	17060600	Καλαμαράς,ο	133	110
5140	17250500	Παπαφλέσσας,ο	125	159
5141	17060900	Πολύλοφος,ο	171	138
5142	17120100	Γαργαλιάνοι,οι	5310	6336
5143	17120600	Πύργος,ο	839	847
5144	12140800	Πηγάδιον,το	321	315
5145	16010100	Σπάρτη,η	14084	15828
5147	16130900	Τρύπη,η	338	267
5150	17120700	Φλόκα,η	66	63
5151	17120400	Μαραθόπολις,η	418	747
5152	17250300	Μαργέλιον,το	74	116
5153	16010300	Αφισίον,το	600	583
5154	17221400	Τρίοδος,η	229	212
5155	17011300	Πηγαί,αι	149	103
5156	17150200	Αίθαια,η	326	387
5157	17080600	Μάνεσης,ο	456	409
5158	17060200	Αγριλιά,η	137	128
5159	17010100	Καλαμάτα,η	44052	49550
5160	16130200	Αγία Ειρήνη,η	193	194
5161	17081000	Στέρνα,η	546	466
5162	17060300	Αμφιθέα,η	512	443
5165	17010900	Λαδάς,ο	231	223
5166	16130100	Μαγούλα,η	1447	1675
5167	17150100	Θουρία,η	1140	1257
5168	17250200	Μανιάκιον,το	73	109
5169	16090400	Καλλονή,η	102	93
5170	17220500	Καρτερόλιον,το	491	599
5171	17230100	Χώρα,η	3135	3500
5173	12140400	Κουνουπιά,η	138	82
5175	17010800	Καρβέλιον,το	180	180
5178	17221300	Σπιτάλιον,το	154	141
5179	17110400	Μηλιώτιον,το	161	154
5181	17150500	Μικρομάνη,η	735	919
5182	17221200	Πιπερίτσα,η	133	143

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
5183	17011400	Σπερχόγεια,η	554	855
5184	17221100	Πιλαλίστρα,η	190	196
5185	17010300	Αντικάλαμος,ο	345	541
5187	16130600	Μυστράς,ο	790	807
5188	17011000	Λαίικα,τα	758	926
5190	12140700	Πελετά,τα	326	374
5191	12140300	Βλησιδιά,η	67	88
5193	17010500	Ασπρόχωμα,το	1240	1231
5194	17120400	Μαραθόπολις,η	418	747
5195	17220900	Μαυρομμάτιον,το	356	388
5196	17080700	Πελεκανάδα,η	247	312
5197	17220700	Λυκότραφος,ο	325	347
5198	17230200	Αμπελόφυτον,το	416	348
5199	17250400	Μεταμόρφωσις,η	322	400
5200	17081100	Στρέφιον,το	579	557
5201	17110200	Βλάσης,ο	169	173
5203	17220600	Λευκοχώρα,η	295	358
5204	17220100	Μεσσήνη,η	6519	6912
5205	16090600	Πλατάνα,η	242	286
5208	16130700	Παρόρειον,το	251	321
5209	17250100	Βλαχόπουλον,το	1172	1421
5210	16130300	Άγιος Ιωάννης,ο	692	699
5211	17120300	Λεύκη,η	293	330
5213	16090500	Κεφαλάς,ο	315	346
5214	17010700	Ελαιοχώριον,το	352	385
5215	16090100	Γκοριτσά,η	772	737
5216	17110300	Κουρτάκιον,το	162	200
5219	16130400	Αναβρυτή,η	128	92
5221	17260300	Δάρας,ο	458	432
5222	17020600	Πηγάδια,τα	251	181
5223	17220800	Μάδενα,η	175	143
5224	16090700	Σκούρα,η	483	511
5225	16050100	Γεράκιον,το	1393	1372
5226	16090200	Άγιοι Ανάργυροι,οι	510	468
5227	17260400	Δροσιά,η	115	120
5228	17230500	Μυρσινοχώριον,το	125	217
5229	17220200	Αβραμιόν,το	628	591
5230	17221000	Νεοχώριον,το	255	250
5232	17110100	Χατζής,ο	902	715
5233	12140500	Μάριον,το	153	93
5235	17220300	Ανάληψις,η	413	354
5236	16010200	Αμύκλαι,αι	871	1009
5237	16080300	Κυπαρίσσιον,το	388	385
5240	16010400	Καλύβια Σοχάς,τα	374	388
5241	17270800	Παππούλια,τα	208	225
5242	16050400	Καρίτσα,η	263	228
5243	17010600	Παραλία Βέργας,η	1271	2110
5245	17261100	Νερόμυλος,ο	454	337
5247	17220400	Βελίκα,η	330	407
5248	17110500	Πετρίτσιον,το	228	240
5249	17270300	Γλυφάδα,η	262	251

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
5250	17230300	Κορυφάσιον,το	688	697
5251	16140300	Κρεμαστή,η	368	337
5252	17260600	Καρποφόρα,τα	340	245
5253	17290300	Κρεμμύδια,τα	947	708
5254	17110600	Χαραυγή,η	289	320
5255	16200200	Ανώγεια,τα	512	532
5256	17270400	Ίκλαινα,η	342	361
5257	17230700	Ρωμανός,ο	360	438
5258	16140100	Άγιος Δημήτριος,ο	850	860
5259	17261200	Πανιπέριον,το	339	321
5260	17260100	Πεταλίδιον,το	1300	1370
5262	16180200	Βρονταμάς,ο	915	757
5263	17020300	Αλτομιρά,τα	89	72
5264	16201200	Τραπεζαντή,η	176	194
5265	17270100	Πύλος,η	2473	2561
5266	16200700	Λευκόχωμα,το	342	353
5267	17290400	Μεσοπόταμος,ο	372	246
5268	17020500	Κέντρον,το	262	353
5269	16200800	Παλαιοπαναγία,η	517	615
5270	17020800	Σωτηριάνικα,τα	293	344
5271	17260500	Καλοχώριον,το	209	134
5272	17290500	Σουληνάριον,το	575	418
5273	17011100	Μικρά Μαντίνεια,η	606	688
5274	17260700	Καστάνια,τα	43	35
5276	17290100	Χανδρινός,ο	1002	871
5277	17290200	Κουκκουνάρα,η	643	673
5278	16100300	Δάφνιον,το	1009	969
5279	16200100	Ξηροκάμπιον,το	1722	1668
5281	17020200	Αβία,η	472	605
5282	16050200	Αλεποχώριον,το	152	149
5284	17271000	Πύλα,η	190	190
5285	17261000	Μαθία,η	84	67
5286	17270100	Πύλος,η	2473	2561
5287	17020100	Κάμπος,ο	641	579
5288	17260200	Αχλαδοχώριον,το	356	385
5289	17191900	Τσέρια,τα	258	191
5290	17020400	Κάτω Δολοί,οι	375	450
5291	16201000	Ποταμιά,η	254	351
5292	16200600	Δάφνη,η	375	304
5296	17270600	Κυνηγός,ο	506	361
5297	17020700	Σταυροπήγιον,το	525	505
5299	16080500	Χάραξ,ο	237	244
5300	17260800	Κόκκινον,το	118	72
5301	17191400	Προσήλιον,το	201	213
5302	16200900	Πολοβίτσα,η	162	120
5303	16200500	Γοράνοι,οι	313	467
5304	17260900	Λύκισσα,η	90	83
5305	17190400	Εξωχώριον,το	394	298
5306	16070100	Βλαχιώτης,ο	2330	2396
5307	16070500	Γούβαι,αι	380	334
5308	17270200	Αμπελόκηποι,οι	140	119

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
5310	16140400	Νιάτα,τα	789	803
5311	17270500	Καλλιθέα,η	556	646
5312	16180300	Γράμμουςα,η (τ.Αμπελοχώριον,το)	357	292
5315	17040500	Χράνοι,οι	469	550
5316	16201100	Σπαρτιά,η	90	61
5317	16080400	Λαμπόκαμπος,ο	203	121
5319	16100100	Κροκεαί,αι	1384	1399
5320	16100200	Βασιλάκιον,το	250	290
5321	16110300	Κουπιά,τα	121	121
5322	17190100	Καρδαμύλη,η	574	477
5324	16200300	Άρνα,η	301	461
5325	16200400	Βασιλική,η	85	143
5326	16070700	Μυρτέα,η	571	535
5327	16140200	Απιδέα,η	791	666
5328	17040200	Αδριανή,η	305	322
5329	17271100	Χωματάδα,η	282	323
5330	17040300	Μηλίτσα,η	286	308
5331	17270700	Μεσοχώριον,το	207	219
5332	16180100	Σκάλα,η	3291	2955
5333	17270900	Πήδασος,η	174	146
5335	17191300	Προάστιον,το	435	468
5338	17191700	Σαϊδόνα,η	236	123
5339	17040100	Λογγά,η	1007	991
5340	17190700	Καστανέα,η	196	203
5341	17200300	Καινούργιον Χωρίον,το	98	89
5342	17190600	Καρυοβούνιον,το	91	82
5343	16190300	Καστάνια,η	81	91
5344	17190900	Μηλέα,η	195	366
5345	16190700	Παλαιόβρυση,η	125	200
5346	16080100	Ρειχέα,η	511	548
5347	16180500	Περιστέριον,το	1160	881
5350	17200200	Ευαγγελισμός,ο	488	398
5351	17200100	Μεθώνη,η	1177	1249
5352	16190600	Μελitίνη,η	184	242
5353	16180600	Στεφανιά,η	700	619
5354	17191000	Νεοχώριον,το	1124	1108
5355	17170500	Καπλάνιον,το	297	314
5356	16190800	Πετρίνα,η	300	450
5357	16191000	Σελεγούδιον,το	85	110
5358	17040400	Νέα Κορώνη,η	416	403
5360	17170800	Φαλάνθη,η	352	317
5362	17200600	Φοινικούς,ο	635	626
5363	16110100	Μολάοι,οι	3010	3021
5364	17200400	Λαχανάδα,η	164	169
5365	17191500	Πύργος,ο	181	185
5366	16100400	Λάγιον,το	228	166
5367	17170400	Βουνάρια,τα	226	252
5368	16070400	Κάτω Γλυκόβρυση,η	1268	1620
5369	16180400	Λεήμονας,ο	496	398
5370	16070300	Αστέριον,το	378	315
5371	17191600	Ρίγκλια,τα	176	189

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
5372	16190100	Άγιος Νικόλαος,ο	208	212
5373	17170900	Χαρακοπιό,το (τ.Χαροκοπειόν,το)	949	874
5375	16190900	Προσήλιον,το	104	168
5376	17190200	Άγιος Νικόλαος,ο	607	508
5377	17170600	Κόμπροι,οι	114	116
5378	17170700	Υάμεια,η	136	121
5379	17200500	Φοινίκη,η	104	107
5380	16070600	Έλος,το	824	920
5381	16190400	Κόκκινα Λουριά,τα	203	242
5382	16110400	Μεταμόρφωσις,η	476	555
5384	17191200	Πλάτσα,η	311	372
5386	17171000	Χρυσοκελλαριά,η	612	570
5387	16190500	Μέλισσα,η	121	100
5388	16190200	Αρχοντικόν,το	126	102
5389	17170200	Ακριτοχώριον,το	303	204
5391	16080200	Ιέραξ,ο	357	240
5392	17170100	Κορώνη,η	1794	1668
5393	16061500	Σιδηρόκαστρον,το	200	163
5394	16110600	Συκέα,η	1042	1036
5395	17191100	Νομιπής,ο	162	117
5396	16110500	Πάκια,τα	471	384
5397	16060300	Αιγίαι,αι	291	319
5398	17190500	Θαλάμαι,αι	196	129
5399	17190800	Λαγκάδα,η	182	209
5400	17200100	Μεθώνη,η	1177	1249
5401	16060900	Κρήνη,η	133	132
5402	16060100	Γύθειον,το	4572	4876
5403	16061000	Λυγερέας,ο	82	78
5404	16120200	Αγγελώνα,η	505	518
5405	17170300	Βασιλίτσιον,το	640	631
5407	16061400	Πλάτανος,ο	208	194
5409	16120400	Άγιος Ιωάννης,ο	508	557
5410	17191800	Τραχήλα,η	207	174
5411	16061200	Μυρσίνη,η	195	187
5412	16060800	Κονάκια,τα	200	183
5414	17190300	Άγιος Νίκων,ο	182	146
5415	17200600	Φοινικούς,ο	635	626
5416	16060200	Άγιος Βασίλειος,ο (Δ.Δ.Αγίου Βασιλείου)	180	180
5418	16061100	Νέα Μαραθέα,η	125	107
5419	16030200	Ασωπός,ο	1185	1272
5420	16110200	Ελαία,η	352	480
5421	16161600	Οίτυλον,το	540	497
5422	16160900	Καρέα,η	86	91
5423	16060600	Καρβελάς,ο	248	248
5424	16161300	Κρυονέριον,το	105	94
5425	16030400	Φοινίκιον,το	520	474
5426	16061600	Σκαμνάκιον,το	101	78
5427	16060600	Καρβελάς,ο	248	248
5428	16030100	Παπαδιάνικα,τα	1484	1932
5430	16160600	Γέρμα,η	57	51
5431	16061800	Χωσιάριον,το	131	171

Τα Τοπικά Διαμερίσματα (πρώην ΟΤΑ) στην Περιοχή Μελέτης

CODE1	CODE2	NAME	POP91	POP01
5432	16061300	Νεοχώριον,το	262	331
5433	16120600	Βελιαί,αι	591	494
5434	16161000	Κελεφά,η	114	59
5438	16120300	Άγιος Δημήτριος,ο	283	317
5439	16060700	Καρυούπολις,η	161	146
5440	16161500	Νέον Οίτυλον,το	33	87
5441	16160500	Βάχος,ο	126	211
5442	16120100	Μονεμβασία,η	875	1405
5444	16120500	Άγιος Νικόλαος,ο	210	188
5445	16060400	Δροσοπηγή,η	124	80
5447	16160100	Αρεόπολις,η	931	988
5448	16061700	Σκουτάριον,το	210	324
5449	16060500	Καλύβια,τα	119	129
5450	16030300	Δαιμονία,η	477	509
5451	16121000	Τάλαντα,τα	217	219
5452	16020600	Πύρριχος,ο	117	79
5453	16120900	Νόμια,τα	306	367
5454	16120800	Λιρά,τα	168	280
5456	16161700	Πύργος Διρού,ο	627	778
5458	16020100	Κότρωνας,ο	611	616
5461	16040700	Ελίκα,η	612	501
5462	16120700	Ελληνικόν,το	287	315
5466	16041200	Παντάνασσα,η	433	347
5467	16020200	Δρυμός,ο	207	186
5468	16160800	Δρύαλος,ο	212	180
5469	16161400	Μίνα,η	434	375
5470	16040400	Άγιοι Απόστολοι,οι	489	628
5473	16020300	Έξω Νύμφιον,το	213	195
5474	16040500	Άνω Καστανέα,η	124	97
5478	16040800	Δερματιάνικα,τα	602	582
5481	16040200	Άγιος Γεώργιος,ο	537	688
5482	16020400	Κοκκάλα,η	339	621
5483	16161200	Κούνος,ο	465	356
5484	16161100	Κοίτα,η	472	392
5485	16040900	Κάτω Καστανέα,η	176	176
5486	16041100	Μεσοχώριον,το	206	305
5487	16041300	Φαρακλόν,το	96	97
5488	16610100	Ελαφόνησος,η (νησίς)	725	745
5489	16040100	Νεάπολη Βοιών,η	2510	2751
5493	16160300	Άνω Μπουλαριοί,οι	134	112
5494	16020500	Λάγια,η	537	414
5495	16610100	Ελαφόνησος,η (νησίς)	725	745
5496	16161800	Τσικκαλιά,τα	145	180
5497	16040600	Βελανίδια,τα	629	431
5498	16041000	Λάχιον,το	521	432
5499	16160700	Γερολιμήν,ο	95	126
5501	16160200	Άλικά,τα	238	319
5504	16040300	Άγιος Νικόλαος,ο	867	836
5507	16160400	Βάθεια,η	171	307
5520	16160400	Βάθεια,η	171	307